

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Kessler_Leo-03-Utok_na_Bagdad.PDB

PDB Name: Kessler_Leo-03-Utok_na_Bagdad

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXt

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 15.1.2006

Modification Date: 15.1.2006

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

LEO KESSLER

ÚTOK NA BAGDÁD

Z historie pluku SS Wotan

Autorem beletristického zpracování dramatických událostí druhé světové války, nacistického pokusu vyhbat Brity z Iráku a zajistit si tak přístup k ropě, v nichž sehrála hlavní roli elitní jednotka SS – úderný pluk Wotan – je Leo Kessler (vlastním jménem Charles Whiting).

Charles Whiting je velmi zkušený spisovatel, který už publikoval řadu děl z oblasti literatury taktu i beletristických románů. Má za sebou ostatně, také rušný život: Narodil se v anglickém Yorku roku 1926 a už v šestnácti letech dobrovolně vstoupil do armády. Prošel aktivní službou v Evropě – sloužil v Belgii, Holandsku a Německu u 52. průzkumného pluku. Po válce dodatečně vystudoval univerzitu, kterou ukončil roku 1953, aby znovu odešel do zahraničí, nyní ovšem v řadě jiných povolání: pracoval jako redaktor, obchodník, korespondent a jako odborný asistent na několika univerzitách po celém světě. Nakonec, dvacet let po ukončení univerzitních studií, si vybral své nejmilejší povolání: stal se spisovatelem a roku 1988 se vrátil do Anglie, kde si našel tiché a klidné místo, které mu umožňuje dokonale soustředění na tvorbu.

Charles Whiting do dnešního dne vydal přes 200 knih, které zahrnují celou škálu témat a žánrů počínaje

vojenskou historií, přes špionážní faktografii a životopisná díla až po akční beletristické zpracování událostí druhé světové války. Kromě literárního pseudonymu Leo Kessler píše rovněž pod jménem Duncan Harding – a je jedním z autorů, jejichž díla jsou v britských knihovnách prakticky nestále vypůjčená. Jeho dílo získalo také významné formální ocenění: Charles Whiting se stal nositelem literární ceny Sira George Dewlyho. Kniha Útok na Bagdád je dalším ze vzrušujících autorových příběhů. Irák je země, která jako magnet neustále přitahuje zájmy mocných tohoto světa. Irák totiž „plave na ropě“, jak říká jeden z protagonistů dramatického vyprávění o bojích v bezútěšných prostorách nelítostné pouště.

Začínají čtyřicátá léta dvacátého století a Hitler si uvědomuje, že bude třeba vyhnat Brity z Iráku a zajistit si tak přístup k ropě. Ostatně britští kolonizátoři ztrácejí oblasti Středního Východu pozici za pozicí – proč tedy v této situaci otálet? Je třeba pomoci iráckým povstalcům, kteří Brity nenávidí a chtějí se od jejich nadvlády osvobodit. A tak se na scéně objevuje elitní jednotka SS – úderný pluk Wotan. Tito „Hitlerovi mladí fanatici“, jak se jim mezi jejich protivníky říká, mají za úkol nenadále přepadnout obránce britské letecké základny v Habbániji nedaleko Bagdádu.

Není to snadný úkol. Začíná výsadem nad pouští – a už to je sám o sobě první kámen úrazu, protože urychlený parašutistický výcvik nevnáší do akce potřebný pocit jistoty. Situace je nepřehledná a poušť krutá... a ti, kteří jsou v ní doma, mají samozřejmě své vlastní životní zákony, své představy o cti a spravedlnosti – i své kruté ortely, které vetřelce šokují a dohánějí k zoufalství. Autor tímto příběhem z jara jednačtyřicátého roku vlastně otevírá vstupní kapitolu historie legendárního pluku SS Wotan, který později prošel celou 2. světovou válkou. Činí tak na základě studia dokumentů, které byly objeveny teprve až koncem minulého století. Až do té doby zůstávalo záhadou, kam se na celé dva měsíce pluk Wotan poděl. Jistě, leccos se tajilo. Doba byla spleť – a začínala jedna z velkých historických her. Rozdávaly se karty. Ostatně – jako tolikrát předtím a tolikrát později...

Autorem tohoto neobyčejného svědectví o zradě a krveprolití je zkušený a poučený vypravěč, který sám peklem 2. světové války prošel. Časový odstup i autorská licence pak vnášejí do napínavého vyprávění nejen neobvyklý úhel pohledu, ale i široký prostor pro čtenářovu fantazii.

POZNÁMKA ÚVODEM

Irák, jaro 1941.

V Bagdádu panuje nervozita. V průběhu dvou let stíhá britské impérium porážka za porážkou a irácký protibritský odboj dochází k názoru, že nastal čas Brity z Iráku vyhnat. Němci a jejich noví spojenci z vichistické Francie chtějí iráckému odboji pomoci. Je v zájmu Německa, aby Britové byli vytlačeni z Iráku a celého Středního východu a tím zbaveni přístupu k ropě. Kdyby se to opravdu zdařilo, znamenalo by to definitivní porážku britské 8. armády, která je teď v Africe ve velmi svízelné situaci. Irák by pod německým vlivem navíc obnažil ruský jižní blok, což je v případě plánované invaze do Ruska velmi důležité. A tak se v dubnu před více jak padesáti lety ocitá osud Evropy a britského impéria na vážkách...

Ke splnění úkolu vyhnat Brity z Iráku posílá Hitler svou nejelitnější německou jednotku – úderný pluk SS Wotan. Pokud vůbec někdo může být schopen vést irácké povstalce k vítězství, pak to je právě ona tisícovka mladých fanatiků z pluku Wotan, mužů odhodlaných obětovat vše pro „národ, vlast a führera“. Všechno teď závisí na tom, zda se Britům podaří udržet jejich klíčovou leteckou základnu v Habbániji nedaleko Bagdádu. To je úkolem nevelkého týmu, v němž působí britský letecký maršál, obratný americký diplomat a zatrpklý důstojník britské zpravodajské služby, který pamatuje ještě akce legendárního Thomase Lawrenceho. Patří sem ale i optimisticky naladěný mladík, který „dezertoval“ z neutrálního Irska. Tito muži mají usilovat o to, aby se Hitlerovým mladým fanatikům z Wotanu jejich úkol nepodařilo splnit.

Zájmy velmocí se střetávají a řeší na bezútěšných prostorách pouště v bojích, v nichž nikdo nemůže od nikoho očekávat žádné slitování.

A tak se před námi začíná odvíjet první z Kesslerových dramatických válečných příběhů o pluku SS Wotan...

VĚNOVÁNO

Rosii C, neboť tyto příběhy jsou živé.

Leo Kessler, Bleialf, Německo, podzim 1991

OD AUTORA

Když jsem se začal zabývat historií úderného pluku SS Wotan, který před půl stoletím patřil v Evropě k těm nejvyhlášenějším, byl mým hlavním pramenem informací takzvaný „Archiv von Dodenburg“. Tento materiál byl objeven v pozůstalosti obersturmbannführera Kuno von Dodenburga, posledního velitele Wotanu, který zemřel v italském exilu v roce 1952 a byl pochován na společném vojenském pohřebišti. Obecně se má za to, že všechny oficiální dokumenty o pluku Wotan, který patřil k 6. tankové armádě SS, byly ukryty pod zemí nebo shořely někde na česko-rakouských hranicích krátce před tím, než se v květnu 1945 generál SS Sepp Dietrich se zbytkem svých jednotek vzdal americké Pattonově 3. armádě. V květnu roku 1981 se však k velkému překvapení většiny historiků zabývajících se dějinami 2. světové války tyto dokumenty objevily v archivu amerického Ministerstva obrany v Alexandrii ve státě Virginie. Jak se tam ony materiály dostaly, to je záhada, na kterou dodnes neznáme odpověď.

Období války proti nacistickému Německu, probíhající v Evropě v letech 1944-45, nazval nejvyšší spojenecký velitel generál Dwight D. Eisenhower křížovým tažením. Po válce o tom napsal knihu – právě s tímto názvem: Křížové tažení v Evropě. Je to dobré dílo. Uvědomoval si však už v roce 1945 budoucí prezident Spojených států, že na obzoru je nový protivník a že Spojené státy jednoho dne budou moci využít zkušeností obávaných Hitlerových vojenských jednotek, jakou představovaly síly SS? A nebyl právě tohle popud k tomu, aby pro případ, že dojde k válce s Rusy, byly tyto dokumenty – po tolika letech zažloutlé a zaprášené – tajně dopraveny do Spojených států? To je otázka, která trápí vojenské historiky. Pro mladé badatele by navíc bylo nalezení odpovědi na tuto nejednoduchou otázku vítanou příležitostí, jak získat reputaci a vydobýt si vědecké ostruhy.

Avšak ani objev materiálů z americké Alexandrie a dalších archivních dokumentů o 6. tankové armádě SS nevyplňuje všechny mezery v historii úderného pluku SS Wotan během 2. světové války. Není například jasné, kde byl pluk od neděle 27. dubna 1941, kdy o něm víme, že vítězně pochodoval Athénami. Bylo to poté, co se jednotka významně podílela na porážce řecké armády. Kde ale byl pluk pak? Víme o něm až to, že se 22. června 1941 řadil do čela německých jednotek při překvapivém útoku na Rusko.

Během války patřil Wotan k bojovým útvarům, které Hitler nasazoval do akcí, kdy bylo třeba něco zachraňovat. Je možné spokojit se s tvrzením, že Hitler nechal svou nejelitnější jednotku prostě celé dva měsíce jen tak odpočívat — a to v době, kdy probíhaly závažné vojenské akce na Krétě, v severní Africe a na mnoha dalších místech? Většina historiků se domnívá, že něco takového by bylo velmi nepravděpodobné. Tak kde tedy onoho jara a počátku léta roku 1941 úderný pluk SS Wotan byl? Na tuto otázku dokázal částečně nalézt odpověď berlínský dav, který v roce 1989 – povzbuzený alkoholem – zaútočil na sídlo východoněmecké tajné státní policie, známé STASI. Tato tajná policie nejen shromažďovala nespočetné materiály o vlastních lidech, ale také o mnoha dalších, což se týkalo i událostí starých několik desítek let. Významnou osobou v čele STASI byl Erik Mielke, bývalý přistavní dělník, vrah a ruský agent. Po mnoho let mimo jiné pečlivě sbíral všechny údaje o vyšších důstojnících SS a jejich činnosti za války. Byly mezi nimi samozřejmě i údaje o obersturmbannführerovi von Dodenburgovi a o pluku Wotan. Je docela možné, že Mielke, dříve známý jako rváč a násilník smutně proslulý tím, že v roce 1930 v místech nepříliš vzdálených od budovy STASI zabil policistu, využíval takovýchto zápisků k různému vydírání.

Jedna věc se však ozřejmila: Víme už, kde byl pluk Wotan během oněch dvou měsíců, kdy o něm chybějí záznamy ve sledu válečných událostí.

Wotan byl v Iráku!

Ve světle nedávné války v Zálivu, v níž Německo i Francie hrály tak nejednoznačnou roli, bude po půlce století pro občany těchto států nepochybně zajímavé připomenout, že obě země byly kdysi až nečekaně chtivé v tomto prostoru válčit. Jejich cíle byly tehdy velmi prosté. Společně s iráckými povstanci měli v úmyslu zničit britské impérium.

Celý ten příběh o událostech starých víc jak půl století je příběhem o zradě, podvodech, proradnosti a krveprolití. Nejsou to ani trochu veselé historie.

V těch temných dnech však žádné jiné historie ani nebyly...

L.K.

CÍL BAGDÁD

„A to má náš führer v úmyslu: Srazit na kolena britské impérium – a začít právě tady – v Iráku!“

Admirál Canaris, šéf německé tajné služby, čtvrtek, 22. dubna 1941

IRÁK-JARO 1941

PŘEDEHRA K VÁLCE

„To je krev... To znamená, že jeden z nich unikl!“

Seržant letectva Boyes, letecká základna Habbáníja, Irák

Slunce řezalo do očí jako ostrý nůž a horký vzduch se vlnil nad rozpálenou pouští jako moře. Muži, kteří sledovali dalekohledy terén, měli v té výhni košile promáčené potem, ale raději si toho nevšíмали a upínali zraky na osamělý hydroplán, který se vznášel nad jezerem a zřejmě se chystal na tomto odlehlém místě přistát.

„Ten je náš, že jo, seržante?“ obrátil se na poddůstojníka drobný voják, který měl na starosti kulomet. V jeho hlase však zněla nejistota. Byl to Londýňan – a ten, na koho se obracel, byl seržant letectva Boyes, urostlý, opálený chlap s oholenou hlavou, vypadající jako indián. Na kulometčíkovu otázku hned neodpověděl, jen se úporně snažil soustředit na letadlo. Zdálo se, že v téhle sálající výhni by k mluvení musel vyvinout snad až nadlidskou sílu.

Letadlo teď už bylo dost nízko a během několika sekund mohlo jít na přistání – tak to alespoň seržant v duchu odhadoval. Měl své zkušenosti s létajícími čluny, které viděl přistávat v Basře, ale to, co tu kroužilo nad jezerem, nebyl ani britský sunderland, ani ta nová Catalina, kterou teď Američané prodávají Britům. Takže... co to, proboha, může být?

Drobný muž u kulometu cítil, že se děje něco divného, a tak pro všechny případy sundal kryt ze stařícké zbraně, která pamatovala ještě 1. světovou válku. Za pahorkem čekali další vojáci. Patřili k oddílu obrněných vozidel – a právě teď se po koupeli v jezeře pře-

21

vlekali. I oni si všimli neobvyklého letounu a vzrušeně se o něm začali dohadovat.

Seržant Boyes se vztyčil a zaclonil si oči před nesnesitelnými slunečními paprsky. Neznámý pilot s hydro-plánem se blížil. Hluk motoru sílil, letoun vysouval oba plováky. A najednou to seržant uviděl. Nemohl se mýlit.

Na boku stroje byl černý německý kříž.

Boyes si připomněl, co se mu stalo před rokem. Jeho bomdardér Wellington dopadl na hladinu Severního moře – a hydroplán se stejným znakem, jaký měl teď tenhle letoun nad jezerem, sadisticky zaútočil na ty, kteří přežili. Nemilosrdně kropil bezmocné lidi na hladině smrtelnou dávkou. Kapitán i většina posádky tehdy zahynuli.

„Krucinál!“ vyjekl seržant a pak zařval, aby přehlušil rámus motorů: „To je přece skopčák! To je hein-kel!“

„Heinkel... no jo, ale kde se v tyhle prdely bere?“ podivil se muž u kulometu. Zdálo se mu to nemožné.

„Napal to do něj!“ křičel poddůstojník. „Vzdálenost dvě stě... Pust' to tam všechno!“

„Ale já jsem nikdy z tohoto starýho kulometu nestřílel.“

„Vzdálenost dvě stě – pal!“

Kulometčík se tedy připravil ke střelbě. Zapřel zbraň o pravé rameno a zamířil. Zahlédl temnou siluetu pilotovy hlavy a stiskl spoušť. Starý kulomet se freneticky rozštěkal a z ústí temné hlavně se začal valit kouř. Prázdné nábojnice odpadávaly do písku a k letadlu zamířil ničivý proud střel, které vzápětí zasáhly kokpit. Silueta pilotovy hlavy zmizela za pavučinou roztržitého krytu z leteckého skla. Kulometné kulky se rozlévaly po celé délce kovového trupu a vysekávaly v něm řadu děr.

Pilot se zoufale snažil před palbou uniknout. Oba motory řvaly na plné obrátky, letoun se pokoušel nabrat výšku.

22

„Napal to do něj, ty londýnskej srabe!“ křičel seržant vztekle. „Dělej – a fofrem! Sundej ho do té vody!“ Stařícký kulomet se však odmlčel, protože se vyprázdnil zásobník munice. Pilot té pauzy okamžitě využil. Letoun začal nabírat rychlost a výšku, jeho šance na únik se zvětšila.

Seržant Boyes zařval na skupinu vojáků, kteří postávali u zastaralých obrněných vozů:

„Dejte sem jinej zásobník! A fofrem!“

Jeden z těch, co se taky právě vrátil po koupeli od jezera, odhodil ručník a nahý se rozběhl k nejbližšímu vozidlu. Řev motorů letadla v té chvíli už zase sílil. Nebylo jasné, co chce pilot dělat. Za pár vteřin se nahý voják vynořil ve věži vozidla a v rukou svíral nový zásobník. Tvářil se přitom dost zoufale, protože dotyk pokožky na rozpáleném kovu byl velice bolestivý. Rychle hodil zásobník seržantovi.

„Au!“ zařval seržant. Cítil, že má popálené prsty. Nebyl ale čas na prožívání podobných pocitů. Letoun začal stoupat. Seržant bleskově nasadil zásobník do kulometu a vykřikl:

„Sejmi ho!“

Obsluhu nebylo třeba dvakrát pobízet. Voják věděl, že kdyby to teď prošvihl, tak ho seržant Boyes posadí do basy a on z té basy nevyleze, pokud budou tady –v Mezopotámii. Opřel si pažbu o pravé rameno a zamířil. Našel si pomyslný bod několik metrů před nosem unikajícího hydroplánu a stiskl spoušť. Kulomet okamžitě spustil. Stopové střely jasně označovaly cestu k cíli. Letoun nabíral stále větší rychlost, ale jeho záměr uniknout se nezdařil. Bylo slyšet, že mu vynechává jeden z motorů a brzy se na jeho pravé straně objeví bílý proud vytékajícího glykolu. Pilot se zoufale snažil stroj vyrovnat, ale ten se naklonil natolik, že se právě křídlo takřka dotýkalo vodní hladiny.

Drobný kulometčík ho v duchu politoval. „Chudák fricek,“ zabručel pak dokonce, poněvadž bylo jasné,

že letadlo to má spočítané. Litoval ho, litoval, ale palbu z kulometu nepřerušil. Dál systematicky provrtával letadlo kulkami, až z trupu stroje odlétávaly kousky rozžhaveného kovu.

Hydroplán s hlučným plácnutím dopadl do vody. Z jeho trupu se vyvalil olejovitý kouř a na několika místech vyšlehly jasně rudé plameny.

„Dostal jsi toho převíta fakt v poslední chvíli,“ ječel nadšeně Boyes. Euforie z úspěchu ho zasáhla natolik, že vytáhl revolver a začal úplně nesmyslně pálit směrem k poničenému letounu.

Jenže neznámý německý pilot to ještě nevzdal... Zdálo se, že se pokouší udržet stroj v pohybu. Plameny se šířily po trupu a narůstaly, ale pilot si zřejmě uvědomoval, že když se teď s posádkou pokusí letadlo opustit, budou všichni kulometem z břehu nemilosrdně zlikvidováni. Musel se tedy snažit nějak uniknout z dosahu střelby. Zaměřil se na malý výběžek pevné půdy, který se proti němu zvedal z vodní hladiny. Pruh země byl porostlý palmami a křovinami a mohl možná i skýtat naději na záchranu.

Seržant Boyes si okamžite uvědomil, co má pilot v úmyslu. Obrátil se k vojákům u vozidel, dlaně spojil do kornoutu kolem úst a jako do megafonu zařval v rámsu zoufale vyjícího letounu: „Nastartovat!

Nesmí nám zdrhnout! Pohyb!“

Všichni tihle britští vojáci teď sice byli napolo nazi a většinou bosí, ale rozkaz se snažili splnit. Rychle se rozběhli ke svým obrněným vozidlům...

Jejich výzbroj byla bohužel dost zastaralá. Některá vozidla pamatovala ještě 1. světovou válku a byla mezi nimi i taková, co byla v akci ještě s legendárním velitelem T. Lawrencem. I když tedy o modernosti vozidel nemohlo být ani řeči, podařilo se jejich motory rychle nahodit – a z výfuků se brzy vyhnul hustý modrý kouř. Vedro bylo úmorné a vyčerpávající, těla vojáků se navzdory nedávné koupeli leskla potem, jako kdyby se chlapi natřeli nějakou vazelinou.

24

->)<>-<<<(iP^--imiTMTMi<<<>)IB<l<,,li' i' ^^^^^' <l'*WW^»M>>>^<!!in.,w

Seržant Boyes se znovu zadíval na zasažený hydro-plán, který teď klouzal po jezeře asi tak stokilometrovou rychlostí. Voda kolem něj se prudce vlnila. Pilot se zjevně snažil držet směr k výběžku s palmami. Bylo jasné, že se chce dostat za něj... Jestli se mu to podaří, zmizí Britům z očí.

První obrněné vozidlo už bylo připravené k akci. Motor zabíral na plné obrátky a zvláštním způsobem řachtal, jako by se měl každým okamžikem rozpadnout. Kolem se šířil zápach benzínu.

„Pohyb! Šlápni na to!“ řval seržant, ale oči přitom nespouštěl z klouzajícího hydroplánu. Jeho rychlost narůstala, teď už mohla dosahovat rychlosti snad sto padesáti kilometrů. Zoufalý pilot ždimal z motoru, co mohl. Táhl se za ním hustý kouř, z trupu letounu šlehaly rudé plameny. Všechno to bylo jako zběsile se řítící gigantická pochodeň, v jejímž žáru se rozpadá kovový povrch hydroplánu. A nakonec se pilotu podařilo zmizet pronásledovatelům z očí...

Seržantu Boyesovi nezbyvalo než vojákům vynadat za to, že nechali fricky uniknout. Nebylo toho ale zapotřebí.

Vzápětí se totiž ozvala mohutná exploze, provázená praskotem a rachotem drceného kovu. Prudký závan horkého větru šlehl ramenatého britského poddůstojníka do tváře – a bylo to jako rána bičem. Z místa exploze začal k jasně modré obloze vystupovat oblak černého kouře. Nad krajinou se najednou rozhostilo úplné ticho.

„Pane na nebi, seržante,“ zašeptal vyděšený malý kulometčík, když se po břehu dostali až k vybuchlému letounu, který byl setrvačností vymršťen z vody: „Ti chlapi vevniř to asi mají už za sebou, že jo?“

Seržant Boyes si prohlížel poničený letoun. Viděl, že nos hydroplánu po nárazu praskl jako vaječná skořápka a odhalil svůj obsah. Boyes se neubránil smutnému povzdechu, když zběžně přejel očima mrtvou

25

posádku, kterou spálil nesmírný žár. Mrtví muži vypadali jako nějací černí trpaslíci.

„Byli to frickové, všimli jste si?“ prohodil poněkud nejistě. A potom dodal: „Tak, chlapci, teď se rozejdeme a všechno to tu prozkoumáme. Bude se po nás chtít, abys-me dokázali popsat, co se tu dělo a co tu zůstalo...“ Pak se zarazil. Bylo jasné, zeje v rozpacích a neví, co dál.

Kulometčík se na něj tázavě podíval:

„Myslíte taky na to, na co myslím já, seržante?“

„A na copak myslíte?“ odpověděl stejným tónem seržant. Ani v jeho hlase nezněla ironie...

„Co ti blbí frickové tady v Mezopotámii pohledávají? Já myslím, že by měli bejt několik tisíc mil odtud.“

Boyes se však už vzpamatoval a mírně obhrouble — jak byl zvyklý — vyjel:

„Vy teda víte, co myslíte! To mě až udivuje, protože jeden takhle myslel, až se umyslel.“ Pak se ale přece jen zarazil: „Ale máte pravdu! Co tu frickové mají co dělat? To teda fakt nevím.“

„Seržante,“ ozval se jeden z vojáků, kteří si prohlíželi zničený stroj a mrtvou posádku. „Ti chlapi v letadle jsou všichni po smrti. Prošel jsem to tu všechno... Střelec v letadle je mrtvěj, pilot pochopitelně taky.“ A ukázal na sežehnuté tělo, které mělo řídicí páku vraženou do hrudi. „Radista — zrovna tak. Ten kluk si teda užil, tomu se sluchátka připekla k lebce. A koukněte se tady...“

„Seržante Boyesi,“ zakřičel někdo z druhé strany vraku. Přimo u vody tam vyrůstalo pár palem. „Můžete se jít na něco mrknout?“

Boyesovi se moc nechtělo. Nebylo to nic lákavého prohlížet si zohavená mrtvá těla. Pak se ale přece jen odhodlal.

„Už jdu!“ vyštěkl a vykročil k místu, kde postával jeden z řidičů obrněných vozidel.

Skloněný muž něco pozorně sledoval v písku u svých nohou.

26

„Co je?“ zeptal se nevrle seržant.

Pak se ale také pozorně zahleděl k zemi. V hrubém bílém písku byla jasně patrná šňůra temných šlépějí. A mezi nimi byly stopy po krůpějích — také temných. Šňůra směřovala k palmovému háji.

Seržantova tvář se samým soustředěním doslova zkrabatila. Jsou to zcela nepochybně lidské stopy. Ale jak se sem dostaly? On sám na tomhle odlehlém místě už jednou byl. Ze základny ho sem poslali s hlídkou, ale na nikoho tu nenarazili. To ovšem bylo někdy tak před měsícem...

Boyes se sehnul a dotkl se temné skvrnky v písku ukazováčkem. Pak se mu čelo ještě víc zvrásnilo.

Podíval se na vojáka, který ho sem přivolal, a suše konstatoval:

„To je krev... To znamená, že jeden z nich unikl! Jeden z toho letadla.“

I. Cesta

„Přisahám Adolfu Hitlerovi – jakožto Vůdci a říšskému kancléři, že budu věrný a statečný. Přisahám vám a těm, které určíte jako mé velitele, poslušnost až do smrti. V tom mi pomáhej Bůh!“
Přísaha Opěrného pluku SS Wotan (1939-45)

1.

„U všech kurev ve všech bordelech, já se na to vykašlu,“ zabrumlal Scharführer Schulze, když se podíval na svého parťáka rottenführera Matze, který se vedle něj povaloval na slunci. Oba byli úplně nazí, na sobě měli jen přílby a pistolové pásy. „Co furt blbneš, ty sráči?“

Rottenführer Matz z úderného pluku SS Wotan se ani moc neurážel. Na drsné výrazy svého parťáka Schulzeho byl už dávno zvyklý. Obhroublý hromot-lucký Hamburčan Schulze byl pověstný z mnoha důvodů — mimo jiné i tím, že měl velké dělnické dlaně podobající se lopatám. A taky tím, že z jeho široké červené tváře vždycky vyzařovala dobrá nálada. Teď ho ale zaujalo, čím se zabývá jeho dávný parťák Matz. Ten měl zapálenou svíčku a soustředěně přejížděl plamenem po švech šedé košile. Své konání s laskavostí sobě vlastní Schulzemu okamžitě ochotně vysvětlil:

„Copak si, vole, myslíš, že asi tak dělám? Vypuzuju breberky,“ řekl, protože slovo „vši“, nebo dokonce „muňky“, se mu nelíbilo. „Vždyť jsme ty košile nesundali od té doby, co jsme přišli do Řecka. A tak jsem celej ten čas poskytoval pohostinství početný armádě těchhle prevítů. Tak je teď...“ na okamžik odložil svíčku, stiskl veš mezi nehty a rozmačkal ji. „Po-sluz si taky, ty bejku,“ nabídl svíčku kamarádovi. Schulze si posupně odfrkl a raději si dal pořádný lok z láhve anýzovky. Povalovali se na výstupku mola a mohli se odtud pohodlně rozhlížet po athénském zálivu. Před očima jim proplouvaly lodě a čluny a Schul-

31

ze si povzdechl, že jedna akce sice skončila, ale druhá je nabeton co nevidět čeká. Athény byly plné německých štábních důstojníků. Všichni se tvářili důležitě a všichni jako by se svými neodmyslitelnými aktovkami někam spěchali. Bylo mezi nimi i dost vysokých šarží s červenými lampasy na kalhotách, což značilo, že patří k velkému německému generálnímu štábu. Teď, když boje v Řecku skončily, jich tu bylo možná ještě víc než těch breberků na Matzově košili.

„Proč si myslíš, že tu je tolik našich oficírů? O co jim jde? Nedostali už všechno, co chtěli? Mají se jako prasata v žitě a nás šoupli do tábora. A krmějí nás jenom samejma jalovejma řečma.“

Matz znovu přerušil lov na breberky. Opatrně se rozhlídl, jako kdyby se bál, že je někdo poslouchá. V dohledu však nikdo nebyl, po molu procházel jen osamělý strážný. Hlídal tady cadillac, který nedávno v Řecku ukořistil velitel pluku „Sup“. Jinak se totiž tomuhle nosatému důstojníkovi neřeklo... Sup už během prvních dvou válečných let získal snad všechny myslitelné medaile, ale pořád ještě jako by neměl dost.

„Poslouchej, kamaráde,“ řekl Matz tiše, protože jistota je jistota, „fakt je, že jsme v táboře. Ale proč je tu ten tábor?“

„No? Proč tu je?“ opakoval vztekle Schulze. „Copak si myslíš, že jsem nákej věstec, abych to věděl? Všecko, co vím, že je tu tisícovka nadrženejch chlapů z úderného pluku SS Wotan, že ti chlapi dělají všecko možný a hlavně všecko lidský. Dokonce choděj i na latríny! Ještě že mají tu kliku a můžou si dát poradit od takovej světaznalejch parťáků, jako je scharführer Schulze, kterej jim koneckonců sežene i dobrý pití a postará se, aby ani jinak nestrádali.“ A Schulze výmluvným gestem naznačil, co má na mysli. Matz uznale přikývl.

Schulze vztyčil svůj mohutný prostředník, který vy-

32

padal spíš jako velký párek. „Drž se tohohle!“ zachrčel a znovu si přihnul.

„Mně to nějak nejde,“ namítl kamarád. „Pámbu ví, že mluvím pravdu.“

Schulze to přijal s pochopením. Najednou jako by ho zavalil strašný smutek. Ve vši jednoduchosti mu docházel ten děsivý fakt, že v táboře je tisícovka nadrženejch chlapů — a ani jedna ženská. Tedy: ani jedna pro ně.

Matz se s důvěrou zahleděl do tváře svého kamaráda a zašeptal:

„Hele, já jsem udělal průzkum a na něco jsem přišel. Objevil jsem, kde tu jsou ženský.“ A navzdory nedávnému smutnému přiznání se jeho temná očička rozzářila.

Schulze reagoval přímo bleskově:

„Ty žvaniš, vid’? Co jsi to teďka řekl?“

„Nesed’ si na uších. Říkám, že vím, kde tu jsou ženský. A taky vím, zeje to dobrej materiál!“

„Ženský!“ hlesl Schulze nadšeně. Mimoděk si hrábl do nahého rozkroku, i pouhé řeči ho vzrušovaly.

„Jen aby to byla pravda! Radši mi o tom nemluv! Hned se mi zvedá nálada.“ A mnohoznačně vytřeštil oči.

„Ten náš kuchař — znáš ho, je to ten velkej bejk z kuchyně!“ Matz měl jasně na mysli hromotluka Ochse, bývalého řezníka, který teď měl na starosti kuchyni Wotanu. „Tak tenhle bejk dostal do kuchyně šest řeckejch ženskejch, mají mu tam pomáhat. Nejdřív to snad chtěl utajit, jenže to není možný! Taková věc se hned rozkecá. Takže celý naše shánění a pátrání po ženskejch tím končí.“ Matz se tím sdělením sám taky nadchl. „A když teď oba víme, kde ty ženský jsou, tak se k nim budeme umět dostat, co myslíš, Schulze?“

„No to jo, jenže dřív se na ně asi dostane takovej Ochs i se svejma kumpánama.“

„To je fakt,“ posmutněl Matz, zato Schulze nebývalé ožil. Jako výraz díků za dobrou zprávu vzal láhev anýzovky a podal ji svému malému partákov:

33

„Tady máš trochu kořalky, napy se, ať j ses zdavej —a ještě mi o těch ženských povídej!“

Matz nejprve špinavou rukou otřel hrdlo láhve a pak se dal do pití, až mu jezdil ohryzek nahoru a dolů jako nějaká expresní zdviž.

„Neříkal jsem, abys to vychlastal všechno,“ řekl Schulze s mírnou výčitkou, ale vyhlídka na sex s Řekyněmi ho smířila s tím, co Matz může provést s jeho flaškou.

Když se Matz konečně od láhve odtrhl, zatvářil se úplně spokojeně, silně si říhl a nadšeně pronesl:

„To je pro můj žaludek nečekanej svátek.“

Schulze okamžitě svou velkou tlapou po láhvi chňapl:

„Už to sem naval!“

Matz neprotestoval. Trochu se naklonil a sledoval, jak na vzdáleném konci mola přistává další z motorových člunů a jak z něho vystupují důležité vypadající štábní důstojníci s nezbytnými nabitými aktovkami. I Schulze se tam zadíval a zaujalo ho, že ti chlapi mají z nějakého důvodu šedé kožené rukavice, ačkoliv je pořádné vedro. „Ať jdou do hajzlu,“ okomentoval to pohrdavě.

„No jo, třeba tam jdou, takže mají svý hygienický důvody. Co ty na to?“ zašklebil se Matz. „Ale... na ofi-círským hajzlu to mají nóbl — dokonce i na ty svý latríny mají opravdovej papír, poněvadž oni přece mají jiný zadky než obyčejný maníci.“

„Běž už, Matzi, s těma kecama taky někam do hajzlu, nebo tě nakopu do zadku.“ A ukázal na svou odloženou botu. Byla vysoká, okovaná a pěkně těžká.

„Tak hele, Schulze, víš přece kde jsou oficiální —a kde naše latríny. Tak si představ, že tam jdeš. Hezky až za kuchyň, dozadu... Au kuchyně Ochs a jeho parta připravují žrádlo...“ Matz pokynul směrem k táboru a ukázal k důstojnické jídelně, k níž právě směřoval a nakonec v ní i zmizel proud štábních důstojníků.

Schulze jeho pohled sledoval a napadlo ho, že se tam možná koná nějaká porada nebo mimořádné shro-

34
máždění. Důstojníci ostatně pořád mají schůze či porady. Tam se můžou dosytosti vypovídat, navykládat si navzájem všelijaký nesmysly a pak to všechno zapíší na spousty papírů. A ty nakonec stejně skončí někde na latríně.

„No a já jsem byl na latríně, a když jsem tam tak seděl, tak jsem najednou slyšel starýho Ochse, jak říká: „A dámy, hlavně se tu chovejte tiše! Nemáme zájem na tom, aby o vás hned věděl celý tábor.“ Tak jsem vyrazil z latríny jako namydlenej blesk, ani jsem si nestačil pořádně natáhnout kalhoty, to ti teda povím, to byl foř!“

Schulze sekl pohledem na nahé Matzovy slabiny a posměšně podotkl:

„Snad jsi ani nemusel tak kvaltovat! Co jsi tam chtěl předvádět?“

Matz jeho poznámku klidně přešel:

„To se ví, že mě zajímalo, co se to tam děje. Kouknu se za roh — a co myslíš, že jsem uviděl? Ten starej prďola Ochs tam měl půl tuctu prostitutek! No — a tak jsem se tam s nima hned pomiloval,“ dodal se zasněným výrazem.

„Jo... půl tuctu prostitutek? Vždyť Ochs je teplouš! Co by s nima dělal — i kdyby je nakrásně měl jen sám pro sebe. Jenže na takovou nespravedlnost by se snad nebesa nemohla ani dívat! Takovýhle

sobecký jednání snad ani není možný, o tom by se asi mělo podat hlášení našemu zbožňovanému führerovi Adolfu Hitlerovi.“ A Schulze se nábožně pokřížoval.

Matz se zašklebil:

„To jen aby ti bylo jasné, že Ochs už ty ženský obhospodařuje. Jenže s těma Řekyněma musí mít našinec taky své vlastní plány, ne? Když jde o ženský, je šikovnej synek paní Matzový móóóc nápadítej!“

Schulze to tentokrát nijak nekomentoval, jen se rovnou zeptal:

„Tak jaký teda máš nápady?“

Ještě než mohl Matz odpovědět, ozvalo se z důstoj-

35

nické jídelny mocné dunivé bubnování a halasné troubení a vzápětí ze dveří vyšla čestná stráž. A to už bylo zjevné znamení, že na důstojnickém shromáždění je očekáván příchod nějakých významných osobností.

Oba poddůstojníci – Schulze i Matz – tedy se zájmem sledovali, co se bude dít. Tou významnou osobností byl menší muž statné postavy, oblečený do nepřiliš padnoucí admirálské uniformy. Nečekaně se vynořil z jednoho z motorových člunů a s ním i zástup všelijakých poskoků — samozřejmě taky s naditými aktovkami. Admirál si jednou rukou přidržoval tradiční důstojnický mečík, který byl ale na jeho postavu skoro příliš dlouhý a dosahoval mu málem až ke kolenům, v druhé ruce držel na vodítku dva štěkající teriéry.

„Pozor!“ zařval obrovitý velitel čestné stráže v uniformě poddůstojníka SS a zvedl nablýskanou šavli k slavnostnímu pozdravu. Jeho oči upřeně zíraly na bělovlasého admirála.

Ten ale působil dojmem, jako kdyby byl v rozpacích, co má vlastně v téhle situaci dělat. Nebylo jasné, k čemu se rozhodne – uvolní na vodítku své pejsky, nebo odpoví na vojenský pozdrav vítajícího poddůstojníka? Nakonec neudělal ani jedno ani druhé a jen mírným, lehce se chvějícím hlasem, který neměl nic společného s tradičním zvuchým hlasitým projevem námořních důstojníků, řekl vítajícímu poddůstojníkovi spíš civilně: „Děkuji vám, velmi vám děkuji... scharführere... bylo to od vás milé.“ Velitel čestné stráže se k němu prkenně otočil, jak to vyžadoval vojenský drill, ale admirál i teď zareagoval nevojensky, protože přátelsky dodal: „Vaši vojáci působí velmi dobrým dojmem, skutečně velmi dobrým dojmem.“ A pak zamířil do jídelny, provázen štěkajícími psy a důležitě se tvářícími poskoky.

Schulze v té chvíli dokonce zapomněl na své oblíbené téma. Ženské mu dočista vypadly z hlavy – tak ho ta neobvyklá situace vyvedla z míry.

„Co jsem naživu,“ vypravil ze sebe, „tak jsem nikdy neviděl tak prdlýho admirála jako je tenhle! Ty snad jo, Matzi?“

Matz se taky divil. Co to je za admirála, když neumí opětovat pozdrav čestné stráže? Tohle tedy Matz taky ještě nezažil.

„Ale bude to někdo moc důležitý,“ usoudil nakonec. „Viděl jsi přece, kolik ho doprovází všelijakejch panáků s napěchovanejma aktovkama. Vsadil bych se, že to bude nějaký velký zvíře.“ Pak ale mávl rukou: „Vrátíme se radši k těm ženskejma.“

„Souhlas,“ nadšeně zahulákal Schulze. „Tak co jsi teda vykoumal? Hrome, na mě to leze,“ zaklel a rukou si zajel do rozkroku.

„Tak podívej, dneska večer, až Ochs a jeho maníci budou připravovat baštu pro generály a důstojníky, nastane pro nás ten správný čas. Pudeme na věc...“

„Meine Herren!“ — tak oslovil shromáždění Obersturmbannführer Geier, všem známý jako „Sup“.

Zasunul si monokl do pravého oka nad svůj velký zahnutý nos, který tak krásně ladil s jeho přezdívkou — a skřehota-vým hlasem s pruským akcentem zavelel: „Pozor!“

Stovka důstojníků úderného pluku SS Wotan povstala jako jeden muž a postavila se do pozoru. Bylo to právě v tom okamžiku, kdy do haly jídelny vstoupila očekávaná významná návštěva.

Sturmabführer von Dodenburg stál těsně za Supem. Dodenburg byl štíhlý, urostlý, světlolasy, velmi příjemně vyhlížející mladý muž. Měl to, co bylo pro mladé důstojníky SS typické — především sebevědomí, aroganci a do určité míry i cyničnost. Teď se zájmem sledoval celé divadlo, kterým byla návštěva představitelů nejvyššího velení na jejich plukovním důstojnic –kém shromáždění. První generál,

který se v hale objevil, měl ramenatou postavu, zarudlý obličej a oblečen byl do uniformy Luftwaffe se stříbrnými křídly parašu-

37

tistů na hrudi. Každému hned padla do očí velká světle červená jizva na jeho lysé lebce. Tohohle vysokého důstojníka Dodenburg hned poznal – byl to generál Student, proslulý tím, že se svými parašutisty dobyl v květnu roku 1940 Rotterdam. Jeho fotografie tehdy proběhly všemi novinami. Také dalšího vysokého důstojníka Dodenburg poznal. Byl to generálplukovník Jodl, muž se suchou pobledlou tváří, jež působila dojmem, jako by nikdy nebyla na čerstvém vzduchu. Z výrazu jeho očí bylo patrné, že je to člověk nedůvěřivý, proradný a prohnáný. Jodl byl náčelníkem Hitlerova generálního štábu a ve wehrmachtu se o něm říkalo, že to byl právě on, kdo vymýšlel a plánoval brilantní vojenské operace, jejichž autorství si pak přivlastňoval Hitler.

Postava dalšího vysokého důstojníka však byla pro Dodenburga neznámá. Ten člověk měl na sobě admi-rálskou uniformu a po boku mu visel nevhodně dlouhý mečík. Celkově působil dojmem, že nikdy dřív žádnou uniformu nenosil. Na jeho zevnějšku byly pozoruhodné úplně bílé vlasy, které ho pravděpodobně dělaly starším. Někdo zavtipkoval, že kdyby tenhle admirál skutečně sloužil na moři, tak by musel jít do penze někdy už za Bismarckových časů. . . Dodenburg došel k závěru, že pohled na generalitu je celkem vzato zajímavý.

Sup čekal, až se vysocí důstojníci se svými štáby usadí, pak vypjal hubená prsa, která byla přímo poseta různými vyznamenáními a medailemi — po nichž ostatně tento muž od dětských let toužil — a rázně podal poněkud ječivým hlasem hlášení:

„Úderný pluk SS Wotan, sto důstojníků, tisíc mužů, všichni připraveni k vašim rozkazům, pane generál-plukovníku!“

Jodl jako nejvyšší důstojník z přítomných zvedl paži v rukavici ke štítku čepice a klidným, neokázalým tónem pronesl:

38

„Děkuji, obersturmbannführere Geiere. Buďte tak laskav a řekněte vašim důstojníkům, aby se posadili. Pokud chtějí, mohou kouřit.“

„Pohov! Posad'te se!“ vykřikl Sup a vložil do hlasu všechnu svou sílu, až se zdálo, že mu tou námahou vypadne monokl z oka.

Mladí důstojníci Wotanu se tedy posadili a celou halou to při jejich pohybech doslova zahučelo. Vzápětí se ozval zvuk otvíraných cigaretových pouzder, praskot rozškrtávaných zápalek a zapalovačů. Pak nastalo ticho, přerušované jen monotónními kroky hlídek procházejících po šterkové cestě před halou. Celá budova, kde se konalo toto shromáždění, byla až překvapivě přísně střežena. Dodenburg si proto v duchu kladl otázku, co je asi na tomhle shromáždění tak důležité?

Jodl dal pokyn generálmajoru Studentovi, aby se ujal slova.

Student povstal a přešel očima důstojníky SS – většinou to byli světlolasci, sebevědomě vyhlízející muži. I když byli z valné části velmi mladí, jejich uniformy už zdobila řada vyznamenání a medailí, získaných v bojích během uplynulých dvanácti dramatických měsíců. Tenhle rok byl pro ně slavný čas, neboť se zdálo, že žádná síla na světě nemůže wehrmacht – a zvláště jednotky SS – zastavit.

„Nemám jednotky SS v nějak velké lásce,“ vyznal se hned v úvodu generál Student dost nevybíravým způsobem ze svých antipatií, „to mi tedy můžete věřit.“

Chladně a poněkud povýšeně si změřil Sup, který vstoupil do SS, poněvadž ho to zachránilo před následky nechutných kontaktů s mladíky na jednom z berlínských nádraží, a kromě toho mu bylo u SS slíbeno rychlé povýšení. Sup Studentovi ten chladný pohled vrátil. Věděl, proč generál nemá rád příslušníky SS. Byli to právě oni, kdo – samozřejmě omylem – generálmajora ošklivě zranili při dobývání Rotterdamu. Kvůli tomuto zranění se „hrdina od Rotterdamu“

39

musel vrátit domu v lékařské ambulanci, kdežto příslušníci SS pochodovali Berlínem na slavnostní přehlídce na počest vítězství, kde se dočkali ohromných ovací.

„Jak ze situace vyplývá, budu muset jednotky SS zapojit do jisté akce,“ pokračoval Student a rukou si mechanicky přejížděl špičku červeného nosu. „Vyřídíme to pokud možno rychle, nemám zájem

prodlužovat tady svůj pobyt.“

Dodenburg se musel usmát.

Ten starý pán si přece teď poněkud riskantně pustil hubu na špacír, poněvadž k Himmlerovi, který stojí v čele SS, se všechno vždycky rychle donese. Jenže generálmajor má zřejmě pro strach uděláno...

Dodenburg musel obdivovat jeho odvalu, s jakou vystupoval před stovkou mladých důstojníků, fanaticky oddaných poslání SS a nacionálnímu socialismu.

Student si zřejmě nebyl vědom toho, že pronesl něco nevhodného, a tak vzápětí pokračoval:

„Nemám chuť připravovat o čas své vynikající parašutisty, byť by to bylo kvůli příslušníkům SS, ale musím vám sdělit následující skutečnost. Moje 7. parašutistická divize dostala od fiihrera za úkol dobýt řecký ostrov Krétu, který zatím drží Anglani. Vydal jsem rozkaz, aby ti Anglani byli vyhnáni z Evropy, a to jednou provždy. Ať si jdou na ten svůj deštivý ostrov a ve zdraví popíjejí čaj o páté, ale nás na kontinentu ať nechají na pokoji.“

Toto sdělení bylo mladými důstojníky SS nadšeně přijato, neboť dobytí ostrova pouze výsadkem ze vzduchu, tedy jenom parašutistickými jednotkami bez další podpory a zajišťování, představovalo z hlediska válečné taktiky něco nového. I sebevědomí příslušníci SS to museli uznat – včetně velitele pluku Supa, který byl zamýšlenou akcí zjevně velice nadšen: „To je kolosální!... Bravo, pane generále!“ komentoval obdivně Studentův plán. Podle Supova mínění nápad dobýt

40

ostrov ze vzduchu zasluhoval, aby ten, kdo ho vymyslel, nosil generálské distinkce. To byla totiž odměna, po níž Sup toužil asi tak jako malé dítě po dudlíku.

„Vzhledem k tomu, že parašutistická invaze na Krétu je podle fiihrera operace prvořadé důležitosti, mohu vám dát k dispozici celou rotu a eskadru .tetek' ...“, což byla třímotorová dopravní letadela typu Junkers 52. „Ty budete mít k výcviku.“

„K výcviku?“ vykřikl někdo, „to jako že z nás budou parašutisti?“ Tahle informace zapůsobila jako bomba a v hale to okamžitě zahučelo, protože se mladí důstojníci o tom, co řekl Student, začali mezi sebou vášnivě dohadovat. Někteří ovšem byli dost šokováni představou, jak jako parašutisté skáčí ze staříckých dopravních junkersů.

Generálmajor Student vyčkal, až se shromáždění uklidní, pak obdařil přítomné chladným úsměvem, zvedl ruce a posunkem požádal o ticho:

„Dovolte mi, abych vás ujistil, že samozřejmě dostanete padáky.“

Dodenburg se pobaveně usmál. Starý pán měl smysl pro humor.

Úsměv ze Studentovy tváře však postupně mizel.

„Neztrácejme zbytečně čas, poněvadž nás všechny čeká hned od rána dost práce. Já se pochopitelně musím věnovat přípravě akce, ale chtěl bych zdůraznit, že se nestává každý den, aby se vymýšlela a realizovala určitá nová vojenská strategie, čímž mám na mysli dobytí ostrova ze vzduchu a následně jeho obranu.“ Po těchto slovech se obrátil k Jodlovi a tázavě na něho pohlédl.

Náčelník generálního štábu kývl na souhlas.

Student tedy pokračoval:

„A teď vám admirál Canaris – podrobněji než jsem toho schopen já – přiblíží úlohu příslušníků SS v této akci.“ Pak pokynul podsaditému námořnímu důstojníkovi v uniformě bez jakýchkoli vyznamenání a medai-

41

li, aby ke shromáždění promluvil. Jeden z admirálových psů se právě bavil tím, že vesele čural na nádherně vyleštěnou holinku generálplukovníka Jodla.

Ve tvářích důstojníků bylo napětí i zvědavost. Zřejmě nikdy o admirálu Canarisovi neslyšeli.

Generálmajor Student se znovu chladně usmál:

„Snad bude dobré, když vám vysvětlím, kdo admirál Canaris je. Admirál Canaris, pánové, stojí v čele říšské tajné služby. Prosím, pane admirále.“

Canaris se poněkud nervózně vypjal a nejistě přejel očima celé shromáždění. Nedalo se odhadnout, zda je prostě jen krátkozraký, nebo zda má tak trochu trému. Nejdřív si odkašlal a pak si otřel čelo kapesníkem, který vytáhl z rukávu. Když pak ale promluvil, nebylo v jeho hlase ani stopy po nějaké

nejistotě či nervozitě. Jeho řeč byla jasná a jednoznačná:

„Pánové,“ sdělil Canaris zvučně důstojníkům, „vy, jako příslušníci úderného pluku SS Wotan, budete poctěni úkolem zničit britské impérium...“

2.

„Pánové,“ navázal po chvíli Canaris na svůj překvapivý úvod, „musím vás upozornit, že všechno, co tu teď uslyšíte, podléhá nejvyššímu utajení. Sám náš fűhrer rozhodl, že ten, kdo prozradí něco z dnešních informací, bude potrestán, a to trestem smrti. Pamatujte na to –trest smrti!“

Bělovlasý admirál se přísně podíval na své posluchače a jeho pohled se z bűhvűjakého důvodu zastavil právě v místech, kde byl Dodenburg. Tam seděl i mladičký důstojník Untersturmfűhrer Krause — a ten se teď celý rozklepal a Dodenburgovi nejistě zašeptal:

„To je nějakýho strašení! Až z toho mám husí kůži.“

Dodenburg se jen pousmál. Věděl, jaké pocity asi tak mladý důstojník může mít a nedivil se, že se po-

42

kouší o ironii. Admirál Canaris sice svým zevnějškem a vystupováním působil jako člověk spíš váhavý a nerozhodný, ale to bylo pravděpodobně jen zdání. V kritické situaci by určitě neváhal dát zastřelit kohokoliv, kdo by sebemenším způsobem porušil rozkaz a ohrozil tím bezpečnost akce.

Canaris tleskl a odněkud zezadu se vynořil jeden z jeho pomocníků. Přistoupil k černé školní tabuli, která byla nad stupínkem, a pověsil na ni velkou mapu Středního východu. Admirál počkal, až muž bude s prací hotov, pak se obrátil k tabuli a začal s výkladem.

„Celý tento prostor je pro britské impérium životně důležitý. Všechna ropa, kterou dostávají britské armády a britské loďstvo v prostoru od Egypta až po Indii, přichází právě odtud. Je to také nejdůležitější oblast z hlediska komunikací mezi Británií jako mateřskou zemí a Dálným východem. Když Britové přijdou o nadvládu v tomto prostoru, jejich armády nebudou moci bojovat a jejich lodi nebudou moci plout. To bude znamenat konec britského impéria!“ Canaris se na chvíli odmlčel, aby nabral dech — a pak pokračoval: „A to má náš fűhrer v úmyslu: Srazit na kolena britské impérium — a začít právě tady,“ a prstem ukázal na mapě jasně ohraničenou zemi, „v Iráku!“

Posluchači byli velmi překvapeni. Většinou o této vzdálené zemi nikdy ani neslyšeli a teď se dovídají, že se zničením britského impéria mají začít právě tady. Canaris jim to však brzy vysvětlil.

„Irák patřil až do roku 1918 k Turecku. Z pozůstatků otomanského impéria vytvořili Irák jako samostatný stát Britové, ale vedle Iráku v této oblasti vznikly ještě další státy. Během uplynulých dvaceti let si Britové nad Irákem a dalšími zeměmi v této oblasti udržovali kontrolu, dosazovali tam své vlády a panovníky a ve většině případů si tam také drželi britské vojenské jednotky. Po našich vítězstvích během uplynulých

43

osmnácti měsíců a vzhledem k tomu, že Britové byli vyhnáni z Evropy, britská moc v této oblasti rychle slábne, ale sebeuvědomění národů tu naopak sílí. Je tu zřejmá tendence místních vlád: chtějí skoncovat s britskou nadvládou. Zvláště Irák je zralý na revoltu a fűhrer usoudil, že tu budeme vojensky intervenovat,“ v tomto okamžiku si Canaris dovolil cynický úsměv, „a to nasazením úderného pluku SS Wotan!“

Toto překvapivé sdělení vyvolalo mezi mladými důstojníky novou živou reakci, znovu to mezi nimi hlasitě zašumělo. Krause se naklonil k veliteli roty Dodenburgovi a potichu se ho zeptal:

„Co když to bude jen jeden prapor – budeme v tom zrovna my? A jak se tam vůbec dostaneme? Z Řecka je to do Iráku tisíc kilometrů.“

Dodenburg se podíval směrem k veliteli pluku Supovi, který vypjal prsa a zřejmě si říkal, že tohle je právě ta operace, jež mu bezpochyby vynese generál-ské distinkce, po nichž tolik toužil. „Domnívám se, že tam asi poletíme,“ odpověděl Krausemu Dodenburg. Pak si ale vzpomněl na poznámku generála Studenta o parašutistickém výcviku a na jeho pohlednou, sebevědomou tvář rázem padl stín. Byl to opravdu jediný způsob, jak se dostat do Iráku? S napětím čekal, co Canaris ještě řekne.

„Pánové, z důvodů, které vám z následujícího výkladu budou brzy jasné, vám musím sdělit, že fűhrer může uvolnit na pomoc iráckým spiklencům jenom jeden německý pluk. Samozřejmě musí to být ten

nejlepší a reichsführer SS Himmler označil za nejlepší pluk z celých SS, který může splnit tento úkol, právě vás!“

Sup zajásal a vzrušení mladí důstojníci hlučně za-dupali okovanými botami na dřevěnou podlahu, aby tím dali najevo své nadšení.

Canaris pokynem ruky požádal shromáždění o ticho a pak pokračoval:

44

„Situace v Iráku je v těchto chvílích následující: Čtyři armádní divize jsou součástí protivládního spiknutí, organizovaného klikou v irácké armádě, a tato klika má název Zlatý blok. Vede ji politik jménem Ra-šíd Ali. Rašíd Ali je samozřejmě proněmecky orientován.“ V admirálových očích to zajiskřilo a Canaris prsty naznačil známý posunek — jak se mezi palcem a ukazováčkem počítají peníze. Tím dal jasně najevo, jakou roli v tom hraje německé zlato.

„Rašídův plán počítá s tím, že zaútočí na regentův palác v Bagdádu, regenta zatkne nebo zabije a převezme sám moc. Až tohle udělá, vypoví smlouvu, kterou Irák má s Británií, prohlásí se za spojence Velkoně-mecké říše, a pak udělá to nejdůležitější — zajistí, aby hlavní proudy britské ropy, které se těží v ropných polích u Kirkúku a pak plynou do Haifý v britské Palestině, směřovaly místo toho do Sýrie. Sýrie je, jak je vám známo, pod vládou maršála Pétaina z vichistické Francie. To bude mít za následek, že ropa bude proudit do našich tankerů a britské síly na Středním východě budou bez pohonných hmot.“ Canaris se na chvíli odmlčel a počkal, až si mladí důstojníci uvědomí plný dosah jeho slov.

„Bez ropy budou Angličani v troubě,“ vykřikl nadšeně Krause.

Dodenburg přikývl:

„Přesně tak. Já si ale nemyslím, že budou nečinně dřepět na hubených zadcích, popíjet čaj o páté a nás nechají dělat, co chceme. To určitě ne, všechno nebude tak snadné.“

To, co posléze pronesl Canaris, jen potvrdilo, že se Dodenburg nemýlí:

„Podle podmínek smlouvy, kterou uzavřeli Britové s Iráčany, mají dovoleno na irácké půdě zřídit a udržovat dvě letecké základny. Jedna je tady,“ Canaris ukázal prstem místo na mapě. „Je to Habbáníja, leží na jihozápad od Bagdádu. Ta druhá letecká základna je

45

v Šajbáhu blízko nejdůležitějšího iráckého přístavu Basry. Obě základny jsou ze strategického hlediska velmi důležité. Přístav v Basře mohou Britové využívat k vyslání pohotovostních vojenských jednotek a pokud jde o Habbáníju, tak taje vzdálena od hlavního města země Bagdádu jen třicet minut letu. Z Hab-báníje mohou Britové účinně narušovat plány irácké spiklenecké kliky. Z toho důvodu fiihrer pojal záměr, že musíme Iráčanům být nápomocni při dobytí Hab-báníji a provést to tak rychle, jak to jen bude možné. Naše pomoc začne v okamžiku, kdy odbojné síly vyrazí z Bagdádu. Úderný pluk SS Wotan bude při tomto útoku tvořit čelní jednotku.“

Canaris se odmlčel a nechal důstojníky Wotanu, aby si mohli jeho slova promyslet. Pak prohodil:

„Obersturmbannfuhrere Geiere, domnívám se, že tím se vašim lidem dostalo zatím dostatečné informace. Trochu jsme vás zdrželi, ale ještě než shromáždění ukončíme, tak k vašim důstojníkům promluví generálplukovník Jodl. Pak můžete velet rozchod.“

Canaris udělal krok zpět a odtáhl své psy od loužičky u Jodlovy nohy. Generálplukovník poté pronesl k důstojníkům Wotanu bezbarvým hlasem projev, který působil dojmem, jako by si napsal nějaký školní referát, jehož text se musel naučit nazpaměť. Uzavřel slovy:

„Zraky celého Německa jsou upřeny na vás, pánové. A na vás bude upřena pozornost i našeho fiihrera. Sieg Heil!“ Téměř okamžitě vylétla jeho pravá paže k nacistickému hitlerovskému pozdravu.

Sto mladých důstojníků hbitě vylétlo ze židlí, okované podpatky jejich bot zaduněly na podlaze. Jejich oči se fanaticky rozzářily, těla se vypínala v pozoru se vztyčenými pravicemi, chraplavé basy zaduněly halou, až se okna při nacistickém pozdravu zatřásla: „Sieg Heil!“

Canaris přiložil pěstěnou ruku k ústům, aby ho snad nebylo příliš slyšet, když vedle stojícímu generálu Studentovi v obdivném tónu zašeptal:

46

„Jsou to asi většinou šílení fanatici, ale jako vojáci zjevně skvělí!“

Student jeho nadšení nesdílel:

„Je to – jak se říká – esesácká potrava pro děla,“ poznamenal zahofkle. „Většina z nich jde na smrt. Nemají v tom pekle žádnou šanci, ani jeden z nich.“

O hodinu později už stáli příslušníci úderného pluku SS Wotan v dlouhých vyrovnaných řadách pod žhavým řeckým odpoledním sluncem a čekali, až jim parašutističtí intendanti vydají nové uniformy. Na budoucí „parašutisty“ se výtvořili dívali dost spatra a častovali je ironickými radami: „Až budete skákat, tak nezapomeňte dát nohy těsně k sobě... poněvadž, když to neuděláte, tak by vám mohlo něco upadnout.“ Takové a podobné rady poslouchali zpocení příslušníci Wotanu po celou dobu, kdy přebírali maskovací bundy, speciální přilby a gumové chrániče kolen.

„Do hajzlu s tím,“ klel Schulze, který se pokoušel protáhnout kombinézu mezi nohama. „Cejtím se jako počuraný dítě, kterému dávají plinu.“

„A víte že jo, scharführere Schulze? Opravdu se tomu dítěti podobáte.“ Ten, kdo to s úsměvem prohodil, byl velitel jejich roty Sturmbannführer Dodenburg, který se přišel podívat, jak se jeho podřízení poddůstojníci Schulze a Matz na zvláštní akci připravují. Oba se teď postavili do pozoru. Dodenburg jim dal pohov: „Nepokoušejte se to na mě hrát, Schulze i Matzi. Já vím, že moc respektu k důstojnickému sboru SS nemáte. Vůbec by mě nepřekvapilo, kdyby se přišlo na to, že jste někdy v minulosti byli u komunistů.“

„To já jsem teda fakt byl, sturmbannführere,“ řekl Schulze s odzbrojujícím úsměvem – a tentokrát mluvil pravdu. „Ten pěkný synek paní Schulzeové,“ jak se někdy Schulze bodře představoval, „přišel na svět v hamburský dělnický čtvrti, kde jsou lidi v komunistické straně už od narození, ať se jim to líbí nebo ne. Ale... co je pravdy na těch řečech o skákání z éroplá-

47

nů s tím vylepšeným deštníkem?“ vyzvídal. „Abych pravdu řekl, mně se to moc nelíbí. Mohla by z nás rychle bejt pěkná mrtvola.“

Dodenburgovi pomalu mizel úsměv z tváře.

„Musím přiznat, vy dobrodruzi, že ani mně se ten nápad se skákáním z letadel moc nelíbí. Všecko, co vám teď k tomu můžu říct... a upozorňuji zvláště vás, Schulze, že by bylo lepší, kdybyste si v téhle věci nepouštěl moc pusu na špacír – tak tedy všechno, co vím, je, že k nějakým parašutistickým seskokům dojde. Náš velitel pluku to teď tamhle,“ Dodenburg ukázal na halu jídelny, „s těmi velkými zvřaty probírá.“

„Myslíte, že za to dostane ty generálský výložky?“ optal se Matz. „To bysme se ho pak mohli zbavit. To by pak mělo smysl i skákat z éroplánu, že jo?“

„Ale to už přeháníte,“ prohodil Dodenburg pobaveně. „Jak můžete být tak neloajlní vůči našemu milovanému šéfovi? V mé přítomnosti se podobným řečem raději vyhněte. A teď už běžte po svých!“

Dodenburg se mechanicky dotkl štítku frajersky nasazené čepice, ozdobené matnou stříbrnou lebkou se zkříženými hnáty. Musel si přiznat, že tenhle nezdárný poddůstojník měl – pokud jde o Supu – pravdu. Všichni v pluku přece věděli, že Sup by bez zaváhání obětoval jejich životy, pokud by bylo v sázce jeho povýšení. Byl to důstojník, kterému vůbec nešlo o ideje a nějaké vznešené cíle. Náplní jeho života bylo splnění úzce osobních ambicí a on se tím ani mezi svými důstojnickými kolegy netajil, zvláště když měl trochu vypito. Byl v téhle otázce naprosto bezostyšný:

„Chci být generálem, jako byl můj drahý starý otec... a houby mi záleží na tom, co to bude stát, i kdyby na to měl zařvat třeba celý pluk SS Wotan, já toho dosáhnu!“

Dodenburg procházel kolem vojáků roty vybavované novou výstrojí a říkal si, že ten Supův plán sice vychází vsťíc jeho nezkrotné touze po povýšení, ale současně ho napadalo, že by asi všichni tihle chlapi zrovna kvůli tomuhle Supovu přání nezbytně nechtěli umírat... Sup si podobné problémy nepřipouštěl. Vyslechl plán, který jim předestřel generálplukovník Jodl, a jeho mozek bleskově zapracoval. Vytušil, že tu ožívá možnost generálských distinkcí. Jedna rota provede letecký výsadek blízko britské základny se záměrem spojit se hned se silami iráckých povstalců, a tuto rotu – až místo výsadku bude vyčištěno – bude následovat zbytek pluku, který sem bude přesunut na kluzácích ze Sýrie. „Bude to pozoruhodná operace!“ říkal si Sup. Když se o akci podobného typu armáda pokusila v roce 1940 v Holandsku a Belgii, dopadlo to s těmi, co to realizovali, úplně nádherně. Všichni se ocitli ve filmových týdenících, hovořilo se o nich v rádiu, psaly o nich noviny. Z těch, kdo to

prežili, se staly téměř filmové hvězdy. Jejich fotografie byly na pohlednicích po celém Berlíně a malé děti loudily o jejich autogramy. Možnosti, které z toho pro hrdiny vyplývaly, byly přitom nedozírné.

„Při té akci může dojít k vysokým ztrátám,“ upozornil Supa generálplukovník Jodl. „Kluzáky jsou obvykle dost nespolehlivé a berte v úvahu, že bude třeba překonat vzdálenost ze Sýrie do Habbánije.“

„Zpravidla se u jednotek vysazovaných kluzáky počítá jen v rámci mimoboje činnosti se ztrátami ve výši padesáti procent,“ poznamenal chmurně Student.

Sup to v duchu všechno zakalkuloval, ale v jeho mysli převážila představa o slávě, která ho v případě úspěchu čeká. A tak ho napadlo, že by se mohl této noci odvážit riskantního kroku a dopřát si potěšení s jedním řeckým chlapcem. Podobných chlapců bylo v blízkosti tábora tolik – a všichni měli temné zářivé oči a černé kučeravé vlasy. A někteří byli tak roztomile buclatí! Pokud šlo o rizika akce v Iráku, tak si je Sup prostě nechtěl připouštět a před generály silácky prohlásil:

49

„Nemůžeme dělat omeletu, když přitom nerozbijeme vejce,“ a pateticky pokračoval: „My z SS se nevyhýbáme riskování. Žádná oběť není dost velká pro svatou věc německého nacionálního socialismu.“ A oči mu přitom jen zářily, což bylo vidět i za jeho monoklem.

„Ano, tak to má být,“ reagoval na to Jodl bez zvláštního nadšení a znovu Supa upozornil: „Ale uvědomujete si, že budete riskovat velké ztráty?“

„Samozřejmě, pane generálplukovníku,“ odpověděl bez zaváhání Sup. Se ztrátami na lidech si skutečně nedělal starosti, jeho osoby se to přece netýkalo. Všechno, co ho zajímalo, bylo vítězství a povýšení.

„Mohl bych znát datum, kdy k akci má dojít?“

Jodl na něj upřel chladný pohled. Bylo mu jasné, co si má o tomhle důstojníkovi SS myslet. Tohohle chlapa s pověstným supovitým nosem ani v nejmenším nezajímají ti, kteří jsou pod jeho velením.

Generálplukovník tedy nasadil neosobní výraz a oznámil:

„Ano, datum, kdy k té akci má dojít, vám říct mohu. Vedení iráckých spiklenců má v úmyslu vyslat dvě brigády motorizované pěchoty z Bagdádu do Habbánije navečer 29. dubna v 19 hodin 45 minut. Ty brigády zaujmou své pozice následujícího dne za svítání. Vaše výsadková rota provede seskok 29. dubna a připojí se k Iráčanům. Vaše zbývající tři roty v kluzácích je budou následovat za svítání příštího dne. Pak bude moci začít vlastní útok.“

Sup nadšeně přikývl a tvářil se, jako kdyby právě vyslechl detailní pokyny k slavnostní přehlídce, která se koná za mírových časů před berlínským říšským kanc-léřstvím. Unikalo mu jaksi onen podstatný rozdíl: nečekala ho přehlídka, ale nebezpečná vojenská operace.

Jodl si odkašlal a poněkud podrážděně pokračoval:

„Musíte si uvědomit, že při téhle operaci můžeme počítat s mnoha nepředvídanostmi. Víme například jen velmi málo o kvalitě a možnostech těch iráckých brigád, víme o nich jen to, že jejich výcvik vedli Britové. Také nevíme, do jaké míry vám budou nápomocny francouzské orgány v Sýrii. A také je tu všude hodně špiónů na nejružnějších úrovních a ti mohou podávat Britům informace o tom, co se chystá. Vždyť víte, že...“

„Dovolte, abych vás přerušil, pane generálplukovníku,“ řekl tiše Canaris. „Myslím, že se na Francouze můžeme spolehnout. Od té doby, co je wehrmacht porazil na hlavu, chovají téměř patologickou nenávisť ke svým bývalým spojencům, to jest Britům. Ted' například vím, že jeden francouzský generál nabízel tři divize, které by se mohly účastnit útoku proti proradnému Albionu, a kromě toho v minulém měsíci francouzské letouny bombardovaly Gibraltar. Myslím, že Francouzi nepředstavují problém.“

Jodl raději nepokračoval. Cítil, že je stejně nemožné, aby tenhle velitel pluku SS pochopil, jak je připravovaná akce složitá, vážná a nebezpečná. Povstal tedy – a všichni přítomní se vymrštili do pozoru. Jodl před odchodem ještě podal veliteli pluku SS ruku. Uvědomil si přitom, že se mu jeho vlastní ruka trochu chvěje a současně cítil, jak je Supova ruka studená a vlhce lepkavá, skoro jako ruka nějaké mrtvoly... A tak se raději rychle rozloučil:

„Obersturmbannführer, chtěl bych vám popřát hodně štěstí. Šťastný let a šťastné přistání.“

„Děkuji, pane generálplukovníku.“

Sup vykročil ve skvěle vyleštěných botách z důstojnické jídelny s nádherným pocitem, že mu patří celý svět. Jodl se naopak po rozloučení se Supem zasmušil a dlouho se nemohl zbavit pocitu absolutní

stísněnosti.

3.

„To ti teda řeknu, kamaráde,“ vykřikl muž, jehož tvář zdobily mohutné zakroucené kníry, „že si dneska asi užijeme smradu, co myslíš?“ Měl na sobě uniformu

51

leteckého kapitána a stejně jako ostatní důstojníci, kteří právě teď vycházeli po obědě z jídelny, musel přimhouřit oči před zářícím sluncem. „Ti zasraní chlapi nám to pěkně zoškliví,“ ušklíbl se a ukázal na otlučené třítunové nákladáky, používané k dopravě táborových splašků a obsahů žump.

„Co můžeš od těch černejších hub čekat,“ otráveně prohodil kamarád, a tím byla zřejmě pro něho záležitost odbyta.

Z haly jídelny na základně královského letectva v Habbániji se teď vyhmuly další skupiny důstojníků a tady před halou všichni čekali, až je auta rozvezou na různá velitelství, kde sloužili. Jeden z mladých pilotů právě oslavoval povýšení, vypil při té příležitosti trochu víc piva, a teď si prozpěvoval známou písničku: „Jo – to býval krásný čas, jenže teď jsem zůstal sám a ty všechny její vnady patří už jen vzpomínkám.“ Jeho kamarádi se přitom usmívali, ale většině důstojníků do smíchu nebylo, protože se jim v rozpáleném vzduchu těžce dýchalo. Polední žár byl hrozný. Hnědé vojenské košile měli všichni brzy úplně propocené.

„Musím ti říct, kamaráde,“ ozval se znovu oknírovaný letecký kapitán, „že když se ti chlapi budou courat, tak to tu všechno zasmradí. To by museli jet aspoň tak čtyřicítkou, ale v táboře je dovolená jen dvacítká. I ty černý huby to musej vědět.“

Otřískané třítunky poskakovaly na dírách špatné vozovky, a tak nebylo divu, že jeden velký sud s nevábným nákladem sklouzl z nákladáku a kutálel se před halou tak nešťastně, že vychrstl páchnoucí výkaly směrem k čekajícím důstojníkům. Majitel mohutného nakrouceného kníru mohl být spokojený. Jeho předpověď ohledně zasmradění místa se vyplnila.

Důstojníci prchali před páchnoucí záplavou a nadávali.

„Až já toho chlapa dostanu, já ho...“ zařval jeden z postižených na adresu řidiče nákladáku, jenže v témž

52

okamžiku spadl z ujíždějícího nákladáku další sud se splašky a tím se ukázalo, že na nákladáku se schovávají dva muži ve špinavých hábitech – a ve snědých nikách svírají samopaly.

Plukovník Macfarlane, nejstarší z důstojníků, kteří čekali před halou, zareagoval nejrychleji. „To jsou zabijáci!“ zařval. „Kryjte se!... Krucinál – k zemi!“ Sám se bez váhání vrhl do žluté páchnoucí záplavy a současně z kapsy vytáhl revolver, který vždycky nosil u sebe, i když bylo zakázáno chodit do jídelny se zbraněmi. Macfarlane sloužil na Středním východě už dost dlouho a měl s Araby své zkušenosti.

Oba zabijáci na nákladáku spustili palbu, střileli přímo od boku. Jejich samopaly s kulatými zásobníky se ostře rozštěkaly a vzduch byl brzy plný štiplavého dýmu. Střely nelítostně kosily důstojníky, které útok opravdu zaskočil, z mnoha míst bylo slyšet zoufalé výkřiky raněných. Zasažení padali často úplně bez-hlesně, byli snad mrtví ještě dřív, než klesli na zem. Důstojník se zakrouceným knírem měl u sebe revolver ráže třicet osm. Pokusil se ho vytáhnout, ale zabijáci byli rychlejší. Provrtili ho dávkou ze samopalu. Muž zoufale vykřikl a jeho tělo se sesunulo k zemi, jako by bylo z tajícího vosku.

Nákladák ujížděl z místa masakru, provázen skuče-ním sirén a kvílením motoru. Macfarlane sice ležel v páchnoucích splaškách v sousedství mrtvých i umírajících, ale přesto se přiměl k tomu, že se pokusil prostřelit unikajícímu automobilu zadní pneumatiku – a auto tak zastavit. Bylo by dobré zadržet někoho, kdo by mohl zodpovědět otázky, které kdekoho už nějaký čas na základně trápily.

Kolem Macfarlanea teď hvízdaly střely, ale on se přemohl. Nákladák ujížděl asi tak osmdesátkou a Macfarlane věděl, že si nesmí dovolit minout. Zatajil dech a stiskl spoušť. Revolver se lehce zachvěl, ale střelec mířil dobře, kulka si svůj cíl našla.

53

Pravá zadní pneumatika praskla a vzápětí se rozpadla do gumových cárů. Nákladák sebou prudce smýkl doprava a i když se muž za volantem zoufale snažil zachovat si nad vozidlem kontrolu, bylo to marné. Smyk kol se nedařilo vyrovnat. Zabijáci se urputně drželi na korbě, ale nemohli už střílet a i s vozidlem se

nezadržitelně řítili přímo na zadní stěnu kuchyně, kam také vzápětí se strašným rachotem narazili. Po nárazu začal z vozidla unikat benzin, který se brzy vznítil. Plameny zachvátily nejdřív motor a potom celé auto. Zabijáci křičeli a snažili se uniknout, ale jejich těla už spalovaly lačné plameny. Pak se rozhostilo ticho...

„To je ošklivá záležitost, Sandy, opravdu moc ošklivá,“ poznamenal britský generálmajor letectva Smart, který byl na velké letecké základně v irácké Habbáníji velitelem. A pronesl to v okamžiku, kdy sledoval, jak ambulance po útoku zabijáků odvázejí raněné do nemocnice.

„To je fakt,“ souhlasil Sandy Macfarlane a urputně se pokoušel nacpat do dýmky laciný tabák, který koupil ve vojenské kantýně. „To je fakt, je to moc ošklivá záležitost.“

„Deset důstojníků bylo zabito a dvacet těžce raněno. Měl jste, Sandy, štěstí, že vás to nepotrefilo taky.“ Macfarlaneovi se nedařilo dýmku zapálit, potřeboval na to tři sirky, než konečně dosáhl úspěchu. Musel se nějak uklidnit, předchozí zážitek byl příliš šokující. Tolik mladých lidí kolem umíralo! Sandy Macfarlane nerad dával najevo své emoce a trvalo mu hezkou chvíli, než byl schopen o tom všem hovořit. Zatáhl z dýmky, pak ji podržel mezi palcem a ukazováčkem jako nějaký oštěp, kterým se dá někam mrštit – a nakonec řekl:

„Něco podobného tu můžeme čekat znova, pane ge-nerálmajore.“

„Poslouchejte – myslíte si, že to má něco společného s tím, k čemu tady dochází asi tak v posledních dvou týdnech?“

54

„WfIPS

Zahleděli se na skupinu domorodých dělníků, která za bedlivého dohledu ozbrojeného vojenského policisty začala odklízet pozůstatky po masakru – promíšené splašky a krev z raněných a zabitých. Macfarlane si byl v té chvíli jist, že kdyby domorodci udělali nějaký podezřelý pohyb, policista na ně začne bez váhání střílet. Na letecké základně panovala v těchto dnech – nebo spíš týdnech — neúměrně napjatá atmosféra.

„Myslím, že to má dost společného,“ odpověděl konečně. „Stačí si přece připomenout, že naše pracovní skupiny byly už dvakrát napadeny, když opravovaly silnici do Bagdádu. Potom to bylo přepadení nákladáku, který vezl zásoby pro naši vojenskou kantýnu. A navíc: naše hlídky sestřelily nad jezerem fricům letadlo! A dneska k tomu všemu ještě tohle...“ Macfarlane mocně zabafal a odmlčel se. Byl to na tohohle bělovlasého Skota už dost dlouhý proslov...

„Tak dobře, Sandy,“ kývl Smart, „ale vy jste tady přece už od samého začátku, co základna vznikla, takže leccemu rozumíte. Povězte mi, co se tu děje. Určitě máte na věc svůj názor!“ Smaltovou tvář se mihl úsměv: „Vy přece vždycky na něco přijdete.“

Macfarlane se dostal do těchto končin jako mladý kapitán ještě s legendárním Lawrencem v roce 1916 a v obrněném vozidle se s tehdejší svým velitelem účastnil bojů s Turky. Zůstal tu od té doby nepřetržitě a všichni ho znali jako uznávaného zpravodajského důstojníka. Teď jen příkyvoval a nakonec připustil:

„Mám samozřejmě na ty věci svůj názor.“

„Tak ven s tím, člověče,“ vyhrkl velitel netrpělivě. „Co si o tom myslíte?“

„Něco se tu chystá, pane generálmajore. Nějaká pěkná mela.“

„To ale není nic zvláštního, tady jsou vždycky nějaké problémy. Kurdové bojují s Iráčany, Syřané bojují proti oběma stranám, Kurdům i Iráčanům. A právě taky z tohoto důvodu tu má královské letectvo základnu.“

55

A nám pak vždycky stačí jen zasáhnout ze vzduchu a všechno máme rychle a bez velkých problémů a nákladů brzy pod kontrolou.“

Macfarlane rozvážně přikývl:

„To ano, pane generálmajore. Ale doba je teď přece jen jiná.“ Znovu zabafal z dýmky a zahleděl se na ještěrku, která vylezla z bůhvíjaké díry a začala se sunout po stěně velitelovy kanceláře.

„Co je na tom jiného?“

„Začínají se do toho míchat frickové.“

„Ano, tak to asi je...“

„No právě, pane generálmajore. Zachytili jsme signály vysílané morseovkou z místa odněkud blízko základny, a to přibližně v době, kdy byl sestřelen ten německý letoun. Chlapi ze zpravodajského mi říkali, že to vysílání bylo v němčině, ale že nezjistili, čeho se to týkalo. Ale asi to vím.“

„Takže?“ Velitel tázavě pozvedl obočí.

„Frickové se pokoušejí zbuntovat kmeny, aby proti nám povstaly nebo provedly něco alespoň podobného. Pokoušeli se o to už v roce 1916, pak v roce 1918. Němci mají hodně zkušeností – jak tady z Iráku, tak i z Persie. A nám to válčení v Evropě teď nějak nevychází. Arabové by tedy rádi využili situace a zbavili se Anglů jednou provždy. Jak se zdá, mají už dost toho jha pod bílým mužem.“

Macfarlane náhle skončil. Jako by se vylekal délky svého předchozího proslovu.

Generálmajor Smart se zatvářil ustaraně.

„Takže nás asi podle všeho čekají nemalé problémy, že je to tak?“

Macfarlane zabafal z dýmky a přikývl.

„Tak se tedy podívejme, jak si na tom stojíme tady na základně. Máte o tom představu, Sandy? Pod mým velením je asi tisíc příslušníků královského letectva, kromě nich je tu asi tisíc odvedenců z místních lidí, kterým velí plukovník Brawn. Dál je tu osm tisíc civilistů, mezi

56

„!miipp!P!iiii!ii|(Sí

nimi pár Evropanů, ale většinou jsou to místní lidé. Pak je tu cvičné letectvo – celkem osm letadel, ovšem jsou už dost zastaralého typu. K obraně letecké základny Habbánija je to málo, zvláště tehdy, pokud by se zapojila do útoku proti nám i irácká armáda.“

Macfarlane vyňal dýmku z úst a prohlásil:

„A k tomu taky dojde! Rašid Ali podplatil generály. Až vypukne revolta, armáda se proti nám spojí se spiklenci.“

„Jsem stejného názoru, Sandy. Útočník nás snadno přecísli, bude jich na nás až příliš, a proto musíme dostat posily z domova nebo z Indie.“ Velitel základny se zamračil a chvíli uvažoval, než dodal:

„Nemyslím si ale, že v současné době jsou nějaké posily reálné. Jenže když se věci dají do pohybu, tak už může být dost pozdě.“

Plukovník Macfarlane musel velitele základny v duchu politovat. Generálmajor byl především pilot, nepatřil k pozemnímu vojsku, ale teď se situace vyvíjela tak, že bude muset velet nestejnorodým jednotkám, a ještě k tomu při boji na souši.

„Já si myslím, pane generálmajore, že Araby znám. Víím o nich, že se – abych tak řekl – dost vytahují. Když se ale dostanou do úzkých a cítí proti sobě sílu, tak se většinou zastaví. Takže se můžeme pokusit jim tu sílu demonstrovat.“

„Jak si to představujete?“

„Můžeme přerušit všechny akce ve výcviku a začít připravovat celou základnu k obraně, případně na útočné akce.“

„Je možné přerušit výcvikovou činnost, ale nechtěl bych, aby moji lidé mohli být vystaveni případným útokům iráckých sil. Tohle je třeba zvážit. Hlavně –jak se připravit na ofenzivní akce?“

„To můžeme udělat tak, že vyzbrojíme cvičná letadla a upravíme je, aby mohla nést bomby. Uděláme z nich bombardéry. Budou moct létat s leteckými in-

57

struktory jako piloty –as frekventanty leteckých kurzů jako jejich posádkami.“

Generálmajorovi se ten nápad okamžitě zalíbil. V té chvíli ho však upoutalo něco jiného: Po cvičném prostoru právě pochodovala skupina nováčků, pocházejících z domorodých odvedenců. Působili dobrým dojmem, ale jejich vyzbrojení bylo velmi chabé – měli jen bodáky a pusky z první světové války. Macfarlanea okamžitě napadlo, že tohle by na iráckou mechanizovanou brigádu asi nestačilo.

„Všechny vaše nápady, Sandy, se dají realizovat,“ poznamenal velitel základny, „ale bude s tím hodně práce. Posádky budou muset dřít ve dne v noci jako mourovaté, aby ty staré kraksny předělaly na bombar-déry. A co je třeba ještě udělat?“

„Ještě je třeba sehnat civily a přikázat jim, aby vykopali zákopy kolem všech klíčových míst. A taky se podívejte na tenhle kopeček,“ řekl náhle Macfarlane a ukázal na jedinou vyvýšeninu v celém areálu nad

táborovou vodárnou. „Musíte ten kopeček okamžitě obsadit a opevnit. Je to ideální místo pro nepřátelské síly, aby odtud ve vhodnou chvíli pozorovaly, kontrolovaly a ovládaly celý tábor. A jistě by ho případně využily i k tomu, aby nám ohrožily dodávky vody pro základnu.“

Velitel základny přikývl:

„Máte pravdu, Sandy. Dám hned pokyn, aby se to udělalo.“ Něco si rychle poznamenal do bloku.

„Napadá vás ještě něco?“

„Ano...“ Sandy zatřukal dýmkou o dlaň, jako by tím chtěl naznačit, že by tahle debata mohla končit.

„Docela rád bych viděl oddíl vašich obrněných vozidel a rádiový vůz.“

„A pročpak?“ podivil se generálmajor.

„Abych se podíval po tom vašem němčourském ra-diooperátorovi. Mám takový dojem, že právě on je klíč k těm zvláštním událostem na základně.“

58

„Možná máte pravdu, Sandy. Kdybychom ho našli, tak by to byla cesta, jak se dostat k nějakým zajímavým informacím, co myslíte?“ Generálmajor zdůraznil slova „jak se dostat“, a nebylo to náhodou, neboť tím chtěl podtrhnout, že na základně bylo o plukovníkovi Macfarlaneovi známo, že jako zkušený zpravodajský důstojník nejedná se zadrženými a vyslýchanými zrovna v rukavičkách. Mezi důstojníky se říkalo, že dokáže přinutit k mluvení i mumii. Macfarlane na poznámku nereagoval a generálmajor tedy řekl: „Tak dobře, souhlasím, budete mít k dispozici obrněné vozidlo. Kdy ho potřebujete?“

„Hned teď“, řekl Macfarlane a vstal. „Chci se vydat na cestu, ještě než se setmí. Na tomhle místě je hodně zvědavých očí. Ty mě budou vidět, jak odjíždím, ale nebudou vědět, kterým směrem se potom vydám.“

„Tak dobře, to bude rozumné. Dám vám s sebou jednoho mladého kapitána od letectva, jmenuje se Kerrigan. Je to taková horká hlava, chtěl být pilotem na stíhačce, do všeho se nadšeně vrhá... Prostě typická irská nátura.“

„Já ho znám, to je člověk, kterého právě teď potřebuju“, řekl Macfarlane a zvedl ruku k pomačkané vojenské čepici, což asi měl být pozdrav. „Tak já vyrazím“, oznámil stručně a šel.

Generálmajor se jen pousmál. Věděl, že starý Sandy nikdy neprojevuje moc velkou úctu k nadřízeným. Možná to bylo tím, že měl už svá léta, ale pořád byl jenom plukovník, který nemá naději na další služební postup.

„Abych nezapomněl, Sandy“, neodpustil si tedy generálmajor, „zbytečně neriskujte! Nejste už žádný mladík, to přece víte.“

„A ještě k tomu jsem ošklivej“, ušklíbl se Macfarlane. „Nebyl bych moc hezká mrtvola. To víte, že na sebe dám pozor“, řekl a vyšel z kanceláře. Venku se do něj opřelo nemilosrdné slunce.

Oslnivý kotouč se pomalu posouval po obloze k ob-

59

zoru, ale ještě ve čtyři hodiny odpoledne, kdy byla hlídka připravena k odjezdu, měl svou sílu.

Macfarlane si zkontroloval, jak je hlídka vybavena a vyzbrojena, i jak je na třech obrněných vozidlech, která dostal k dispozici, uložen náklad. Bylo mu jasné, že kdyby s sebou neměli dostatečný počet kanystrů s vodou nebo potřebné množství soli, mohlo by pod vražedným pouštním sluncem dojít k neštěstí. Sehnal dokonce i speciální tablety, který umožňovaly použít odstátou vodu jako pitnou. Když byl plně zaujat přípravami, přihnul se k němu kapitán Kerrigan, kterému zpod čepice vylézaly bujné kučery rudých vlasů — kvůli tomu se mu říkalo „Zrzek“. Kerrigan vlekl v náručí ovčí kožichy a halasil: „V noci je v poušti zima jako v morně. Myslím, že se nám všem budou ty věci hodit.“

„A kde jste to sehnal, Kerrigane?“

„Kdo se ptá, moc se doví, pane plukovníku. Ale těm chlapům, co mají letět do Valentie, budou holt tam nahoře mrznout zadky.“ Kerrigan se na plukovníka spokojeně zašklebil a Macfarlane mu odpověděl stejnou grimasou. Uvědomoval si, že na tom mladém, šťastně vyhlížejícím Irovi, je něco velmi sympatického.

Kerrigan složil svůj náklad na podlahu. Osádky obrněných vozidel právě prováděly poslední úpravu nákladu a přisunovaly munici k věžím obrněných vozidel. Macfarlane osobně všechno zkontroloval, poněvadž měl pocit, že budou munici z nějakého důvodu potřebovat dřív, než by se dalo čekat.

Macfarlane si všiml, že Kerrigan má nějak zvláštně vyboulenou tornu přehozenou přes pravé rameno — a že v té torně asi bude něco mokrého. „Něco vám z té torny kape, Kerrigane,“ upozornil ho... „Doufám, že to bude led a ne pivo, pane plukovníku,“ reagoval Ir vesele. Pak tornu otevřel a podal překvapenému Macfarlaneovi láhev vychlazeného světlého piva. „Myslel jsem, že si všichni to jedno vychlazené

60

zasloužíme, ještě než vyrazíme. Něco podobného nás v příštích dnech čeká asi sotva.“

„To teda je po čertech skvělejší nápad, Kerrigane,“ prohlásil Macfarlane, když viděl, jak irský kapitán vyndává další láhve a podává je nadšeným osádkám obrněných vozidel. Plukovník láhev otevřel a napil se. A současně ho napadlo, že velitel základny měl výbornou myšlenku, když jim Kerrigana na tu akci poslal. Byl to přirozený vůdčí typ, v jehož osobě nikdo nemusel mít obavy, že by snad tenhle chlap neuměl v případě potřeby ustoupit do pozadí. A to bylo moc důležité. Na obzoru by hned byly problémy, kdyby kdokoliv ve skupině měl pocit, že někdo jiný je nějak protěžovaný, protože třeba dostal o několik kapek vody víc v okamžiku, kdy vyprošťovali vozidlo z písku, nebo urval větší stín z vozidla. Kerrigan nemohl mít s žádnou z těchto věcí problémy — to Macfarlane instinktivně vycítil. Když vypili pivo, Kerrigan ještě naposled zkontroloval vozidla a osádky a obrátil se k Macfarlaneovi. Na jeho zarputilé irské tváři lpěla otázka, kterou nakonec vyslovil nahlas:

„Tak už můžeme vyrazit, pane plukovníku?“

Macfarlane usoudil, že už by byl čas:

„Myslím, že už vyjedeme. Vydáme se po silnici přímo na Bagdád. A můžeme si být jisti, že mnoho očí zaznamená náš odjezd, jsou za to placeny. Tak na shledanou...“

„A co potom, pane plukovníku?“

„Až budeme z dohledu od základny, zamíříme na západ do pouště. Vyzkoušíme náš vyhledávací systém při zachycení vysílačky, a to tak, že budeme projíždět několikrát každý úsek a sledovat, zda někdo vysílá. Ta německá vysílačka nemůže být daleko od naší letecké základny. A jistě i teď bude podávat hlášení o tom, co podnikáme.“

Kerrigan se rozesmál:

61

„Je to úplně legrační, pane plukovníku, že někdo odtud podává zprávy, co se tady dělá — a třeba až někam do Berlína. A přitom všechno, o co jde, je jenom to, že tu prostě přežívají mladičci, co sotva odrostli škole a kterým teče mlíko po bradě. A tihle mladičci se tu cvičí, jak lítat se starými rozhrkanými letadly.“

Macfarlane se po Kerriganově řeči ani neusmál:

„Pamatujte si, Kerrigane, že když teď neuděláme, co máme, tak většina těch mladičků, kteří nedávno vyšli ze školy a kterým teče mlíko po bradě, bude brzo po smrti — řekněme ani ne za měsíc. Tak radši snad provedeme všechno, aby k tomu nedošlo.“

Kerrigan v plukovníkových slovech ucítil určitý osten, a tak se raději rychle vyšvihl na kapotu svého obrněného vozidla a vykřikl: „Nasedáme, chlapi!“

Velké motory rolls-royce se rachotivě rozeřvaly. Zápach benzínu naplnil ovzduší. Staré obrněné vozidlo se třásl jako by se mělo každým okamžikem rozpadnout. Macfarlane stál ve věži vozidla blízko Kerrigana a vzpomínal na dobu, kdy byl stejně mladý jako on — a kdy se účastnil bojů pod vedením legendárního velitele Lawrence, který se přičinil o zničení otomanského impéria a významně napomohl rozšíření sféry vlivu Velké Británie. A teď se Macfarlane — stejně jako před čtvrt stoletím — znovu vydával do akce, při níž šlo o existenci Spojeného království.

Macfarlane se sice zabýval vzpomínkami a úvahami o historii, ale neunikl mu rychlý záblesk vpravo od tábora. Někdo dával zrcadlem znamení těm venku, že Macfarlaneova skupina odjela.

4.

Velký kluzák s hlučným bouchnutím dosedl těžce na řeckou půdu. Bezmotorový letoun v první chvíli zmizel z dohledu v hustém oblaku prachu, který při dopa-

62

du zvířil. Kluzák se řítíl po zemi rychlostí vyšší než sto kilometrů za hodinu a při prudkém smýkání po

zemi z něj odpadávaly různé součásti, které ale částečně vlekl za sebou.

Dodenburg jen potichu hvízdal, protože to, čeho byl svědkem, ho udivovalo. Sup vedle něj se nadšeně plácl do stehů a zařval:

„Do prdele! To je skvělé!“

Pilot dalšího letounu se snažil udržet kontrolu nad strojem, který se prodíral vpřed, poskakoval na nerovném terénu a občas se dokonce vznesl do vzduchu. Drát, který se vinul kolem zářezů letounu, hlasitě po-praskával. Zářezky ale zatím plnily svou funkci a zpomalovaly pohyb kluzáku. Byla ovšem otázka, zda jsou schopny zastavit letoun, ještě než dorazí ke zdi Korintského kanálu, která byla ani ne půl kilometru před ním. Dodenburg se jen bezmocně díval a po zádech mu tekly chladné stružky potu. Bylo jasné, že Sup zase jednou zbytečně riskoval. Dal do sázky životy svých lidí...

Před kluzákem se rozkládal malý olivový lesík. Pilot se snažil zamířit doprava a bezpečně sednout, najednou však zcela ztratil kontrolu nad letounem. Kluzák vyrazil přímo na stěnu Kanálu.

„Je s ním konec!“ vykřikl někdo. „Chudák kluk.“

Zbytek slov zanikl ve kvílení sirén lékařských ambulancí, které sem přijížděly. Dodenburg nechtěl čekat, jak bude Sup reagovat. Naskočil do štábního hor-cha a zařval na řidiče:

„Tak jedem... rychle, člověče, ke Kanálu!“

V tom okamžiku právě kluzák narazil do stěny Kanálu, rozlomil se na dvě části a jeho čelní kryt mu v té chvíli ničím nemohl pomoci. Téměř kolmo vrazil do vody a takřka okamžitě z něj vypadl náklad — což byli zoufale křičící, vyděšení vojáci.

Dodenburg dorazil na místo neštěstí, kde už byli i další příslušníci úderného pluku SS Wotan, kteří se pokoušeli své kamarády zachránit. Jenže těch už už-

63

stalo jen velmi málo. Na místě havárie kluzáku byla jen odporná krvavá směsice těl.

Dodenburg se díval, jak lékař dává injekci morfia vojákově, který je v bezvědomí. Nešťastník měl utrženou půlku obličeje a zcela obnaženou sanici. A to ještě mohl mluvit o štěstí... Aspoň tak si to říkal Dodenburg, kterému bylo nanič z představy, že k těmhle cvičným letům, kterých vůbec nebylo potřeba, dal příkaz Sup — a to jen proto, že se mu to tak hodilo.

Schulze stoupal po příkrém náspu a levou rukou podpíral — nebo spíš nesl — tělo nějakého vojáka, jako kdyby to byla pouhá hračka. Když se setkal s pohledem svého velitele, jen smutně pokýval hlavou a z jeho široké tváře se v té chvíli vytratil obvyklý úsměv i humor.

„Všichni jsou v hajzlu, sturmabführere... tamti dole jsou všichni v hajzlu. Vůbec neměli šanci.“

Schulze položil tělo mrtvého vojáka na vyprahlou žlutou travu na vrcholu náspu a pak mu — vlastně už dodatečně — stáhl oční víčka přes nevidoucí oči. „Všem bylo tak osmnáct, jak to odhaduju,“ řekl. „Ještě nedávno jedli dětský kaše. Skoro malý haranti. Ani ne zelenáči.“

„Teď není čas na tlachání o mrtvých, scharführere Schulze!“ ozval se za ním povědomý pisklavý hlas.

Dodenburg a Schulze zbystrili pozornost. Ten hlas patřil Supovi. Prohlížel si je přes svůj monokl a tvářil se při tom docela spokojeně. „Vždyť přece víte, že je důležité, abychom se dokázali učit ze svých vlastních chyb.“ Vedle něj vykašlával nějaký muž chuchvalce krve. Sup však v té chvíli už zamířil na druhou stranu Kanálu, kde čněly trosky zničeného kluzáku a vedle nich leželi další dva mrtví vojáci.

„Tak se mi zdá,“ pronesl Sup, „že pilot letadla uvolnil lano kluzáku příliš brzy, a tak kluzák neměl pod sebou dost plochy, na níž by mohl bezpečně přistát.“

64

“iipiiiiiiiiiiiiiiFWHi?”

„Obersturmbannführere,“ reagoval na to Dodenburg a přitom cítil, jak jím lomcuje vztek, „nemyslíte, že bychom měli další cvičné lety zastavit? Podle mého názoru dojde jenom k novým a zcela jistě zbytečným ztrátám.“

Sup se po těchto slovech zatvářil, jako kdyby mu kolem nosu přelétl nějaký nepříjemný zápach. „Ale my musíme cvičit, můj milý Dodenburgu, to jinak nejde! Vojáci musí být neustále akceschopní!“

„V tom případě nám moc lidí z našeho pluku ne-zbyde,“ vyštěkl Dodenburg a snažil se přitom svůj vztek krotit.

„To je nesmysl,“ řekl na to Sup a použil svou oblíbenou prűpovídku: „Omeletu bez rozbitých vajíček

neuděláš, že je to tak?“

Dodenburg jen vzteky sevřel pěsti. Už se chystal něco Supovi říct, což by bylo patrně z hlediska subor-dinace hodně nepatřičné, jenže jako první se vzpamatoval Schulze, který odvrátil hrozící nebezpečí tím, že Dodenburgovi řekl:

„Sturmabführere, s vaším dovolením, neměli bysme se vrátit k rotě? Ten kapitán z abwehru,“ čímž měl na mysli německou tajnou zpravodajskou službu, „kterýho k nám posílá admirál z Athén, má dorazit na velitelství roty za deset minut.“

„To tam tedy běžte,“ mávl blahovlnně rukou Sup. „Bude lepší, když tam budete. Admirál trval na tom, abyste právě vy dostali speciální informace o parašu-tistickém výsadku. Náš důstojnický sbor budu informovat osobně já – a pak ještě budu hovořit s generálem Studentem. Jeho instruktoři by měli být kvalitnější než ti od abwehru.“

Dodenburg se postavil do pozoru a beze slova, následován Schulzem, odkráčel k čekajícímu horchu. Snažil se přitom vyhnout pohledu na mrtvé.

Teprve když byli uvnitř auta, mohl si Dodenburg ulevit a dát průchod tomu, co si o Supovi myslí:

65

„Ten chlap je absolutně, ale opravdu totálně bez ja-kýhokoliv citu! Nemá v hlavě nic jiného, než ty své generálské distinkce. Bože všemohoucí, jak se mohla takováhle kreatura dostat do naší organizace? Kdyby tak reichsführer SS Himmler věděl, jaká obluda je v čele pluku Wotan, tak by...“ Dodenburg vztekle bouchl do dveří auta, ale raději už nic neřekl.

Pak se ozval Schulze:

„Sturmabführere, vy s tím nemůžete nic udělat. Ten dotyčný by hned přišel se žalobou na vás jako na důstojníka, kterej podněcuje vzpouru – a pak by to teprve bylo zlé, pak by to bylo opravdu všechno v hajzlu.“

To, co řekl Schulze, byla pravda. Dodenburg to věděl – a tak jen přikývl:

„Máte pravdu, Schulze. Jedna věc však je jistá, moje rota je připravená k parašutistické akci. V dohledné době k tomu má opravdu dojít, ale já nemám chuť riskovat další ztráty — prostě takové, kterých jsme byli právě svědky.“

„To je jenom z nouze ctnost,“ povzdechl si Schulze. Auto už se blížilo k postavení první rotě. „Já jenom vím, že ten pěkný synek paní Schulzeovy není stavěnej pro to, aby skákal z éroplánu s nějakýma velkejma hed-vábnejma nebesama nad hlavou. Snad mi ještě něco zbyde na opravdovej život...“

Dodenburg se teď přece jen usmál, ale pak se už soustředil na nadcházející instruktáž, neboť k nim právě dorazil zástupce Canarisovy instituce. Byl to vytáhlý hubený důstojník se cvikrem. Pod paží svíral naditou aktovku. Stál uprostřed skupiny vojáků Dodenburgovy rotě. Ti seděli na trávě a dívali se na velkou mapu na stojanu.

Dodenburg se předpisově představil, řekl své jméno a hodnost — načež důstojník se cvikrem jen zadrmolil:

„Dietz... Abwehr.“ Řekl to tak potichu, jako by tento fakt měl snad zůstat utajen. Dodenburga napadlo, že je to možná součást praxe představitelů zpravodajské služby.

Dietz zběžně informoval rotu o důvodech, které vedly k tomu, že je plánována výsadková operace –byly to stejné důvody, s nimiž všechny důstojníky Wo-tanu seznámil admirál Canaris na shromáždění, které se konalo minulý týden. Pak se začal detailněji zabývat specifickými úkoly, které bude mít Dodenburgova první rota Wotanu.

„Máme svého agenta, který operuje v tomto prostoru,“ oznámil Dietz a ukázal na oblast na sever od nepřátelské letecké základny v Habbániji. „Tento agent je už ve spojení s iráckými povstalci a slouží také jako kontaktní spojka mezi Iráčany a vedením abwehru. Jakmile bude stanoveno datum útoku na Habbániji, dá nám vysíláčkou vědět. Pokusíme se ovšem, aby vaše rota byla v té době už na místě.“

„Kde přesně to bude? A vůbec –jak se tam dostaneme?“ přerušil ho Dodenburg. Tuto otázku si ostatně v duchu kladli všichni příslušníci rotě. Dietz mu připadal s tím svým cvikrem jako nějaký akademický suchar. Dodenburg věděl, že vojáci mají rádi, když jsou jasně dána základní fakta, když mají jistotu, že všechno je zajištěno a že se účastní operace, v níž je zřejmé, že mají určité vyhlídky.

Dietz se zamračil. Zřejmě nebyl rád, když byl ve výkladu přerušován.

„Jak se tam dostanete? Tak. . . poletíte nejdříve do Sýrie, celý pluk tam poletí. Do seskokové zóny pak vás budou dopravovat Francouzi.“

„Frantíci!“ vykřikli téměř jednohlasně Schulze a Matz. „Vždyť s těmi jsme v minulém roce bojovali!“

Mezi vojáky to jen zahučelo, ozvalo se nesouhlasné mručení. Nikomu se nelíbila představa, že na budoucí akci je mají dopravovat Francouzi, jejich nedávní nepřátelé.

Dietz se jejich reakcí nedal nijak ovlivnit, pro něho Francouzi žádnou těžkost nepředstavovali.

67

„Je to jediná možnost, jakou máme,“ pronesl klidně. „Admirál Canaris je toho názoru, že když pošleme do Sýrie německá letadla, Britové si toho všimnou a možná vytuší, co se tu chystá. To ale nemůžeme riskovat. A tak to musí být Francouzi. A teď se ptáte na místo, kde budete seskakovat? Tak to bude tady,“ řekl a hned taky ukázal, „na jihu od jezera Habbáníja. Je to výborný orientační bod pro francouzské piloty, kteří ten prostor dobře neznají.“ Pak Dietz všechny přítomné přelétl pohledem přes cvikr, jako by se podívoval, proč někdo nemůže pochopit tak jednoduchou věc.

Dodenburg měl chuť znovu se ozvat. Po tom, čeho byl právě svědkem u Korintského kanálu, nebyl nápad uskutečnit seskoky blízko vody nebo dokonce do vody příliš povzbudivý. Potom se však přece jen ovládl a řekl jenom: „A jak nás bude váš agent kontaktovat?“

„Všechno bude zařízeno, sturm-bannführere Doden-burgu.“

„A mohu se optat jak?“

Kapitán z abwehru zůstal klidný.

„Jak to bude zařízeno? Prostě takhle: Až vyrazíte ze Sýrie, náš agent dostane zprávu, kdy a kde bude proveden výsadek. Zajistí, že budete očekáváni a že se s ním setkáte. Pak bude úkolem vašich lidí, sturm-bannführere Dodenburgu, aby připravili seskokové či přistávací místo pro zbytek vašeho pluku, který bude transponován v kluzácích.“

„A co když se s ním nesetkáme, pane kapitáne?“ ozval se poněkud neomaleně zvědavý Untersturmführer Krause. „Budeme se tam cítit trochu osamělí, když nejbližší německé jednotky od nás budou asi tak tisíc kilometrů.“

Mezi sedícími vojáky to jen zašumělo, tenhle výklad se jim nelíbil. Scharführer Schulze přitom projevil svůj nesouhlas způsobem, který byl pro něj ty-

68

pický — nadzvedl pravý bok a vypustil ze svých útroh zvučné větry, jež neměly v celém poddůstojnickém sboru SS rovnocennou konkurenci. Vojáci kolem něj se dali do smíchu, Dietze se zmocnily rozpaky, až z toho zrudl.

„Mohu vás ujistit, untersturmführere,“ vykotal, „že o všechno bude postaráno. Abwehr je při organizaci takovýchto operací až úzkostlivě puntičkářský. A nic jiného nám ani nezbyvá. Jde přece o naši reputaci.“

Dodenburg by v té souvislosti rád slyšel, kdyby Dietz řekl, že abwehru jde také o naše lidské životy.

Ale k tomu se kapitán nedostal, a tak se Dodenburg zeptal sám:

„Tak dobře, řekněme tedy, že je vše správně naplánováno a o vše je náležitě postaráno, ale co když se stane něco neočekávaného a věci se prostě nezdaří? Jak se dostaneme zpátky? . . . A co pak budeme dělat?“

„To je pravda,“ proletělo celou rotou, „co bude potom, pane kapitáne?“

Dietz jen pokrčil rameny. Byl zjevně v rozpacích — i když mohl takovouto situaci očekávat. A tak jen řekl:

„Myslím si, že by vám toho moc nezbyvalo. Mohli byste ovšem jít do Sýrie.“ Pak se odmlčel, jako kdyby ho mrzelo, že řekl něco, co neměl.

Dodenburg se na něj dlouze zahleděl a zlomyslně pronesl:

„Vy se té akce zúčastníte s námi, že ano, kapitáne Dietzi?“

Dietzovy rozpaky se ještě znásobily.

„Admirál Canaris se domnívá, že by to bylo z hlediska zajištění akce velice riskantní. Kdybych upadl do zajetí, celá záležitost by byla ohrožena. Vy ale nemusíte mít obavy, budeme na vás neustále dávat velký pozor a věnovat vám veškerou péči od samého počátku operace.“ Teď ztišil hlas: „Pro vaši rotu to bude

69

platit už v prvních dvou dnech. Podplatili jsme turecké pohraničníky – a tak vaše nákladňáky budou moct projet Tureckem do Sýrie, kde vás převezmou francouzské orgány.“

To, co teď Dodenburg slyšel, jen vedlo k tomu, že jeho pochybnosti o úspěchu operace narůstaly. Objevovalo se stále víc nepředvídatelných momentů. Teď se kupříkladu dovídá, že mají být propašováni přes neutrální Turecko. To se nelíbilo ani jemu, ani jeho lidem. Stačilo se jen podívat na výraz tváře. Bylo na čase je trochu uklidnit, a tak povstal a řekl:

„Kapitáne, mohl byste nás teď na chvíli omluvit? Neodcházejte ale úplně, prosím, chtěl bych se vás ještě potom na něco zeptat. Teď ale musím mluvit se svými lidmi.“

Dietz byl zřejmě rád, že si může na chvíli oddechnout a přerušit nepříjemné jednání s těmihle urputnými muži – a tak jen zamumlal, že proti tomu nic nemá a odebral se i se svou aktovkou do stínu velkého stanu.

Dodenburg počkal, až bude z doslechu: „Příslušníci první roty – kamarádi! Já vím, co si asi myslíte – mají nás propašovat Tureckem k výsadkové operaci v zemi, vzdálené odtud tisíce kilometrů, a dopravu nám mají zajišťovat Francouzi. To nevypadá příliš nadějně.“

Jen na nemnoha tvářích mužů roty se teď objevil úsměv. Schulze se obrátil k Matzovi a zašeptal: „On jim to teď podá jak to má ve zvyku a jak to umí. A nakonec s ním všichni půjdou třeba do pekla.“

Matz přikývl:

„Škoda, že není víc takovejch, jako je on. Většinou jsou to sráči jako Sup. Já si myslím, že jednoho krásnýho dne ten hajzl Sup dostane od svejch lidí kulku do zad.“

Dodenburg zatím pokračoval:

„My jsme zažili v minulosti už různé triky, které na nás zkoušeli, a vypořádáme se s nimi i v budoucnu. Wotan prošel úspěšnou cestu od prvního dne války

70

v roce třicet devět, kdy jsme vpochodovali do Polska.“ Teď Dodenburgův hlas zesílil. „Kamarádi, brzy máme jít do nového boje – a my v něm zvítězíme! Žádám vás, abyste povstali.“

Všichni byli tou výzvou poněkud překvapeni, nicméně poslechli a vstali. Užasle zírali na svého velitele, který stál v pozoru a hleděl někam k vzdálenému obzoru. „Kamarádi“, duněl jeho hlas, „my jsme elita elit, úderný pluk SS Wotan, nejlepší pluk SS. Teď chci, abyste po mně opakovali přísahu. Už jednou jsme ji složili, když jsme vstupovali do Wotanu. Teď si ji připomeneme současně se vzpomínkou na stovky kamarádů, kteří položili své životy na bitevních polích poloviny Evropy. Zvedněte pravou ruku!“ Muži se postavili do pozoru a k přísaze věrnosti zvedli pravou ruku s dvěma vztyčenými prsty.

„Opakujte po mně“, přikázal Dodenburg: „Přisahám vám, Adolfu Hitleru, jako Vůdci a říšskému kancléři, věrnost a odvahu.“

Na sto padesát zvučných mladých hlasů se účastnilo tohoto slavnostního chorálu. A dokonce i Schulze, který se vždycky cynicky vyznával z toho, že do SS vstoupil jediné proto, že popelnice měly v mrazech pevně přimrzlá víka a on neměl možnost hledat tam něco k snědku – tak i tento cynik Schulze najednou pocítil jakési slavnostní vzrušení a po zádech mu přeběhl mráz. V celém tomto aktu bylo něco mystického, posvátného.

„Přisahám vám a těm, kteří budou mými veliteli, bezvýhradnou poslušnost... V tom mi pomáhá Bůh!“ Zvuk hlasů dozníval, vzdáleně se nesl nad nízkými pahorky. Dodenburg hned neodešel. Díval se do tváře mužů své roty, jako by chtěl silou své vůle každému dodat sílu a nadšení. Pak se jeho obličej rozjasnil:

„No tak — moji hrdinové! Snad nechcete žít věčně? Musíme jít a neřukat... Čekají nás nové boje. Jdeme prostě znovu do války.“

71

„Vydržet a neřukat!“ vykřikli mladí bojovníci a rozběhli se do stanů a ke zbraním, jako by se už nemohli dočkat smrti.

5.

První den proběhl bez problémů. Narazili na cestu, která vedla do Bagdádu a prozkoumali prostor asi dvaceti čtverečních mil. Nic tady však neobjevili, zahlédli jen několik kočujících domorodců s hubenými velbloudy, kteří šli bůhví kam. Ti také o ničem zajímavém nevěděli. Večer se malá výprava rozložila

kolem zastaralých obrněných vozidel. Popíjeli čaj a žvýkali tvrdé suchary, na které si dali hovězí maso z konzerv. V tom horku maso natolik změklo, že bylo jako paštika. Macfarlane vzhledem k vedru rozhodl, že se přímo do pouště vydají zítra ráno.

Za svítání následujícího dne byli všichni už na cestě a vychutnávali příjemný ranní chlad, i když museli překonávat různé výmoly a hrboly, které při rychlejší jízdě byly znát opravdu citelně. Písek byl většinou pevný a drsný, proto jen na několika místech museli všichni ve výpravě — vojáci i důstojníci — vzít do ruky lopaty a vozidla uvolnit. Stále však nebylo vidět nic zvláštního. Na poušti bylo úplně prázdné, a tak měli Macfarlaneovi muži dojem, že jsou jedinými živými bytostmi na zeměkouli. Němci a jejich iráčtí pomaha-či se prostě jakoby vypařili.

Příštího dne znovu vyrazili už před svítáním. Teď se jim moc hodily kabáty z ovčí kůže, které si Kerrigan „vypůjčil“. Bylo totiž nepříjemně chladno a zrnka písku ostrá jako žiletky řezala vojáky v prudkém větru do tváří. Před nimi byly nekonečné duny, zdálo se, že se“ proti nim pozvedají jedna za druhou – tiché, mlčící, vyzývavé. Macfarlane pokuřoval z dýmky a přitom se pořád rozhlížel. Pobrukoval si známý popěvek o „dob-

72

rém starém vévodovi z Yorku“, který pochoduje se svými muži přes hory a doly. Jenže – jako by mu pořád něco našeptávalo, že se něco důležitého stane.

Jeho tušení se ukázalo být správné.

Toho dne neprozkoumali ani celých dvacet mil. Těžce naložená obrněná vozidla nebyla schopna vyšplhat se na vrchol duny a jejich kola se jen bezmocně protáčela v písku. Skončilo to tím, že zapadla do písku celým podvozkem. Pak následovala namáhavá, časově náročná práce uvolňování vozidel, vykopávání kol a jejich podkládání, aby mohla vyjet.

Když padl soumrak, byli všichni tak propocení a úplně vyčerpaní, že se museli až nutit, aby něco snědli a vypili. Iniciativní Kerrigan však byl pořád plný energie a připravil všem příjemné překvapení. Vyčaroval odněkud dvanáct konzerv s broskvemi, které si —jak říkal— „vypůjčil“ od jednoho ze svých mnoha pramenů, a zařídil to tak, aby každý voják dostal svůj příděl. Od unavených „pozemních krys“, jak letci pěšáky nazývali, to bylo přijato s velkým povděkem. Pak se vojáci zabalili do dek, pod hlavu si jako polštáře dali boty – a vyčerpaní upadli do mráкотného spánku.

Macfarlane se probudil někdy okolo třetí hodiny. Pořád bylo mrazivě chladno, ale nebyl to chlad, co plukovníka vzbudilo. Důvod byl úplně jiný.

Byly to jemu důvěrně známé zvuky pouště, které slyšel poprvé, když do těchto krajin přišel s legendárním Lawrencem. To už bylo velice dávno... Tehdy byl Macfarlane mladý a šťastný. Teď si tu dobu připomněl. Podepřel si hlavu sevřenými rukama a zahleděl se do nočního nebe s myriádami zářících hvězd. Naslouchal onomu zvláštnímu zvuku: zpívajícím pískům. V noci se totiž zrnka písku velkým chladem stahují a přitom vydávají zvláštní zvuky, podobné tónům.

Macfarlane pod armádní pokrývkou vychutnával krásu nočního nebe a hlavou si nechal prolétat celý dosavadní život. Myslel na svou ženu, drahou dobrou

73

Fanny, která zahynula minulého září při německém náletu na Londýn, vzpomínal na syna Ferguse, který se účastnil bojů ve Francii jako voják skotské horské divize a od června roku 1940, kdy se jeho divize vzdala, byl pohřešován. A tak si plukovník Macfarlane v duchu posteskl, že vlastně nemá ani proč žít – snad jen pro to, aby splnil vlasteneckou povinnost a pomohl své zemi vyhrát válku. Současně si uvědomil, že to může trvat počertech dlouho.

Z jeho snění ho náhle vyrušil jiný zvuk. Byl vyšší a pronikavější než jemná, magická hudba zpívajících písků. Ten zvuk byl mechanický, cílevědomý, vytvářel ho člověk. Macfarlane byl hned úplně čilý, jako by to bylo za starých Lawrenceových časů, kdy se je Turci pokoušeli překvapit nočním útokem.

Rychle odhodil deku a plazil se k místu, kde ležel Kerrigan. Ten byl taky vzhůru, měl otevřené oči a soustředěně něčemu naslouchal:

„Slyšíte to?“ zašeptal Macfarlane šepem. Všichni kolem spali.

„Ano, slyším,“ odpověděl Kerrigan a ve stříbrném svitu hvězd plukovník Macfarlane uviděl, že letecký kapitán už v ruce drží revolver. To odpovídalo Macfarlaneovým představám o Kerriganově

pohotovosti. „Co to je?“

„Jestli mě kvůli senilitě neopouští soudnost, tak bych řekl, že je to morseovka.“

„Jo,“ vyhrkl Kerrigan. „A v poušti se zvuky nesou na míle daleko.“

„Máte pravdu, to může být odsud několik mil, Ker-rigane. Ale je to v každém případě morseovka.“

Macfarlane si pohlídl šedavý knír a pak pronesl:

„A podle mě – tady na poušti a v téhle noční době existuje jenom jedna osoba, která může něco vysílat morseovkou.“

„Myslíte na Němčoura?“

„Přesně tak.“

74

Kerrigan se posadil a sáhl po botách. Opatrný Mac-farlane však rukou zatlačil Kerrigana zpátky pod pokrývku. „Jen klid, mladý muži,“ řekl potichu. „Nesmíme do toho jít neuváženě, žádné hrhr. Když my slyšíme jeho, tak on jistě taky slyší nás. A rozhodně o nás bude vědět, jestli nastartujeme obrněná vozidla.“

Kerrigan přikývl a zůstal ležet. To, co říkal Macfar-lane, bylo rozumné.

„Máte pravdu, pane plukovníku. Fricek může ujet, když nás uslyší...“

„Jo, on určitě vezme rychle roha,“ souhlasil Mac-farlane. „Takže musíme podniknout to, co nečeká...“

Hanno von Klarsfeld se usmál a srkl si z hrnku hořké černé kávy, kterou mu Iráčané uvařili. Oni ovšem –pochopitelně – dali přednost silnému zelenému čaji. Upíjeli ho prakticky po celý den. Irácké stráže byly ale nějak nervózní. Vojenská skupina tu sice v poklidu pobývala delší dobu, ale Iráčané nepouštěli zbraně z rukou a neustále pozorně sledovali pouštní krajinu. Ta teď s prvními paprsky vycházejícího slunce začala blednout a růžovět.

Hanno von Klarsfeld znal Iráčany od roku 1916, kdy přišel s polním maršálem von Falkenhausenem, který se pokoušel zachránit Turky, ale ve svém poslání uboze selhal. Tenkrát to byla dost vypjatá situace, protože nikdo nevěděl, jak se Turci zachovají. Pak ale přišli noví mocipáni – Angličané. A když se Turci zbavili Angličanů, tak se objevili další nepřátelé, a to Kurdové a pak ještě spousta dalších pronárodů. Von Klarsfeld to raději nepočítal. Raději si znovu usrkl hořké kávy a řekl si, že i přes přehnanou impulzivnost jsou Iráčané v podstatě bojácní lidé. Führer počítal s tím, že Iráčané budou moci porazit Brity – i když s německou pomocí – ale tento úkol je teprve očekával.

Ted' byl Klarsfeld vcelku spokojen s tím, že je tady, daleko od různých berlínských pletich a intrik.

Admi-

75

rál Canaris mu prokázal velkou laskavost, když ho poslal sem do téhle díry. I když Klarsfeld měl za sebou dlouholeté působení v abwehru, v jehož organizaci věnoval práci pro německé zájmy většinu svého života, měl teď obavy, že dříve nebo později se ty nacistické svině –jak o nich uvažoval – domáknou toho, že je „ze tří čtvrtin Prušák a z jedné čtvrtiny Žid“. Tak ostatně sám o svém původu kdysi před přáteli zažertoval.

To, že proléval krev za Německo, o čemž svědčil Železný kříž i Rytířský kříž, to přece pro gestapáky nic neznamenalo. Pro ně bylo nejdůležitější, že jeho babička, která zemřela už před mnoha lety, byla Židovka. Pro gestapo byl tedy von Klarsfeld ideálním materiálem, který by měl být „prohnán komínem“ –těmito zvláštními slovy se v kruzích bohatých aristokratů a Židů, z nichž pocházel von Klarsfeld, popisoval akt v krematoriích koncentračních táborů.

Von Klarsfeld dopil kávu a soustředil se na úkoly, které ho čekaly. Za dvacet čtyři hodiny, pokud velitel iráckých hlídek měl přesné údaje, měla v Bagdádu vypuknout revolta. Bezprostředně za ní bude následovat útok na britskou leteckou základnu v Habbáníji. V té době už by měly být na místě první německé jednotky, které mají být páteří irácké mechanizované brigády, určené k útoku na Habbáníju. Iráčané bezpochyby budou potřebovat zvláštní podobu „páteře“, kterou bude zabezpečovat reichsführer SS Heinrich Himmler. A celá ta akce bude realizována díky dobrým službám německého radiooperátora, „ze tří čtvrtin Prasáka a z jedné čtvrtiny Žida“.

U ohničku, rozdělaného v plechovce naplněné pískem prosáklým ropou, seděl irácký kapitán se svými lidmi a vydával jim rozkazy. Beze slova, někdy dost váhavě i bojácně se postupně zvedali ze svých míst.

Klarsfeld předem varoval iráckého velitele kapitána Mahouda, že Angličané po něm budou pátrat, neboť podle stop určitě přišli na to, že se z letadla sestřelené-

76

ho nad jezerem někdo zachránil. Kapitán Mahoud vzal jeho varování vážně. Na jeho tmavé tváři bylo patrné znepokojení, když ve zvláštní, zpotvořené angličtině – německy nemluvil vůbec – zmateně pronesl: „Ano, efendi, musíme brát Angličan vážně. Ten Angličan být krutý, velmi krutý, víc krutý než Turek.“ Iráčanovy obavy se zjevně přenesly i na jeho lidi. Všichni si okamžitě začali nabíjet pušky, jako kdyby angličtí nepřátelé mohli číhat za nejbližší kupou písku.

Klarsfeldovi to bylo k smíchu. On přece Angličany dobře znal! Věděl, že jsou velmi pomalí. A vůbec všechno je u nich pomalé — včetně sexuálních aktivit. Proto se ani nebál, že by ho mohli dohonit.

Vzpamatují se až moc pozdě. A to bude dobré pro příslušníky SS, kteří se stačí dostat do bezpečí.

Ted' však tento německý agent s pronikavými temnými očima pocítil nepříhodné svírání v žaludku...

Pokrm z jehněčího masa a rýže, který dostal k obědu, mu zjevně neudělal dobře. Měl v krátké době opakovaně průjem a i teď se musel se zoufalým výrazem v tváři znovu vydat na nepříjemnou pout'.

Netěšila ho perspektiva, že se tímhle problémem pravděpodobně bude trápit celý den. Von Klarsfeld se však mýlil. Jeho problém byl vyřešen velice rychle. Mrtvé totiž průjem netrápí...

„Podívejte se támhle, pane plukovníku,“ zastavil se v té chvíli Kerrigan a ukázal někam do pronikavé záře poledního slunce.

Macfarlane zůstal stát a zaclonil si zarudlé oči. Zpocení vojáci, ověšení puškami a obtěžkaní kulometem, který odmontovali z věže jednoho obrněného vozidla, se taky zastavili a zjevně byli rádi, že si můžou odpočinout. Měli za sebou namáhavou dvouhodinovou cestu pouští, kterou se vlekli jen podle kompasu poté, co opustili obrněná vozidla.

Plukovník užil starého triku, který ovládají zkušení znalci pouště. Zahleděl se určitým směrem a pak bles-

77

kove změnil směr pohledu. Nejdřív dolů a vzápětí vzhůru. I v tomto případě to úspěšně zafungovalo, protože najednou v dálce zahlédl malé tmavé postavy.

„Jo, vidím je,“ konstatoval suše.

„Kdo to může být? Nemají velbloudy a řekl bych, že jsou ozbrojení. Nesou pušky, mají je přes rameno.“

Macfarlane mlčel a uvažoval. Na tu dálku se moc nedalo rozeznat, ale Kerrigan bude mít asi pravdu:

Jsou ozbrojení. A co když to jsou Iráčané, kteří pomáhají německému radistovi?

„Nedívejte se tam dalekohledy,“ varoval Macfarlane ostatní, „sluneční paprsky by se mohly odrážet od jejich čoček, a to by si nás všimli.“

„To je fakt, zatím o nás asi nevědí,“ podotkl Kerrigan.

„A taky o nás nesmějí vědět!“ Macfarlane se obrátil k vyčkávajícím vojákům: „Ted' si radši sedněte na zem.“

Unavené příslušníky královského letectva, kteří nebyli zvyklí pochodovat pouští za poledního žáru, nemusel plukovník Macfarlane dvakrát pobízet. Všichni sebou doslova praštili – třebaže zem byla rozpálená – a jen těžce oddychovali. Kerrigan a Macfarlane si klekli a nespouštěli oči z irácké hlídky. Oběma důstojníkům stékaly po tvářích stružky potu, horko bylo opravdu pekelné. Museli zhodnotit situaci, v níž se octli. První, kdo prolomil mlčení, byl Macfarlane:

„Jakmile večer zapadne slunce, zaútočíme.“

Kerrigan přikývl. Ano. Až zapadne slunce, to bude ten nejvhodnější čas. Iráčané — ostatně stejně jako kdokoli jiný v téhle oblasti – budou využívat pohodu večerního chladu. Budou jíst a popíjet, pak se zabalí do pokrývek a zalehnou... Rozhodně v té době nebudou nijak zvlášť ve střehu.

„A jak to provedeme, pane plukovníku?“

„Zaútočíme ze směru, z kterého by to nejméně čekali. Mám na mysli tamtu vyvýšeninu. Je to místo, které není zvlášť střeženo, zejména z toho důvodu, že

78

kolem něj je úplně plochá poušť. Irácké mentalitě je bližší klidný, nedramatický postup, z toho je třeba vycházet.“

Kerrigan se zahleděl na malou vyvýšeninu, která teď byla zahalena modrým závojem rozpáleného

vzduchu.

„To ale nebude nic snadného, pane plukovníku,“ poznamenal.

„Nic není v životě snadné, mladý muži,“ odpověděl s úsměvem Macfarlane. „Ale takováhle věta vám asi připadá, jako kdyby ji pronesl nějaký pastor, že?“

Kerrigan se taky musel pousmát. Měl starého plukovníka rád, třebaže to byl Skot.

„Tak se do toho večer dáme, pane plukovníku. Můžu teď chlapcům velet volno?“

„Samořejmě, Kerrigane, nechtě je, ať se pořádně vyspí, jestli toho v tom horku budou schopní. Můžou si sundat pušky z ramen i odložit bajonety.“ Už se neusmíval. „Dneska v noci nás čeká krvavá práce...“

Jakmile slunce začalo mizet za obzorem a den se překvapivou rychlostí měnil v noc, Britové začali vystupovat na vyvýšeninu. Špičky bot jim zapadaly do měkkého písku a vojáci se snažili zachytit všeho, co jim při postupu mohlo pomoci. Cestu ale ztěžovala nebezpečná tráva, která byla ostrá jako břitva, a také jedovaté bodláky, které rozdíraly kůži a trhaly uniformy.

Kerrigan byl v čele skupiny, při namáhavé chůzi těžce oddychoval a poctivě se snažil potlačit výkřiky bolesti, když ho ostré trny ošklivě bodaly do nekrytých rukou. Pak nešťastně uklouzl a zuřil, protože se mu nedařilo znovu se postavit. Ke všemu si ještě pod nehet vrazil bodlák a rozerval si malíček natolik, že málem hlasitě skučel jako poraněné zvíře.

Nakonec bylo úsilí Britů korunováno úspěchem.

Kerriganovi se podařilo s vypětím všech sil vyšplhat až na vrchol vyvýšeniny. Zaplatil za to úplným vyčerpáním a skoro naprostou ztrátou dechu.

79

Oba důstojníci museli chvíli odpočívat. Zaléval je pot, zdálo se jim, že už snad nikdy nedokáží vstát. Pak si ale oddechli a jejich pozornost se upřela na scénu, která se pod nimi otvírala. Znovu se chopili svých zbraní...

Bylo zřejmé, že Iráčané nemají o nějakém nebezpečí ani tušení. Drželi se pohromadě ve skupině u modře plápolajícího ohničku, který si jistě rozdělali z písku prosáklého ropou. Pokojně se usadili, povídali si a popíjeli čaj. Byli bezstarostní a veselí, zbraně měli složené nedaleko stanů a celkově působili dojmem, že se cítí jako ve své domorodé vesnici.

„Tak bych řekl, že je mezi nimi ten náš fricek,“ řekl Macfarlane. „Je to ten chlap vedle iráckého důstojníka. Vidíte ho?“

„Ano, vidím,“ odpověděl Kerrigan. I jemu se zdálo, že onoho hledaného Němce rozeznal. Byl to menší, trochu zavalitý muž v pomačkané khaki uniformě. Stál teď vedle iráckého armádního důstojníka, jehož tvář zdobil mohutný knír. Iráčan měl z nějakého neznámého důvodu meč, možná to vůbec nic neznamenal. „Máte pravdu, to bude on.“

„Chci ho živého, a toho iráckého důstojníka taky,“ prohlásil Macfarlane, kterého právě teď napadlo, jak postupovat dál. „Zaútočíme nejdřív na jejich strážu — a to současně na všech místech! Začneme pálit z kulometů na jejich stany a musíme doufat, že okamžitě všichni zvednou ruce a vzdají se.“

Kerrigan se usmál:

„Jsou na tom lip než my. Mají početní převahu pět ku jedné a kromě toho moji chlapci nejsou žádní elitní pěšáci.“

Macfarlane se taky usmál a prohlásil:

„Ale tamti dole nemají za velitele bojovného Ira, a to něco znamená.“

„Jo, jenže tenhle bojovný Ir,“ šklebil se teď mladý kapitán, „by v tyhle chvíli dal přednost kantýně a litrům piva.“

80

„To se však zatím nekoná... Takže — co? Takže dost řeči a jdeme na věc.“

Britové se opatrně vydali k táboru, kde se Iráčané už začali připravovat na noc. Oheň v jejich táboře pomalu slábl, ropa nasáklá do písku dohořivala. Iráčané zalezli do stanů, začínalo být chladno. Venku zůstali jen strážníci, kteří se zachumlali do kabátů, aby jim bylo teplo.

Macfarlane útok vedl, vedle něho šel Kerrigan, který dal vzápětí pokyn poddůstojníkovi, držícímu se těsně za ním. Poddůstojník věděl přesně, co má dělat. Sunul se v předklonu dopředu a v pravé ruce svíral dlouhý bajonet. Přiblížil se až k nic netušícímu strážnému, který se pohodlně opíral o korbu

nákladáku. Smrtící útok bajonetem byl pro něj zcela jistě překvapivý, ostří zbraně ho rychle zlikvidovalo. Strážný zalapal po dechu, ale vykřiknout už nestačil. Útočník mu rukou zakryl ústa. Oběť se pomalu sunula k zemi.

Macfarlane byl zatím průběhem akce spokojen, útok probíhal podle jeho představ.

„Teď kulomet,“ sykl.

Podle plukovníkova pokynu tedy vstoupila do akce skupina s kulometem. Vojáci rychle připravili podstavec a přisunuli munici. Kulometčík zamířil, nabíječ zasunul do zbraně nábojový pás. Macfarlane vybíral vhodnou chvíli k útoku a nespouštěl proto oči z utichlého tábora. Pak střelci zašeptal:

„Připrav se, pošleš jim tam dávku, ale nemíř na ten první stan vpravo. Tam asi spí ten Němec a irácký důstojník.“

Střelec u kulometu přikývl. I ostatní si připravili zbraně. Kerrigan vytáhl revolver a v duchu si říkal, že by to všechno mohlo proběhnout dost hladce. Odhadoval, že Iráčané začnou okamžitě utíkat. Dokonce tak, že si ani nestačí natáhnout kalhoty, uvažoval pobaveně.

Macfarlane se napřímil, stál teď rovně jako svíčka.

„Pal!“ zařval.

81

Kulomet se vztekle rozštěkal a jeho střely mířily ke stanům. Najednou byl všude šílený zmatek. Ozvaly se zoufalé výkřiky vyděšených Arabů. Z jednoho stanu vyběhl nahý muž a divoce mával puškou. V následujícím okamžiku se však zhroutil a s výkřikem padl tváří do jednoho z dohořívajících ohňů. Nějaký irácký poddůstojník se pokoušel uvést do chodu starý kulomet. Kulometčík od Macfarlanea mu však nedal šanci. Rychle natočil svou zbraň, zamířil a poslal dávku na muže, který se skláněl vedle stanu. Iráčan rozhodl paže, jako kdyby se právě dotkl něčeho dožhava rozpaleného – a zhroutil se. Stříkala z něj krev.

Němec skutečně vyrazil z prvního stanu vpravo. V ruce svíral pistoli.

„Krucinál – nestřílejte po něm!“ řval Macfarlane, „potřebujeme ho živého!“

Najednou se situace změnila. Odněkud se vedle Němce vynořil irácký důstojník a zuřivě mával něčím, co vypadalo jako bílé tričko.

Kerriganovo srdce zaplesalo radostí. Protivník se nechystal k nějakému boji! Iráčané se vzdávali.

Kerrigan vyskočil — a vlastně ani nepomyslel na to, že ho z iráckého tábora může ještě zasáhnout nějaká zbloudilá kulka. „Palbu zastavit!“ křičel. „Palbu zastavit... Už se vzdávají...“

ó.

Úplně znechucený Schulze si naposledy přihnul ze své placatice a prázdnou láhev vyhodil za postranici korby tureckého nákladáku.

„To je teda život k posrání,“ ulevil si. „Já bych teď i ty své koule vyměnil za trochu chlastu.“ A svou velkou chlupatou tlapou se podrbal ve zpoceném obočí.

Jeho starý parťák Matz seděl na balíku nějakých pokrývek a ve tváři měl stejně kyselý výraz jako obrovi-

82

tý Schulze. „Ty seš pěkně blboun, tos mi nemohl nechat aspoň jednoho loká? Ty seš teda pěkně kámoš, Schulze.“

Poddůstojník Schulze se na to ani nesnažil nějak zareagovat. Konvoj tureckých nákladáků, který převážel jednotku Wotanu, se plahočil napříč vyprahlou bezú-těšnou planinou Anatolie. „To je opravdu prdel světa,“ komentoval to Schulze.

„Jo, jo,“ souhlasil Matz, „a my jsme spadli přímo doprostřed tý prdele. A jsme v ní už tak dlouho, až si myslím, že už snad ani nemám nohy, a to bude úplně jasný, až zastavíme.“ Po tomhle složitém projevu si otráveně odplivl.

Byli na cestě už dva dny. Nejdřív překročili řecko-tureckou hranici, což proběhlo tak, že se museli schovat pod nějaké příkrývky a počkat, až spojka z abwe-hru podplatí turecké pohraniční orgány, aby je vpustily do země. Jakmile byli v Turecku, Sup rozdělil konvoj Wotanu na dvě části. Sám ještě se třemi rotami a částí těch, kdo budou vysazeni v kluzácích, zamířil na jih do Sýrie, což byla snadnější trasa, zatímco Dodenburgova první rota byla poslána severní trasou. Rozdělení bylo podle Supa nutné, neboť

konvoj s celým Wotanem by byl příliš dlouhý a jistě by vzbuzoval, třeba nechtěně, zbytečnou pozornost, což nebylo žádoucí.

Nákladní auta Dodenburgovy roty se teď pomalu blížila k syrské hranici, kde bylo stanoveno místo setkání s francouzskými důstojníky, kteří se měli na operaci podílet. Scharführer Schulze nebyl myšlenkou, že se akce budou určitým způsobem účastnit Francouzi, vůbec nadšen. A taky to Matzovi řekl:

„Nelíbí se mi to, ani trochu se mi to nelíbí.“

„Co se ti zase nelíbí?“ optal se Matz bez většího zájmu.

Schulze se na něho opovržlivě podíval:

„Co ty můžeš vědět, seš jen takovej bavorskej trouba, ty ani nevíš, že se polívka nejí vidličkou.“

83

Matz mu bez velkého rozčilování odpověděl:

„Abys věděl, Schulze, já se v těchhle dnech chystám, že ti provedu něco, co zacpe tu tvou nevymáchanou hubu.“

Schulze výhrůžku ignoroval, ale reagoval na dotaz, co že se mu zase nelíbí.

„Nelíbějí se mi na tom ti frantíci. Připadá ti správný zaplítat se s někým, kdo žere šneky a žabí stehýnka a všelijak zvráceně se muchluje s ženskejma? Na takový lidi se nemůžu spolehnout.“ A rezolutně pokrčil rameny, jako že je to mimo jeho možnosti. „Když jim chutnají šneci...!“

Matzova tvář se zkrivila odporem.

„Žrát šneky můžou jedině zrůdy.“

„Přesně tak, Matzi, a to mi teda věř, že na frantíky se nemůžeš spolehnout. Když se s nima dáme dohromady, tak to s náma blbě dopadne. Já to cítím v kostech.“

Matz se bezděčně otrásl. Jako většina starých mazáků v úderném pluku SS Wotan byl v minulých dvou letech skoro stále v akci. A tak už přivykl myšlence, že jednoho krásného dne může v boji padnout.

„No jo, blbě to dopadnout může, to je fakt. A když k tomu dojde, tak z nás budou mrtvoly. A to si teda pamatuj, že z tebe bude blbá, i když třeba pohledná mrtvola!“

Schulze na to nejdřív chtěl nějak odpovědět, ale sotva zvedl prst, aby Matzovi za takové řeči pohrozil, kamarád vyštěkl:

„A dej mi pokoj, rozčilování škodí pleti!“ Svůj závěr debaty zjevně považoval za vtipný, a tak spokojeně zavřel oči a rázem usnul.

Velitel roty Dodenburg jel v kabině nákladního auta v čele konvoje a pokud šlo o jeho pocity, tak se vcelku nelišily od pocitů Schulzeho a Matze, neboť stejně jako oni měl jakousi neblahou předtuchu. Byl si vědom, že v plánu expedice do Iráku je hodně nedomyšleností. Zaprvé to byla ta nejasná záležitost přípravy a výcviku Wotanu na seskok a výsadek pomocí kluzáků za dohledu a spolupráce s Francouzi. To byla věc, která Dodenburgovi dělala starost. A přitom to bude teprve začátek, říkal si, když projížděli nekonečnými tureckými pláněmi. I kdyby totiž byl výsadek úspěšný, bude je čekat společná akce s iráckou armádou, o jejíž kvalitě a síle nikdo nic neví – a tou akcí má být útok na anglickou základnu uprostřed neznámé pustiny. Důležité bylo samozřejmě také všestranné zabezpečení celé operace. Její realizace mohla být ohrožena třeba už při poradě německých důstojníků v hotelu v Athénách. Mezi početným řeckým služebnictvem čtyřhvězdičkového hotelu mohli přece být angličtí špioni! Jen při pomyslení na tohle nebezpečí si Dodenburg hluboce povzdychl a mimoděk si utřel pot z čela.

V kabině vedle něho seděl průvodce a tlumočník, kterého jim poslal abwehr. Ten se snažil Dodenburgovi chmury rozehnat a trochu ho uklidnit. „Všechno je na dobré cestě,“ prohodil bodře a usmál se. „Asi tak za hodinu si ti vaši chlapi budou moc dát dobře vychlazené francouzské pivo.“

Dodenburg nejistě přikývl:

„Jen aby to tak opravdu bylo.“

Pak se před nimi objevila pohraniční pevnůstka, na které povlávala otrhaná vlajka poražené Francie.

Dodenburg se ale nemohl zbavit pocitu, že jeho žíznlivé chlapy tu asi sotva bude čekat „dobře vychlazené francouzské pivo“. Málo přívětivé tváře příslušníků francouzské cizinecké legie s typickými bílými vojenskými čepicemi jeho neblahé tušení jenom potvrzovaly. První nákladník musel zastavit u červenobílé

hraniční závory ke kontrole a z tmavých tváří vojáků legie bylo možné vyčíst, že lidé, které sem teď dopravily nákladáky, jim nejsou příliš sympatičtí. Fricové přece porazili Francii — a tihle chlapi ve francouzských službách zřejmě vítěze nad Francií nebudou mít rádi.

85

„Kapitán letectva Mercier,“ představil se Dodenburg-govi rázným hlasem štíhlý důstojník s krátce ostříhanými vlasy. Dodenburg sotva stál na nohou. Dlouhým sezením mu úplně zdřevěněly... Díval se do tváře dobře oblečeného francouzského důstojníka, na jehož bezvadně vyžehlené naškrobené košili se skvěly tři řady stužek od vyznamenání a medailí.

„Je suis heureux...“ začal Dodenburg francouzsky s představováním.

„Šud'te vítán v Sýrii,“ přerušil ho kapitán bezchybnou němčinou, v níž Dodenburg postřehl alsaský akcent. Rázem se mu ulevilo a na jeho tváři se objevil úsměv.

„Tak vy mluvíte německy? To je skvělé.“

Mercierova tvář zůstala odměřená.

„Narodil jsem se v Colmaru,“ řekl úsečně. „Němčina byla jazykem mých rodičů, ale já dávám přednost francouzštině. Německy mluvím, jen když je to nutné.“ Ted' se usmál i on, i když poněkud jízlivě.

Dodenburg se mu chystal podat ruku, ale pak si to rozmyslel. Bylo až příliš zjevné, že není kapitánu Mercierovi moc sympatický.

„Vaše druhá část tady projela včera,“ prohodil Mercier. „Já ted' mám zařídít, abyste se s nimi dali co nejdřív dohromady.“

„Moji lidé mají za sebou dva dny nepřetržitého har-cování v nákladácích a byli celou tu dobu jenom o vodě a sucharech,“ protestoval Dodenburg. „Potřebují dostat teplé jídlo a něčeho pořádného se dostatečně napít.“

Mezi vojáky Wotanu, kteří postávali kolem obou důstojníků, se ozvalo souhlasné mručení.

Mercier se však tvářil nepřístupně.

„To bohužel na mně nezáleží. Já mám své rozkazy a také je budu plnit. Kromě toho — cizinecká legie je v Sýrii pod přísným úsporným režimem. Jak víte, jsme poražený národ a po takové porážce stát nezahrnuje svou přízni ty, kteří jsou v jeho službách!“

Mezi vojáky to doslova zahučelo.

86

««m

Dodenburga popadl vztek. Ještě ke všemu ho napadlo, že ten prokletý Francouz je tak nafoukaný a sebevědomý, že by mohl být klidně důstojníkem SS.

Dřív však, než mohl vůbec nějak zareagovat, Mercier vyštěkl rozkaz, příslušníci legie se znovu postavili do pozoru a předpisově sevřeli pušky. Unavení vojáci Wo-tanu se začali řadit k nástupu zpět do zaprášených nákladáků... Když Schulze procházel kolem legionářů, jeden z nich procedil koutkem úst dokonalou němčinou: „Hajzlové, ať skončíte v pekle...“

„Serte, řekl král a tisíc zadků si dřeplo a tlačilo, poněvadž v těch časech bylo královo slovo zákonem!“ řval jak nejvíc mohl úplně ožraly Schulze a přes korálový závěs se pokoušel vrazit do bordelu. Za ním se potácel Matz, stejně opilý jako kamarád, který měl bůhvíproč na hlavě místo čepice červené hedvábné dámské spodní kalhotky. Matz si to šněroval ke skupině dohola ostříhaných legionářů a křiklavě naličených prostitutek a hulákal:

„Udělejte cestu námořnímu důstojníkovi! Copak blbí frantíci nevědí, co se patří, když jde šarže? Já jsem velkej kaprál, abyste věděli!“ Pak si dal poslední doušek z láhve araku, kterou mu syrský obchodník prodal ještě před večerem, a mrštil prázdnou flašku do nejbližšího okna.

Zařinčelo sklo, nějaká žena začala zoufale ječet a příslušník legie sevřel výhruzně pěsti.

Schulze se potácel před Matzem, byl ve tváři celý rudý, sotva se držel na nohou — a to, co udělal Matz, ani nezaznamenal. V puse žmoulal nezapálený doutník, který převaloval z jednoho koutku do druhého a tvrdošjně se dotazoval:

„Kde jsou ty ženský? Říkali mi, že tady v tom bordelu je spousta ženskejch, a ty čekají na pěknýho synka paní Schulzeový, aby si s nimi užil.“ Významně si přitom rukou přejížděl po poklopce, aby všem bylo

87

jasno, co má na mysli. Vyzývavě se rozhlížel a usmíval. „Tak do toho, na co čekáme?“

Prostitutky a vojáci cizinecké legie jen zírali na dva opilé Němce. Matze se rozlítostnil a postěžoval si:

„To je od vás frantíků moc vošklivý! Všechny ženský byste si nejradši nechali sami. To je moc vošklivý – vy nemáte srdce.“

„Drž hubu, ty srabe,“ okřikl ho Schulze, „já ti ukážu, jak se s nima jedná a mluví, já umím tu jejich hat-matilku, to budeš čumět.“ Přihmul se ke skupině legionářů a hrábl po tom nejbližším. Ten se zatvářil překvapeně. Byl totiž menší postavy a obrovitý Schulze ho snadno zvedl do výše, až se jejich obličej skoro dotýkaly. „Musijé,“ spustil Schulze „svou“ francouzštinou a všelijak přitom kroutil rty, protože to podle jeho představ muselo vypadat roztomile. „Musijé, můžete mi parlé, kde se dělá s ženskejma fik – fik?“

Malý voják se na Schulzeho podíval velice otráveně:

„Jdi do hajzlu, ty blbče!“

Schulze strnul, jako kdyby ho někdo bodl. Udiveně se otočil k Matzovi a rozčileně se zeptal:

„Slyšel jsi to, Matzi? Ten malej frantík mluví německy... Německy jako já nebo ty.“

„Poněvadž jsem Němec, ty blboune,“ ozval se drobný legionář, který se konečně zase octl na zemi – nebo spíš na protivníkových botách – poněvadž ho Schulze pustil. Ten si však takové drobnosti ani nevšiml, jenom si pořád opakoval: „Ten malej frantík mluví německy... Německy jako já nebo ty.“

„Já taky mluvím německy, ty ožralo,“ přerušil jeho samomluvu nějaký neznámý zvučný hlas a Schulze ucítil, že ho něco tvrdého zatlačilo mezi žebry. „Protože jsem taky Němec stejně jako ty.“

Schulze se otočil a spatřil ostře řezanou tvář, která byla jako ze žuly. Pak si všiml sněhobílé, frajersky nasazené vojenské čepice, která nestačila pokrýt kučeravé žluté vlasy. Šedé oči byly ostré jako nůž.

88

„Cos to tady povídal, ty malej zahradní trpaslíku?“ optal se pobaveně Schulze.

Legionář se teď pořádně napřímil a ukázalo se, že je velmi vysoký, dokonce o hlavu vyšší než Schulze. Z jeho mohutných prsou zaduněl bas:

„Pro tebe jsem seržant Ziemanski, ty srabe.“ Podle výslovnosti to mohl být Alsasan.

„Zie-man-ski,“ slabikoval Schulze a zdálo se, že o něčem usilovně uvažuje. „A ses Němec, že jo?“ Pak si strčil ukazovák do pravé nosní dírky a zašťoural v ní, poté si prst pozorně prohlídl a řekl: „Ale mně se to jako něco německýho nezdá. Spíš jako něco polský-ho, co ty si myslíš, Matzi?“

Matz se připitoměle usmál a ochotně přikývl:

„Jo, to bude nejspíš něco polskýho.“

Mohutný obr s tváří jakoby vytesanou ze žuly toho asi už měl dost. Jeho obličej zrudl vztekem a pronikavé oči se velice zúžily. „Ty paviáne,“ zařval, „tak si myslím, že ti udělám z tvý držky hned teď dvě. Abys věděl, já jsem tu zákon... teda, vojenský četnictvo. To je totéž jako u vás polní četnictvo, ty pitomče. Feld-gendarmerie, je ti to jasný?“

Schulze se začal pitvořit. Začal se jakoby klepat strachem a fistulí zaječel:

„Prosím tě, milý Matzi, vem mě za ruku – a honem! Tenhleten divokej pán na mě pouští takovou hrůzu, že asi dostanu předčasně měsíčky.“

Ziemanski zrudl ještě víc.

„Drž hubu, Němčoure, a koukej vodsud co nejdřív vypadnout,“ vychrlil. „Ještě slovo, a uříznu ti pytlík hodně tupou žiletkou.“

Oba hromotluci teď stáli proti sobě a třeštili na sebe oči. Matz se přitočil za svého kamaráda, aby mu mohl eventuálně pomoci. V ruce svíral prázdnou láhev od kořalky a rozhlížel se na všechny strany, aby v případě rvačky nikdo nemohl Schulzeho napadnout zezadu.

89

„Pánové... pánové!“ ozval se do napjaté situace ženský hlas. Na scéně se objevila nesmírně tlustá dáma, oblečená do průsvitného černého hedvábí. Bylo vidět, jak se jí obrovská ňadra pod tenkou látkou třesou jako pudink. „Klid, prosím!“

Schulze se otočil směrem, odkud ženský hlas přicházel, a to, co viděl, ho naplnilo nadšením. Žena měla falešné oční řasy, které se poněkud podobaly bunkrům, a v uších měla miniaturní zlaté kostelní zvonky,

které se vždy lehce rozcinkaly, když se pohnula či nadechla.

„Krucinál,“ vykřikl Schulze nadšeně, „to je přece bordelmadam osobně!“

Měl pravdu. Ona dáma byla skutečně majitelkou bordelu a neměla vůbec zájem přijít kvůli nějaké rvačce vojáků o výdělek. Jako majitelka nevěstince měla v oboru velké zkušenosti a ve svém podniku dokázala vyhovět potřebám vojákům všech barev, vyznání a národností – a to již od dob, kdy tu vládli Turci.

„Chlast, sex a násilnosti, to jsou věci, které ovládají všichni vojáci,“ dělala školení pro všechny nové návštěvníky v „institutu“, jak svému podniku s oblibou říkala. „Můžete tu dostat chlast a sex – a to si zaplatíte. A ty násilnosti, ty nechte před dveřmi mého institutu a tam se s nimi můžete vyřádit, až na to budete mít čas.“

Ted' ta dáma hýřila šarmem. Neustále mrkala falešnými očními řasami a posílala Schulzemu vzdušné polibky. I když nebylo možné necítit vůni syrového česneku, Schulze byl korpulentním zjevem madam úplně uchvácen. „Matzi,“ vyznal se svému part'ákovi zjihlým hlasem, „já jsem se právě zamiloval.

Opravdu zamiloval.“ Rychle uchopil ženinu buclatou ruku ozdobenou mnoha prsteny a vtiskl na ni polibek. „Má milovaná, světlo mého života,“ pronesl jímavě, „vezměte mě do svého budoáru. Vyslyšte volání mého srdce, zatancujeme si hned matracovou polku.“

Schulzemu však nebylo souzeno, aby si té zvláštní noci zatančil „matracovou polku“. Zkomplikoval to 90

všechno seržant Ziemanski, který se vypjal, zvedl bílý obušek, což byl symbol jeho funkce vojenského četníka – a praštil Schulzeho tím obuškem po hlavě.

Schulze okamžitě zareagoval. Máchl paží, která byla tlustá jako malé stehno, a obrovskou pěstí zasadil Ziemanskému ránu do brady. Tomu se jen zajiskřilo v očích, zavrával, ale nepadl. A zařval: „Legionáři, ke mně!“ V příštím okamžiku se však zvrátil dozadu, poněvadž dostal lahvi, kterou ho do hlavy trefil Matz.

„Wotan ke mně!“ vykřikl zoufale Matz, na něhož se ze zadu jako opice vrhl jeden z legionářů a začal ho škrtit. „Wotan! Chlapi, kde jste?“ opakoval Matz úpěnlivě, protože mu docházel dech a podklesávala kolena. Rvačka se zatím rozšířila po celém bordelu. Ted' už se bitky zúčastnila i početná řada příslušníků Wotanu, kteří sem prorazili zvenčí a neúprosně se střetli s cizineckou legií. „To je ono!“ vykřikoval nadšeně Schulze, který byl ve svém živlu a jen mu svítily oči, když se mu podařilo zasáhnout do brady dalšího legionáře, „z toho bude nová světová válka...!“

V dohledu, na verandě jídelny francouzské letecké základny, pobývali tou dobou kapitán Mercier a Sturmbannführer Dodenburg. Mercier si právě dával doušek pernodu a jen se usmál, když pohlédl směrem, kde byl bordel. „Období bordelového milování a přátelení skončilo,“ řekl Dodenburgovi. Dodenburg souhlasně přikývl.

„Máte pravdu, téhle noci se tu určitě vzájemně po-mlátí hodně horkých hlav. Já ale doufám, že vaše vojenské četnictvo se do toho vloží ještě dřív, než to zajde příliš daleko.“

„Buďte si jist, že francouzské vojenské četnictvo zasáhne. Bezpochyby to pro ně bude velké potěšení, když bude moct svými pendreký Němce přetáhnout.“

„Vy nás asi nemáte rád, kapitáne Merciere, že se nemýlím?“

91

„Proč bych měl lhát? Ne, nemám vás rád. Měl bych z toho velké potěšení, kdyby se nám povedlo porazit vás v roce devatenáct set čtyřicet.“ Mercier pokrčil rameny, rozpačitě se na sebevědomého německého důstojníka usmál a pak pokračoval: „I když nejsem přítelem třetí říše, nemám v lásce ani Angličany. Ten starý pán z Londýna nás se svým deštníkem vehnal do zbytečné války, a když se ukázalo, že válku prohrajeme, tak dal své armádě rozkaz, aby se stáhla přes Dunkerque domů – a nás nechal v bryndě. To abyste věděl, proč nenávidím Angličany.“ Mercier se ted' na Dodenburga podíval vysloveně vyzývavě. Jako kdyby chtěl, aby k tomu důstojník SS něco dodal.

Dodenburg však jen mlčky upíjel svůj koňak. Francouz tedy pokračoval v hovoru sám. Rvačka mezi vojáky neustávala, z okna bordelu ted' dokonce vyletěla nějaká postava.

„To, že nás nechali proradní Angličané tak hanebně na holičkách, to jim nestačilo,“ povzdechl si Mercier a zatvářil se takřka znechuceně. „Ten opilec Churchill, co věčně žvejká doutník a chlastá whisky, dal zničit francouzské válečné loďstvo v severní Africe. Děla anglického námořnictva spustila palbu na naše

ubohé námořníky v Mers el Kébiru. Naši námořníci neměli šanci, byla to jatka. Tisíc těch ubohých hochů šlo ke dnu.“ Ted' už bylo Mercierovo znechucení jasně patrné. Dodenburg měl pocit, že si kapitán snad co nevidět odplivne. „Angláni jsou prasata!“

„Vy jste Alsasan,“ podotkl Dodenburg právě v tom okamžiku, kdy se ozvaly houkačky aut vojenského četnictva, která přijížděla k bordelu. „A jak asi víte, od minulého léta Hitler udělal ze všech Alsasanů občany Německa. Když tolik nenávidíte Angličany, tak můžete vstoupit do SS a proti Angličanům bojovat společně s námi,“ pousmál se.

92

111

Mercier zachoval vážnou tvář.

„Já jsem francouzský důstojník,“ prohlásil pyšně, „a ne nějaký žoldák. Ale musím vám říct jednu věc: V ten den, kdy Německo zaútočí na Anglii, budu stát na vaší straně – a to se zbraní v ruce.“

„Beru to na vědomí,“ kývl Dodenburg. V tom okamžiku k nim dorazil starý citroen obsazený po zuby ozbrojenými vojenskými četníky. Dodenburg dopil skleničku a Mercierovi navrhl: „Myslím, že bude lepší, když půjdeme tam, kde je ta rvačka a pomůžeme vašim vojenským četníkům celou věc vyřídit. Vždyť nikdo nechce, aby docházelo ke zbytečným, řekněme nebojovým ztrátám, souhlasíte semnou?“

Mercier dopil pernod a přikývl:

„A v těchhle dnech to platí dvojnásob.“

Dodenburg si upravil řemen na pistoli, nasadil si čepici a pak se najednou zeptal:

„Můžete mi říct, proč jste zdůraznil ta slova ‚v těchhle dnech‘?“

„Ještě než jsem odešel z jídelny, slyšel jsem vašeho velitele, jak mluví s naším generálem. Abych vám to blíž vysvětlil — náš generál hůř slyší, a proto musel váš velitel skoro křičet, aby mu rozuměl.“

„A co říkal?“

„Slyšel jsem ho, že žádá o dvě letadla pro dopravu na zítra ráno.“ V té chvíli se Mercier usmál, protože uviděl, že u bordelu zastavilo auto, z něhož vyskákali vojenští četníci. Ti hned začali výhruzně hvízdát na píšťalky a mávat bílými pendreký, jimiž byli připraveni zajistit pořádek. „A dvě letadla můžou přepravit jenom jednu rotu — a tou rotou budete vy. Vypadá to, Dodenburgu, že se dostanete do akce dřív, než jste předpokládal, není-liž pravda?“

A Kuno von Dodenburg musel bez velkého nadšení připustit, že to tak asi bude. Pak se oba důstojníci rychle odebrali na místo rvačky, kde se mimořádně činil scharführer Schulze. Měl sice už v té chvíli oko

93

zalité krví a rozbitý nos, ale přesto se pokoušel svést boj se třemi četníky naráz a úspěšně je tloukl po hlavách nohou od stolu.

7.

Irácký kapitán klesl do stínu nákladního auta, jehož postranice byly provrtány kulkami. Tam se snažil ošetřit zraněnou ruku, která tak bolela, až mu po snědé tváři volně stékaly slzy.

Macfarlane ještě těžce oddychoval po námaze z prudkého útoku, jímž překvapil Iráčany a donutil je, aby se vzdali. Nejdřív se šel podívat na zajatého Němce, ale pak se jeho pohled přesunul na raněného iráckého kapitána. Zajatí Iráčané seděli v písku s rukama nad hlavou. Pozorně je střežili plukovníkovi vojáci, zalehlí u staříckého kulometu. Iráčané si asi mysleli, že budou okamžitě postříleni, pravděpodobně stejně uvažoval i jejich kapitán. Němec se tvářil nepřístupně.

„Tak jak to vypadá?“ zeptal se Kerrigan, který měl přes čelo velký obvaz, jímž prosakovala krev.

Kapitán byl zřejmě dost vyčerpaný. „Co budeme dělat teď, pane plukovníku?“

„Ted' je musíme přimět, aby mluvili, ale zatím budeme postupovat jemně, dokud jsou v šoku.“

„Ti nic nevědí, plukovníku,“ ozval se znenadání malý Němec dobrou angličtinou. „To jsou jen primitivní venkovští mladíci, kteří tu byli od toho, aby mě hlídali. Ti vám nic neřeknou.“

„Tak možná nám něco řeknete vy?“ zeptal se Macfarlane vesele, ale úsměv na jeho drsné tváři provázel pronikavý pohled očí, v nichž bylo jako vždy soustředění a opatrnost.

Klarsfeld zavrtěl hlavou.

„Nevím o ničem, co by vám mohlo být užitečné, plukovníku. Já nejsem žádná důležitá osoba.“

94

„To sice může být pravda, ale jak mi potom vysvětlíte, proč jste se právě v téhle pustině teď objevil? A když nejste žádná důležitá osoba – alespoň to o sobě říkáte — proč je zapotřebí celá rota irácké armády, aby vás hlídala?“

Klarsfeld pevně stiskl rty a Macfarlane si při pohledu na něho pomyslel, že jeho původní odhad byl správný: nic z něho nedostane. Bude lepší se důkladněji věnovat iráckému kapitánovi. Nahnul se ke Kerri-ganovi a něco mu pošeptal.

Na Kerriganově tváři se objevilo zděšení.

„Ale pane plukovníku,“ zaprotestoval tak hlasitě, že ho mohl Klarsfeld slyšet, „to by nebylo fér jednání.“ Macfarlane měl sto chutí zařvat, že to taky nebylo žádné férové jednání, když mu frickové v minulém roce zabili ženu a s největší pravděpodobností i syna, ale nakonec se přece jen ovládl a suše Kerriganovi sdělil:

„Nemusíte se toho účastnit, když nechcete, pana kapitáne, ale já tu informaci chci – a chci ji rychle! Nemám čas si s tím hrát. Tady jste v Iráku, abyste věděl. A co si myslíte, že by s vámi udělali oni, kdybyste padl do jejich zajetí, co asi?“ Plukovník Macfarlane nečekal, až mu zbledlý Kerrigan odpoví. Obrátil se ke zraněnému iráckému kapitánovi a vyštěkl: „Mluvíte anglicky?“

„Ano, ano,“ třásl se Iráčan a vyděšeně hleděl na urputně se tvářícího Skota. Bylo zřejmé, že má strach a zranění ho bolí.

„Tak dobře. Když tedy mluvíte anglicky, tak mi povězte, co jste tady dělali.“

„Byli jsme tu... abysme hlídali toho Němce, effen-di... To je všechno... hlídali jsme ho.“

Macfarlane přešel pohledem muže, o kterém byla řeč, ale na jeho tváři nebylo nic znát.

„Proč jste ho hlídali?“ vyjel Macfarlane na Iráčana. „Co je na něm tak důležitého?“

„To byl prostě rozkaz, rozkaz z Bagdádu.“

95

Macfarlane chvíli uvažoval, pak vstal, připravil se a vši silou kopl iráckého kapitána do zraněné ruky.

Kerrigan vyjekl hrůzou a Iráčan zaječel bolestí. Z očí mu začaly téci proudy slz.

„Nechtě si tyhle jalový kecý!“ vyštěkl na něj Macfarlane. „Chci vědět, kvůli čemu ten Němec tady byl. Tak teď o tom spusťte, jinak...“ Skot znovu výhrůžně napřáhl nohu.

„Já ale nic nevím, effendi... Já jsem jen voják, obyčejný voják, já nic nevím.“ Jeho slova vzápětí dozněla v zoufalém bolestném výkřiku, protože Macfarlane ho znovu kopl do zraněné ruky.

„Tak už dost... to stačí.“ Byl to Němec, kdo se ozval. Zdálo se, že nevnímá, že na něho a na ostatní zajatce míří anglický kulomet. Zvedl se z písku a vztekle zamířil k Macfarlaneovi. „Tak to stačí, ty hnusná svině! Co chcete vědět?“

„Proč tu jste?“ Na plukovníkově tváři bylo vidět, jak ho tohle malé vítězství těší.

Němec se pomalu rozhovořil, zajíkal se a často bylo zřejmé, že neříká všechno, že není ochoten tomuhle chlapovi prozradit kdeco, ale současně bylo patrné, že si uvědomuje složitost své situace. Věděl, že teď musí projevit ochotu, že mu nic jiného nezbyvá, protože ten urputný Angličan se před ničím nezastaví.

Ten prostě uměl v podobných podmínkách jednat. Žil dost dlouho v těchto odlehlých končinách britského impéria, obklopen lidmi různých národů, ras a barev. A tady se mnohdy zapomínalo na různé návyky ze života v civilizované společnosti, tady nebyl čas na jemnost a ohleduplnost.

Macfarlane pečlivě poslouchal a jediné zvuky, které teď vnímal, byla slova zajatého Němce a vzlykot zraněného důstojníka. Během rozhovoru se Klarsfeld přisunul až těsně k němu, ale Macfarlane tomu nevěnoval pozornost – až příliš byl zaujat obsahem jeho výpovědi. Kerrigan však Klarsfelda a jeho pohyby sledoval.

„Takže sem měla dorazit dvě letadla?“ optal se Macfarlane.

„Ano,“ odpověděl Klarsfeld a jeho mozek v té chvíli pracoval na plné obrátky. Ve vteřině učinil neodvolatelné, konečné rozhodnutí. A divil by se, kdyby mu někdo řekl, že to může vypadat jako výraz fanatické věrnosti tomu šílenci Hitlerovi v Berlíně.

„Budou ty dva dopravní letouny doprovázeny stíhačkami?“

„Ne,“ lhal Klarsfeld a neustále šátral a hledal něco ve své kapse. „Poletí jen dopravní letouny samy, bez doprovodu.“

„Pozor, plukovníku!“ zařval Kerrigan, vrhl se dopředu a útočníka doslova přikryl, což připomínalo

brilantní zásah slavných hráčů při ragbyovém utkání.

Oba muži se váleli po zemi – malý Němec pod mohutným tělem kapitána Kerrigana. A v tomto okamžiku došlo k výbuchu granátu, který Klarsfeld schovával v kapse. Exploze odhodila Kerrigana asi pět metrů od Němce, ale hlavní síla výbuchu roztrhla Klarsfeldovi břicho.

Klarsfeld se vzápětí svíjel v předsmrtné agonii. Jeho páteř se napínala jako luk, rozervané břicho nesnesitelně páliło. A potom z něj definitivně odešel život. Mezi jeho znehybnělými rty se objevil tmavý jazyk, který připomínal nahnědlý, zvolna černající kousek kůže.

„Byl to statečný muž,“ pronesl s vážnou tváří Kerrigan ve chvíli, kdy zajatci házeli poslední lopatu písku na malý hrob, v němž spočinulo to, co zbylo z Hanno von Klarsfelda.

„Já vám rozumím,“ řekl na to po chvíli zamyšlený plukovník, „ale vy taky nejste žádný poseroutka.“ Bylo to pro něj příznačné, že v okamžiku, kdy měl nějak projevit své emoce, utíkal se k výrazům, které používal spíš před mnoha lety. Ještě za svého skotského mládí.

97

Kerrigan měl na prsou košili rudě zbarvenou od krve mrtvého Němce a po plukovníkově ocenění se octl v rozpacích.

„To byla jen taková spontánní, impulzivní záležitost. Jen jsem sebou trochu hodil.“

„To bych neřekl,“ poznamenal Macfarlane a pak okamžitě přešel na jiné téma. „Tak my zatím víme, že sem mají přijít Němci a jak se sem mají dostat. Musíme dát vědět letcům, aby se mohli připravit na jejich náležitě vřelé přivítání. A proto, Kerrigane, dejte o tom všem echo našim obrněným vozidlům. Čím dřív se tyto informace doví velitel letecké základny, tím líp. A ještě — abych nezapomněl: Jakmile se vrátíme na základnu, tak se vám chystám koupit flašku. Vlastně ne jednu, teda aby bylo jasno, koupím několik flašek chlastu.“ Když domluvil, poťouchle se na Kerrigana zašklebil: „A toho si vašte – nestává se každý den, abyste viděl, jak Skot kupuje za své peníze hodně chlastu...“

V místě vzdáleném od irácké letecké základny víc jak tři sta mil byla už připravena Dodenburgova rota k další akci. Na ubikaci, kde byla rota rozmístěna, teď panoval klid. Vojáci spali, vstávat měli až za svítání. Dodenburg však nespál a jen si mnul unavené oči a vzdychal, poněvadž se nabídl, že na sebe vezme cenzurování dopisů příslušníků roty, což byl původně úkol, který příslušel untersturmführeru Krausemu.

Dopisy měly být ráno poslány do Aleppa, odkud je Francouzi dopraví do Evropy.

To, co četl, byly většinou obvyklé vojácké dopisy, které muži psali domů svým milovaným. Byly to dopisy plné banalit a lží, jako kdyby vojáci nechtěli, aby se lidé doma dověděli, že život ve válce je naplněný zrůdným násilím, nebezpečím a nenadálou smrtí. Tento typ života si průměrný civilista jen těžko může představit, i kdyby žil tisíc let. Jak často říkal známý dobrodruh Schulze: „Musejí nás poslat do nějakýho

98

aspoň ročního kurzu se speciálním výcvikem, než se odváží nás pustit mezi normální lidi, až tahle válka skončí. My budeme dost nebezpečný – jako zrůdy z nějakýho jinýho světa.“

Dodenburg se usmál, když parafoval poslední dopis a současně si připomínal Schulzeho výrok. Byly to skutečně dopisy lidí odněkud z jiného světa. Dal si ještě jeden doušek araku a pak se zamračil, když si uvědomil, co nestihl udělat. Měl přece v úmyslu napsat – pro všechny případy – pár řádek svému otci, generálovi... Věděl o tom, že otec nesouhlasil s jeho vstupem do SS, k té „smečce v černých uniformách“, jak většinou organizaci označoval. Starý generál neměl valné mínění ani o Hitlerovi. „Je to rakouský pouliční bojůvkář toho nejhoršího druhu,“ opakoval častokrát. A nakonec to dopadlo tak, že Dodenburg se nikdy, když přijel domů na chátrající rodinný statek ve Východním Prusku, o Hitlerovi a jeho skutcích před otcem nezmiňoval.

Znovu si vzal do ruky plnicí pero. Živě si představil otce, jak sedí ve své pracovně obkročmo na sedle, které užíval místo židle, v duchu ho viděl, jak mává šavlí, kterou jeho dědeček třímál v bitvě u Sedanu v roce 1870. Otcův svět zůstal obklopen vybledlými prapory a žlutnouchými portréty předků, kteří po tři staletí věrně sloužili Prusku a Německu. Dodenburg měl opět před očima starého muže s hřívou bílých vlasů a pronikavými, překvapivě modrými očima, generála, který už jen čeká na smrt. Otcův svět zemřel a starý generál nemohl nikdy přijmout a pochopit to nové, co přišlo, – „všechna ta hovadina s tím novým pořádkem, fuj!“ tak příkře odsuzoval současnost... – Ale pořád to byl jeho otec!

A tak Dodenburg konečně začal psát:

„Drahý otče! Je to už dlouho, co jsem naposled psal. Jsem si jist, že pochopíš, že jsem hodně zaměstnaný.“ Otec měl rád věty tohoto druhu. Vždy byl toho názoru, že správného pruského důstojníka zdobí skromnost.

99

„Brzy nás znovu čeká další akce.“ Zamračil se při představě, co bude muset napsat dál, ale bylo mu jasné, že se tomu nemůže vyhnout. „Domnívám se však, otče, že tentokrát to cítím v kostech: věci se teď mají nějak jinak. Od srpna roku 1939 přicházela vítězství jedno za druhým – Polsko, Holandsko, Francie, Jugoslávie, Řecko. Bezpochyby jsi nás sledoval na mapách.“ Náhle mu bleskla hlavou vzpomínka, jak se otec rozbitým monoklem dívá do mapy a označuje si různobarevnými špendlíky pohyb vojsk. Říkal tomu „můj válečný prostor“. „Ted' však nevím co bude,“ dal se Dodenburg znovu do psaní, „a mám zvláštní, nevysvětlitelný pocit, že nám štěstí přestane přát.“ Pak ale psaní znovu přerušil, protože mu to najednou připadlo velice poráženecké a měl obavy, že ho generál obviní z defetismu. Zaposlouchal se do nezřetelných zvuků noci a uvědomoval si, že se ho zmocňuje jakési rozčarování a rozpaky. Proč ale? Zřejmě pro řadu nepředvídatelných věcí, provázejících tuto operaci. Jako by se tu odehrávalo cosi neočekávaného. Znovu se nemohl zbavit vtíravého pocitu, že něco nedopadne dobře.

Opět si vzal do ruky plnicí pero a snažil se soustředit. „Jednou věcí jsem si však jist,“ pokračoval, i když se mu psalo těžko. „Jako důstojník mám povinnost zachovávat věrnost — ne své zemi a svému konkrétnímu úkolu — ale především svým lidem, vojákům své roty. Ať se děje cokoli, musím se pokusit zajistit, aby se každá matka vojáka dočkala návratu svého syna ve zdraví domů. Tomu jsem úplně, na sto procent, zavázán. Neboť já pevně věřím...“ Náhle si uvědomil, že nemůže psát dál, protože vůbec není schopen zformulovat své nejasné pocity, předtuchy i částečně vědomé obavy, které mu víří hlavou. V náhlém impulzu dopis roztrhal a kousky roztrhaného papíru téměř zlostně hodil do koše na odpadky. Otcí napíše, až bude mít lepší náladu. Ted' jen zoufale složil hlavu do dlaní...

První krev

„V podstatě všechno závisí na této základně. Ta bude pro Iráčany hlavním cílem... Když Hab-báníji udržíme, tak vyhrájeme. Když ne, tak...“

Generálmajor Smart, Irak, neděle, 27. dubna 1941

1.

Krvavě rudý kotouč slunce se vznášel nad obzorem. Poušť od východu začínala pod bezmračnou oblohou dostávat matně růžový odstín. Dodenburg si řekl, že pro seskok to bude výborné počasí a Mercier, který seděl u řízení letadla, ho už informoval, že v oblasti seskoku není skoro žádný vítr. Dodenburg s ulehčením konstatoval, že jeho parašutističtí zelenáci můžou tedy seskočit, aniž si většina poláme nohy či ruce nebo si vykloubí kotníky.

Nalil si trochu hořké francouzské kávy z plechovky, do nichž si jeho vojáci nápoj rozdělovali z větších nádob, umístěných u koženkových sedadel. Napil se a tvář se mu zkřivila odporem. Tohle pití mu vůbec nechutnalo, káva nebyla slazená. „Typická frantíkov-ská černá břechka,“ zhodnotil kávu Schulze, což vyjadřovalo i ocenění, které této kávě dával celý Wotan. „Dal bych si radši každý den mnichovský pivo.“

Dodenburg se zasmál a trochu nevěřícně se optal:

„K snídani – pivo? To byste opravdu chtěl, Schulze?“

„Přesně tak,“ prohlásil poddůstojník přesvědčeně. „Pivo k snídani, obědu a večeři. Prostě pivo v každém čase. Obyčejnej voják nemá moc povyražení v tom svém skromném a pokorném životě. A tak si zaslouží nějaký malý radosti, jako je pivo.“

Dodenburg se podíval na Schulzeho oteklou brunátnou tvář, teď ještě po rvačce ozdobenou hrozně velkým černým monoklem pod okem. „Pokorným, říká-

103

te? Vždyť vy, Schulze, jste pokorný nikdy ve svém životě nebyl!“

„Kapitáne Dodenburgu!“

Dodenburg se otočil – to oslovení jako kapitána ho překvapilo, ale pak si uvědomil, že je to Mercier, který nezná označení hodností u jednotek SS a vychází ze zvyklostí u své armády. Mercier v té chvíli přenechal u přístrojové desky řízení kučeravému poručíkovi, který vypadal tak neskutečně mladý, až Dodenburga napadlo, že by mohl řídit tak nanejvýš bicykl, ale rozhodně ne dvoumotorové dopravní letadlo. „Chtěl jste něco, kapitáne?“ ozval se Mercierovi.

„Jen jsem vám chtěl říct, že všechno probíhá dobře. Měli bychom se dostat k seskokovému místu blízko jezera během patnácti minut. Nejdříve bude proveden seskok z našeho letadla a potom,“ ukázal okénkem na druhé dopravní letadlo, které letělo asi půl kilometru od nich, „budou na řadě oni. Bude to fuška, dostat vás všechny dolů co nejrychleji. Nechceme, abyste byli při seskoku rozptýlení.“

„Děkuji vám, to je od vás velmi laskavé,“ řekl mu na to Dodenburg, ale jeho sarkasmus zůstal onoho rána u Merciera bez odezvy. Letecký důstojník byl profesionál a jako takový byl i dost citlivý na to, kdyby někdo mohl mít dojem, že si snad nepočíná správně. Jenže ani on nikdy podobnou akci neprováděl.

Odpověděl teď jen odměřeným kývnutím hlavy a vydal se přeplněným trupem letadla zpět do kokpitu, k řídicí přístrojové desce. Dodenburg si odkašlal a pak se pokusil překřičet hluk motoru:

„Připravte k seskoku! Budeme...“

Jeho slova zanikla v náhlém rachotu kulometu. Trup letadla byl vzápětí plný štiplavého, dusivého dýmu. Nesčíslnými děrami v tenkém kovovém plášti, zasaženého kulometnými střelami, pronikl do trupu ledový vzduch. Během okamžiku se ozvaly výkřiky a nadávky a nastal zmatek, poněvadž mladý pilot strhl

104

letadlo do prudkého střemhlavého letu. Nikdo tady ale netušil, že pilot se vzápětí u přístrojové desky zhroutil. Z jeho očí vyprchal život, z koutku otevřených úst se vyřinula krev.

Dodenburg vrhl vyděšený pohled z nejbližšího okénka. Bylo to právě v tom okamžiku, kdy se Merrier zuřivě probíjaval k sedadlu za přístrojovou deskou. To, co Dodenburg uviděl venku, znamenalo nejvyšší hrozbu. Dva temné stíny na obloze směřovaly přímo k nim, za nimi se z jejich motorů ve chladném ranním vzduchu táhly bílé páry. „Angláni!“ zaječel Dodenburg. „Napadli nás Angláni!...“

Pozor!“

Merciera se zmocnilo zoufalství, když se mu hlavou mihla děsivá představa, co nastane, když letoun bude pokračovat ve střemhlavém letu. Druhý pilot nemohl zasáhnout, i on byl mrtev. Mercier se bleskově dostal do sedadla — i když v něm spíš stál než seděl — a pokoušel se let vyrovnat řídicí pákou. Snažil se o to ze všech sil, pod tenkou látkou letecké kombinézy se mu svaly na ramenou napínaly až k prasknutí. Na poslední chvíli se podařilo letadlo zvládnout...

Zdálo se, že letoun se jen děsivě pomalu dostává ze střemhlavého letu. Všechny jeho součásti, šrouby a nýty děsivě rachotily a hvízdaly jako na protest proti nemožnému vypětí, kterému jsou vystaveny.

Pobledlí vojáci Wotanu se jen bezmocně tiskli do sedadel, v jejich očích byl strach.

Mercier měl už letoun plně pod kontrolou, byl však úplně vyčerpaný a v sedadle teď těžce oddychoval, jako kdyby právě absolvoval nějaký běžecký závod. Dodenburg si utíral pot z čela a jeho vojáci blahořečili svému zachránci, což Schulze projevil slovy:

„To nebylo na jednoho frantíka vůbec špatný, to teda musím říct. Prokristapána, já jsem si skoro propotil tričko!“

Teď teprve jim došlo, co se stalo: Jejich dopravní letouny byly napadeny nepřítelem! Ale kde jsou ti ang-
105

ličtí útočníci teď? Honem se všichni vrhli k okénkům a snažili se objevit, zda jim nehrozí nový útok. A on hrozil... K útoku se zjevně připravovala obě anglická letadla – byly to zastaralé dvouplošníky s pevnými podvozky, které luftwaffe vyřadila z provozu už před lety. Útočníci teď přilétali znovu – od jejich křídel se blýskalo, kulometry spustily palbu.

Dodenburg natahoval krk, pokoušel se zahlédnout italské stíhací letadlo typu Reggiane RE-200, které mělo tvořit doprovod pro dopravní letadla s Wotanem. Žádnou italskou stíhačku však nebylo vidět – a to byla škoda, protože tenhle italský stroj předčil rychlostí i nejvýkonnější stíhačku luftwaffe Me-109.

Dodenburg mohl Italy jen proklínat, zeje nechrání. Oba angličtí útočníci měli tak volnou ruku k dalšímu útoku. Zaměřili se teď na druhý dopravní letoun, v němž byla další část Wotanu.

V druhém letadle kulometné střely zasáhly levé křídlo. Levý motor začal vynechávat a brzy se zastavil úplně, přitom se z něj valil černý kouř. Pilot se usilovně snažil zasažený stroj ještě zachránit. Angličané už ale mohli jásat, čekal je triumf. Zaútočili ještě jednou a zasypali letoun novými salvami. Dodenburg dokonce rozeznával, jak z letadla odpadávají kousky rozstříleného kovu.

„Proboha, člověče,“ ječel Mercier, „musíte uhnout dolů... musíte uhnout dolů!“

Už ale bylo pozdě.

Oba anglické dvouplošníky provedly vzorný manévr. Letěly teď velice pomalu a také velice opatrně – a měly před sebou obnažený cíl. Pilot zasaženého letadla se pořád ještě zoufale snažil s nákladem padesáti vojáků Dodenburgovy roty uniknout pronásledovatelům. Neměl však šanci. Dodenburg s hrůzou očekával, co se nevyhnutelně musí stát. Oba angličtí piloti nemohli minout cíl.

A také neminuli.

106

Jejich kulometry znovu vyplivly oheň. Zlověstné bílé stopové střely protínaly oblohu a směřovaly k poškozenému letadlu, z jehož trupu odlétávaly velké pláty kovového pláště. Kokpit byl zasažen a na jeho krytu se vytvořila zářící pavučina. Z motoru vytékal hustý bílý glykol. Z trupu odpadly vytržené dveře a vzápětí se v otvoru vynořila tmavá postava. Dodenburgovi srdce najednou poskočilo radostí – vojáci jeho rot se pokusí vyskočit padákem! Padák muže, který první vyskočil z letadla, se však zřejmě nechtěl otevřít, a tak parašutista pokračoval ve volném pádu a čekala ho jistá smrt.

V té chvíli se odlomilo celé levé křídlo. Snášelo se k zemi jako velký kovový list. A v příštích okamžicích šlo střemhlav k zemi celé francouzské letadlo a za ním zůstával pruh černého kouře. Stroj se zřítil do pouště a tam se roztránil. Hned na to začal hořet. Z lidí na palubě se nemohl zachránit nikdo...

Teď však nebyl čas žehrat na osud a oplakávat padesát kamarádů, kteří našli smrt v troskách. Anglické dvouplošníky znovu nabraly směr k Mercierovu letounu. Dodenburg vrhl zoufalý pohled okýnkem. Kde je u všech čertů italská stíhačka? Ta jediná je teď může zachránit před jistou zkázou. V dohledu ale žádná stíhačka nebyla. Teď všechno záleželo jen na Mercierovi.

„Připravte se!“ zařval Dodenburg a jeho vojáci na něj hleděli s hrůzou. „Připravte se!“ Řval sice ze všech

sil, aby překřičel hluk motoru, ale uvědomoval si, že Mercier sestoupil se strojem velmi nízko a že nebude možné, aby použili padáku.

Francouzský kapitán byl skutečně zkušený pilot. Teď přelétával téměř nad povrchem pouště a jeho dva motory rozvířovaly prach a písek, což znesnadňovalo britským letcům zaměřit se na cíl. Pořád se ale francouzského letadla drželi a nechtěli se smířit s tím, že by je snad mohlo setrást. Dodenburg se modlil jako

107

snad ještě nikdy v životě. Kdyby se jen ta italská stíhačka objevila!

Mercier kličkoval, měnil rychlost, někdy se dokonce zdálo, že snad stojí na místě. Nepřátelští piloti zaujíмали stále výhodnější pozice a posílali na Merciera dávky, které ho jen těsně míjely. Dodenburg si však byl vědom toho, že Mercierovo štěstí i umění nebudou trvat věčně. Proboha, kde je ten Talián!? Trup dopravního letadla opět inkasoval kulometnou salvu. Jeden z vojáků se skácel u rozbitého okénka, z jeho zraněné paže prýštila krev. Další muž beze slova padl na kovovou podlahu. Mercier se u přístrojové desky překonával. Manévroval s poškozeným dopravním letounem, jako kdyby to byla stíhačka. Oba nepřátelské dvouplošníky znovu nastoupily do útoku a pokusily se ho sevřít — jeden nalétával ze strany slunce, druhý ho pronásledoval zezadu. Dodenburg nebyl pilot, ale věděl, že tohle patří k zásadám leteckých soubojů: jeden útočník se blíží ze strany slunce a napadený jev okamžiku oslněn slunečními paprsky. Toho využívá ten, kdo útočí zezadu. Angličané tak políčili na Merciera past a Dodenburg neviděl možnost z té pasti uniknout. Ani vyskákat z letadla se v téhle výšce nedalo, poněvadž by se padák prostě nestačil otevřít. Potřebovali by se dostat trochu výš, jinak jsou ztraceni.

Mercier zřejmě o naličené pasti ani neuvažoval. Prostě jen kličkoval, snažil se, aby ho Angličané nemohli zasáhnout. Ti s ním ovšem chtěli skoncovat co nejrychleji.

Štěstí zatím však stálo při francouzském dopravním letadle. Jeho pilot byl zpocený a zrudlý napětím a námahou, ale pořád ještě se mu dařilo tragédii odvracet — i když někdy skutečně až v posledním zlomku vteřiny. Bojoval ze všech sil, nevzdával to.

Jeden z anglických útočníků znovu nalétával — za ním rudě zářil sluneční kotouč. Mercier přimhouřil

108

oči, přece jen ho ten jas oslnil. A kulomet dvouplošník se opět rozštěkal...

„Krucinál,“ vztekal se Schulze, „kde jen je ten taliánskej makarón, dyť my tu zhebneme, když se na nás vykašle!“

Francouzský stroj a anglický dvouplošník teď letěly přímo proti sobě. Dvouplošník měl v zádech slunce, ten druhý byl vlastně v několikanásobné nevýhodě. Zdálo se, že vzájemný střet je nevyhnutelný. Ani jeden z pilotů zřejmě neměl v úmyslu se odklonit a střetu se vyhnout. Napětí narůstalo. Dodenburg cítil, jak mu celým tělem probíhá chvění a v levé noze má nepříjemný, neovladatelný třes. Během posledních dvou válečných let zažil hodně ošklivých situací, ale to měl vždycky v rukou zbraň a mohl bojovat! Teď byl vydán na milost osudu. Mohl jediné sedět a čekat, co se stane: Srazí se letouny, nebo bude ten jejich sestřelen?

Mercier náhle provedl prudký obrat vpravo a změnil výšku. Dodenburg cítil, jak se mu zvedá žaludek, připadal si jako v nevyzpytatelně se pohybujícím výtahu. Anglický pilot však nemínil pustit šanci. Provedl s dvouplošníkem obdobný manévr a už se znovu urputně držel svého nepřítele a nepřestával po něm pálit.

„Tak pojď, ty hajzle!“ řval Mercier a znovu strhl dopravní letadlo stranou. Teď byly oba letouny od sebe vzdáleny sotva dvě stě metrů, ale zezadu se rychle blížil druhý dvouplošník, který také neustále pátil z kulometu. Francouzský pilot se pokusil ulehčit motorům. Zpomalil a šel dolů, a pak skutečně v posledním okamžiku vyrazil znovu na plné obrátky. Kulometná salva, která měla zasáhnout pravý motor, svůj cíl minula — třebaže snad jen o milimetry. Dodenburgovi už bylo ze všeho opravdu špatně.

A pak se stal zázrak. Z ničeho nic se na sálající modré obloze objevil křiklavě pomalovaný malý italský stíhač. Hnal se asi tak pětisetkilometrovou rychlo-

109

stí a pátil na Angličany ze zdvojených kulometů. Vojáci Wotanu zajásali. Schulze ze sebe vymáčkl:

„Já už vůbec nic nechápu. Francouzský požírači žab a italský makaróni zachraňují wotanský šunky!“

Anglický dvouplošník najednou jakoby se ve vzduchu zastavil. Když si na to Dodenburg později vzpomínal, byl málem ochoten odpřisáhnout, že to letadlo se opravdu zastavilo, jako kdyby se mu do cesty postavila nějaká neviditelná zeď. Jinak na něm v té chvíli nebylo nic zvláštního. Člověk si mohl myslet, že ho ve vzduchu někdo podpírá... jenže to trvalo jen okamžik. Pak s velkým rachotem letadlo vybuchlo. Dodenburg byl doslova oslepen děsivým zábleskem. Když tím směrem po chvíli znovu pohlédl, pochopitelně už nic neviděl. Dvouplošník už tam nebyl, prostě zmizel.

Pak si všiml, že směrem k jejich poškozenému dopravnímu letadlu letí nějaký černý balík. Ten balík – to byl anglický pilot, který s koleny přitisknutými k břichu letěl ve své vojenské letecké kombinéze jako nějaký šampión ve skocích do vody a před dopadem do bazénu se chystá nejpíš provést dvojité salto. Tělo anglického pilota minulo dopravní letoun tak těsně, že si Dodenburg mohl všimnout bílých stehů na kapse Angličanovy letecké kombinézy. Vzduchem ale kolem dopravního letadla proletěl ještě další, tentokrát malý kulatý předmět. Něco z něj trčelo, vypadalo to jako vlasy. Tím předmětem, který se snažil jakoby dostihnout tělo, byla letecká přilba – a v ní pilotova hlava...

O pět minut později italský stíhač zmizel, zřejmě se věnoval pronásledování druhého dvouplošníku, který se kvůli krytí držel ve výši stromů a všelijak kličkoval. V podstatě si počínal tak, jako ještě před chvílí Merci-er. Angličanův pronásledovatel byl však mnohem kvalitnější letoun typu Reggiane RF-200.

Počáteční uvolnění, že jsou zachráněni, rychle vy-

110

prechalo. Všichni, mezi nimi i ti nejostřílenější ze starých mazáků, jak si veteráni jako Schulze říkali, byli v šoku. S hrůzou také museli myslet na smrt svých kamarádů v druhém letadle. Mluvili teď mezi sebou jen polohlasem a vyhýbali se vzájemnému pohledu do očí. I staré cyniky, jakými byli Schulze a Matz, tyhle prožitky vykolejily.

Dodenburg si uvědomil, že ztratil polovinu své milované roty, a z neradostných úvah ho vytrhl až hlas untersturmführera Krauseho, jeho mladého zástupce.

„Sturmbannführere,“ pronesl Krause poněkud váhavě, když se dopravní letadlo blížilo k seskokovému místu, „něco mě napadlo.“

„No tak spust' te!“

„No...“ váhal dál Krause a odmlčel se. Byl to vysoký pohledný mladý muž, který se teprve nedávno začal holit. A teď tu stál před svým velitelem zřejmě celý nesvůj. „Nemyslíte, zeje to zvláštní?“

„A co má být zvláštního?“

„To, že na nás ti dva Angláni zaútočili,“ řekl nesměle Krause a zrudl, jako by se lekl své troufalosti.

„Proč si to myslíte?“

„Provoz ve vzduchu přece není tak jednoduchá věc. Jak nás mohli, ksakru, v tak obrovském vzdušném prostoru najít? Vždyť to byly vlastně staré kraksny!“ Krause ještě víc zrozpačitěl a taky ještě víc zrudl.

„To je pravda!“ svíto náhle Dodenburgovi. Připadalo mu, že se mu samým soustředěním až trochu zježily krátké vlasy na temeni blond'até hlavy. „Oni věděli, že sem dorazíme!“

„Přesně tak, sturmbannführere,“ vydechl Krause. „Jak se to ale mohlo stát?“

„Bože na nebesích,“ vyhrkl Dodenburg, „co teď? Když Angláni vědí, že se chystáme seskočit, tak se podle toho jistě zařídili...“

Dodenburg nemohl svou úvahu dokončit, protože ho od řízení začal shánět Mercier:

111

„Kapitáne Dodenburgu!“

Sturmbannführer k němu vykročil a tázavě se na něj zadíval. Snažil se přitom ani nepohlédnout na mrtvé tělo u Mercierových nohou.

„Jste připraveni?“ optal se Mercier. „Brzy budeme na místě seskoku.“

Dodenburg rázem pustil z hlavy veškeré pochybnosti, kterými se před několika okamžiky zabýval. Teď nebyl čas na žádné velké úvahy. Byla před nimi akce, a bylo zbytečné klást si otázky, jak nejistá budoucnost je čeká. Vrátil se ke svým mužům, vypjal se – a v té chvíli to byl zase ten typický sebevědomý důstojník SS, z jehož tváře a jednání vyzařuje rozhodnost. „Vojáci, jste připraveni?“

„Ano, jsme připraveni,“ odpověděli jako jeden muž.

Scharführer Schulze měl ovšem pro svého kamaráda Matze malý dodatek: „Ano, jsme připraveni...“

táhnout do pekel.“

„Vztyk! Zkontrolovat padáky!“

Každý okamžitě poslušně zkontroloval padák svého souseda.

„Připojit se!“

Vojáci se posunuli dopředu a napojili se na kabel, který procházel horem po délce celého trupu.

Dodenburg se dotkl se ramene prvního muže, jímž byl Untersturmführer Krause, postrčil ho k otevřeným dvířkům a do skučení větru zavelel: „Běž!“

Krause vypadl ze dveří v trupu s roztaženými rukama a nohama, jak to s nimi cvičili v Řecku. Několik okamžiků padal rychle dolů, ale pak přišlo ono spásné lehké trhnutí: Padák se rozevřel a Krause nad sebou uviděl hedvábný vrchlík. Rychlý pád se zpomalil a muž s padákem volně klesal na blížící se poušť. Schulze před seskokem napětím těžce funěl a Mat-zovi, který stál za ním, pošeptal:

„Kdybys viděl u mých nohou nějakou louži, tak to, kamaráde, nebude od potu.“

112

Dodenburg klepl Schulzeho do ramene. Obrovitý poddůstojník se s výkřikem, v němž byl strach i hysterie, vrhl ze dveří a v prudkém větru se řítíl dolů.

Nakonec zůstal v trupu jako poslední Dodenburg. Před seskokem se na okamžik zastavil, protože v té chvíli se ozval od přístrojové desky Mercier.

„Hodně štěstí, Dodenburgu! Myslím, že ho tam dole budete velice potřebovat... Hodně štěstí.“

A v příštím okamžiku už se Dodenburg řítíl s padákem do neznáma.

2.

Během tří dnů, které uběhly od okamžiku, kdy Mac-farlane ohlásil generálmajoru Smartovi, veliteli letecké základny v Habbániji, že je čeká boj, všichni na základně pilně pracovali na přípravě ofenzivní akce.

Od roku 1920 sloužilo toto místo Britům jako předsunuté výcvikové středisko královského letectva. Počasí tu bylo vždycky perfektní, ideální pro létání — i základna sama byla ideálním místem, odkud bylo možné kontrolovat Bagdád. V průběhu let tady letectvo vytvořilo uprostřed pouště jakousi malou Anglii. Bylo tu vybudováno letiště a v okruhu osmi mil kolem něho přesně rozmístěná síť spolehlivých pevnůstek ze železa a betonu. Kromě toho tu byly vystavěny hangáry pro letadla a obytné objekty pro personál královského letectva i pro asyrské strážné, kteří areál základny hlídali. Byly tu i krátké ulice s malými, úpravnými bungalovy — a ty ulice nesly názvy podle míst, v nichž mělo královské letectvo své základny. Takže tu například byla ulice Cranwell, Uxbridge, Ruislip a mnohé další, připomínající existující britské základny. I když kolem vládla poušť, rostly tu stromy, byl tu dobře ošetřovaný trávník, kvetly tu růže a různé okrasné keře,

113

kterým se zde vzhledem k dobré údržbě i přes hrozné horko a časté písečné bouře dobře dařilo.

Ted' se však tato „malá Anglie“, jak se místu říkalo, rychle proměňovala v pevnost. Veškerý letecký výcvik, úpravy a údržba byl přerušeny. Všichni příslušníci letištního personálu i početní domorodí vojáci ted' horečně kopali zákopy, připravovali okopy pro zbraně a zabezpečovali je pytlí s pískem. Každých sto metrů byl postaven kulomet. Některé pracovní skupiny byly zaměstnány od svítání do soumraku v hangárech na úpravě zastaralých cvičných letadel, která měla být pro ofenzivní akci připravena k boji. Tady — v hangárech — bylo zvlášť příšerné horko, kterému lidé čelili jen s velkým vypětím.

Stará cvičná letadla typu Oxford dostala nosiče bomb, i když vojenští technici byli proti kvůli váze nákladu: „Ty předpotopní mašiny se s takovýmhle nákladem ani neodlínou od země,“ říkali inženýři generál-majoru Smartovi, „a i kdyby se jim to povedlo, tak jim při té únavě materiálu upadne křídlo.“

Do zastaralých stíhaček byly montovány kulomety a k jejich obsluze byli vyzváni dobrovolníci z letištního mužstva, kterým bylo za odměnu slibováno povýšení na seržanty — a kromě toho měli ještě dostat mimořádný plat. Z úplně starých letadel typu Valetta se odebíraly ještě použitelné díly a dávaly se do letadel stejného typu, která se přece jen, i když byla taky zastaralá, dala ještě použít v boji. Letecká základna Hab-bánija procházela každou hodinu rychlou proměnou a stala se z ní v krátké době aktivní bojová jednotka, což musel uznat i Macfarlane. Ten vlastně na základnu přinesl překvapivé zprávy, které tuhle celkovou mobilizaci vyvolaly.

A pokud šlo o zapojení lidí do přípravy bojových akcí, generálmajor Smart to vyjádřil lapidárně: „Oni nesmějí mít strach z nepřítele, ale musejí se bát mě!“

114

Základna se tedy připravovala na válku. Smart a Macfarlane vysedávali ve Smaltově kanceláři a s napětím čekali na nové zprávy. Smart stručně informoval Macfarlanea, jaké rozkazy vydal a jaká opatření učinil během doby, kdy byl plukovník mimo základnu. Svůj výklad zakončil upozorněním: „Tahle základna a tahle zastaralá letadla jsou prakticky jedinými překážkami, které stojí v cestě rozpadu britského impéria...“

A teď tu ti dva muži seděli a pokuřovali z dýmek, oba ponořeni do svých úvah. Čekali na telefon, ale zatím nikdo nevolal.

Místo vyzvánění telefonu se po poledni ozval suchý třesk výstřelu z pušky. Zaznělo to, jako když za horkého letního dne praskne pod těžkou botou suchá větev. Vojenský kuchař v bílé blůze, který nesl jedné skupině pracující na vzdálenějším místě základny kotlík s čajem, najednou zavrával, jako kdyby se po něčem smekl — a v zápětí padl na zem. Z kotlíku se ještě kouřilo. I na dálku bylo slyšet, jak kuchař křičí bolestí.

„Ksaku!“ zaklel generálmajor a vstal, ale dýmku z ruky nepouštěl. Lidé ze skupiny, jimž kuchař nesl čaj, se k raněnému rozběhli a současně se ozval těžký kulomet, který poslal dávku na vyvýšeninu, odkud asi snajpr vypálil. „To už je dneska třetí případ. Ta bestie je čím dál tím drzejší.“

„To je fakt, pane generálmajore,“ poznamenal Macfarlane. „A ještě než jsem dorazil, slyšel jsem, že jedna naše skupina, která byla na silnici, se musela vrátit. Irácké četnictvo na ni zahájilo palbu. Myslím, že tihle chlapi od iráckého četnictva nebudou přece sami od sebe střílet na naše lidi, když k tomu nebudou mít jednoznačné pokyny z Bagdádu. Domnívám se, že už to nebude dlouho trvat, pane generálmajore, a opravdu všechno vypukne.“

„S tím souhlasím,“ poznamenal zamyšleně Smart a pohladil si knír. „Mám ale jednu dobrou zprávu. Do Basry má být letecky dopravena polovina pěšího pra-

115

póru — a ty vojáky máme mít k dispozici právě tady. A teď ještě jedna opravdu nanejvýš tajná informace,“ dodal šeptem a zaznělo to tak tajemně, jako by předpokládal, že tu je někde nablízku nějaký irácký špión, „z Indie sem posílají celou brigádu, a má to být co nejrychleji.“

Macfarlane nebyl těmi informacemi příliš nadšen.

V minulých měsících vyslalo Ministerstvo války Spojeného království Velké Británie a Severního Irska hodně vojenských formací na různá ohrožená místa, ale ty se dostavily vesměs pozdě a zpravidla žádným kalamitám nezabránily.

„A vy si myslíte, že sem ty jednotky dorazí včas?“ optal se tedy pochybovačně.

Generálmajor se usmál: „Já vám rozumím, Mácu.“

V tomhle případě si ale myslím, že ty posily včas přijdou, poněvadž až to všechno vypukne, já tady budu připravený k ofenzivní akci. Ovšem, kdyby záleželo jenom na mně, tak bych na nic nečekal a dal bych bombardovat Bagdád. Ministerstvo obrany, zahraničních věcí a ostatní. Třeba hned teď odpoledne. Říká se tomu preventivní úder. Není to sice všechno podle diplomatických pravidel, ale dalo by to těm zrádcov-ským mizerům za vyučenou.“

Macfarlane přikyvl.

„To ano, ale raději něco takového pusťte z hlavy, protože ti floutkové na našem zahraničním ministerstvu by se z toho mohli vzteknout.“

Teď zase souhlasně přikyvl Smart.

Snajpr, který měl své palebné místo na vyvýšenině nad táborem, znovu vypálil a kulka z jeho pušky hvízdla kolem muže, který se skupinou připevňoval dvacetilibrové bomby pod křídla staříčkého cvičného oxfordu. Voják zaklel a pěstí neviditelnému záškodní-kovi zahrozil. Pak si ale řekl, že bude rozumnější z otevřeného prostoru zmizet, eventuálně držet se vzadu za letadlem.

116

„V podstatě všechno závisí na téhle základně,“ vrátil se Smart k původnímu tématu. „Ta bude pro Iráčany nejspíš hlavním cílem. Vědí, že když se jim podaří ovládnout Habbáníji, bude pro nás těžké

zaútočit na Bagdád. Když ale Habbáníji udržíme, vítězství je naše. Jestli ji ovšem ztratíme...“ svou myšlenku raději nedokončil.

„Máte úplnou pravdu, pane generálmajore. Teď bychom potřebovali vědět, co se stalo s těmi fricky, co sem letěli. Já znám své Iráčany. Ti se přece neodvážejí útoku, když nebudou mít německou podporu.“

„S tím se dá jenom souhlasit.“ Smart se podíval na náramkové hodinky. „Oba gladiátory už by měly být • z akce zpátky, pokud se vůbec ty naše zastaralé letouny vrátí. Víme, že Taliáni dodali Francouzům v Sýrii nejrychlejší stíhačky. Pokud by francouzská dopravní letadla byla doprovázena těmihle italskými stíhačkami, tak jsou naše dvouplošníky takřka mimo soutěž. Ale člověk nemůže všechno vědět do detailu, že, Mácu?“

Další Smartova slova zanikla v pronikavém výstražném ječení letištních sirén, které v mírových časech ohlašovaly přilet letadla, jež má poruchu. Teď to však znamenalo ohlášení pokusu o nouzové přistání vážně poškozeného gladiátoru. Oba muži se vrhli k oknu a viděli, že lékařská ambulance i hasiči se už řítí k ran-veji, aby mohli včas zasáhnout. Nouzové přistání vždycky působí velmi napínavě, zvlášť když se z trupu letadla valí kouř, z hvězdicového motoru je slyšet praskot a jakési nepravidelné bouchání a hasiči v ohnivzdorných azbestových oblecích mají okamžitě plné ruce práce.

„To je jeden z našich dvouplošníků,“ vykřikl nádh- ně velitel základny. Radoval se skutečně jako malé dítě, kterému Ježíšek právě přinesl dárky. „Tak se přece vrátily! Pojd'te, půjdeme se tam podívat!“

Po pěti minutách už byli u dveří ambulance, kousek od letadla. Hasiči ve velkých přilbách a gumových bo-

117

tách postříkovali všechno, včetně nosítek s raněnými, bílou pěnou.

„Jen mi řekněte, chlapče, dostali jste je všechny?“ obrátil se Smart na raněného.

Zasáhl však vojenský lékař, který nechtěl dovolit s pilotem žádný hovor:

„Tehle důstojník je v kritickém stavu, pane gene-rálmajore.“

Pilot na nosítkách uchopil doktora instinktivně za ruku, jako kdyby se chystal poslední naděje na záchranu.

Plukovník Macfarlane jen stiskl rty. Pohled na raněného nebyl pěkný. Mezi cary černající spálené tkáně jasně prosvítaly bílé kosti.

„Pane generálmajore,“ šeptal muž na nosítkách sotva slyšitelně, „Roger sundal jednoho, a potom... to koupil. Já jsem to napálil do toho druhýho... určitě jsem do něj pustil několik dávek... pak na mě vletěl ten Talián.“ Hlava zraněného se svezla na stranu, muž ztratil vědomí.

Vojenský lékař vrhl na Smarta varovný pohled a pak dal personálu úsečné pokyny. Okamžitě přispěchali nosiči nosítek a dopravili pilota z gladiátoru do ambulance. Řidič už nastartoval motor.

Smart počkal, až sirény ambulance nebudou slyšet, a pak se Macfarlanea optal:

„Mácu, co s tím budete dělat? Máte před sebou zapeklitý úkol. Jedno transportní letadlo bylo sestřeleno, druhé poškozeno. To je ale všechno, co jsme se od toho raněného dověděli.“

„Vypadá to, že podle všeho asi polovina roty byla zlikvidovaná. S tím, co zbylo, asi moc nejde začínat válku, ale můžou k nim přijít další. Podle mého odhadu je tu tahle první vlna proto, aby našla a připravila seskokové místo pro zbytek fricků. Až tu všichni budou, tak to vypukne – tady i v Bagdádu.“

„Uvažujeme úplně stejně, Mácu,“ přikývl Smart a zahleděl se na hasiče, kteří už končili s postříkem

118

gladiátoru. „Kdyby se nám povedlo objevit to seskokové místo...“ V zamyšlení si promnul bradu a poněkud neurčitě dodal: „Pak bychom mohli do celé akce už předem účinně zasáhnout.“ Zřejmě čekal, že na jeho slova Skot nějak konkrétně zareaguje.

Macfarlane nejdřív jen příkyvoval, ale nakonec přece jen řekl:

„Tak dobře, já se tam do té pouště můžu vydat znovu, když s sebou dostanu Kerrigana a jeho obrněná vozidla.“

Smart se vděčně usmál:

„Samozřejmě, že si s sebou budete moct vzít kapitána Kerrigana a jeho chlapce. A díky za vše,“ pronesl spokojeně.

„To nestojí za řeč, pane generálmajore. Ačkoliv já nevím, co si Kerriganovi muži budou myslet o tom, že

mají jít do té pouště ještě jednou. Co takhle vylepšit jim náladu nějakým tím dobře vychlazeným pivkem?“

„Mácu, když budete chtít, můžete pro ně dostat třeba celý pivovar, ale ať pro mě najdou ty fricky a to jejich seskokové místo...“

„Teď jsme teda s celou naší slávou v kýblu,“ pronesl Schulze procítěně a přivřel oči, jimiž sledoval v dálce odlétající letoun, který je sem dopravil. Už byli v poušti opravdu sami a obrovitý poddůstojník si opakoval, že cesta zpátky neexistuje. Tak jim to řekl velitel roty a Schulzemu připadalo, že taková slova snad patří nějaké jiné době, jinému století.

Od tohoto okamžiku platilo pro Wotan jen jejich tradiční a jediné: „Vydržet a neřukat“.

Ti, kdo z 1. roty Wotanu zůstali po anglickém útoku naživu, se teď shromáždili na břehu velkého jezera a horečně přemítali, co dál. Mezi nimi pobíhal lékař roty a ošetřoval několik vojáků, kteří se lehce zranili při seskoku. Na všech ale ještě ležela hrůza z osudu kamarádů z druhého dopravního letadla. Psychicky na

119

tom nebyl lip ani velitel roty Dodenburg, který čekal, co mu lékař řekne o zdravotním stavu vojáků. Velitele vyvedly poslední události z míry natolik, že zjevně nebyl schopen učinit nějaké rozhodnutí o dalším postupu, ačkoliv mu bylo jasné, že to udělat musí, a to brzy. Podle svých vlastních výpočtů dospěl k tomu, že Mer-cier se kvůli útoku anglických letadel poněkud odchýlil od plánovaného kurzu. Podle něho se teď nacházeli asi dvacet kilometrů od místa, které bylo určeno k přistání kluzáků a kde mělo dojít ke spojení s iráckou armádou.

Dodenburg počkal, až lékař Dudek podá hlášení, že všichni mohou nastoupit k pochodu –jenom jeden voják byl na tom trochu hůř, protože si při seskoku silně pohmoždil záda. Potom se velitel přece jen odhodlal k proslovu:

„Já vím, co si asi myslíte. Došlo k tragédii a mě hrozně mrzí, že se to stalo. Ale musíme na to zapomenout. Máme před sebou úkol – zajistit, aby naši kamarádi z Wotanu měli tu největší šanci úspěšně přistát. Teď máme před sebou náročný dvacetikilometrový pochod. Víím, že to nebude snadné, ale spoléhám na vás, jako jsem se vždycky na 1. rotu mohl spolehnout, že mě nezklame. Vojáci, kamarádi... Tak... můžeme na to jít!“ Otočil se a vykročil.

Untersturmführer Krause, Dodenburgův zástupce, byl poněkud překvapen povely svého velitele, které byly z vojenského hlediska nezvyklé a neodpovídaly běžným služebním postupům velení. Pak ale pochopil, proč to velitel roty dělá. Dodenburg totiž nevydal rozkaz, aby ho následovali. On prostě předpokládal s naprostou jistotou, že za ním půjdou.

A nemýlil se.

Krause si přehodil samopal přes rameno a taky vykročil. Všichni vojáci je beze slova následovali. Celé odpoledne se plahočili po poušti, kde teplota neustále rostla. Teď už to byla rozžhavená výheň, nad

120

níž se zvedalo nebe s barvou spáleného dřeva. Vzduch se ani nehnul. Slunce vypadalo jako měděná mince položená na zeleně zpěněný rybník. Horký vzduch pronikal do plic jako žhavý plamen z hořící pochodně. Muži lapali po dechu, vpřed je hnala jediné železná disciplína Wotanu. Jejich uniformy byly černé od potu, jehož krůpěje pálily a oslepovaly oči. Nikdo z nich takovou výheň ještě nikdy nezažil.

„Myslím, že se chystá bouře,“ řekl Dodenburg Krausemu přidušeným hlasem. Čurky potu mu stékaly po tváři, která v tom strašném horku hrála všemi barvami.

Krause se za ním ploužil s vypětím všech sil, nesl totiž ještě pušky dvou vojáků, kteří už nemohli. Cítil, že námaha začíná být pro všechny neúnosná.

„Sturmbannführere, nebylo by možné... dát vojákům trochu vydechnout?“

Dodenburg si přehodil zbraň z jedné strany na druhou, ale obě ramena už měl oteklá a do krve rozedře-ná, takže žádnou úlevu nepocítil.

„Chystá se bouře a mně by se nelíbilo, kdyby nás zastihla tady na té otevřené pláni,“ odpověděl a musel vynaložit hodně úsilí, aby mluvil jasně a souvisle. „Podívejte se támhle na ty stromy... trochu tam vpravo,“ a ukázal na skupinu jakýchsi zakrsklých stromů, které se zkroucené žárem chvěly v mlžném žhavém oparu. „Půjdeme tím směrem. Možná tam bude, co hledáme.“

„To znamená další dva kilometry,“ poznamenal Krause nevesele, ale i tak tu byla naděje. „Ano, rozumím,“ dodal tedy rychle a znovu vykročil na strastiplnou pouť.

Vedro bylo stále nesnesitelnější, nebe potemnělo ještě víc. Dodenburg se těžce plahočil pískem, který se chytal v malých prašných hručkách na jeho boty. Teď už se vůbec nedalo mluvit jen o nějakém horku nebo ošklivém počasí. Teď jako by na lidské bytosti

121

zaútočila jakási příšera, zlomocná a agresivní, která se je pokoušela sevřít do svých spárů a povraždit. Plahočili se z posledních sil, horko z nich vysávalo pot, jejich těla se podobala vlhkým houbám, které někdo vyždímal. Mnozí už jen bezmocně pletli nohama, jejich pohyby se zpomalovaly, někteří klopý-tali jako opilí, vůbec už se na své nohy nemohli spolehnout, tápali před sebou rukama jako kdyby byli slepí...

Vojáci si už nepřipadali jako lidé, kteří rozhodují o svých pohybech, ale jako nějaké mechanické figurky, jímž kdosi natáhl péro a které se stále posunují dopředu, aniž by o tom samy věděly.

Schulze dělal všechno možné – nadával, uklidňoval ostatní, ale taky do nich kopal, aby se ovládali, a přitom na sebe navalil pultucet zbraní těch, kteří bezmocně klopýtali a nebyli schopni cokoli nést.

Schulze si taky uvědomoval, co jim hrozí, když je zastihne hrozná písečná bouře.

„Musíme to vydržet až tam k těm stromům,“ funěl, ačkoliv v jednu chvíli o existenci stromů zapochyboval. Co když je to jen nějaký přelud? Okamžitě se však vzpamatoval a znovu svým umdlévajícím kamarádům dodával kuráže: „Musíme vydržet až k těm stromům... to bude naše záchrana...“

A potom už přední část skupiny dosáhla lesíku se zakrslými pokroucenými borovicemi.

Měděný kotouč slunce však úplně zmizel. Žhavý vzduch byl takřka nedýchatelný, bylo tu jako v rozpálené peci. Dodenburg ze sebe shodil zbraně, ostatní učinili s netajenou úlevou totéž. Krausemu i Dodenburgovi sice slabostí také podklesávaly nohy, ale přesto se vrátili, aby podpořili Schulzeho, který pomáhal posledním opozdílům. Někteří na tom byli tak špatně, že vůbec nemohli dál, a tak sebou praštili do rozžhaveného písku a jen se celí chvěli a vzlykali jako malé děti.

122

Těžké, tísnivé ticho, ležící až dosud nad pouští, bylo najednou narušeno zvláštním bzučivým zvukem, který nebylo možné blíž identifikovat. Dodenburg podíral při chůzi dva muže, když mu zpocenou tvář ovanul suchý horký vítr. Žádnou úlevu to ale nepřinášelo.

Za Dodenburgem vlekl hromotluk Schulze jednoho z nemohoucích mladých vojáků. Přehodil si ho přes rameno jako pytel obilí. „Pomoz pámbu, jestli nás támhleto dožene!“

Pomalu, nekonečně pomalu, jako kdyby jeho hlava byla na nějakých tuhých kovových pružinách, se Dodenburg obrátil směrem, který Schulze naznačil.

V dálce se rýl velký vířivý sloup písku a prachu, sahající až k nebesům. Hnal se holou pustinou hroznou rychlostí – a směřoval přímo na ně! Dodenburg nikdy v životě nic podobného neviděl, snad jen ve filmových žurnálech ještě před válkou. Napadlo ho, zeje to nějaký typ tornáda, snad písečná bouře, ale jedno bylo jasné: je to děsivé nebezpečí! Hrozná nebezpečí pro celou rotu.

Zmobilizoval všechny své síly a zařval, ačkoli mu děsivý vítr rval slova z vyprahlých, rozpraskaných rtů: „Písečná bouře!... Všichni lehnout... zaklesněte se rukama a držte pevně... ani se nehněte... Už to přichází, držte se!“

Během několika okamžiků bouře udeřila asi stokilometrovou rychlostí. Všechno pohltit těžký, zvržený, dusivý písek. Jeho zmička, ostrá jako dýky, nemilosrdně bičovala a drásala pokožku, pronikala tenkou látkou vojenských uniforem, rozdírala do krve těla vojáků křičících a sténajících bolestí. Muži se v této sku-čící temnotě zoufale drželi jeden druhého a byli si vědomi toho, že jakýkoli pohyb z místa by znamenal smrt. Bouře by je odnesla daleko do pouště a nikdo by je už nikdy nenašel.

Uběhlo několik minut.

123

Vojákům Wotanu, kteří zalehli v písku absolvovali svůj boj s jejím veličenstvím Přírodou, se ty minuty zdály věčností. Hrozný vítr, skučící jako tisíce sirén, chvílemi znovu útočil s nepolevující zuřivostí na pohublá těla vojáků, jako kdyby je chtěl vymazat ze země. Výkřiky zoufalství a strachu se mísily s

prosbami o smilování. Skončí už to jejich utrpení? Doden-burg se držel u Krauseho a cítil, že mu odcházejí i ty nejposlednější síly a že ani on, ani jeho vojáci to asi dlouho nevydrží. Vždyť to ale někdy musí přece skončit!

A taky skončilo.

Jak nenadále bouře vypukla, tak i odešla. Během chvilky bylo hrůzné kvílení vystřídáno daleko jemnějšími zvuky, které pak odešly kamsi do ztracena a zůstala po nich jen hlasitá ozvěna.

Vojákům se zdála bouře věčností do té míry, že na její konec ani hned nereagovali. Každý byl teď v jakési závěži, skoro to vypadalo, že tu má už každý svůj hrob – a nikdo se neodvažoval tu podivnou hřbitovní atmosféru přerušit.

Jako by přijali svůj úděl, z něhož není úniku, jako by se dobrovolně smířili s tím, že přichází konec, osvobozující je od dalšího utrpení.

Po chvilce se však přece jen zase probudili k životu. Tu a tam se z písku vyhrabala nějaká paže, někdo ze sebe začal odhrnovat písečný příkrov, vojáci si utírali oči, plivali a prskali, olizovali si rty, leckdy nepříjemně zkrvavené...

„To by chtělo pivo,“ prskal Schulze, „já bych vypil pivovar, jak jsem vyschlejl!“ Když se s vrávoráním postavil, sesula se z jeho mohutného těla miniaturní lavina písku.

„Slyšel jsi, co jsem teď říkal, Matzi?“ začal znovu Schulze, ale náhle zmlkl a zůstal stát s otevřenými ústy jako nějaký venkovský balík.

Proti Schulzemu se tyčil muž oblečený do nějaké

124

uniformy, v ruce držel pušku a mířil jí přímo na srdce obrovitého poddůstojníka.

Scharführer Schulze pomalu zvedl ruce nad hlavu, čímž dal najevo, že se vzdává...

3.

„Tentokrát, kapitáne Merciere,“ oznámil Sup úředním tónem Francouzovi, když spolu seděli v Mercierově kanceláři a domlouvali se o další akci, „bude zajištěno, že stíhací doprovod poletí současně s vlekovými letadly a kluzáky. Mluvil jsem už s majorem Riccim, a ten k naší ochraně zajistí celou eskadru.“ Sup se přes svůj monokl pátravě podíval na francouzského důstojníka. „Všechno tady jde pomalu, ale byl jsem informován naším vojenským atašé v Damašku, že už brzy můžeme čekat eskadru heinkelů a messerschmittů. Pak tu už bude německá disciplína.“ Na ta poslední dvě slova, „německá disciplína“, dal velký důraz.

Kapitán Mercier se zamračil.

„To by mělo znamenat, že vy a vaši italští spojenci s námi nepočítáte, pane plukovníku?“ optal se studeným tónem.

„Ano, je to tak. Tady není žádná disciplína.“ Sup byl člověk bez skrupulí a ani si nevšiml, jak jeho neo-malenost na Merciera působí a že tu vůbec německé důstojníky nevidí rádi. „Nebude nikomu na škodu, když zažije německou spolehlivost a důkladnost.“

„My v Alsasku jsme se s německou spolehlivostí a důkladností setkávali celé půlstoletí až do roku 1918. A byli jsme upřímně rádi, že to po porážce německé císařské armády v tom roce skončilo.“ Výraz Mercierovy tváře vyjadřoval zjevnou nelibost a po-drážděnost.

„Řekněme, že jsem tu vaši poznámku neslyšel, kapitáne Merciere,“ řekl Sup. „Nechme už zbytečných

125

řečí a pojďme k věci. Když už jste jeden let na to místo absolvoval, tak můžete pilotovat vedoucí vle-kové letadlo. Každé vaše dopravní letadlo bude mít ve vleku dva kluzáky, které budou pilotovány lidmi z německého parašutistického sboru. Naše nejvyšší velení se domnívá, že když jsou v sázce německé životy, měly by být přirozeně v rukou německých pilotů.“

„Přirozeně,“ ozval se na to zjevně ironicky Mercier.

„Nemusím snad nějak rozvádět technické detaily příštího letu včetně toho, jak budou vlečené kluzáky při doletu na místo uvolňovány a jaká bude úloha vaše i našich pilotů. Předpověď počasí je dobrá. Nebudou vás tedy trápit vzhledem k prohrátému vzduchu vzestupné proudy, které jsou prý pro kluzáky velice nebezpečné. Co mě však dnešního rána nejvíc zneklidňuje, pane kapitáne, je to, že až dodnes jsme nedostali žádnou zprávu od Dodenburga ze seskokového místa. A vy také ne?“

Zvenčí bylo slyšet vojáky francouzské cizinecké legie. Pochodovali a vesele dupali na přehlídkovém prostoru před barákem a s chutí si do pochodu prozpěvovali písničku, která si dělá blázny z důstojníků. To Supa pohoršovalo. Zamračil se, ale své poznámky si tentokrát ponechal pro sebe. Je to prostě tak, že ve francouzské armádě nemají důstojníci náležitý respekt! Polovina z těch legionářů, kteří pochodovali před barákem, byli Němci, avšak ani jeden z nich ne-ráčil zareagovat na to, když se k nim blížili jejich velitelé a nikdo taky neprojevili zájem jak pomoci Wotanu. Sup si jen znechuceně pomyslel, že je to zřejmě banda nějakých dobrodruhů či dokonce komunistů, kteří v sobě nemají žádné vlastenecké cítění. „Zachytili jsme nějaké signály od irácké mechanizované brigády, která operuje v prostoru Habbáníje, ale pro nás to nebylo nic důležitého,“ prohodil Mercier. „Přesvědčíte se o všem patrně brzy sám, pane plukov-

126

niku.“ I teď Mercier při oslovení užil označení hodnosti podle zvyklostí ve francouzské armádě. „Uvidíte, že ti místní lidé nebudou příliš spolehlivými spojenci.“ A pak se na Supa chladně usmál: „Ovšem pokud jde o kapitána Dodenburga, tak to opravdu nevíme nic, a znovu bych chtěl připomenout, že na náš plánovaný let můžou být i teď Angličani připraveni. Jak víte, jsou to lidi prohnání a mazaní. Z jakého důvodu si tam na základně drželi ty dvě staré rachotiny a co mají za lu-bem?“

Sup se znovu zamračil. Kapitán Mercier se mu nelíbil ani trochu – byl to vlastně potenciální protivník, ale teď řekl jednu věc, která Supa velice zaujala. Angličani opravdu můžou na Wotan čekat. A tak se Sup rozhodl:

„Vaše rádiová stanice se pokusí v příštích čtyřech hodinách o kontakt s Dodenburgem. Když se to nepodaří, budeme muset uvažovat o kontaktu s iráckou mechanizovanou brigádou přímo a zjistit, zda pro nás nemůžou co nejdříve sami zajistit seskokové místo. Co si o tom myslíte, kapitáne Merciere?“

Mercier pokrčil rameny a odpověděl typickým galským způsobem:

„Myslíte si, pane plukovníku, že je důležité, co si myslí Francouz?“

Supova úzká nevzhledná tvář s velkým zahnutým nosem po Mercierově jedovaté odpovědi zrudla, ale on své emoce dokázal potlačit. Byl si vědom toho, že Merciera může ještě potřebovat. Až nastane čas, bude stačit malé upozornění na gestapu, které teď přicházelo do Sýrie, a bude konec s celou tou Mercierovou prostořekostí. V Německu existují speciální tábory pro takové lidi, jako je on.

„Tak jsme domluveni, kapitáne Merciere, já vás dál nebudu rušit. Buďte tak laskav a sdělte mi, pokud vaše odposlechová služba něco od Dodenburga zachytí.“

127

Mercier vstal ze židle, postavil se do pozoru a zasalutoval. Sup se jen ledabyly dotkl čepice s označením příslušnosti ke zbraním SS.

Pak odešel. Mercier si sedl do křesla a ponořil se do neradostných úvah. Znovu se teď přesvědčil o tom, že jak on, tak i všichni Francouzi v Sýrii jsou ve skutečnosti lokajové a služebníci fricků. Němci jim sice jakoby poskytli nezávislost, ale byla to jen fasáda. Až nastane čas, tak se oni a jejich italští nohsledi stanou v Sýrii skutečnými pány. A stejně to dopadne ve všech francouzských zámořských državách. Pro Merciera to byla smutná perspektiva. Nenáviděl Angličany, kteří byli téměř stejně věrolomní jako Italové, poněvadž zaskočili Francii v roce 1940 poté, když francouzská armáda byla poražena Němci. Italové toho využili a okupovali francouzskou Riviéru. Teď však začal Mercier pomalu chápat, proč je třeba pokračovat ve zdánlivě beznadějném boji proti pánům Evropy — Němcům. Němci chtěli všude zavést svůj vychvalovaný „Nový evropský pořádek“, podle nějž všichni lidé, ovšem toho správného druhu, mají mít stejná práva a příležitosti. Realita byla ovšem zdaleka jiná. V této nové Evropě byly dvě kategorie občanů: do první kategorie patřili Němci, do té druhé všichni ostatní.

Kapitán Mercier si řekl, že Angličané jistě vědí, co mají dělat. Musí jít do boje, poněvadž nechtějí přijít o britské impérium, zatímco Francouzi to své impérium zřejmě ztratí. A Angličané jistě nechtějí, aby se stali občany druhé kategorie, kterým budou Němci vládnout.

A tak teď seděl francouzský důstojník ve své kanceláři a znovu o celém problému uvažoval. Oknem mohl sledovat, jak končí výcvik legionářů a vojáci se odcházejí občerstvit polední dávkou půllitříku vína Pinot Rouge. Mercier v podstatě nevycházel z údivu, co se na Francouzech všechno chce a jaké úkoly teď budou

128

mít. Fricové od nich pomalu budou vyžadovat, aby jim pomáhali v boji s Anglány v Iráku. To ještě donedávna odpovídalo i Mercierovým představám, ale teď si uvědomoval, že tím Francouzi vlastně jen napomůžou tomu, aby Němci ještě víc rozšířili svou moc nad Francií a jejími zámořskými územími.

„Pane kapitáne... pane kapitáne!“ slyšel vzrušený hlas a stačil zaregistrovat, že se k němu blíží někdo ze spojovacího oddělení. Byl to Bogex, typický rtuťovitý Francouz z jihu země. Ještě než vrazil do místnosti, bylo Mercierovi jasné, jakou zprávu přináší. Podařilo se jim navázat kontakt s Dodenburgem!

Vojáci Dodenburgovy 1. roty byli nejdříve šokováni, když je po skončení písečné bouře obklopili podezřelí ozbrojení muži, ale pak následovala radost, že se dostali do kontaktu s 1. mechanizovanou iráckou brigádou, která byla vyslána, aby je hledala. Z místa byly okamžitě poslány spojky, které informovaly velitele irácké brigády, že Dodenburgova skupina byla objevena a lokalizována. Unavení Dodenburgovi muži byli obdarováni datlemi, pečivem s medem a mandlemi, a k tomu vypili nesmírné množství velmi sladkého zeleného čaje. O hodinu později byli všichni naloženi do nákladních aut a dopraveni na velitelství brigády přímo tady, v poušti.

Brigádní generál osobně uvítal Dodenburga a Krauseho ve stanu vybaveném klimatizací. Rozvaloval se přitom na měkce vypoštěřovaném divanu a pokoušel z vodní dýmky. Všechno probíhalo ve starém orientálním stylu.

Brigádní generál Said byl tělnatý muž se snědou pletí. Jeho tváří dominoval velký černý knír. Oděv měl přepásaný zdobeným koženým pásem. Silně voněl a zajímavé na něm bylo ještě to, že v ruce držel plácačku na mouchy. Oba německé důstojníky pozval, aby si sedli, a když jeho pobočník postavil před každé-

129

ho tradiční šálek čaje a pak odešel, generál se slavnostně představil. Mluvil německy, ale s těžkým akcentem:

„Jsem mezinárodní voják. Sandurst, St. Cyr, berlínská válečná akademie, všude byl. Proto mluvit všemi jazyky perfektně, to můžete slyšet.“ Povzbudivě se na oba mladé důstojníky usmál. Ti jen zírali, že je možné velet brigádě a odpočívat přitom na měkkém divanu a ještě pokouřovat z vodní dýmky. „Jsem také vysoce kulturní člověk,“ pokračoval v informacích generál a na důkaz vyňal vodní dýmku z úst a otevřel je dokořán, čímž předvedl své zlaté zuby, které asi měly být nepochybným dokladem jeho kulturnosti.

„Jsem známý ve všech předních bagdádských salonech. Vy jste dobrý německý kluci, to máte štěstí, že můžete bojovat po mém boku. Doufám, že váš mister Arthur Hitler na mě nezapomene s nějakou velkou medailí, až slavně porazíme ty zkažené Angličany.“

Když spolu později Krause s Dodenburgem o tom setkání s velitelem irácké brigády mluvili, Krause celou tu scénu pobaveně komentoval:

„Můj Bože, ten chlap je tak hrozný, ale současně i tak výborný k pobavení...! Prostě komik.“ Ted' však oba ještě seděli v generálově luxusním stanu a po jeho projevu ho ujišťovali:

„Ano, uděláme, co budeme moct, pane brigádní generále.“ Dodenburg k tomu ještě připojil: „Byli bychom rádi, kdybyste nám mohl dát další informace o seskokovém místě.“

Brigádní generál přikývl, že chápe.

„Já samozřejmě o všem dobře vím, avšak jako velký Napoleon,“ v tom okamžiku zvedl do vzduchu plácačku na mouchy, jako kdyby to byla maršálská hůl, „nechávám zabývat se detaily své podřízené,“ načež vši silou praštil plácačkou o podlahu.

Jako kdyby na to plácnutí někdo venku čekal, okamžitě se otevřel vchod do stanu a vešel mladý elegantní důstojník, který byl také silně navoněný jako jeho velitel. Muž se postavil do pozoru a zasalutoval.

Velitel brigády na něho v místním jazyce něco vyštěkl – asi to byla otázka.

Mladý důstojník se nejprve zadíval kamsi do dálky, nebylo jasné, kam zírá, a pak cosi odpověděl.

Brigádní generál nejprve zatáhl z dýmky a potom začal překládat:

„Ten důstojník říká, že je to někde na sever od tábora. Někde kousek odtud. Major bude tak laskav a to místo vám ukáže.“ Pak se na oba Němce neurčitě usmál a oznámil jim: „Abych nezapomněl, válka začne během dvou nebo tří dnů.“ Potom zavřel oči, zhluboka se nadechl a zjevně se chystal usnout i s

náust-kem vodní dýmky v puse. Podobal se v té chvíli dítěti, které má dudlíka. Přijetí Němců u velitele brigády tím končilo.

To všechno se přihodilo už předcházejícího dne.

Ted' vojáci Wo tanu společně s rotou irácké pěchoty, která jim byla s iráckým majorem v čele přidělena, připravovali přistávací plochu. Čistili celý prostor jak to jen šlo, především ho zbavovali kamenů, odklízeli polámané stromy palem a likvidovali prostě všechno, co představovalo nebezpečí pro křehké dřevěné konstrukce a plachty kluzáků, kterými sem měla být dopravena druhá část Supovy jednotky. S iráckým majorem se Dodenburg domlouval roztodivnou směsicí francouzštiny a angličtiny.

Zatímco většina rot pracovala přímo na úpravě plochy, Dodenburg se věnoval dalšímu úkolu: společně se Schulzem, Matzem a několika dalšími vojáky sbírali dřevo a ukládali je tak, aby z něho mohla být vytvořena velká šipka, která by pomohla při orientaci v okamžiku nalétávání. V případě potřeby by byla zapálena a pilotům by tak přišla velice vhod.

Když tuto práci dokončili, Dodenburg dal vybudovat čtyři kulometná hnízda, aby chránila přistávací
131

pás. Současně požádal iráckého majora, jehož pěchota už dokončila úpravu zóny, aby posunul hranice vnější ochrany prostoru. Jak svěřil během odpoledního odpočinku Krausemu, zabezpečení místa bylo podle jeho mínění velice slabé. „Když nás tady Angláni objeví, stejně budeme muset během kritické přistávací fáze udělat určitá opatření k ochraně celé zóny.“ Když to Krausemu říkal, hledali oba spásný stín palmových stromů, ale i tam se z nich lily potoky potu a neustále je sužovaly myriády komárů.

Krause se jen usmál a škodolibě napodobil svéráznou němčinu iráckého brigádního generála:

„Já zamýšlet, že tahle válka třeba nezačne za dva tři dny.“

Dodenburgovi však nebylo zvlášť do smíchu. Cítil, že má velkou zodpovědnost.

„Čerta mi záleží na tom, co si ten generál myslí. Bůhví, kdy ta válka pro Iráčany začne, ale pro nás v téhle prdeli světa začala válka už teď. Nesmíme Angličany podceňovat. Vědí o nás a čekají na nás, o tom jsme se mohli přesvědčit. A proto taky po nás půjdou, a půjdou i po naší seskokové zóně.“

Krause přikývl, jeho dobrá nálada poněkud opadla:

„To je fakt, máte pravdu, sturmbannführere.“

„Jsem přesvědčen, že tentokrát letadla k dopravě našich vojáků budou lépe zajištěná proti anglickému leteckému útoku, ale to nic nemění na skutečnosti – a to mi, Krause, jistě dáte za pravdu — že když jsou kluzáky uvolněny od vlekoucích letadel, tak jsou úplně vydány na milost a nemilost nepříteli. Můžou nastat strašná jatka, pokud se něco semele ještě ve vzduchu nebo při přistání. To by znamenalo konec Wotanu.“ Dodenburg si povzdychl: „K další tragédii, podobné té, která už postihla 1. rotu, nesmí dojít. Nesmíme se dát překvapit, chápeme to, Krause?“

„Samozřejmě, že to chápeme. Nesmíme se dát překvapit.“

132

Němečtí důstojníci, kteří teď odpočívali pod palmovými stromy, netušili, že obávaní Angláni jim už překvapení chystají. Angličtí vojáci se totiž dostali na vyvýšeniny napravo od místa, kde byli Němci, a odtud je pozorovali.

Plukovník Macfarlane a kapitán Kerrigan leželi v horkém písku a zakrývali si dalekohledy rukama, aby je odraz slunečního světla od čoček nemohl prozradit. Pozorovali z vyvýšeniny celý prostor, na němž se pracovalo. Macfarlane nakonec dalekohled odložil a potichu — třebaže Němci byli daleko a nemohli ho slyšet – se svého kolegy zeptal: „Tak co s tím budeme dělat, Kerrigane?“

Pod nimi ve strži vojáci z britské základny natahovali maskovací síť na obrněná vozidla. I oni se chovali tiše, vůbec přitom nemluví. Všichni věděli, že zvuky se v horkém pouštním odpoledni dobře nesou i na velkou vzdálenost.

„Vyčišť ují terén a připravují palebná postavení. Chystají provizorní ranvej.“

„Přesně tak. A je už zřejmé, že brzy čekají návštěvu.“

„To má přijít zbytek těch fricků. Ještě že jsme na to přišli – i když opravdu na poslední chvíli!“

Macfarlane bral s nadhledem nadšení, které zaznívalo ze slov rudovlasého Ira. Ten už měl ten elán prostě v povaze, rád se vrhal do boje. Macfarlane však nechtěl, aby se Kerrigan unáhlil, a tak musel ten jeho entuziasmus trochu zbrzdít. „To je sice pravda, že jsme na ně přišli na poslední chvíli, ale máme čtrnáct

mužů a tři zastaralá obrněná vozidla, vyzbrojená starými kulomety, které pamatují válčení ještě za legendárního Lawrenceho před desítkami let. A nezapomeňte, že se nacházíme uprostřed prostoru, kde operuje celá irácká mechanizovaná brigáda, čítající možná několik tisíc vojáků.“

Kerriganova tvář trochu posmutněla, a tak jen řekl:

133

„Vy si tedy myslíte, pane plukovníku, že bychom na ně neměli uhodit?“

„Ale to není přesné. Uděláme to... až přijde čas. Jenže, můžu se vás na něco zeptat? Zhruba jsem si změřil – podle dalekohledu – jak jsou dlouhé pásy pro přistání, které Němci upravují.“ Macfarlane teď mluvil o armádním dalekohledu, který měl na okulárech nitkový kříž. „Odhaduju ty pásy tak asi na čtyři sta metrů. Co vám to říká, Kerrigane?“

Mladý letecký důstojník se na okamžik zamyslel a pak poněkud rozpačitě řekl:

„Podle mě je to pro dvoumotorové dopravní letadlo dost krátké, jestli tedy máte na mysli tohle, pane plukovníku.“

„Přesně tak, kapitáne. A z toho se dá taky vyčíst, že je to na druhou stranu zbytečně velké na parašutistický seskok. Kromě toho... proč upravují ten pás tak blízko pouště? Pro koho je to asi plánováno? Kdo tam má přistát?“

Plukovník po chvilce odpovídal na svou otázku sám.

„Podlél toho mála, co jsem četl o německých taktikách v téhle válce, tak tohohle způsobu bylo užito celkově asi dvakrát nebo třikrát. Při útoku na Norsko v dubnu minulého roku a v Belgii a Holandsku o měsíc později.“

Ted' Kerrigan konečně pochopil:

„Máte, pane plukovníku, na mysli kluzáky, které byly nasazeny na Eben Emael?“

„Ano, my jsme si mysleli, že sem má přijít druhá vlna parašutistů. Ale to byl omyl. Chystají se dopravit vojáky v kluzácích.“

Kerrigan byl jako chlapec nadšeným vyznavačem kluzákového létání v Irsku, ale pak se dopustil „zrady“ na Irské republice a přihlásil se do královského letectva k pilotnímu výcviku. Po čase byl skutečně jako pilot vyrazen. Tato jeho „zrada“ však nebyla žádnou

134

vzácností. Nebyl sám, kdo něco podobného udělal, asi padesát tisíc občanů neutrálního Irska sloužilo v britských ozbrojených silách. Kerrigan tedy něco o kluzácích věděl, a tak Macfarlaneovi řekl:

„Kluzáky jsou velice zranitelné, pane plukovníku. Teplé vzdušné proudy, neočekávané větry, náhlé změny v terénu, všechny tyto věci mohou způsobit na nasazení a ovládnutí kluzáků, ale nejzávažnější je to, že pilot nemá motor, aby se dostal z problémů, když něco nevychází.“

„Uvažoval jsem o té věci obdobně, Kerrigane. Jakmile se kluzák oddělí od letadla, které ho vleklo, nemá k dispozici žádný motor, aby se mohl dostat z případných problémů, jak už jste řekl.“

Kerrigan přikývl.

„Předpokládám, že když se kluzák uvolní od vle-koucího letadla a začne klesat, pilot se pokusí snížit rychlost. Ale především je tu ta absence motoru, pilot nemůže takzvaně přiškrtit výkon, je to tak?“

„Ne. Navíc kluzák nemá podvozek jako normální letadlo, ale skluznice, jako mají sáně. K tomu, aby zpomalil klesání, může jako pomocné brzdy použít klapky,“ poznamenal Kerrigan a pak ještě dodal: „A ještě se může modlit.“

„Takže nejzranitelnější je kluzák při samotném přistávání, je to tak?“

„Ano, pane plukovníku.“

Macfarlane si dal dohromady všechno, co se dověděl, chvíli uvažoval, a pak rozhodl:

„Tak my uděláme tohle... Seržant MacKay se okamžitě vydá ve třetím obrněném vozidle informovat velitele letecké základny, že jsme fricky našli a kde se nacházejí. Může se s vozidlem obrátit přímo tam na svahu a nezapínat motor. Nesmíme ale na sebe ty fricky a Iráčany, co jsou dole pod námi, v žádném případě upozornit. Je to tak, Kerrigane?“

„A co potom, pane plukovníku?“

135

„Budeme čekat, až začnou přistávat, v té chvíli na ně udeříme.“

„Prostě je přepadneme, bude to jako ve filmu s Flynnem.“ Kerrigan si vzpomněl na svého oblíbeného filmového hrdinu a vzrušením jen sykl, jeho modré oči zářily těžce potlačovaným zápalem.

„No ano,“ kývl Macfarlane, i když tento Skot, vnějškově pruderní a celkově umírněný ve svých projevech, byl v této chvíli bojovným nadšením mladého Ira trochu zaskočen. „Jako ve filmu s Flynnem.“

4.

„Anglický chcanky a ovčí prdelky,“ vrčel Matz, když komentoval haši ze skopového masa a čaj, které mu kuchař nandal do ešusu. „To si ten pingl neumí vymyslet něco jinýho?“ a zkrivil znechuceně pusou.

„Kdyby tu tak byla naše dobrá prdlačka s kouskem salámu, ať to třeba vypadá jak hovno v rybníku!“ posteskl si. To si nostalgicky připomněl u německých vojáků obvyklou hrachovou polívku s uzeninou. Kuchař byl stejně jako Matz a Schulze starý mazák, a tak Matze odpálil:

„Co bys ještě nechtěl, třeba vejce v pivu?“ Matz jednoznačně ukázal, co by tak ještě chtěl, a kuchař se zašklebil: „Ty ubohej vojákčku! Ty chceš pořád jedno a to samý.“ Pak se vydal s velkými termoskami k následujícímu okopu, kde ho čekali další vyhladovělí chlapi.

Už se rozednívalo. Bylo teď velmi chladno, což byl velký rozdíl oproti horku, které panovalo za dne, a tak němečtí vojáci na rozdíl od Matze většinou uvítali me-náž, kterou dostávali vojáci irácké armády – čaj a haši ze skopového masa, podávané s jogurtem a česnekem. A tak se nakonec i Matz a Schulze s chutí pustili do jídla. Pouštní krajina získávala zatím krásnou bronzovou barvu.

136

Noc proběhla vcelku klidně, takže si oba staří mazáci – stejně jako jejich velitel Dodenburg – už začínali myslet, že Anglani došli k názoru, že by bylo příliš riskantní vydat se do pouště a po Němcích pátrat. Irácké hlídky na vnějším obvodu obrany si myslely totéž. I když se kuchař s termoskami přesunoval u přistávací dráhy od pozice k pozici a nadělal přitom s naběrač-kou při rozdělování jídla dost velký rámus, nikomu to nepřišlo jako neopatrné. Hlídky zřejmě spaly.

„Říká se, že jsou to všechno teplouši,“ prohodil Schulze s plnou pusou a podíval se do vyprázdněného ešusu.

„Kdo že je teplouš?“

„Ti Iráčani. Má to asi co dělat s tím jejich náboženstvím. Proto taky jejich ženský chodějí se závojem a všichni tu mají dlouhý šaty. A to opravdu všichni –jeden jako druhý.“

Matz přestal na okamžik jíst, lžice zůstala na půl cesty k ústům. „Schulze, vždyť ty kecáš blbosti. Samý teplouši! Možná je to trochu jinak, třeba si rádi ulevu-jou každé sám a každé zvlášť, ale kdyby to byli všechno teplouši, tak jak si vysvětlíš, že zplodějí ty malý haranty?“

Schulze se zamračil.

„Hergot... no jo, na to jsem nepomyslel,“ zamručel po chvilce. „Třeba to smějí s těma ženskejma jen někdy ve svátek. Třeba je to psáno v tý jejich bibli?“

Matz užasle zavrtěl hlavou a pak vyhrkl:

„Ty říkáš v jejich bibli!? Kde by k ní přišli? Bible je pro nás, křesťany, ne pro nějaký pohany. Vždyť oni žádnou bibli nemají, to přece každé ví. Jejich bible se jmenuje talmud, ta je pro všechny mohamedány,“ dodal s odzbrojující jistotou.

Tato teologická disputace na vysoké úrovni byla znenadání přerušena zvukem motoru letadla, které se velmi rychle blížilo. Oba staří partáci okamžitě zapomněli na „anglický chcanky a ovčí prdelky“, jak ještě

137

před chvílí říkali vojenské menáži, a pozorně se zahleděli na oblohu.

Brzy zjistili, že ten zvuk pochází od malého jedno-motorového letadla, které se blížilo velikou rychlostí a drželo se velmi nízko, téměř ve výši vrcholků nedalekých stromů. Všichni vojáci na zemi napjatě sledovali, jak malé letadlo přeletělo nad přistávací dráhou a pak se ladně vzneslo ke svítajícímu nebi a nechalo za sebou bílé čáry sraženého vzduchu. Z kokpitu letounu vyletěla zelená světlice a stroj pak zamířil stejným směrem, odkud přiletěl.

Zraky vojáků Wotanu ho do poslední chvíle sledovaly, po jejich tvářích kmitaly odlesky zelené světlice, která se pomalu snášela na poušť. Dodenburg si dal dlaně k ústům, aby ho bylo lépe slyšet, a zakřičel:

„Pozor, pohotovost pro všechny...! Brzy je můžeme čekat... Připravte se!“

Tábor rázem ožil. Někteří vojáci pospíchali na svá místa u zbraní, jiní čekali na pokyny

untersturmführe-ra Krauseho, zatím nevěděli, zda mají zapálit onu velkou šipku, aby orientovala přilétající výsadek. Všichni však najednou překypovali aktivitou. Všichni, kromě jednoho – rottenführera Matze. Ten poklekl, zavřel oči a sepjal ruce jako při modlitbě.

Schulze se na něj zvědavě zadíval:

„Co s tebou je? Nepřeskočilo ti trochu? Slyšel jsi, jaký rozkaz vydal velitel?“

„Neruš mě,“ řekl Matz s přehnanou vroucností. „Já se modlím, copak to nevidíš?“

„Ty se modlíš?“

„Jo, já se modlím, aby to trefilo toho hajzla Supa a my se ho konečně zbavili.“

„To se nepovede,“ řekl Schulze, „to by mu museli propíchnout kule srdce, abysme se ho zbavili. Radši koukej toho blbýho klečení nechat a padej ke svému kulometu. Mají přiletět každým okamžikem.“

138

Matz kupodivu rychle zapomněl na svou zbožnost, zalehl ke kulometu a společně se Schulzem soustředěně naslouchali silicímu zvuku leteckých motorů.

Všichni němečtí vojáci se napjatě dívali směrem, odkud se zvuk nesl a zakrývali si oči, aby je paprsky ranního slunce neoslňovaly.

„To budou oni, támhle jsou,“ vykřikl Krause, který stál blízko vzrušeného Dodenburga a ukazoval směrem, kde se daly rozeznat tmavé body, které se rychle blížily. Chvillemi se na letadlech krátce zablesklo, jak se sluneční paprsky odrážely od jejich kokpitů. „Tentokrát mají doprovod stíhaček, sturmbannführere,“ podotkl Krause a zahleděl se na malé černé body, pohybujících se po stranách a před formací dopravních letadel, z nichž každé mělo za sebou ve vleku dva kluzáky.

„Zapalte šipku,“ vydal Dodenburg rozkaz. „Tentokrát bude výsadek bez problémů.“

Krause byl připraven. Vzal pochodeň napuštěnou benzinem a cvakl zapalovačem. Pochodeň vzplála modrým plamenem. Krause ji rychle hodil na dlouhou signální šipku, kterou předtím tak pracně vytvořili. Šipka se okamžitě rozhořela a oba důstojníci museli ustoupit stranou, poněvadž žár hořícího dřeva byl nesnesitelný. Letadla výsadku si musela signálního ohně všimnout, šipka byla shora dobře patrná.

Macfarlane a Kerrigan to hořící znamení viděli také. Kerrigan přivřel oči a pozorně sledoval přibližující se letadla, která letěla ve formaci ve tvaru velkého „V“.

„Jsou to kluzáky, pane plukovníku, jak jste předpo-? kládal. Německé kluzáky typu DES 230, to jsou určitě ony.“ Na Kerriganově tváři se objevil šťastný úsměv, když plukovníkovi pyšně vysvětloval:

„Možná jsem toho moc nenalétal, ale vždycky jsem byl machr na poznávání letadel.“

Macfarlane ho ani moc neposlouchal, protože byl až příliš zaujat sledováním letounů, zvláště těch vel-

139

kých dopravních, majících ve vleku kluzáky, které v proudu vzduchu od vrtulí dvumotorových letadel poněkud poskakovaly, jako by tančily. Po stranách dopravních letadel a kluzáků hlídkovaly rychlé italské stíhačky, stále připravené zlikvidovat případné hrozící nebezpečí.

Macfarlane si najednou vzpomněl na ty časy, kdy byl ještě mladý a šťastný. Na den, kdy se jeho velitel, legendární Lawrence, oblečený v zářivě bílém hávu, postavil do třmenů arabského hřebce, kterého mu věnoval sám panovník, zvedl zakřivenou šavli, zamával jí proti Turkům a zvučným hlasem zavelel:

„Vpřed!“ V tom okamžiku Macfarlaneův kulometčík Perkins obdivně zavrčel: „Ten je v tom svém ohozu jako opra-vdovej arabskej šejk!“ A pak Perkins spustil z věže obrněného vozidla kulometnou palbu.

Turci byli útokem natolik překvapeni, že ani nestačili proti neodvratné zkáze nic podniknout. Ti, kteří první úder přežili, útekem zachraňovali holé životy, v panice zahazovali zbraně a dokonce i boty — to prý proto, aby se jim lépe běželo...

Tentokrát bude průběh boje asi jiný, říkal si Macfarlane. Vždyť i on sám je teď jiný. Teď už je z něho zestárlý, váhavý člověk. Musí být velmi opatrný, opakoval si po několikáté, ale současně si uvědomoval, že zatím ještě nikdy v životě nedostal takovou šanci, jakou má teď. S napětím čekal, co se bude dít. Byl velmi vzrušený, ale měl i jakousi neblahou předtuchu.

První francouzské dopravní letadlo už uvolnilo kluzáky, které až dosud vleklo. Kluzáky se trochu odkláněly do stran, aby do sebe nenarazily, začaly pomalu v ranním vzduchu opisovat kruh a opatrně se snášet dolů. Ostatní letadla se za nimi teprve připravovala.

„Poslyšte,“ obrátil se Macfarlane k mladému Kerriganovi, „necháme ty první dva přistát. Ti chlapi

budou mít plné ruce práce a nebudou ničemu jinému věnovat pozornost. A my to spustíme, až budou přistávat ti další.“

140

První ze dvou obrovitých kluzáků se šinul dolů orientován signalizujícím hořícím šípem. Letoun se dostal do nepříjemného vzdušného proudu, ale pilot stačil let včas vyrovnat, i když přitom musel kluzáku prudce zvednout nos. Teď šel tedy na přistání se zvednutým nosem, skloněnou ocasní částí a s nastavenými brzdícími klapkami. S velkým žuchnutím narazil na zem a zvedl velký oblak prachu a písku, pak se odrazil do výšky snad šesti metrů a potom znovu s bouchnutím dopadl na zem. Potom se ještě nějaký čas sunul po zemi podél přistávací dráhy a táhl za sebou velká oblaka prachu. Ostrnatý drát, který byl namotaný na skluz-nice, aby lépe brzdily, praskl jako slabý provázek. Utrhané cary plachty z povrchu kluzáku visely po stranách konstrukce a divoce povlávaly. Nakonec došlo k nejhoršímu – kluzák se v oblaku prachu a dýmu rozlomil, předek se v divokém úhlu zabořil do přistávací dráhy, ocasní část čněla do vzduchu.

„To je ten první,“ oznámil Macfarlane, který z věže obrněného vozidla napjatě sledoval, jak se v kluzáku –patrně s jistými obtížemi – otvírají dveře. Viděl, že z nich vylezl nějaký voják se samopalem v ruce a rozhlížel se, jako by očekával nebezpečí. Za ním následoval další Němec, oblečený do maskovací bundy. Macfarlane usoudil, že to musí být nějaký vyšší důstojník. Když vystoupil, bylo i na tu dálku vidět, že má vysoce naleštěné boty, parádní jezdecké kalhoty a vznešeně působící nasazený monokl, kterým už od dveřního prostoru jaksi z vysoka a kriticky přehlížel poušť.

„Proboha!“ vykřikl Kerrigan, „ten chlap je jako karikatura, když se kreslejí německý oficíři!“ Macfarlane přikývl, ale nic neřikal, jen sledoval, jak němečtí vojáci na zemi spěchají k prvnímu kluzáku. Všiml si také, že se pilot druhého kluzáku pokouší o přistání a musí přitom bojovat se vzdušnými proudy. Situace se vyvíjela přesně podle plukovníkových

141

předpokladů. Němci na zemi byli až příliš zaměstnaní přistávajícími kluzáky a na možnost jiného nebezpečí zapomněli.

I druhý kluzák bouchl o zem s pořádným rachotem a ještě chvíli klouzal po přistávací dráze. Odpadáva-ly z něj kusy polámané dřevěné konstrukce a cary plachtového povrchu, jedna jeho skluznice praskla a rozlomila se na dvě části. Kluzák se otřásl, sesmýkl z dráhy, chvíli se otáčel dokolečka, až se nakonec zastavil s předkem hluboce zabořeným v písku. I tenhle kluzák se pomalu, ale jistě rozlamoval přesně uprostřed na dvě části. Několik Němců okamžitě vyrazilo svým kamarádům na pomoc a Macfarlane si řekl, že je teď ten pravý čas.

„Kerrigane,“ vyštěkl, „jdeme na to! Ale žádný divočiny, jen pěkně pomaloučku a s rozmyslem, jako ten váš filmový hrdina Flynn. Pěkně to do nich našijte a pak zmizte jako pára!“

„Jako Flynn,“ přitakal nadšeně Kerrigan, který byl překvapen, že Macfarlane vůbec někdy slyšel o herci Errolu Flynnovi a jeho divokých aférách se ženami. „Jdeme na to, pane plukovníku!“ A Kerrigan si frajersky posunul otrhanou čepici královského letectva do týla. Vypadal teď tak trochu jako Blériot při přeletu kanálu La Manche. Pak se obrátil na řidiče svého obrněného vozidla a vykřikl: „Tak startuj, Jamesi, a makej, šlápní na to, nešetři koně!“

Motory z továrny Rolls-Royce s velkým rachotem nastartovaly a vzápětí se rozeřvaly na plný plyn. Řidiči je nejdřív protúrovali a potom všichni svorně zařadili první rychlost. Vzduch na poušti byl záhy plný zápachu z benzínu. Obrněná vozidla se dala do pohybu a se stále se zvyšující rychlostí mířila ke dvěma kluzákům. Kulometčíci na vozidlech byli připraveni u zbraní.

Co potom následovalo, to byla jatka, to byl prostě krvavý masakr.

142

Třetí kluzák dosedl s žuchnutím na přistávací dráhu a otevřely se dveře, z nichž se měli vyhnout vojáci Wotanu, šťastní, že už to divoké přistání mají za sebou. Jenže vojáky tu čekalo překvapení v podobě záplavy smrtonosných kulometných střel.

Němci byli šokováni a naprosto zmateni. Nedokázali vůbec nějak účinně reagovat, a tak se v panice mačkali u dvířek kluzáku, kde je anglické kulky nemilosrdně kosily. Vmžiku byly dveře ucpané napohled pevnou stěnou, vytvořenou z těl z mrtvých a umírajících mužů, jejichž krev stékala do písku a rudě ho

za-barvovala.

Macfarlaneovo obrněné vozidlo jelo hned za Kerri-ganovým a jeho kulometčík poslal na jeden z kluzáků dávku zápalných střel. Jejich bílé dráhy směřovaly na znehybnělou konstrukci, která byla nejen proděravělá kulkami, ale po zásazích zápalných střel se i octla v plamenech. Vojáci se snažili co nejrychleji dostat ven roztrženými bočními stranami, ale když se jim to konečně povedlo, jejich těla byla už v plamenech. Váleli se a svíjeli v písku, ale oheň je svíral ve svých spárech a nemilosrdně je požíral. Obě obrněná vozidla ujížděla po ranveji a neustále páčila z kulometů. Mezi německými a iráckými vojáky nastal zmatek. Poddůstojníci hvízdali na píšťalky, vztekli důstojníci se pokoušeli vydávat rozkazy a zavést pořádek, protože vojáci ve zmatku stříleli i do vlastních řad. Iráčané zahazovali zbraně a snažili se někde schovat a uprostřed toho zmatku stála odvážně vzpřímená postava velitele pluku Supa, který tady zaujal postoj jako kdyby byl za mírových časů někde na střelnici — stál s jednou rukou za zády, v druhé držel pistoli a tou pečlivě mířil a střílel na anglická obrněná vozidla. Svou palbu doprovázel vzteklym ječením: „Zastavte je... oni chtějí zničit můj pluk! Proboha, zastavte je... Neutíkejte! Budeme povýšeni!“

143

„Irové do toho!“ vykřikoval jásavě Kerrigan, jehož obrněné vozidlo se řítilo k nejbližšímu kluzáku a neustále páčilo z kulometu. „Třikrát hurá za de Valem!“ řval Kerrigan jméno muže, Ira, kterého obdivoval. Jeden z vojáků Wotanu si v tu chvíli klekl, zamířil a vypálil na anglické obrněné vozidlo dávku ze samopalů. Vozidlo jelo přímo proti němu a kulky ze samopalů se neškodně odrážely od jeho ocelových stěn. Nešťastný střelec se zoufalým výkřikem zmizel pod hvízdajícími koly.

Macfarlane zatím věnoval pozornost onomu kluzáku, který měl teprve dokončit přistávací manévry. Pilot však pochopil situaci a namísto přistání se zoufale snažil znovu dostat do výšky a vyhnout se masakru, kterého byl svědkem pod sebou. Viděl, že Macfarlane už míří oblakem prachu k místu, kde se kluzák původně chystal přistát, zpanikařil, udělal pár prudkých pohybů a kluzák nešťastně zareagoval: Jeho předek se sklonil a tvrdě narazil do povrchu pouště. Hned vzápětí se divoce smýkl po písku, pilot nad ním úplně ztratil kontrolu a bezmocně se řítit na skupinu stromů. Přes veškerou snahu se už nedalo nic dělat. Kluzák pokračoval v nekontrolovatelném prudkém smyku mezi stromy, tam urazil křídla a zůstal bezvládně ležet v oblaku prachu jako potrháný motýl.

Dodenburg si okamžitě uvědomil, jaké nebezpečí vojákům hrozí. Byli v pasti. Obrněné vozidlo je rozstříh, kamarádi v kluzáku prostě nemají možnost se bránit. Velitel roty skočil do okopu, kde se Schulze, celý zrudlý vztekem, potil u kulometu. Snažil se úplně marně — střely z jeho kulometu se odrážely od ocelových krytů obrněných vozidel jako pingpongové míčky.

„Pojďte honem se mnou,“ zakřičel na něj Dodenburg, „a vezměte si tu rouru od kamen. A kulomet tady nechte. Vy a Matz — oba pojďte se mnou! A běžte pro munici. A pospěšte si! Fofrem!“

Wotan dostal na tuto akci dosud utajovanou zbraň, které se u jednotky začalo říkat roura od kamen, poně-

144

vadž se nevzhledné rouře od kamen skutečně podobala. Byla to prostě dlouhá roura, která měla malý kovový kryt a na konci mušku na zaměřování. Když se poprvé začalo mluvit o nasazení Wotanu do akce v Iráku, Dodenburg osobně požádal generála Studenta, aby Wotan dostal alespoň dva exempláře této nové zbraně. A rezervní střely. Generál Student dost nerad jeho požadavku vyhověl, ale současně mladého důstojníka SS upozornil, že nesmí dopustit, aby tato protitanková zbraň padla do rukou nepřítele. Zatím byla vedena v kategorii tajných.

V tomto okamžiku se všichni tři — Dodenburg, Schulze a Matz rychle blížili k útočícímu obrněnému vozidlu a raději si ani nevšimli svítících stopových střel, provázejících vražedné staccato anglických kulometů. Mezi německými a iráckými vojáky byl zmatek, skutečně stříleli omylem i po sobě. Jeden z kluzáků už hořel, ti, kdo zůstali uvnitř, byli odsouzeni k smrti. Byli jako spálení ptáci v nějaké gigantické kleci.

Macfarlane si jako první uvědomil, jaké nebezpečí anglickým obrněným vozidlům hrozí. I když nemohl rozeznat zbraň, kterou Němci nesli, přece jen instinktivně vycítil, že tohle je něco zvláštního. Rázem měl nepříjemný pocit, jaký člověk někdy mívá v dosahu nějakého velkého neštěstí. Dal po Němcích střílet, ale ti se dobře kryli. A tak Macfarlane vysílačkou varoval Kerrigana. „Napalte to ještě do kluzáku číslo

pět a pak už toho nechtě, to stačí, udělali jste toho dost. Zmizte!“

Kerrigan však nebyl spokojen, dokonce se vzrušeně pokoušel protestovat. Jeho hlas v mikrofону rozčilením až přeskakoval. Macfarlane však trval na svém:

„Poslyšte, Kerrigane, to, co vám říkám, to je rozkaz! Tak podle toho konejte a pak v tichosti zmizte!“

„Rozuměl jsem, pane plukovníku. . . Ano, rozkaz!“ A potom vykřikl na řidiče: „Tak na ty bandity! Na toho nejbližšího!“

145

Řidič okamžitě zareagoval. Otočil prudce vozidlo, zvrátil horu písku a vyrazil k přistávací dráze. Střely z německých kulometů ho nezajímaly. Neškodně klouzaly po ocelovém krytu obrněného vozidla. Mířilo k nejbližšímu kluzáku, který se chystal přistát.

Dodenburg si ho nevšímal. Myslel na strašlivý osud těch, kteří už přistáli a nebylo pro ně záchrany. A proto se zaměřil na Macfarlaneovo obrněné vozidlo. Na příčinu oné hrůzy, která se právě odehrála. Rozběhl se k němu, Matz a Schulze mu byli v patách. Střelec z vozidla na ně vypálil kulometnou dávku, ale kulky se zaryly do země někde daleko před nimi a jen zvrátily písek. Třem Němcům se podařilo bez úrazu proniknout palebnou clonou a Matz ještě stačil hodit ruční granát, který pro všechny případy nosil zasunutý v botě. Granát vybuchl nedaleko útočícího vozidla, ale moc ho nepoškodil, i když silná exploze kulometčí-kem vozidla dost otřásla.

„Předem ty hajzly!“ ječel Macfarlane na řidiče, „ne-nech je vypálit!“ Ted' už Skot všechny tři muže dobře rozeznával. Vrhli se před anglickým obrněným vozidlem do písku a míří přímo na ně něčím, co má dlouhou širokou hlaveň podobnou rouře. „Napal to do nich. . . fofrem!“

A najednou – v tomhle vypjatém okamžiku, kdy vydával řidiči rozkaz, Macfarlane jakoby věděl: blíží se smrt. Náhle mu bylo všechno jedno, třebaže mu bylo líto řidiče a kulometčíka. A najednou mu také hlavou kmitlo vědomí, že jeho životní perspektiva není moc radostná. Sám, bez rodiny, s malou penzí bude trčet v nějakém zapadlém místě jako je třeba Cheltenham nebo Bognor. . . Takže mu vlastně v životě už o nic nejde. Nic mu nebrání v tom, aby bojoval až do úplného konce. A když se to podaří, ještě se pokusí toho fricka zlikvidovat.

„Řidiči, přímo na ně a vyždímej z toho, co to dá!“

Dodenburg si v té chvíli říkal, že oni tři nesmějí

146

ztratit hlavu. Dobře, Angláni jedou přímo na ně a střílejí! Je ovšem třeba, aby on mířil zvlášť pečlivě –vždyť má možnost vypálit jen jednu ránu! Obrněné vozidlo ted' bylo od něho vzdálené asi dvě stě metrů. Velitelův ukazováček na spoušti strašné protitankové zbraně v napětí až zbělal.

Vzdálenost se zmenšovala – už to bylo jen sto padesát metrů! Už bylo vidět všechny detaily a spoje na plášti vozidla, ale z jeho věže neustále sršely střely, které šlehalo do písku v blízkosti tří ležících Němců. Vozidlo se děsivě přibližovalo. Dodenburg zvýšil tlak na spoušť, mířil přímo na motor. Nemohl si dovolit, aby střela sklouzla po sešikmené ploše věže.

„Proboha, palte už,“ ječel Matz.

Teprve ted' Dodenburg úplně stiskl spoušť. Zpětný ráz při výstřelu ho uhodil do ramene. . . Záblesk. . . Oblak černého kouře. . . Projektil se řítí na obrněné vozidlo a zanechává za sebou zlověstné rudé jiskry. Prásk! Následoval ostrý třesk roztrhaného kovu. Obrněné vozidlo se zvrátilo a postavilo na zadní část. Připomnělo to divokého koně, kterého právě zkrotili. Pak obrněnec dopadl zpět do normální polohy, zarachotily nepříjemné zvuky bortící se konstrukce. Vzápětí od vozidla odletělo jedno kolo. Z motoru začal vystupovat bílý kouř. V následujícím okamžiku vyletěla do vzduchu celá přední část, provázená oslepujícím zábleskem jasně bílého plamene.

Dodenburg ležel vyčerpaně vedle zbraně, z které vystřelil a – stejně jako oba poddůstojníci – v úžasu zíral, jak se na povrchu zasaženého vozidla něco vynořuje z oblaku dýmu. Z vozidla vyrazila nějaká postava, udělala několik klopýtavých kroků a pak padla do písku. Ten člověk měl hlavu úplně v plamenech.

Dodenburg pustil tu strašnou zbraň z rukou. Řekl si, že už nic podobného ted' asi nebude potřebovat, poněvadž osádka druhého obrněného vozidla postřehla, ja-

147

ké nebezpečí jí hrozí — a dala se na útěk. Zůstal za ní jen zvržený písek.

Dodenburgovi bylo jasné, že téhle osádce se zřejmě podaří z místa boje uniknout a bude moci během krátké doby informovat britské velení o německém výsadbku. V této chvíli to však ani nebylo důležité. Přistávaly další kluzáky, teď už do bezpečí. Unavený Dodenburg vstal a šel naproti Supovi, který k nim mířil po písku.

5.

„To bylo velkolepé, Dodenburgu,“ rozplýval se Sup v nadšení. „Vy jste to udělal skvěle. Ovšem – byly přitom nějaké ztráty.“ Mluvil ale v takovém tónu, jako kdyby šlo o ztrátu několika halířů. „Ale jádro našeho pluku bylo zachráněno, a to díky vám. Dohlédnu na to, aby v Berlíně byli v patřičný čas o vaši statečnosti informováni. Měl byste za to dostat nějaký ten kov, o tom jsem přesvědčen.“ Sup se na zpocenou tvář mladého důstojníka spokojeně usmíval.

„Děkuji vám, obersturmbannführere,“ řekl mu na to bez velkého nadšení Dodenburg. Měl by dostat „nějaký ten kov“ – jinými slovy, nějaké další vyznamenání, které by připojil k těm mnoha, jež nosil na blůze. Někaké vyznamenání bylo to poslední, co Dodenburga v tomto okamžiku zajímalo. Veškerá energie a zanícení jako by z něho někam unikly, jako kdyby někdo otevřel nějaký neviditelný ventil a vyhnal je z jeho bytosti.

„Na tyhle věci však bude čas až později,“ pokračoval Sup nadšeně a ani si nevšiml, že mladý důstojník zřejmě myslí na něco úplně jiného. „Nejdřív musíme vyhrát tu bitvu, která je před námi. Já sem dopravím ještě ty tři zbývající roty, vyložím zásoby, materiál a zbraně, případně další věci. Chci, abych k sobě dostal nějaký doprovod. Ale nechci ty místní, ty s tou

148

snědou pletí,“ a ukázal přitom na irácké vojáky, kteří se k seskokové zóně začali stahovat. Palba teď už ustala, bezprostřední nebezpečí pominulo. „Vaši lidé nás mohou vést až k irácké brigádě. Na vás bych chtěl, abyste k těm Iráčanům ještě předem zašel a dodal jim něco z německého bojového ducha, prostě je něčím povzbudil.“

Za Supem se tyčil poddůstojník Schulze, který teď něco procedil koutkem úst, jako obvykle se prisprostle zasmál a výmluvně si sáhl na poklopec. „Jo – povzbudil,“ řekl potom hlasitěji. „Tak to já bych je docela rád něčím německým povzbudil, zvláště ženský!“

„Mí lidé jsou hodně unaveni,“ řekl Dodenburg potichu. „V posledních dnech zažili těžké chvíle. Bezprostřední pochod k irácké brigádě za tohoto horka by pro ně byl velmi...“

„Jakýpak pochod?“ přerušil ho Sup. „Kdo mluví o pochodu, můj drahý Dodenburgu? Od místních lidí si vezmete nákladáky. Jsou tu – jestli se nemýlím – dva. To by stačilo pro ty vaše vojáky, co přežili, ne?“

„Ale já bych chtěl říct, že...“

„Žádné ale, Dodenburgu. K čemu jim tady ty auta mají být? Jen si je vemte! Jim musí stačit, když půjdou pěšky. Vy se povežete. A hleďte vyrazit co nejdřív, čas spěchá.“

Dodenburg trochu nejistě zasalutoval a Sup odešel. V Dodenburgově hlavě se začal rodit zatím neurčitý plán. Sup mu řekl, že si má vzít nákladáky od místních lidí. To znamená, že by ta auta patřila údernému pluku Wotan jenom dočasně. Bylo to vůbec všechno takové dočasné řešení, ale i tak... Být v téhle zapomenuté končině světa bez vozidel, to znamenalo konec. Teď mohl jediné zatnout zuby a znovu se nad věcí vážně zamyslet. A pak se rozhodl jednat. Začal tím, že Schulzemu řekl:

„No tak!? Slyšel jste, vy stará vojno, co nám přikázal velitel pluku, nebo snad máte v uších vatu?“

149

Schulzeho tvář se roztáhla v širokém úsměvu. Byl rád, že podle toho, jak ho Dodenburg oslovil, mluví zase ten jejich oblíbený velitel. A byl opravdu rád, že to tak je.

„Ano, já jsem slyšel dobře. Velitel pluku chce zabrat jejich nákladáky. Mezi náma jsou chlapi, co si s tím budou vědět rady. Rottenführere Matzi, dej se do toho!“ vyštěkl na svého parťáka.

„Proč zrovna já?“ ohradil se Matz.

„Protože seš něco jako vobyčejnej desátník a já jsem o šarži vejš. A vyšší šarže má svoje privilegia. Tak už si přestaň cucat prst jako mimino a dej se do díla! A nezapomeň zasalutovat, až budeš odcházet.“

Matz si zabrumlal něco o odplatě, ale když odcházel, skutečně zasalutoval. Ostatně – tak to bylo v německé armádě pravidlem, tam zdravil každý každého. Pak se Matz vydal splnit rozkaz, který mu

scharführer Schulze dal. Dodenburg ale chtěl celou věc ještě se Schulzem pořádně probrat... Zatímco tedy Sturmbannführer Dodenburg a scharführer Schulze všechno řádně rozebírali, rottenfuhrer Matz se vydal k převzetí iráckých nákladů, což bylo také spojeno se zajišťováním větší části dodávek vody a potravin. Celá tato akce totiž probíhala v době, kdy irácké geniové skupiny rozvíjely menší diverzní akce proti základně britského královského letectva v Hab-báníji.

Velitelé iráckých bojůvek dostávali prakticky každý den od Rašída Aliho z Bagdádu pokyny, aby Brity provokovali a nutili je k odvetným opatřením. Proti-britští iráčtí spiklenci to potřebovali proto, aby mohli žádat o vypovězení smlouvy o přátelství s Londýnem a aby byl zdůvodněn údajný požadavek veřejnosti: necht' rezignuje regent i korunní princ! Jako všichni spiklenci v politice na celém světě, také Rašíd Ali a jeho přívrženci chtěli postupovat v boji o moc „v rámci stávajících zákonů“, ještě než k otevřené revoltě do-

150

„Mi

jde. Místní buržoazie, spjatá s většinou politických spiklenců, měla sice silácké řeči, ale přesto chtěla působit dojmem, že jedná legálně.

Po několika dnech snajperských zákeřných útoků na britské pracovní skupiny a po zastrašování devíti tisíc civilních dělníků, z nichž mnozí pocházeli z indického subkontinentu, bylo ovšem zřejmé, že tyto pro-vokační akce nemají úspěch. Britové se sice bránili, ale neuchylovali se k odvetným útokům ani k ničení blízkých iráckých vesnic, k čemuž někdy v minulosti docházelo. Někteří spiklenci v Bagdádu si to vyložili tak, že britský lev už zeslábl, že není schopen zařvat – a že mu vypadaly zuby.

„Šlápněte mu na ocas!“ vyzývali ti nedočkaví, „zjistíte, že všechno, co může, je stočit se do klubíčka a skučet. Kousat už nemůže.“

Rašíd Ali byl povzbuzován ve svých ambicích zejména z toho důvodu, že ze strany Britů na provokace nepřicházela důrazná odpověď. Současně však byl neustále ve střehu, neboť věděl, že malý ostrovní národ dokázal držet pod svou nadvládou pětinu světa, že to byl národ prozíravý a chytrý, který uměl vždy správně odhadnout, kdy je třeba užít vojenské síly k obhajobě svých rozlehlých držav, jichž se kdysi zmocnil nejrůznějšími způsoby. Jsou ti Britové opravdu tak slabí, ptal se Rašíd Ali v Bagdádu čas od času sám sebe, když se rozhodoval, zda se má chopit moci. Často si říkal: Nemají něco jako králíka v rukávu – a já o něm nevím?

A tak nejasná situace vedla k tomu, že Rašíd Ali nařídil, aby pokračovalo zastrašování Britů. Projevem takového zastrašování byla například brutální vražda a zohavení dvou britských vojáků. Samotný čin nepřipadal Rašídu Alimu osobně jako něco hrozného, neboť on sám vyrůstal v prostředí, kde se takové věci stávaly. Kdysi byl občanem otomanského impéria. Jako dítě poslouchal s otevřenými ústy otcovo vyprávění o tom, jak sultán dělal z mužů eunuchy.

151

„Byl to téměř posvátný obřad. Muži, kteří se měli stát eunuchy, byli po týdenním půstu o půlnoci zavoláni k slavnostnímu aktu. Museli mít úplně vyprázdněná střeva. Kolem jejich pohlavních orgánů byla ovinuta silná struna, která byla postupně utahována, až byl zamezen přívod krve. Potom se přiblížil hlavní eunuch se stříbrnými nůžkami...“ Jako mladý důstojník turecké armády se Rašíd Ali od starých důstojnických kolegů také dovídal, jakými způsoby kdysi Turci krotili odbojné balkánské křesťany. „Nedělalo se těm nevěřícím nic jiného, než že se jim uřízly rozmnožovací orgány. Rychlý řez a všechno bylo hotovo...“ Pak se tomu ovšem pochechtávali a podrobně si líčili, co se dělalo těm ubohým bulharským a srbským vesničanům, kteří si dovolili postavit se na odpor sultánovi. „Pro ně, pro nevěřící, to byla nejhorší potupa... skoro jako kdyby dobrý musliman pozřel vepřové maso.“ Vždycky pak v jídelně, kde důstojníci popíjeli a usrkařovali silnou kávu, následovaly salvy smíchu.

Ve středu 30. dubna 1941 došlo k tomu, že velitel irácké mechanizované brigády, která byla dislokována nedaleko Habbáníje, vydal svému přepadovému oddílu rozkaz, aby pronikl přes ochranné pásmo do prostoru letecké základny a tam zavraždil dva britské vojáky. Muži vybraní do přepadového oddílu byli všichni Kurdové. Bylo to jednak proto, že Kurdové patřili k nejodvážnějším generálovým vojákům, jednak z toho důvodu, že generál Kurdy nenáviděl, a tak by ho jen potěšilo, kdyby při plnění úkolu přišli o život.

Kurdové však o život nepřišli. Projevili se jako jedinci ochotní ke všemu, jako ti, kteří vraždí s rozmyslem a krutostí. Bylo to pro ně snadné. Jejich obětí byli dva kuchaři letectva — podle údajů centrální kartotéky královského letectva to byli vedoucí letecký řemeslník Ralph Steed a desátník Joseph Kinnock. Mezi vojáky byli známi pod přezdívkami Flo a Gertie. Měli takovou nevinnou zábavu: Když si mysleli, že je nikdo ne-

152

vidí, bavili se tím, že si lakovali nehty a líčili ústa rtěnkou. Někdy se o tom mohli přesvědčit i ostatní vojáci — a to tehdy, když jim kuchaři v sobotu odpoledne podávali čaj a zapomněli se odličít. Potom ale Kurdové ve středu v noci objevili oba kuchaře, jak jsou spolu v posteli. A tak bylo třeba vykonat ortel... Bylo to kupodivu složitější, než si kdo myslel, poněvadž Ralph Steed řečený Flo překvapivě urputně bojoval o své mužství. Když dobojoval, vrazi beze stopy zmizeli.

Na základně byl poplach vyhlášen až ráno. Až ve chvíli, kdy se seržant, který měl službu, nemohl na kuchaře dobouchat. Nejdřív si ovšem řekl, že si potřebují pospat, a tak nic nepodnikal. Když později zjistil, že Flo a Gertie už nic potřebovat nebudou, dostal strach. Došlo mu, že jeho povinností bylo už dřív ohlásit, že kuchaři nevstali. A tak to vyřešil tím, že zazvonil na poplach a vzburcoval celou základnu.

„Co to má Steed v ústech?“ ptal se buclatý kněz, který si ještě s dalšími prohlížel obě mrtvá těla. „Já mu to nemůžu vyndat ven.“ Z toho, co pak uviděl, byl zjevně vyděšený, oči za brýlemi se zlatými obroučkami se mu polekaně zaleskly. Někdo z vojáků začal při pohledu na Steeda zvracet.

„Přikryjte ho něčím,“ přikázal generálmajor Smart. „Sežňte nějakou deku. A dělejte rychle!“

Ordonanc okamžitě přiskočil s příkrývkou, na níž byly ještě krvavé skvrny, a položil ji na Steedovo zmasakrované tělo. Ještě předtím si kněz vyčistil brýle, znovu si je nasadil a zjistil, že prve viděl správně to, co Kurdové nacpali zavražděnému Angličanovi do úst:

„Můj Bože!“ hlesl a zdálo se, že se každým okamžikem zhroutí, „jak tohle může člověk člověku udělat? Vždyť on má v ústech svůj penis!“ A vzápětí kněz omdlel.

Generálmajor Smart měl té strašné podívané už dost. Kývl na lékaře a potichu mu řekl:

153

„Ať to tělo co nejdřív odnesou, doktore. Nechceme, aby to zbytečně vidělo hodně lidí na základně. Nepůsobilo by to dobře na morálku.“ Pak zachmuřeně strašnou scénu opustil a odebral se do své místnosti, kde už na něho v roztrhané košili čekal posmutnělý kapitán Kerrigan, aby mu podal hlášení. Smart neměl mnoho času, ale když viděl, v jakém stavu mladý důstojník je — Kerrigan měl rozpraskané a oteklé rty, vyprahlé pouštním žárem — vyzval ho, aby si sedl a nabídl mu sklenici vychlazeného piva. I když bylo teprve osm hodin ráno, Kerrigan nabídku nadšeně přijal a okamžitě se s chutí do chladivého moku pustil. Velitel základny trpělivě čekal, až mladý kapitán dopije. Pak teprve vyžadoval hlášení. K obsahu důstojníkova hlášení potom jen smutně pokyvoval hlavou, a to zvláště tehdy, když mladý Ir líčil svůj poslední kontakt a rozhovor s Macfarla-nem.

„Myslíte, že plukovník zahynul?“ optal se Smart.

Kerrigan nevesele přikývl:

„Bojím se, že ano, pane generálmajore. Podle toho, co jsem viděl... Ostatně — kdyby přežil, tak by se sem jistě vrátil.“

„Ne, před vámi se nevrátil nikdo. Dorazil pouze ten seržant, kterého jste s hlášením poslal vy. A jak to líčíte... plukovník je zřejmě mrtev. Chudák Mac.“ Smart se odmlčel a potom stručně popsal, co se v noci stalo jejich dvěma kuchařům. „Podle všech příznaků to byli homosexuálové. Myslím, že nepřetržitý pětiletý pobyt bez ženské k tomu tady nutně vede. To ovšem nic nemění na skutečnosti, že to byli naši chlapi a že byli zabiti a zhanobeni. Kastrace a pak ještě ten hnus s pohlavními orgány...“ Smart se otrásl, zjevně se mu udělalo nevolno.

Kerrigan však už zase nabíral sílu. Pivo ho osvěžilo a dodalo mu novou energii, a tak se generálmajorovi nabídl:

154

„Mohl bych vzít vozidla a vydat se znovu do akce, když mi dáte rozkaz.“

„A co byste chtěl dělat?“

„Dát těm d'áblům lekci. Oko za oko, zub za zub. Můžeme například vyrazit nahoru na Sin el Dhibban a

zapálit to tam, jako už jsme to kdysi praktikovali. A vždycky to byl způsob, který se pro udržení pořádku v Iráku osvědčil.“

Smart se zamyslel: „Tohle je velice lákavé, Kerriga-ne, skutečně velice lákavé! Vy přece víte, že Sin el Dhibban v arabštině znamená ‚vlčí zub‘ a já bych jim s chutí ty zuby vytrhal – a to pěkně pomalu, aby to bolelo. Ale to je právě to, na co Rašíd Ali a s ním další spiklenci v Bagdádu čekají. Využili by toho jako ospravedlnění, že můžou spustit svou akci. A vy dobře víte, že pro nás je teď dobrý každý den, poněvadž brigáda z Indie je už na cestě k nám – ale to si, prosím vás, nechtě pro sebe, to je záležitost nejvyššího utajení.“

„Já vím, pane generálmajore, ale v člověku se všechno jen třese, když vidí, jak se ti hajzlové paktují s fricky, zabili našeho starého dobrého plukovníka Macfarlanea a k tomu ještě připočtete to, co provedli dneska v noci našim kamarádům. A měl by je přece za ty vraždy čekat trest! Jsem si jistý, že naši lidé budou v té věci stejného názoru jako já.“

Velitel základny věděl, že Kerrigan má pravdu. Lidé na základně byli teď zhanobením a vraždou dvou homosexuálů pořádně rozezleni. To bylo jasné. Smart si řekl, že by nechtěl být iráckým agentem či emisarem, který se pokusí proniknout přes ochranné pásmo letecké základny a bude přitom strážemi dopaden. Toho člověka bez milosti utlučou... Současně však vyvstává problém, že se nesmí udělat něco, co by vyprovokovalo zahájení války ze strany bagdádských spiklen-ců v době, kdy britské impérium není připraveno — a to zatím nebylo. Jenže hnusná vražda dvou mužů nesmí zůstat nepotrestána!

155

Snajpři v okolí letecké základny se znovu dali do práce. Bylo opakovaně slyšet obvyklý ostrý třesk pušky, kterému vzápětí odpověděla salva z těžkého britského kulometu. Základna královského letectva v Habbániji teď prožívala své dny za situace, kterou by bylo možno označit za výjimečný stav.

Generálmajor Smart uvažoval, a pak se obrátil na mladého Ira s nečekanou otázkou:

„Kerrigane, byl jste někdy, ještě než začaly tady ty nepokoje, na nějakém americkém večírku na velvyslanectví Spojených států v Bagdádu?“

Kerrigana ta otázka sice velmi překvapila, ale hned odpověděl:

„Ano, ovšemže jsem tam byl, pane generálmajore, vždyť tam bylo vždycky co pít a taky tam bývala jedna vlnadná sekretářka...“

„Ano, to ano,“ přerušil ho rychle Smart. „Nechci žádné detaily. O té proslulé sekretářce prvního tajemníka velvyslanectví se toho ví i tak dost... ‚Královna poprsí‘ – tak se jí přece mezi mladými důstojníky říkalo, že?“

„Ano, ona měla skutečně náramně... vyvinutou hrud“, řekl s jistou odmlkou Kerrigan a při té vzpomínce se mimovolně usmál.

„Jenže já jsem si vzpomněl na velvyslanectví Spojených států v poněkud jiné souvislosti — jde mi o velvyslance. Znáte se s ním?“

„Jasně že ano. To je skvělý chlap. Vůbec se nevyta-huje, není jako naši panáci v Bagdádu, ti mají nosy moc nahoru.“

„S tím souhlasím. Tak mě teď poslouchajte. Vy už jste si, Kerrigane, užil všelijakých výprav do pouště až dost. A dalo vám to zabrat. Musíte toho všeho mít přece plné zuby, to je pochopitelné. Nebyl byste teď ochoten udělat jinou věc? Například pokusit se proniknout do Bagdádu ještě dřív, než ta válka proti nám vypukne, a informovat velvyslance Spojených států,

156

co se tu děje či chystá? To znamená o tom, že tu přistáli frickové, že na základnu denně útočí snajpři, a teď ještě ten čerstvý případ dvou zavražděných homosexuálů, ačkoliv...“ tady se zarazil a pak rychle dodal: „Nemusíte říkat, že to byli teplouši, to si můžete nechat pro sebe.“

Kerriganova unavená tvář se rozjasnila. „Jen bych byl moc rád, aby to k něčemu bylo,“ řekl bojovně.

„Ale proč je třeba jít zrovna za velvyslancem?“

„Protože jsem podle rozhovoru s ním usoudil, že je na naší straně, ačkoliv Spojené státy jsou neutrální. Před nějakým časem mi naznačil, že až přijde čas, Spojené státy vstoupí do války na straně Británie. A on je přece člověk, který to musí vědět.“

Kerrigan chtěl něco poznamenat, ale vtom se zvenčí znovu ozval rachot dávky z těžkého kulometu.

Mladý důstojník pak chvíli váhal, ale nakonec se přece jen zeptal:

„Ale pane generálmajore, promiňte, já jen uvažu-ju... , co může, i když je velvyslanec, v téhle věci dělat? Nemá ani vojáky, ani zbraně, nemá nic, co by se mohlo účinně použít proti Iráčanům.“

Smart se zamračil. Ten mladý Ir má samozřejmě pravdu. Co může velvyslanec Spojených států dělat? Nechytá se on, generálmajor Smart, stébla trávy?

„Upřímně řečeno, Kerrigane, co on může dělat, to vám nepovím. Jen doufám, že snad může ovlivnit americké názory na to, co se tady děje. Nebo může vznést protest u Rašída Aliho a po určitý čas nezavírat oči před tím, co se chystá. Může něco udělat, i když nemusí udělat nic, ale já se o to chci pokusit... jestliže tedy za ním můžete jít.“

„Ovšemže za ním půjdu. Už jsem vám to slíbil,“ odpověděl Kerrigan přesvědčivě, ačkoliv si v duchu říkal, že generálmajor uvažuje v této věci trochu naivně. Kdo kdy slyšel o nějakém politikovi, že by udělal něco užitečného? „Kdy chcete, abych vyrazil?“

157

„Děkuji vám, Kerrigane,“ řekl Smart a jeho oči se nenadále zalily slzami. Vzal překvapeného Kerrigana za ruku a silně ji stiskl. „Abyste věděl, Kerrigane, takoví mladí lidé, jako jste vy, udělali z Anglie velmoc.“ Zvláště když pocházejí z Irska, poznamenal k tomu v duchu Kerrigan, ale pak své pokušení říct to nahlas potlačil, protože velitel základny byl zjevně neobvykle dojatý. Události posledních dnů a zvláště to, co se stalo dnes ráno, se ho zřejmě mimořádně dotkly. A tak Kerrigan místo uštěpačné poznámky pronesl větu, která podle jeho mínění odpovídala duchu anglických vojenských tradic:

„Udělám, co bude v mých silách, pane generál-majore...“

6.

Když zaprášené obrněné vozidlo se zřetelnými stopami po kulkách dorazilo na předměstí Bagdádu, bylo Kerriganovi jasné, že už je příliš pozdě. Nepokoje, které určitě brzy měly vést k otevřené revoltě Rašída Ali a jeho přívrženců, v těch chvílích už začaly. Kerri-ganovo obrněné vozidlo se všude setkávalo s nevrlymi pohledy obyvatel, hrozícími mu pěstmi a plivajícími na ocelové oplášťování vozu, když projížděli kolem nich. Na obzoru bylo vidět oheň a kouř z hořících kostelů, patřících cizinecké komunitě. O tom, kdo ty požáry založil, nemohly být žádné pochybnosti. Už nemohla být daleko ta chvíle, kdy dav vtrhne do evropské čtvrti a bude šílet a žádat krev cizinců.

Kerrigan to všechno dost prožíval, protože mu bylo jasné, co tihle lidé budou dělat, až spiknutí propukne. Sám se snažil být co nejopatrnější, i když při jízdě stál odvážně ve věži vozidla. Svému střelci řekl: „Mějte oči na stopkách! Kdyby něco, tak víte, co máte dělat.“

Střelec byl malý holohlavý Londýňan, kterému po mnohaleté službě v koloniální armádě silně ztmavla

158

pleť. Ted' se na Kerriganovo upozornění jen vesele zašklebil a prohodil:

„To víte, že vím, pane kapitáne,“ a hned si na věži obrněného vozidla upravil závěr kulometu.

Jak se blížili k centru Bagdádu, na ulicích přibývalo iráckých vojáků. Armáda hlídala mosty a budovy úřadů, vojáci projížděli kolem v pohotovostních vozidlech. Většinou vypadali dost ošuntěle a nevojácky v podivných, neúplných uniformách, které sehnali v různých výprodejích od Rusů a Němců. Někteří byli dokonce bosí, ale stejně jako civilisté na předměstí, tak i oni se dívali na Angličany zjevně nepřátelsky. Když to Kerrigan viděl, muselo mu být jasné, ke komu se tihle lidé při revoltě přidají. Něco konkrétního se však zatím nedělo. Kromě několika nadávek, plivanců a nevraživých pohledů nezaznamenal cokoli mimořádného. Nic, co by znemožňovalo jízdu jejich obrněného vozidla.

Už byli velmi blízko čtvrti, v níž bydleli zahraniční diplomaté, a podle ruchu v přilehlých ulicích bylo zřejmé, že zfanatizovaný dav pronikl do míst obývaných větší částí personálu cizineckých úřadů. Tady už na ulici ležely stržené telefonní dráty, na dlažbě bylo rozbité sklo a rozházené papíry. Výklady některých obchodů byly rozmlácené a bosí Iráčané uvnitř obchodů rabovali.

„Černý huby nakupujou za zlevněný ceny,“ komentoval tu scénu Kerriganův řidič.

Kerrigan přikývl, ale nespouštěl oči z davu. Ve vzduchu panovalo napětí. Stačilo by málo a mohly by na jejich osamocené obrněné vozidlo začít létat kameny. Existovalo však ještě něco horšího, co v těchhle úzkých ulicích mohlo znamenat konec. Tady stačila jedna zápalná láhev s benzinem a obrněnec neměl

šanci.

Kerriganovo vozidlo zahnilo za roh, střelec u kulometu neustále napjatě sledoval okolí, připraven okamžitě reagovat. Blížili se k britskému velvyslanectví,

159

už viděli vlajku na stožáru. Před budovou několik příslušníků britské námořní pěchoty s nasazenými bodáky střežilo velvyslanectví před davem Iráčanů. Mezi davem a vojáky stála ještě řada iráckých četníků. Ti sice byli po zuby ozbrojeni, ale nebylo jisté, zda se budou snažit dav opravdu zadržet, pokud se rozhodne vzít budovu velvyslanectví útokem. Zatím se do budovy velvyslanectví snažilo dostat hodně civilních uprchlíků, většinou to byly vyděšené ženy s plačícími dětmi. Uprchlíci svírali v rukou malé ranečky šatstva – a to bylo tak všechno, s čím se pokoušeli dostat dovnitř v naději, že personál velvyslanectví je ochrání.

Když Iráčané zpozorovali Kerriganovo obrněné vozidlo, přivítali je výhrůžnými výkřiky a zat'atými pěstmi: „Připravte se, Hawkinsi,“ přikázal Kerrigan, „ale nestřílejte.“

„Rozkaz,“ odpověděl okamžitě střelec a otočil kulomet směrem k davu, jako kdyby se každým okamžikem chystal k palbě.

Vyhrožování okamžitě přestalo a čelní řada davu včetně četníků se bojácně rozestoupila. Někteří si dali dokonce ruce před tváře, jako kdyby se tím chtěli chránit před kulkami. Námořníci, kteří drželi stráž na schodišti před velvyslanectvím, se tomu zasmáli a jejich seržant vykřikl:

„To je ono, to na ně platí!“

Vozidlo tedy pokračovalo v jízdě.

„Nechtěl bych být v jejich kůži,“ poznamenal Hawkins, „chudáci kluci! Když ty lidi tady kolem popadne amok, tak bude s těmi našimi kluky zle. Vzpomeňte si jen na to, jak dopadli Flo a Gertie.“

Kerrigan se otrásl a snažil se myslet jen na to, aby už byli na americkém velvyslanectví. Byl rád, když konečně uviděl známou budovu ve tvaru čtverce s verandami po celém prvním patře. Velvyslanectví stálo uprostřed velké zahrady, kde stín dávaly zaprášené staré stromy. Podle Kerriganova názoru byla budova

160

postavena ještě za doby, kdy pány Bagdádu byli Turci. Byla dost odkrytá a z vojenského hlediska nevýhodně postavená, dala se zřejmě jen těžko hájit. Kerrigan si však uvědomil, že to Američané v téhle době ani nepotřebují. Spojené státy byly neutrální mocností – a Němci, kteří stáli za Rašidem Ali a jeho stoupenci, se jistě mohli postarat o to, aby irácký dav nechal Američany na pokoji.

Kerriganův řidič ubral plyn a obrněné vozidlo po pomalé jízdě asi za minutu zastavilo před branou amerického velvyslanectví. Stál tam irácký četník a vedle něho ještě seržant v uniformě americké námořní pěchoty. Američan měl na sobě bezvadnou modrou blůzu a vyžehlené bílé kalhoty. Podíval se na Kerrigana ve věži vozidla:

„To je ohlášená návštěva?“

„Řekněte mu, že nás sem poslali s tímhle obrněným vozidlem na pomoc,“ radil Kerriganovu z vnitřku vozidla Hawkins.

„Mlčte, Hawkinsi,“ zasyčel Kerrigan a seržantovi odpověděl:

„Nejsme ohlášení, ale rádi bychom se s panem velvyslancem setkali.“

„Sem zajet s tím vozidlem nemůžete,“ namítl seržant. „Spojené státy jsou neutrální země, to přece víte. Cizí vojenská vozidla v areálu velvyslanectví nemůžou parkovat. To by poškodilo naše dobré jméno.“

Kerrigan si něco zabrumlal, ale pak se ovládl:

„Tak dobře, seržante, já s tím zajedu někam mimo areál. A potom můžu dovnitř?“

„To se uvidí,“ řekl seržant a ukázal někam za silnici. „Zatím to postavte támhle. Já musím zavolat do přijímací kanceláře.“

Kerrigan dal řidiči stručný povel, sám obratně seskočil z vozidla a nakonec ještě Hawkinsovi řekl:

„Tak teď na sebe dávejte pozor!“

Hawkins se zasmál:

161

„Nemějte obavu, pane kapitáne, nechtěl bych skončit jako vykleštěnej tenor s uříznutejma kulkama. Stačí si vzpomenout, jak dopadli ti nešťastníci Flo a Gertie.“ Pak zařadil rychlost a obrněné vozidlo se

pomalou rozjelo od bran budovy. Kerrigan trpělivě čekal, jaký výsledek bude mít telefonování amerického seržanta s přijímací kanceláří. Irácký četník to vše sledoval s otráveným výrazem v tváři. Kerrigan si uvědomil, že během velmi krátké doby už budou spiklenci vědět, že britský důstojník navštívil amerického velvyslance. Vždyť Iráčané tu postavili hlídku nejen proto, aby střežili budovu velvyslanectví, ale hlavně aby měli přehled, kdo do budovy vstupuje a kdo z ní vychází.

„Hele, brácho, oni chtějí vědět, kvůli čemu chceš za velvyslancem jít,“ obrátil se familiárně na Kerrigana americký strážný.

„To je moje soukromá věc, seržante. O tom se tady na ulici nemůžeme bavit.“

„Ten Anglák povídá, že je to soukromá věc,“ řekl tedy seržant do telefonu, pak chvíli čekal a celý rozhovor uzavřel slovy: „Tak dobře, já ho tam k vám dovedu...“

Další jeho slova zanikla ve strašném rachotu z nedaleké exploze. Obrněné vozidlo, které se v tom okamžiku pomalu sunulo po silnici, se náhle zastavilo, jako kdyby nemohlo zdolat nenadálou překážku. Z věže se začal valit dým, obě zadní kola se utrhl a vozidlo zůstalo uprostřed vozovky. Z vnitřku nikdo nevyhlézel. Kerrigan jen zaklel. Přijeli pozdě. Revolta už začala...

„Homére, slyšíš mě? Já se pořád nemůžu dovolat do toho zatraceného Washingtonu,“ křičel do telefonu americký velvyslanec v Iráku, který se právě spojil se svým kolegou v Teheránu. „Poslouchej, po tom, co jsem právě slyšel od jednoho mladého britského důstojníka, tak si myslím, že by se jim mělo pomoci, jak jen to bude možný.“

162

Zvenčí bylo slyšet, že boj ve městě je v plném proudu. Regentův palác byl zřejmě obklíčen a střely dorážely na budovu jako rozzuření rudí sršni. Ulicemi projížděla obrněná vozidla a nákladní auta obsazená povstaleckými jednotkami. Jejich vojáci stříleli do vzduchu — snad už na oslavu vítězství.

„Ano, já o té situaci vím,“ odpovídal svému kolegovi v Iráku americký velvyslanec v iránském Teheránu, „ale vím taky o tom, že Joe Kennedy v Londýně říká, že Angličané to sami nemůžou vyhrát a že souhlasí s americkými izolacionisty, který jsou proti tomu, abychom se do toho míchali. Ale to ti tedy musím říct, že ať si naše ministerstvo zahraničí myslí, co chce, tak Roosevelt do konce jednoho roku dostane Spojené státy do války a to pak budeme bojovat na straně Angličanů. A proto bude mít význam i to, když dostanou od nás nějakou pomoc už teď.“

Venku bylo slyšet stíhačku, jak ve výšce jen těsně nad střechami budov nalétává na regentův palác a pálí z kulometu. Letadlo krylo pěšáky, kteří sehnutí nastoupili k rozhodujícímu útoku. Vysoký bělovlasý americký velvyslanec se jen pousmál, když si vzápětí vyslechl kolegovo radu, aby byl opatrný. A uvědomil si, že povstalci se dožijí překvapení, ale opravdu velkého překvapení, až se zmocní regentova paláce.

„Dobře, dobře Homére,“ řekl, když muž na druhém konci skončil, „já to všechno chápu, ale já už jsem se rozhodl. Ve Washingtonu mě můžou za to vyhodit, když budou chtít, ačkoli já mám takový pocit, že Cor-dell Hull,“ čímž měl na mysli amerického ministra zahraničí, „je na mé straně. Tak já jsem odhodlán dostat toho člověka odsud. Kdyby se mi to povedlo — tak ho chci dostat buď k vám do Persie, nebo do Zajordánska.“

Velvyslanec u druhého telefonu ho přerušil, ale diplomat v Iráku na jeho námitky nebral zřetel.

„Tak jen abys to věděl: oba dva budou pod ochranou jisté dobré hvězdnaté vlajky s pruhy. A tím kon-
163

čím hovor.“ Po těch slovech položil sluchátko a kývl na Kerrigana, který se během rozhovoru rozvaloval ve zlatě polstrovaném, přepychovém plyšovém křesle a upíjel z velké sklenice žitné whisky.

Willard Brewster Armstrong, velvyslanec Spojených států v Iráku, nebyl profesionální diplomat. Nadělal hodně peněz v textilním průmyslu a vždycky volil republikány, a to až do roku 1933. Vydělala ho léta hospodářské a sociální krize, a tak se rozhodl pro změnu — přešel k Rooseveltovi a ve Virginii podporoval jeho zvolení. Totéž opakoval v roce 1940, když se za Roosevelta angažoval v západní Virginii, třebaže jeho kapitalističtí přátelé měli námitky. „Já to nedělám kvůli tomu, že bych byl nadšený přívrženec Nového údělu,“ pokoušel se Armstrong obhajovat svou politickou pozici před svými bohatými přáteli. „Možná, že jsem tak trochu socialista, aspoň to tak vypadá. Chci však říct, vážení přátelé, že každý prezident, který si získá tento lid a povede ho k tomu, aby si kupoval můj textil,“ po

těchto slovech vždycky významně zamrkal, „tak každý takový prezident dostane i můj hlas.“

Za tento postoj se Armstrongovi dostalo odměny v podobě místa velvyslance. Když s ním Roosevelt mluvil po tom, co už bylo Kongresem Spojených států jmenování Armstronga velvyslancem schváleno, řekl mu:

„Wille, chci mít v Evropě i na Blízkém východě své lidi. Chci tam mít lidi, na které se budu moct spolehnout. Vím, že naše velká země se dřív nebo později postaví proti Německu, Itálii a Japonsku. A naši lidé vědí, že jediným spolehlivým spojencem na druhé straně oceánu je jediná země, a to Velká Británie.“ Tento proslov, který prezident měl k Armstrongovi, vypadal jako obvyklá předvolební agitační řeč, kterou má Roosevelt možná ke všem velvyslancům před jejich nástupem do funkce, ale pro Armstronga to mělo zásadní význam.

164

Od okamžiku, kdy byl jmenován velvyslancem v Bagdádu, se snažil plnit prezidentova přání. Dav, který v těchto chvílích útočil na regentův palác, byl placen Němci. Vítězství tohoto davu bylo vítězstvím Německa a porážkou Velké Británie. Armstrong také věděl, že poslanci, kteří patří do skupiny Rašída Ali, budou v iráckém Národním shromáždění požadovat odstoupení regenta a že před palácem čekají čtyři armádní lékaři, kteří jsou připraveni napsat lékařskou zprávu, podle níž regent a mladý korunní princ zemřeli na „náhlé selhání srdce“. To „náhlé selhání srdce“ bude ovšem způsobeno kulkami z pušek zabijáků, kteří dostali rozkaz, aby královskou rodinu povraždili.

Velvyslanec se zadíval na Kerrigana – ten mladý důstojník se mu zamlouval, byl mu sympatický.

„Řekněte mi, kapitáne,“ velvyslancův hlas se snažil přehlušit rachot výstřelů z ručních zbraní i rány z děla, pálícího na palác, „byl byste ochoten pomoci při vzkříšení několika mrtvých?“

Kerrigan odsunul stranou sklenku s whisky a pak ze sebe vypravil:

„Já jsem to zatím nikdy nedělal, Vaše Excellence...“

„Tu Excelenci a stejně tak i další formálnosti si můžete odpustit. Já vám vysvětlím, oč jde.“ Pak rychle Kerriganovi vyložil, že regent byl už propašován z paláce v poněkud odvážném přestrojení za služku — má totiž vousy. Společně s korunním princem, dědicem iráckého trůnu, byl dopraven na velvyslanectví Spojených států. „Ted' se chystám ty dva muže dopravit na vaši leteckou základnu v Habbáníji, odkud mohou odletět do bezpečí. Ale potřebuji vaši pomoc.“

„Máte ji mít, spolehněte se,“ prohlásil Kerrigan bez váhání.

„Děkuji vám.“

Velvyslanec stiskl na stole knoflík zvonku a okamžitě se objevil první tajemník velvyslanectví. Zdálo

165

se, že snad musel být připravený za dveřmi... První tajemník byl zkušený diplomat, který ovládal protokol a všechny finesy diplomatické činnosti v tradičním duchu. „Pane velvyslance,“ začal a mechanicky si přešel rukou po tmavém saku, jako by je urovnával.

„Nechtě těch opiček, Johnstone,“ přerušil ho rázně velvyslanec. „Ted' to nebude žádná sranda. Chci dostat regenta a toho kluka ven z budovy. Řekněte šoférovi, ať zajede s velvyslaneckým autem do dvora a ať si připraví nějaký drát.“

Kerrigan se musel usmát tomu, co na to první tajemník, zřejmě pohoršený nediplomatickým výrazivem svého přestaveného, namítl:

„Ale pane velvyslance, domnívám se, že jsme až příliš zasáhli do vnitřních záležitostí cizího státu. Mějte na paměti, pane velvyslance, že jsme neangažovaná země.“

„Já vám něco řeknu, Johnstone. Ted' už nejsou žádné neangažované země. Jste buď proti fašistům, nebo jste pro ně. A řekněte šoférovi, aby sehnal tu největší vlajku s hvězdami a pruhy a ať ji přiváže přes kapotu našeho auta. Já chci, aby ti chlápkové tam venku věděli, že mají co činit se Spojenými státy, když jednají s námi. A ted' zmizte!“

Seřvaný Johnson „zmizel“ a velvyslanec se znovu obrátil ke Kerriganovi:

„Náš šofér Connors je bývalý mariňák. Bude ozbrojený. Vy revolver máte, to vím. Já jako diplomat neutrální mocnosti ale zbraň mít nesmím, to je vám jasné.“ Pak se usmál a Kerrigan si uvědomil, že velvyslanec se v podstatě celou tou divokou situací začíná bavit.

O půl hodiny později už velký buick projížděl předměstím Bagdádu. Vzadu byl s Kerriganem ukryt

irácký regent a korunní princ. Vpředu vedle řidiče seděl Armstrong. Řidič Connors, statný muž středního věku, měl viditelně při ruce velký kolt a výhružně se dí-

166

val na každého iráckého vojáka, který se mu jevil jako perspektivní zdržující element.

Po chvíli se dostali až na silnici vedoucí z Bagdádu do Habbáníje. Na kapotě jejich automobilu povlávala americká vlajka. Kolem byl čilý provoz vojenských vozidel: Projížděla tu nákladní auta obsazená pěchotou, vedle nich se sunula děla, většinou tažená koňmi – a to vše mířilo k britské letecké základně v Habbáníji.

„Vypadá to jako v Argonne v roce devatenáct set osmnáct,“ ozval se Connors, který stejně jako velvyslanec sloužil za 1. světové války ve Francii.

„To máte pravdu,“ souhlasil Armstrong, na němž bylo vidět, že má dobrou náladu. Kerrigan však sám měl jiný pocit – zdálo se mu totiž, že snad zestárl aspoň o deset let od toho okamžiku, kdy se na tento podivný výlet vydal. Velvyslanec však pokračoval ve vzpomínkách: „Vyhráli jsme to tenkrát, a vyhrájeme to i teď!“

„O to se mužem vsadit!“ zvolal Connors nadšeně.

Kerrigan jen letmo pohlédl na pokrývku, pod níž se ukrýval regent, a pomyslel si, že má na sedadle před sebou pěkně bojechtivou dvojici.

„Myslíte si, že by mě mohli vzít znova do armády?“ zeptal se Connors Armstronga. „Já bych si třeba obarvil vlasy.“

Velvyslanec se rozesmál:

„To víte, Connorsi, že po určitém čase Amerika vstoupí do války, a je pravděpodobné, že zkušení veteráni jako jsme my budou povoláni. Ministerstvo války bude shánět lidi.“ Pak se najednou odmlčel.

„Jen se podívejte na ty chlapy, co jdou tady po kraji silnice. Ti ani nevypadají na Iráčany.“

Kerrigana ale v tu chvíli oslepovalo slunce – a tak moc dobře neviděl.

„Podívejte se na jejich uniformy a taky na jejich přílby! To nevypadá, že to jsou anglické helmy nebo ty, co nosí Iráčani. A podívejte se ještě na to, jak pochodují.“

167

Ted' už to Kerrigan viděl. Nebyl to pochod irácké pěchoty, ale vlastně volný pohyb bez velkého spěchu. Jako by tihle vojáci ani nešli do boje k Habbáníji, ale jen se spořádaně a rozvážně přesunovali. V jejich pohybech byla zvláštní jistota, jako kdyby přesně věděli, co je čeká. Kerrigan se zamračil. Věděl, co jsou zač ti vojáci v nezvyklých uniformách, ale nic neříkal. Chtěl, aby na to Američané přišli sami.

„To jsou Němčouři!“ vykřikl bývalý námořní pěšák Connors. „Já to poznám. To jsou Němčouři!“

„To jste uhodl, Connorsi, jsou to oni!“ vyjekl vzrušeně velvyslanec. „Dupněte na plyn, Connorsi, budeme válčit s fricky!“

Velký buick vyrazil kupředu. Oba Američané se na předních sedadlech nevázaně rozesmáli. Podobali se v té chvíli školákům, pro které právě skončilo nudné vyučování a oni mají před sebou nádhernou perspektivu dlouhých letních prázdnin...

168

III. Bitva o Habbáníji

Je legrační že osud britského impéria závisí na dešti.“

Velvyslanec Spojených států amerických

W. Armstrong

VELITELI LETECKÉ ZÁKLADNY GENERÁLMAJORU SmARTOVI, 2. KVĚTNA 1941

1.

Dodenburg si všiml velkého civilního auta, které uhánělo po silnici a mířilo zřejmě do Habbáníje. Jeho myšlenky však byly v té chvíli soustředěny na plán útočné akce, a tak vozu nevěnoval příliš pozornosti. Dodenburgovi bylo jasné, že Sup se bude snažit využít situace pro své sobecké zájmy, což ostatně vyjádřil před Dodenburgem a třemi dalšími veliteli rot:

„Všichni víte, že nebudu litovat nějakých ztrát, pokud by mě za to v těchto dnech čekaly generálské distinkce.“ Cynicky se přitom usmíval a Dodenburg pochopil, proč Supa všichni vojáci tolik nenávidí.

Všem totiž bylo jasné, že jejich životy pro něho nic neznamenají. „Jak já často říkám,“ pokračoval Sup,

„nemůžete dělat omeletu a nerozbít při tom vajíčko. Ale to je pro vás asi nudné povídání, že?“

Dodenburg se však v té chvíli rozhodně nenudil. Jeho myšlenky totiž byly u zcela jiných problémů, než zajímaly Supu. Myslel na pluk. A pro Supu pluk nic neznamenal, i když teď o něm promluvil – ovšem ze svého hlediska:

„Ztratili jsme celou jednu rotu, aniž jsme dosáhli svého cíle, kterým bylo dobytí Habbáníje, a tak budeme muset přenechat našim novým slavným spojencům, aby provedli první úder. Ten jejich tlustý generál si myslí, že Habbáníji dobyde levou rukou. Samozřejmě že je to hloupost. Jakmile Angličané nastoupí proti jeho vojákům,“ to poslední slovo zvlášť

171

zdůraznil pohrdavou ironií, „tak těm vojákům spadne srdce do kalhot, vezmou nohy na ramena a utečou do týlu.“

Velitelé rot Wotanu s tímto názorem souhlasili. Irácká mechanizovaná brigáda na ně nepůsobila dobrým dojmem, i když ve své výzbroji měla hodně děl. Její celková výstroj vůbec nebyla na úrovni. Někteří vojáci byli bosí nebo měli v nejlepším případě na nohou nějaké nevyhovující plátěnky – a závažným nedostatkem bylo především, že většina příslušníků brigády byli zřejmě prostí venkovští chlapci bez jakéhokoli výcviku.

„Ten generál a jeho spolek ovšem může posloužit našemu cíli. Využijeme ho ke lsti,“ prohlásil Sup.

„K jaké lsti?“ optal se Dodenburg.

„Hned to vysvětlím. Zatímco irácká brigáda bude vést na Habbáníji čelní útok a pokusí se tak otevřít ke vstupu na základnu přední vrátka, my se můžeme dovnitř dostat vrátky zadními.“ Sup teď na všechny vrhl vítězný, chladný úsměv, jako by říkal: To koukáte, co? „Podívejte se sem,“ vyzval je a ukázal na mapu. „Tady na východě je vodárna, nebo spíš čerpací stanice, která zásobuje celou základnu vodou. To je až na okraji základny. Když se té stanice zmocníme, tak co nastane?“ Sup si na otázku vzápětí sám odpověděl. „Tak Angličané buď spotřebují všechnu vodu a vzdají se, nebo podniknou útok a pokusí se znovu čerpací stanici dobýt, ale v tom případě se setkají s naším tvrdým odporem, což je bude stát hodně krve. V obou případech však budou z našeho hlediska poraženi. Tlustý generál se může postavit do čela svých vítězných vojsk a přispět k triumfu Rašída Ali, ale každý, kdo něco v Bagdádu znamená, bude vědět, že to všechno bylo skutečněno zásluhou Obersturmbannführern Geiera, velitele úderného pluku SS Wotan. Stručně řečeno, meine Herren, podle mého odhadu můžeme z téhle prdele světa během týdne vypadnout.“

172

Poslední Supova slova dala Dodenburgovi novou naději. Kdyby se jim povedlo zmocnit se anglické vodárny, měli by, jak se říká, eso v rukávě. Dodenburg si byl jist, že vojáci Wotanu budou schopni uhájít čerpací stanici před protiútokem Angličanů, i když ti budou mít třeba dvojnásobnou přesilu. Vojenský personál na základně je sice početný, ale nejsou to vycvičení pěšáci, jen skupiny příslušníků různých služeb – mechaniků, techniků a dalších. Cožpak ti budou žhaví do akce, která jim určitě nebude po chuti?

Na britskou leteckou základnu se v téhle chvíli snesla první irácká dělostřelecká salva a Dodenburg si všiml, že nad nimi zaduněl starý anglický bombardér – mířil patrně s nákladem bomb na Bagdád. Pokud ale šlo o plánovanou německou akci, Dodenburg si nebyl zcela jist, zda útok Wotanu na vodárnu má předpoklady k úspěchu. Angličané byli zpravidla velmi pomalí, ale teď reagovali doopravdy rychle, až překvapivě rychle. Takže ten útok na čerpací stanici nebude možná vůbec žádná procházka, jak jim to Sup slibuje...

Ona vodárna, či spíš čerpací stanice, jak ji nazval Sup, byla poměrně nedaleko od místa, kde se Dodenburg díval za odlétajícím bombardérem. Právě tu měl službu seržant válečného letectva Ramsbotham. Pocházel z Wakefieldu a na letecké základně měl přezdívku „Yorkshirská ovčí prdelka“. Teď čekal, až vyfasuje hrnek čaje — a čekání si krátil tím, že si prozpěvoval písničku, která v té době byla mezi britskými letci nesmírně oblíbená. Zpívalo se v ní o krásné bílé dívce jménem Starkie, která si vzala chlapa „černého jak bota“ a měla s ním spoustu dvojčat: „Dětí bylo jako smetí, nedělal s tím žádný fraky, dvě jsou černý, dvě jsou bílý, čtyři další khaki...“

Za hranicemi základny bylo slyšet dunění iráckého dělostřelectva, ale z toho seržant neměl nějaký velký

strach. Říkal si, že to se jistě střílí po letadlech, co

173

stojí na základně a na ranvejích, protože sotva by někdo plýtl granáty střelbou na nějakou čerpací stanici. Kromě toho tahle čerpací stanice měla pevné kamenné zdi, tlusté dvě stopy. Ve zdech byly úzké štěrbin, propouštějící dovnitř světlo, takže stanice se podobala středověké pevnosti. Ramsbotham usoudil, že by ho mohl ohrozit jedině přímý zásah tou šterbinou. „To je dobrý,“ řekl si jen tak pro sebe a spokojeně se pohupoval, „docela to tu jde.“ Pak zvýšil hlas a zavolal do malé kuchyňky: „Tak dostanu už nějaký pití a žvanec?“

„Mám jen jedny ruce, seržante,“ postěžoval si drobný voják, který se den před tím musel zničehonic stát pěšákem – stejně jako zbytek pozemního letištního personálu přeškolenélp na pomocné práce.

„No dobře, ale tak s sebou hoďte!“ zavrčel letecký seržant Ramsbotham, „už umírám hlad!“

Pár stovek metrů od nic netušícího Ramsbothama se Dodenburg a jeho vojáci z 1. roty Wotanu topili v potu, umírali žízni a lapali po dechu, když se s námahou opatrně prodírali mezi zakrslými borovicemi a trnitým křovinatým porostem. Bylo pekelné horko a ve vzduchu se rojily myriády mušek, jejichž každé kousnutí mělo za následek krvavý bolestivý otok. Dodenburg nadával a klel, ale naštěstí to v neutuchající irácké dělostřelbě nebylo slyšet. Ostatně —jeho vojáci kleli stejně jako on. Pak už ale konečně mohl zaměřit svůj zájem na čerpací stanici. Díky krytu stromů bylo možné pozorně si ji prohlédnout.

Stála tam jako miniaturní pevnost, do jejíž tlustých, bíle omítnutých stěn se teď opíraly sluneční paprsky.

Nahoře byly pod ochozem střílny, v nichž byly místo oken podlouhlé otvory. Z těch ale nebyl možný žádný výhled, sloužily jen k větrání. Dodenburg usoudil, že anglické strážce na stanici větší okna ani nepotřebovaly, nebylo by to výhodné. Štěrbiny byly totiž natolik úzké, že by se jimi dovnitř nikdo nedostal. Potom Do-

174

denburgův zrak padl na dveře. Vchod byl velmi úzký a i na tu dálku bylo jasné, že dveře jsou velice bytelné, takže jejich zdolání může být pěkný oříšek.

K Dodenburgovi se připlazil Krause. Po tváři mu stékal pot a z kusanců hmyzu prýštila krev. „Chlapi jsou už na svých místech,“ zašeptal. „Jaký bude další postup?“

„Zbytek pluku má podle plánu s námi navázat kontakt během třiceti minut. Chtěl bych se do té doby stanice zmocnit. Ta okna vlastně okna ani nejsou a nehodí se k průniku dovnitř, jsou příliš úzká. Dveře nejsou o moc lepší. Budeme muset udělat myší díru, Krause.“

„Myší díru?“ podivil se Krause.

„Ano, přesně tu. Nemůžeme se dostat dovnitř žádným existujícím vstupním otvorem, a tak si musíme udělat nějaký svůj vlastní. Takovou díрку, jakou si dělá malá myška třeba v síru. Tak sem vemte tu naši rouru od kamen! A rezervní střely. A abych nezapomněl, řekněte scharführerovi Schulzemu a tomu jeho kumpánovi, že už můžou jít. Zařídíme tu záležitost bez něj.“

Krause se nepřestával divit. Nejdřív nějaká „myší díra“, a teď zase Scharführer Schulze, který už prý „může jít“. Ale raději se kvůli času na nic neptal a rychle se odplazil, aby velitelův rozkaz splnil.

„Tenzhleten čaj se nedá pít,“ vztekal se za několik okamžiků nad doneseným šálkem seržant

Ramsbotham, „vy jste tam nedal dost kondenzovaného mlíka, a já mám rád čaj tak hustej, že v něm stojí lžička!“ Vtom se ozval strašný rachot. Na druhé straně místnosti v kamenné stěně to bouchlo, rudě se zablesklo a vzápětí se vyvalil temný oblak, který se postupně rozrůstal. Seržant Ramsbotham úplně strnul. Stačil ještě zahlédnout, že místo ruky, v níž držel šálek čaje, zůstal jen krvavý pahýl, ruka i s tím šálkem spadla na podlahu. „Krucinál, co se to děje,“ pomyslel si v posledním zlomku vteřiny a zhroutil se tváří k zemi.

175

„Roura od kamen“ vzápětí vypálila znovu a do rozervaného kamenného zdiva probourala další díru. Dodenburg se zvedl, a třebaže se tím dost lehkomyšlně vystavoval nebezpečí, že ho angličtí střelci z ochozu nad střílnami můžou zasáhnout, vykřikl:

„Vpřed! Do toho, vy srabi, snad nechcete žít věčně?“ Vůbec však nečekal, až ho někdo bude následovat. Vrhle se do útoku a zuřivě pátil od boku ze samopalů.

Na Dodenburgův povel se zvedli i ostatní.

Zmocnilo se jich jakési jen těžko pochopitelné bláznivé opojení, byli prostě opilí bojem a pálili ze všech zbraní, které měli po ruce. Trojice anglických vojáků na ochozu se pokoušela proti útočníkům nasadit do střetnutí kulomet, ale překazil jim to Krause — vzal pečotní granát, který měl zastrčený v pravé holince, pořádně se rozmáchl a hodil ho nahoru. Granát dopadl přímo mezi Angličany, z místa vyšlehl žlutý plamen a vyvalil se hustý oblak dýmu. Roztrhaná těla anglických vojáků se rozletěla na všechny strany v hrůzné směsici zkrvavených paží a nohou. Jednomu vojákovi utrhla výbuch granátu hlavu a vzduchem letělo jen tělo, které se zachytilo ve větvích zakrslého stromu a zůstalo tam viset. Stékaly odtud proudy krve jako šťáva, vymačkaná z nějakého obrovitého plodu.

Angličané za střílnami však zareagovali. Ze štěrbin se ozvala střelba, třebaže sporadická a neorganizovaná. Mladý německý voják, který se držel za Dodenburgem, najednou vykřikl a zůstal stát. Přílba se mu svezla z hlavy a padla na zem. Voják začal máchat rukama, jako kdyby se v zoufalé snaze zachránit si život pokoušel něčeho zachytit a vylézt někam nahoru po neviditelném žebříku. Byl to však marný pokus. Čekala ho nemilosrdná smrt. Jeho tělo se vzepjalo, vzápětí však padlo na zem a zabořilo tvář do bílého prachu.

176

Dodenburg se sehnul a vtrhl se samopalem do průrvy, kterou ve zdi udělala střela z „roury od kamen“. Ještě že tuhle raketovou zbraň měli! Nevěděl vůbec, kam se řítí, ale vpadl bez váhání do jakéhosi sklepního prostoru. Pro všechny případy tam před sebou poslal dvě dávky ze samopalu. Někdo vykřikl, ale žádná střelba se neozvala. Kouř nutil Dodenburga ke kašli. Vtom zahlédl, že proti němu vyrazil anglický voják svírající v ruce bajonet.

Nedalo se na nic čekat, Dodenburg okamžitě vypálil dávku. Vypadalo to neskutečně: stopové střely vytvořily jakýsi most, který končil na Angličanově hubené hrudi. Voják zkameněl, bajonet mu vypadl z bezvládných prstů. Dodenburg muže odhodil ke stěně, a ten tam zůstal – ztuhlý v podivné polozhroucené póze – a chroptěl. Bězec, který absolvoval svůj poslední vyčerpávající závod...

Dodenburg se octl v nějaké chodbě a hnal se dál, na kamenné podlaze bylo slyšet dunění jeho těžkých bot. Jeho vojáci ho následovali a křičeli přitom jako smyslů zbavení.

Někdo zvenčí sem hodil granát. Krause viděl, jak se kutálí po podlaze, neváhal, přiskočil a vši silou do něj kopl. Granát vletěl do chodby a explodoval. Poryv vzduchu při výbuchu udeřil všechny do tváří, ucítil to i Dodenburg, který jen zalapal po dechu a současně si uvědomil, že ho do obličeje zasáhl i nějaký úlomek nebo snad kamínek. Moc si toho však nevšímal a běžel dál.

Před ním se objevilo schodiště.

Chtěl co nejrychleji vyběhnout nahoru, ale současně přitom střílel ze samopalu. Vzduchem proletěl nějaký Angličan, který nakonec přistál dole na kamenné podlaze, takže měl pravděpodobně přelámané všechny kosti. Jiný anglický voják zůstal po zoufalém výkřiku bezvládně viset na sloupkovém zábradlí.

177

Dodenburg vrazil do místnosti seržanta Ramsbotha-ma, který teď ležel na podlaze a jeho tělo sloužilo jako kryt pro dalšího z anglických vojáků. Ten stačil vypálit, ale minul. Další šanci už nedostal.

Dodenburg mu poslal smrtící dávku přímo do tváře. Muž se jen bezmocně zapotácel a pak se zhroutil. Jeho tělo podivně zvláčnělo, jako by roztávalo.

Vtom sem z boční místnůstky vrazil další Angličan – tentokrát vyzbrojený řeznickým sekáčkem. Svůj nástroj okamžitě mrštil po Dodenburgovi, ale ten uhnul a sekáček zasáhl jednoho z vojáků, který stál za ním. Rozsekl mu tvář. Dodenburg vztekle vypálil. Dávka z tak malé vzdálenosti doslova nadzvedla Angličanovo tělo, až se vymrštilo do vzduchu a přirazilo se ke stěně. Pak se začalo pomalu sesouvat. Na bílé natřené zdi zůstaly velké krvavé stopy...

Němci se dostali do další místnosti. Dodenburg zahlédl, že se proti nim po podlaze kutálí malé černé vajíčko. „Granát!“ zařval, ale v tom okamžiku se celá místnost zachvěla a zakymácela jako loď při náporu bouře. Částičky rozžhaveného kovu se rozlétly a udeřily do stěn místnosti. Teď to odnesl jeden z německých mužů. Bolestně zasténal, tvář měl najednou jako pomazanou malinovým džemem.

„Krucifix!“ řval vztekle Dodenburg, „to se ti anglický haj zlí ci nikdy nevzdají?“

Za ním sotva popadal dech jeho zástupce Krause:

„Copak tu nemáme plamenomet? Dejte mi ho a já s nima skončuju raz dva.“

Jenže velitel roty žádný plamenomet neměl. Nezbylo než dobýt čerpací stanici s tím, co měli po ruce. Najednou se ale všechno zvrátilo. Zavinila to zřejmě náhodná salva dělostřelectva. Budova dostala zásah. Nerozpadla se, jen se zakymácela a všude bylo rázem ještě daleko víc prachu a kouře. Nějaký Angličan cosi zakřičel, nebo spíš zakvílel. Obránci zpanikařili.

178

Dodenburg jako zkušený velitel pochopil, že tohle je vhodná chvíle. „Tak jdeme na to,“ začal řvát a jeho hlas se mísil s doznívajícím rachotem. „Dejte se do toho! No tak — nečekejte!“ A navíc vypálil dávku na schodiště, kde se ještě drželi poslední angličtí obránci.

Pak na budovu dopadl další irácký granát, ve scho-dištní šachtě zhaslo až dosud fungující světlo a žhavé úlomky kovu velké jako pěst svištěly kolem vojáku a odrážely se od zdí. Němci nepřestávali pálit. Od šachty se ozvaly výkřiky, a potom se někdo vystrašeně začal dožadovat:

„Nestřílet... Kamerad... nestřílet!“

Na Dodenburgově unavené tváři se objevil náznak úsměvu: „Kamerad...“, to bylo patrně jediné německé slovo, které neznámý Angličan znal, ale bylo pro něj teď nesmírně důležité a prospěšné.

A tak se Dodenburg pokusil všechen ten rámus překřičet:

„Nestřílet... Palbu zastavit... Všichni palbu zastavit... Angláni se chtějí vzdát.“

Palba postupně umlkala a konečně nastalo ticho, přerušované jenom ozvěnami vzdálené střelby iráckého dělostřelectva.

„Vzdejte se!“ zavolal Dodenburg do schodů nahoru anglicky, jak nejlépe uměl. „Můžete sejít dolů... my nebudeme střílet.“ Krausemu pak rychle řekl: „Jakmile Angláni sejdou dolů, vyvěste na střechu německou vlajku, aby ji Iráčani viděli. Nemáme zájem na tom, aby nás naši milovaní iráctí spojenci v téhle fázi hry odkráglovali, že je to tak?“

„To si taky myslím,“ odpověděl Krause. Když si posunul přílbu trochu dozadu, objevila se mu na čele otlacená červená rýha. „Je to vždycky ve všech bojích jako tady?“ optal se pak a ukázal na rozstřílené schodiště, na mrtvá těla, ležící v divokých nepřírodných pozicích, jak je zastihla nelítostná smrt, na bíle natře-

179

né stěny schodištní šachty, teď pokryté velkými cákan-ci lidské krve.

Dodenburg smutně přikývl. Jeho nadšení nad rychlým vítězstvím náhle vyprchalo, teď musel počítat své ztráty.

„Válka je šílená věc, Krause. A vtahuje do sebe šílence, jako jsme my, a nutí je, aby v ní bojovali.“

„To ne,“ namítl Krause, „nejen šílence, ale i německé vlastence. Vždyť jsou to – stejně jako většina vojáků Wotanu – oddaní nacionální socialisté, co se s nadšením a dobrovolně rozhodli... třeba v sedmnácti letech bojovat za národ, vlast a fihrera.“

„Ano, dobré vlastence také,“ připustil Dodenburg, a potom, když se k nim blížil zástup kulhajících a ustrašených Angličanů s rukama nad hlavou, se už jen snažil soustředit na úkoly, které ho ještě čekaly. Půl hodiny poté, co se objevila zbývající část úderného pluku SS Wotan, dorazil na místo velitel pluku Sup, který spěchal k čekajícímu Dodenburgovi, aby mu blahopřál k rychlému dobytí čerpací stanice. V té chvíli už bylo místo připraveno odrazit anglický protiútok.

Díra ve zdi byla zarovnána hromadou sutin, což udělali pod dozorem angličtí zajatci, a na ochoz byl umístěn kulomet zaměřený směrem, odkud by mohl přijít předpokládaný anglický protiútok. Sup vykonané přípravy schválil, a když se jednotka uvnitř budovy shromáždila, řekl Dodenburgovi:

„Tak dobře! Teď můžeme trochu vysadit. Dneska odpoledne Angličani nebudou mít svůj čaj o páté, co myslíte?“

2.

„To mě teda podrž!“ vykřikl Matz, když po výstupu dorazili na místo, odkud mohli dole vidět iráckou jed-

180

notku. „Jen se na ně, Schulze, podívej! Mají ty své kola narovnaný jako podle pravítka, jako kdyby byli na parkovišti na cvičáku v mírovejch časech.“

Schulze se mohl přesvědčit, že jeho starý parták si nevymýšlí. Všechna nákladní auta irácké

mechanizované brigády parkovala v přísně vyrovnaných pravidelných řadách, s pětímetrovou mezerou mezi vozidly, zjevně tak přesnou, jako kdyby správnost té vzdálenosti kontroloval nějaký puntičkářský seržant.

„Jakej skvělej cíl pro anglický bombardéry!“ komentoval toto rozestavení zkušený Schulze.

Nákladní auta hlídalo, aspoň tolik jich napočítali, asi deset iráckých strážných, kteří v poledním žáru otráveně přecházeli po parkovišti. Pušku měli nedbale přehozenou přes rameno, mezi rty převalovali cigaretu.

„Jako když malý děti cucají lízátko,“ komentoval to Schulze a hned Matzovi sdělil svůj bojový plán:

„Vezmeš si pul čtyry a obejdeš právej bok Iráčanů. Dostaneš se tak k těm nákladákům zezadu. Já k nim půjdu přímo, prostě zepředu. Snad od nich můžeme čekat, že nebudou střílet na své spojence. Kdyby byly nějaký problémy, tak neváhej a dělej, co budeš považovat za vhodný.“

Matz přikývl a poznamenal:

„Kdyby náhodou v těch nákladákách byl nějaký trunk, tak to nevychlastejte všechno sami!“

Schulze se na něj pohrdavě podíval:

„Seš jenom malej ignorantskej trouba! V těch nákladákách přece žádný chlast nebude! Na co máš hlavu? Tihle místní přímoudlíci neholdují žádnému chlastu, je to proti jejich náboženství.“ A i když se Schulze později mohl přesvědčit, že to není tak docela pravda, teď tomu ještě naprosto věřil. A rezolutně uzavřel: „Tak jsme domluveni, Matzi, a už padej!“

Zatímco skupina vedená Matzem obcházela zprava parkoviště irácké brigády, Schulze promlouval ke 181

svým deseti mužům. Všichni byli horkem dost unavení, po tvářích jim stékal pot, takže obličej se jim leskly, jako kdyby byly natřené vazelínou.

„Teď koukejte poslouchat, co vám řeknu, vy vojáckové na baterky,“ začal tónem, na který u něho byli všichni zvyklí. „Až dám povel, vyrazíme všichni na pochod – tamhle dolů k těm Iráčanům. A budeme si do kroku zpívat!“

„Zpívat?“ zeptali se skoro sborem, jak je to překvapilo.

„Jo – snad si nesedíte na uších! Řekl jsem – zpívat! Co bysme měli při pochodu dělat jinýho – snad malovat obrázky? Já chci, aby nás ti Iráčani viděli od samý-ho začátku. A proč? Mají přece pořád prst na spoušti a můžou vám ustřelit kulky, jen to hvízdne. Já si zrovna nemyslím, že byste chtěli o ten svůj instrument přijít a eventuálně se převonačit na teplouše. To si to radši dělejte sami, na co máte koneckonců ruce a na každý pět prstů!“

Scharführer Schulze se zašklebil a svůj výklad doprovodil názorným gestem. Několik mladých vojáků se zasmálo, což bylo přesně to, co Schulze chtěl. Bylo mu jasné, že vojáci jsou teď před akcí nervózní, a neměl zájem na tom, aby někomu selhaly nervy. Snadno by mohlo dojít k nějakému incidentu. Měli teď přece co dělat s dvěma – možná třemi tisícovkami iráckých vojáků!

„Tak vy bando,“ pronesl zvučně Schulze, „zatahnout břicha, vypnout prsa! Pozor! Teď si myslíte, že pochodujete na počest narozenin našeho řuhra Adolfa! Pochodem vchod!“

Vyrazili. A nikdo z nich nespouštěl oči z iráckých strážných, kteří na ně překvapeně zírali. Někteří Irán-čané ještě pevněji sevřeli pušky, jiní se rovnou připravovali ke střelbě. Necháпали, co to je: Blížil se k nim nějaký útvar!

Schulze cítil, jak mu po zádech nepříjemně stékají stružky potu. Byla to choulostivá situace. Kdyby se to 182

nepovedlo, tak je během okamžiku iráckí strážní všechny prostřílejí jako řešeta. Tak snadný cíl by trefil snad i slepý.

„Zpívat!“ zavelel Schulze a sám svůj vlastní hlas v té chvíli nepoznával. „Raz.. dva... tři... Jak je krásný ten náš Westerwald...“

Za bujarého zpěvu staré německé pochodové písně, která vojákům připomněla pokojné mírové časy, si malá skupina urostlých světlolasých chlapů vesele vykračovala přímo proti Iráčanům. Ti reagovali přesně tak, jak bylo Schulzeho vytouženým přáním: sklonili zbraně a na jejich původně strnulých tvářích se objevily úsměvy. „German!“ sdělovali si hlasitě navzájem, někdo dokonce snaživě zakřičel: „Geil Gitler!“ a pokusil se o nacistický pozdrav vztyčenou paží. Ani ho zřejmě nenapadlo, že Vztyčil tu

nesprávnou.

„Jsou to fakt stupidní sráči,“ procedil Schulze koutkem úst, ačkoliv navenek se jeho tvář roztáhla v širokém úsměvu. Nevěděl teď, koho očima kontrolovat dřív: své vlastní lidi nebo Iráčany, kteří Němce nadšeně uvítali potleskem. Tahle idyla ale rychle skončila.

O pět minut později už iráčtí strážní leželi na zemi tváří v písku, měli ke kolenům stažené kalhoty, až bylo vidět hubené hnědé zadky, jejich ruce byly za zády svázané opasky. Všechny zajatce hlídal jeden německý světlovlasý obr, ostatní ze skupiny se rozběhli k nákladákům, jestli v nich není něco, co by se jim hodilo. Objevili tam tabulky čokolády, ale ta se v tom horku roztékala. Poddůstojník Matz, který už taky byl na místě, slídl ovšem po důležitějších věcech a měl úspěch: Našel černou láhev anglické kořalky Haig a zajásal. To byl materiál...

Nezůstalo ale u jediné lahve – a tak po půl hodině byli všichni na nejlepší cestě totálně se opít a přitom zapomenout na to, proč sem vlastně přišli. Mladí vojáci se prostě rozjařili a pustili z hlavy, že je jako příslušníky zbraní SS čekají ty nejpřísnější tresty, kdy-

183

by své povinnosti nesplnili. A tak se rozvinula zajímavá scéna. Husím pochodem se vydal na cestu průvod, do jehož čela se postavili poddůstojníci Schulze a Matz, povzbuzeni nenadále objeveným alkoholem. V průvodu kráčeli i rozveselení iráčtí zajatci, kteří i teď občas provolávali: „Geil Gitler... Geil Gitler!“

Matz totiž nesobecky po objevu dalších lahví povolal ke konzumaci i ostatní. A dopadlo to tak, že během velmi krátké doby byli Iráčané opilí stejně jako ti, kteří je zajali. Ten husí pochod dokolečka, to byl Matzův nápad... Kráčel potom v čele a vykřikoval:

„My si z nich uděláme cizineckou legii... Všichni za mnou, blbouni – a nekecat!“

Červenolící Schulze měl ale přece jenom jisté pochybnosti, i když se také cítil báječně:

„Pane na nebi, to je hrůza! Pošlete ty zajatce pryč. Já už pomalu nemůžu rozeznat esesáky od těch šašků. Pošlete ty zajatce pryč!“ A v podvědomí se mu ozývalo: Hlavně ta auta! Hlavně to nepokazit s těmi auty! A honem vydal patřičné rozkazy.

Scharführer Schulze a jeho četa se vždycky snažili nějak využít ten čas, kdy se zrovna nebojuje. A stávalo se, že jejich zábava nebyla příliš duchaplná. V tom se pochopitelně odráželo ono nesmírné napětí, ve kterém vojáci neustále žili. Věděli přece, že jejich život visí každý den na vlásku, a proto byli ochotní těšit se i z toho mála radostí, které jim okolnosti poskytl.

Pak samozřejmě přicházelo vystřízlivění.

Když toho dne začal na krajinu padat soumrak, vojáci na obou stranách pocítili jistou úlevu. Strašné horko dubnového dne se stalo minulostí. Uklidnění kromě toho přineslo i to, že irácké dělostřelectvo přestalo krýt palbou ústup poražené irácké brigády.

Kancelář, v níž seděl generálmajor Smart, byla ozářena jen prskající petrolejovou lampou. Elektrické osvětlení vzalo za své při výbuších granátů iráckého

184

dělostřelectva, ostřelujícího britskou základnu. Smart teď držel v jedné ruce telefonní sluchátko a druhou si přihlazoval šedohnědý knír. Do telefonu ostře vykřikoval:

„Milesi, zavedete přidělový systém na vodu s účinností od dvaceti čtyř hodin dnes v noci! Půl galonu vody na den na jednoho muže. Žádné výjimky. Přeju vám dobrou noc.“ Potom sluchátko rázně položil a obrátil se k ostatním, kteří byli v jeho malé kanceláři, kde všechny sužovalo strašné horko.

„Nějaké špatné zprávy?“ optal se americký velvyslanec, držel který v jedné ruce sklenici s whisky, v druhé pak vypůjčenou pušku. Vypadal unaveně, ale šťastně. I když oficiálně měl status neutrála, celý dlouhý den pobýval s Connorsem v hraničním pásu základny. A několikrát před zpoceným a ušpiněným Connorsem zdůraznil: „Tak dobře jako dneska jsem se bavil naposledy bavil v Argonnském lese v roce osmnáct.“

„Zprávy jsou dobré i špatné,“ odpověděl generál-major. „Začnu s těmi dobrými, pane...“

„Říkejte mi Willarde.“

„Tak dobře, Willarde. Naše všelijak spráskané síly se zbavily irácké brigády, a to jen s malými ztrátami. Při rozbřesku hodláme ty naše síly povzbudit. Na nepřítele pošleme oxfordy, aby je bombardovaly...“

„Raketovými granáty,“ vpadl mu do řeči bojovný Kerrigan. I on byl celý ušpiněný, protože se účastnil bojové akce při obraně základny a po celý dlouhý dubnový den pomáhal osádkám obrněných vozidel. Ted' si ale povšiml trochu vyčítavého pohledu generálmajora Smarta a okamžitě se omluvil: „Promiňte, pane generálmajore, to mi jen tak uniklo.“

„Jakoby se stalo, Kerrigane. Už taky máme zprávy o regentovi. Přistál šťastně v Basře a ted' se pokouší získat pro naši věc místní lidi. Je nadmíru důležité,

185

abychom udrželi místní přístav, aby se naši lidé mohli vyloďovat. Regentova účast bude v té věci velmi významná. A ted' přejdeme k těm špatným zprávám. Němci se zmocnili čerpací stanice a přerušili dodávky vody. Nějaké zásoby máme ještě v cisternách, ale vy víte, kolik vody se tady v tom horku spotřebuje. Vojáci potřebují aspoň osm pint vody na den. Ted' to budeme muset snížit na polovinu. Těžko si člověk může představit, co se bude dít, až budeme mít časté případy úpalu a úžehu. Kromě toho — většina vojáků už trpí potničkami.“

Po těchto slovech nastalo tíživé mlčení. Jediný zvuk, který bylo slyšet, patřil hodinám věnovaným od ministerstva veřejných prací. S kovovou nesmlouvavostí odtikávaly na stěně čas.

Mozek amerického velvyslance pracoval na plné obrátky ve snaze vymyslet nějaké řešení. Když Britové ztratí Habbáníji, bude to znamenat ztrátu Bagdádu a potažmo celého Iráku. Pak bude následovat Írán a celý Střední východ bude německý — a to všechno kvůli tomu, že nebude voda.

„Tu čerpací stanici musíte dostat nazpátek,“ pronesl velvyslanec do ticha.

„To já vím, Willarde,“ řekl generálmajor, „k tomuto závěru jsem přišel taky, ale nemůžu zatím najít řešení, které by se mi zamlouvalo. To místo je jako malá pevnost.“

„Němčourům se to povedlo.“

„To je sice pravda, ale oni měli podporu iráckého dělostřelectva. A já mám jen chlapy vyzbrojené puškami a kulomety.“

Velvyslanec hleděl do spoře osvětlené, unavené tváře důstojníka královského letectva a uvědomoval si, že ten člověk od rána zestárl o mnoho let. Vědomí, že se osud britského impéria rozhoduje právě tady, v tomhle odlehklém koutu světa, zřejmě generálmajora deptalo.

186

„Můžete použít bombardéry,“ navrhl velvyslanec. „Bombardování může vašim vojákům poskytnout podporu, kterou potřebují.“

Smart zavrtěl hlavou.

„Zaměřovači na bombardování teprve procházejí výcvikem nebo jsou to dobrovolníci z pozemního letištního personálu. Ti by mohli špatným zaměřením čerpací stanici zničit a byli bychom na tom stejně.“

„V tom případě se musíte spolehnout jedině na své pozemní jednotky.“

„Ano, ale umíte si představit, jaké budou naše ztráty, když nebudeme mít podporu těžkých zbraní?“

Smart se ted' tvářil skutečně velmi nešťastně.

Na muže v kanceláři znovu padlo tísnivé ticho. Zvenčí sem doléhaly zvuky kroků pochodujících vojáků — to odcházely čerstvé síly na hraniční obranné linie základny vystřídat ty, kterým služba končila. Zvuk pochodujících vojáků dodal sice Smartovi sebevědomí, připomněl mu však nejen jeho zodpovědnost, ale i problémy spojené s obranou základny. Ty kroky, které slyšel zvenčí, nebyly kroky vycvičených a disciplinovaných pěšáků. To byla chůze mechaniků a montérů, kteří měli na nohou vycházkové boty.

Bude vůbec možné vést s těmito lidmi útok proti připravenému nepříteli?

Americký velvyslanec náhle jen tak mimochodem prohodil:

„Já jsem za první světové sloužil ve Francii u polního dělostřelectva. Popraskaly mi tam přitom bubínky v uších. To bylo v roce osmnáct.“

„Já vím,“ řekl na to Smart jaksi bez zájmu, poněvadž v té chvíli myslel na jiné věci.

„Podle mého odhadu — a jako starý dělostřelec bych to měl ještě rozeznat — tam venku před kanceláří jsou dvě starší houfnice. Řekl bych, že jsou německé, nemýlím se?“

„Nemýlíte, jsou německé, poslali je sem kdysi proti Turkům, ale to už je dávno. My jsme je prostě zdědili.“

187

„Máte do nich granáty?“

„Určitě tu někde bude plná kůlna těchhle pitomých krámů. Britské instituce a služby, jak jistě víte, Willar-de, nikdy nic nevyhazují. To si nemůžeme dovolit,“ pronesl Smart s poněkud kyselým úsměvem.

„A proto taky musím mít na krku dvacet zastaralých letadel. To je věc politiků a ministerstva financí.

Proč se ale na to ptáte?“

„Jen tak ze zvědavosti starého kanonýra,“ odpověděl velvyslanec. „Já jsem se náhodou na ty houfnice jen tak mrkl, ještě než jsem sem šel. Myslím, že vaši chlapi je museli aspoň desetkrát natírat.“

„Britská praxe na vojně je prostě taková, pane velvyslance,“ skočil jim do řeči Kerrigan, „říká se: Tomu, co se pohybuje, zasalutuj! To, co se nehýbe, natři barvou!“

Smart na mladého Kerrigana znovu vrhl vyčítavý pohled, a ten hned zmlkl. Velitel základny pak velvyslanci vysvětlil:

„Houfnice jsme využívali jen při nějakých slavnostních ceremoniálech. Občas sem zavítal nějaký pohlavár, a tak se ty houfnice natřely a na počest vzácné návštěvy se z nich vypálila rána. Vždyť víte, co se těm papalášům líbí.“

„Ale závěry těch houfnic i jejich hlavně jsou v pořádku, to jsem si ověřil,“ pokračoval velvyslanec. Z tónu jeho hlasu se dalo poznat, že ho tenhle problém velice zaujal.

Generalmajor Smart vrhl pohled nejdřív na něj a pak na Kerrigana, který už se začal usmívat, neboť si uvědomil, co jim asi velvyslanec chce navrhnout:

„Vy tedy myslíte, že...“ začal váhavě Smart.

„Ano, já si myslím, že tu taky můžete mít své dělo-střelectvo,“ vyhrkl velvyslanec. „A jestli necháte ty zpropadené věci ležet jen tak bez užitku, tak se do toho vložím třeba sám.“

188

Živo bylo i na druhé straně fronty. Také Sup a Doden-burg, teď usazení v dobyté čerpací stanici, hodnotili události uplynulých hodin a rozvíjeli plány na zítřejší den.

„Odhaduji, že k tomu dojde za svítání,“ řekl Sup a pomalu zatahl z doutníku. Stál s Dodenburgem na ochozu čerpací stanice a budoucí bitevní pole pod nimi bylo zatím v temnotě, v níž probleskovaly ohně iráckých vojáků. „Angličané mají rádi tradici, ti budou útočit za svítání.“

Dodenburg kývl:

„Moje 1. rota bude v pohotovosti už od samého rozbřesku.“

„Tak dobře, udělejte, jak říkáte. A mějte připravenou tu slavnou rouru od kamen. Můžeme čekat, že nepřítel využije svých obrněných vozidel, aby podporoval útok své pěchoty. Jestliže se nám podaří oddělit obrněná vozidla od pěchoty, pak pro nás bude pěchota lehká kořist.“

„S tím souhlasím, obersturmbannführere,“ přikývl znovu Dodenburg a uvědomoval si, že Sup se jako obvykle chová nafoukaně a upjatě, jako kdyby nikdy neměl nejmenší pochybnosti o správnosti svých názorů a záměrů. A tak si Dodenburg mohl jen povzdechnout – vždyť možná právě proto Sup nakonec dostane ty generálské distinkce, po kterých tolik touží!

To, co Sup vzápětí řekl, jen Dodenburgovy úvahy potvrdilo:

„Udeříme na ně hned zítra. Neodvází se nasadit proti nám letadla, poněvadž by mohla při bombardování čerpací stanici úplně zničit. A žádná děla nemají. A tak nám zbývá jediná věc – zlikvidovat jejich obrněná vozidla. A já jsem si jistý, milý Dodenburgu, že to pro vaši 1. rotu nebude žádný problém.“

„To nebude,“ odpověděl okamžitě mladý důstojník.

189

„Tak dobře, já tedy můžu jít.“ Sup naposledy zatahl z doutníku a nedopalek vyhodil přes parapet někam ven. „Dobrou noc.“

Dodenburg se postavil do pozoru a vyšťekl:

„Dobrou noc, obersturmbannführere.“

Sup se jen lehce dotkl čepice se štítkem, což měla být odpověď na zasalutování, načež zmizel v temnotě a nechal velitele rotu jeho úvahám.

A v těch nebylo nic zvlášť povzbudivého, protože Dodenburg nesdílel Supův laciný optimismus. Mladý důstojník stále nebyl přesvědčen, že jejich mise v této krajině, tak vzdálené od Německa, bude úspěšná. Nárůst síly povstalců byl až děsivý. Podle přístupných informací přešly celé čtyři divize irácké armády na

stranu Rašída Ali. Angličané měli v zemi jen hrstku personálu královského letectva na letecké základně a několik zastaralých cvičných letounů, ale Iráčanům se přesto moc věřit nedalo...

Dodenburgovy úvahy se týkaly především toho, co konkrétně budou dělat on a jeho vojáci, pokud se situace pro Wotan nebude dobře vyvíjet. Bylo mu jasné, že bez vozidel jsou v této odlehle krajině ztraceni. Už by tu však měl být Schulze s těmi zatracenými auty, kde jen ten chlap vězí? Pokoušel se objevit něco v inkoustové temnotě za čerpací stanicí, ale bylo to marné. Po vozidlech, která sem měl dopravit Schulze, nebylo ani stopy.

Po pěti minutách těch svých pokusů něco uvidět nechal. Promluvil krátce s hlídkami a pak s Krausem, který měl u 1. roty tu noc pohotovost. Pak zalehl na tvrdou podlahu v prvním patře čerpací stanice a konečně usnul. Byl to však spánek, při kterém si člověk neodpočine, protože ho provázejí mučivé sny. Probudil se asi ve tři hodiny, byl celý zpocený a srdce mu divoce bušilo. Zůstal chvilku ležet, ruce složil za hlavou, pak si zapálil cigaretu a poslouchal chrápání těch, co leželi kolem něho.

Dodenburg věděl, že aktivita lidského organismu je nejnižší právě kolem tří hodin po půlnoci. A tak si teď řekl, že ráno bude lip, že ho svítání zbaví všech pochyb a děsivých představ. Zatím měl tu zkušenost, že to tak bývá. Wotan nezažil od roku 1939 jedinou porážku! Tak proč by k tomu mělo dojít teď? Byl by bláhový, kdyby podlehl nějakým neurčitým obavám... Ráno bude všechno v pořádku.

3.

Svítá.

Vycházející slunce ozářilo poušť zlověstnou krvavou červení. Všechno bylo ostře kontrastní — výrazně černá proti bílé. A bylo ještě dost chladno. Ustaraný Dodenburg, který si během noci odpočinul jen málo, tušil, že přijde strašné horko. Teď stál na ochozu a dalekohledem pátral po pusté poušti, zda se tam neobjeví Schulze s nákladáky. Poušť však zůstávala zoufale prázdná.

Na ochoz vystoupal po schodech i velitel pluku Sup. Byl čerstvě oholený a provoněný drahou kolínskou, jeho monokl se jen leskl, stejně jako vysoké jezdecké boty. Zřejmě se dobře vyspal a měl dobrou náladu.

„Dobré jitro, Dodenburgu,“ oslovil velitele roty zovíálně. „Máme skvělé počasí. Výborná viditelnost, opravdu výborná!“ Dodenburg už už čekal, že Sup ve stejném tónu zahlaholí: „Dobré počasí pro bitvu, opravdu dobré, že ano?“ On si to ale naštěstí odpustil.

Dodenburg zasalutoval, Sup vytáhl kapesník, lemovaný krajkou a otřel si v koutcích úst zbytky vajíčka, které měl k snídani. Byl sdílnost sama:

„Kdybych se měl znovu narodit, tak bych chtěl přijít na svět jako Angličan. Jaké vynikající snídane ti li-
191

dé mají! Je to velice posilující.“ Měl zkrátka po ránu dobrou náladu... „Dá se jen těžko vystihnout slovy, v čem to jejich kouzlo spočívá, ale řekl bych, že to je v udržování dobrých návyků chování a smyslu pro míru.“ Pak se tomu zasmál, aby dal dostatečně najevo, že vtipkuje. I on měl své návyky, které se leckdy daly těžko vystihnout slovy – o tom přece věděl celý Wotan.

Dodenburg odříkal Supovi předepsanou formuli hlášení, že během noci se nic zvláštního nestalo.

„Tak dobře,“ přijal Sup hlášení a vzal si polní dalekohled, aby si z výšky prohlédl areál britské letecké základny. Ve vycházejícím slunci bylo vidět černé siluety těžce naložených starých letounů, které po startu pomalu nabíraly výšku: „Vypadá to, že naše irácké přátele bude dnes bolet hlava,“ řekl pořád ještě v dobrém rozmaru. „Doufejme, že mají dost aspirinu, cha-cha!“

„Doufejme,“ přitakal poslušně Dodenburg.

„Poslyšte,“ prohodil náhle Sup vzrušeně, „podívejte se tamhle doprava! Rychle! Přímě tamhle na tu mýtinu mezi palmami, nebo co to tam je.“

Dodenburg tam honem zaměřil dalekohled.

Bylo tam to americké auto, kterého si všimli už minulého dne. Nemohl se mýlit, na kapotě pořád ještě mělo velkou vlajku. A právě v téhle chvíli se pomalu rozjíždělo směrem k silnici, která vedla sem, k čerpací stanici. Potom auto zastavilo, z buicka vylezl hubený muž v civilním obleku a na silnici něco přehnaně dlouhými kroky odměřoval.

„Ksaku, co to tam ten chlap podniká?“ vyštěkl Sup.

Dodenburg chvíli přemítal, ale pak mu svítl:

„Ten arnik určitě odměřuje palebnou vzdálenost.“

„To je teda troufalost.“

Navztekaný Dodenburg zvedl samopal, ale Sup ho zadržel a stlačil mu hlaveň zbraně dolů:

192

„Nestřílet! Pamatujte na to, že amíci jsou neutrální a my nemáme povoleno na ně střílet – aspoň zatím.“

„Ale tohleto moc na neutralitu nevypadá.“

Oba němečtí důstojníci otráveně sledovali Američana po celou dobu, kdy provozoval svou podivnou činnost. Když odkrokování ukončil, vrátil se do buicku a odjel stejně pomalu, jako na to místo přijel. Zdálo se, že na čase mu vůbec nezáleží.

„Ale proč by ten chlap měl měřit palebnou vzdálenost?“ zeptal se zaraženě Sup. „Ten tlustý irácký generál mě ujišťoval, že Angličani nemají v Habbániji žádné dělostřelectvo, že je to čistě výcviková základna pro ty, kdo se chtějí stát pořádnými piloty. Jak to teda je?“

O deset minut později se to dověděli, protože v tom okamžiku ranní tišinu narušilo zlověstné vytí prvního granátu. První houfnice vystřelila a odpověď na Supovu otázku byla tady. Představila se v podobě silného výbuchu a velkého gejzíru písku, který exploze vytvořila asi padesát metrů od čerpací stanice. Nečekané dělostřelecké bombardování začalo...

Schulze, který byl v té chvíli ještě dost daleko, bombardování zaslechl a instinktivně vycítil, že je nějak spojeno s bojem o čerpací stanici. Zvuky houfni-cových granátů byly temné, hluboké a dunivé a podstatně se lišily od suchých, ostrých a praskavých ran iráckého dělostřelectva, které bylo slyšet dříve. Schulze šťouchl do iráckého řidiče a zařval „stop!“. Iráčan to pochopil teprve až tehdy, když od Schulzeho chytil pěknou ránu do hubeného ramene. Pak okamžitě dupl na brzdy a zastavil. Schulze seskočil na zem a mával na ostatní vozidla v konvoji, která jela za ním, aby taky zůstala stát.

Matz se ke kamarádovi okamžitě rozběhl. Měl na hlavě kapesník namočený v octě, kterým se marně pokoušel zbavit bolesti hlavy. Měl taky temné kruhy pod očima a nemohl se dostat z hrozného kocoviny. Instinkt

193

zkušeného vojáka mu však neomylně signalizoval, že jsou v nebezpečí. „Co se děje?“ zeptal se Schulzeho.

„Vypadá to, že náš pluk dostává na frak,“ odpověděl Schulze pochmurně, „ale podívej se na ty anglán-ský letadla,“ dodal vzápětí a ukázal na temné siluety, které se vynořily na jasně modré obloze.

„Divný, co? Že z nich ani nevypadávají vajíčka na hniličku.“

„Nebudou asi sypat bomby na čerpací stanici. To by ji taky mohli úplně rozflákat,“ uvažoval Matz.

„To je fakt, ale můžou si takhle připravit místo, na který pak zaútočí jejich pěchota. A oni mají přece taky obrněná vozidla, vzpomínáš si?“

Matz zasmušile přikývl a jen si přál, aby ho přestala bolet hlava. Měl pořád pocit, jako kdyby mu někdo do týlu vrážel dvě rozpálené jehlice.

„Co asi budeme dělat?“

„Musíme dostat tyhle nákladáky někam, kde by byly kryty,“ odpověděl Schulze. „Náš velitel má nějaký své plány a ty autáky v tom hrajou roli.“ Další salva těžkých granátů dopadla na terén za vyvýšeninou a zvedla obrovský oblak černého kouře, který začal vystupovat k obloze. „Tam to bude lepší,“ ukázal na sevřenou skupinu palem a nízkých křovin. „Budeme víc schovaní a taky budeme mít lepší výhled. A jak je ti jistě jasné,“ zašklebil se, „když je náš velitel Dodenburg v bryndě, tak ho z ní musíme vytáhnout, ne?“

Matz v tu chvíli zapomněl na svou kocovinu a dokonce na tváři vyloudil úsměv: „Samozřejmě, že ho v tom nenecháme,“ prohlásil odhodlaně. „Krucinál, já si pořád myslím, že skrz ty Angličany musíme projet jako nůž máslem.“

„Tos řekl skoro jako básník, ty malej prďolo. Tak jdeme na to...“

Anglické letouny po skončení náletu na Iráčany odletěly a před obranným pásmem letecké základny po nich zůstaly v poušti jen rozryté kouřící jámy, které vypadaly jako dílo nějakého gigantického krtka. Piloti

194

ti letadel mohli být se svým výkonem spokojeni, protože umlčeli irácké dělostřelectvo, a irácká pěchota

se ve strachu krčila v krátech po bombách. O tom, že by snad tyhle jednotky mohly pomoci Němcům, kteří teď brání čerpací stanici, nemohlo být v téhle chvíli ani řeči. Teď už duněly jen anglické houfnice, které systematicky ničily pozice německé obrany poblíž stanice.

Tři britská obrněná vozidla ve formaci tvaru „V“ s rozšířením na bocích stále kryla průchod, který k čerpací stanici vedl. Zdi budovy při výbuchích šrapnelů pukaly a praskaly, jako kdyby trpěly nějakou ošklivou kožní chorobou. A za vozidly postupovala britská koloniální pěchota, soustředěná v menších skupinách, využívajících ochrany, kterou jim poskytovaly obrněnce. Tmavé tváře těchto vojáků se leskly potem, z jejich temných očí sálalo odhodlání bojovat.

Z obrněného vozidla, které jelo na špici formace, se snažil kapitán Kerrigan obhlédnout situaci. Opatrně vyhlížel z pootevřeného poklopu věže, protože se nechtěl příliš vystavovat. V tomhle terénu by byl pro německé ostřelovače snadným cílem. Obrněná vozidla a pěchota se navzájem potřebovaly. Ani jeden z nich nemohl být bez vzájemné součinnosti při dobývání čerpací stanice úspěšný – a základna královského letectva vodu prostě potřebovala!

Chlapi v táboře se už z hrozného horka a žízně hroutili přímo po desítkách. I Kerrigan se cítil velice špatně. Zpoceně tělo navíc svědělo a on musel vyvinout hodně úsilí, aby se nezačal škrábat — především v podpaží a v rozkroku. Snažil se myslet jen a jen na ochranu postupu pěchoty až k místu, odkud bude zahájen na čerpací stanici konečný útok.

Palba houfnic, jejichž granáty dopadaly do prostoru před Kerriganem, pokračovala i v těchto chvílích. K jejímu přerušení mělo dojít teprve v okamžiku, kdy špice obrněných vozidel ve formaci dospěje k poláma-

195

ným palmám, což bylo asi tak čtyřicet metrů od vchodu do čerpací stanice. V tom okamžiku měla obrněná vozidla zahájit krycí palbu.

„Rozkaz pro střelce!“ zavelel Kerrigan vysílačkou. „Vzdálenost tři sta padesát metrů. Pálit krátkými dávkami. Mířit na okna a dveře!“

„Rozkaz!“ ozval se na to kulometčík a stiskl spoušť těžkého kulometu. Obrněná vozidla na bocích skupiny také spustila. Na zdech čerpací stanice se objevily obláčky po zásazích siřel. Velké úlomky zdí a kamenů padaly na zem a horní část budovy pomalu mizela v kouři a prachu. Němci však zatím na útok nereagovali.

Kerrigan spokojeně přešel jazykem přes rozpraskané rty. Začátek útoku vypadal dobře. Jestli to takhle půjde dál, říkal si, tak to dneska večer bude muset v důstojnické jídelně náležitě oslavit – nejdřív se pořádně napije vody a pak si samozřejmě dopřeje spoustu dalších potěšení. Vzápětí však raději pustil z hlavy, co bude večer, a zadíval se na to, jak se angličtí vojáci přibližují k mlčící čerpací stanici. Všude byl relativní klid, jenže ten nemohl mít dlouhé trvání.

Schulze a Matz už byli nablízku... Moc dobře pochopili celou situaci: Stačí málo — a po jejich pluku Wotan je veta. Anglani postupují pod ochranou obrněných vozidel, kryti palbou z houfnic, a v téhle chvíli už jsou od cíle asi dvě stě metrů. Brzy podpurná palba houfnic ustane a pěchota nastoupí k závěrečné zteči.

Schulze se obrátil k Matzovi, který nesl jeden z kulometů, „vypůjčených“ od „domorodých esesáků“, jak říkali svým iráckým řidičům. „Tak se podívej, ty velkej střelče, já bych chtěl, abys vyřídil ty maníky za tím nejbližším obrněným vozidlem. Když se nám povede je zpanikařit, tak to všichni rychle zabálí.“

Matz, známý u pluku jako nejlepší střelec, přikývl, ale neodpustil si poznámku:

„To je ale dost velká dálka. Kdybych to tak moh pokropit...“

196

„Bylo by to plýtvání municí, Matzi. A my stejně nemůžeme dostat ty, co se schovávají za obrněné vozidla. Teď radši nech všech keců a dej se do toho.“

Matz vzal zásobník lehkého kulometu, nasadil ho do zbraně, pak všechno zkontroloval a postavil třínožku. Opřel pažbu kulometu do pravého ramene a sledoval hledím terén. Říkal si, že to by musel mít sakra štěstí, kdyby se mu podařilo trefit anglického pěšáka na tuhle vzdálenost. Opatrně se dotkl spouště, zatajil dech, zaskřípal zuby a sám si zavelel:

„Pal!“

Pažba ho udeřila do ramenního kloubu, vzduch byl náhle prosycený zápachem nitroglycerinu. Stopové střely vyrazily z ústí hlavně kulometu a svištěly na pěchotu u obrněných vozidel. Matz vztekle zavrčel. První dávka zvířila oblak písku dobrých deset metrů před Anglány. Byli mimo dostřel.

Nečekaná střelba z pravého boku však anglické koloniální vojáky vyděsila. Vždyť jim všichni říkali, že z téhle strany jim žádné nebezpečí nehrozí! Nevletěli do nějaké pasti? To nebyla dobrá představa – a tak se ještě víc přimkli k obrněnému vozidlu, které ve snaze pomoci jim zpomalilo a pak téměř zastavilo. Obě zbývající obrněná vozidla udělala totéž, protože jejich řidiče nenadálé stopové střely z nečekaného směru také vyděsily.

„Proboha, jed'te dál, nezastavujte se!“ křičel rozzlobený Kerrigan. Kopl do zad svého řidiče, který seděl v kabině pod věží vozidla, a nepřičetně zařval: „Vpřed!“. Kolem se zatím nic nového nedělo.

A to byl právě okamžik, na který Dodenburg dlouho čekal. Rychle vyskočil a sáhl po jednom ze zvláštních předmětů zvoncového tvaru, který měl připravený u dveří. Bleskově dveře otevřel a vyrazil v prudce žhnoucím slunci směrem k nejbližšímu obrněnému vozidlu.

Kerrigan hned rozpoznal, co je to za předmět,

197

s kterým ten muž běží. „Vyřid' toho chlapa!“ řval na svého kulometčíka. „To je magnetická protitanková mina!“

Dodenburg kličkoval mezi padajícími granáty, občas mizel ve velkých oblacích zvířeného prachu a písku a nakonec se vrhl stranou na zem. V tom okamžiku na něj Kerriganův kulometčík vypálil dávku, která však šla úplně vedle, protože Dodenburg už zase běžel a kličkoval. Ostřelování granáty najednou ustalo. Na základně se domnívali, že je to přestávka, která předchází konečnému útoku. Angličané se však neodvažovali ostřelovat cíl až do poslední chvíle, protože mohli zasáhnout vlastní lidi.

Kerrigan si uvědomil, jaké nebezpečí jim hrozí. Jeho jednotka je v pěkné bryndě, protože Němčouři během minuty odrovnají některé z anglických obrněných vozidel.

„Vyskoč, Charlie!“ zařval zuřivě na řidiče druhého vozu, protože viděl, že Němec právě tam zmizel. Bylo jasné, co provede: Nasadí magnetickou protitankovou minu na bok obrněného vozidla, zaktivizuje ji a sám se vrhne někam stranou, aby se zachránil. „Charlie!“ stačil ještě jednou Kerrigan vykřiknout, ale závěr jeho zoufalé výzvy zanikl v těžkém dunivém výbuchu, vycházejícím odněkud zespod obrněnce.

Kerrigana obešla hrůza. Viděl, jak se obrněné vozidlo doslova zvedlo do vzduchu, jako kdyby ho někdo zespodu podepřel, ale pak se silným zaduněním spadlo znovu na zem. Uletěla mu kola a trup dosedl na pouštní půdu. Z rozbité věže pomalu vystupoval oblak černého kouře. Ven se nedostal nikdo.

Britští koloniální vojáci, kteří se drželi v blízkosti, propadli panice. Zmocnila se jich hrůza, začali hystericky křičet, rozbíhali se na všechny strany a strkali přitom jeden do druhého. Každý se chtěl dostat do bezpečí... a tak se dali na ústup. Jeden z anglických důstojníků vytáhl revolver a snažil se vojáky hrozbami

198

zadržet, ale bylo to marné. Panika je úplně ovládla a oni prostě bezhlavě utíkali. Někteří přitom i zahazovali svou zbraň. Teď už se s nimi jako s vojenskou silou nedalo počítat.

Kerrigan marně vydával vysílačkou pokyny:

„Stáhněte se... opakují... stáhněte se! Střelci... vypalte kouřové střely! Kryjte pěchotu...“

Potom konečně přece jen na oblohu vyletěly kouřové rakety a do chodu bylo uvedeno i zařízení na vystřelování kouřových granátů, umístěné na bocích obrněných vozidel. Nad pouští se okamžitě vytvořila clona z hustého černého dýmu, která rychle houstla. A ten dým poskytl kýžený úkryt dvěma zbývajícím obrněným vozidlům i zbědované, stahující se pěchotě. V té chvíli začaly znovu pálit houfnice.

Na ochozu čerpací stanice stál Krause a nadšeně mával na Dodenburga, který se jak přízrak nořil z dýmu. Tvář měl černou, ale výraz v obličeji šťastný. Do-denburg to zamávání Krausemu opětoval a Krause nadšeně sděloval Supovi, sledujícímu ústup Angličanů dalekohledem:

„To je přece úžasné, jak velkolepou věc Sturmbannführer Dodenburg dokázal! Zachránil nás!“

„Ano,“ reagoval na to Sup suše a bez jakéhokoliv nadšení. „První anglický útok nebyl úspěšný. Ale to byl jen začátek, oni přijdou znovu. Zoufale potřebují vodu. Ale může se stát, že potom snad už ani nebude zapotřebí, aby nás mladý, poněkud divoký, i když odvážný Sturmbannführer Dodenburg musel

opět zachraňovat.“

Sup sklonil dalekohled.

Budova čerpací stanice se znovu rozhoupala, protože na ni nanovo začala pálit obrovská houfnice. Granáty se zlověstně rudým plamenem dopadaly pár metrů odtud. Jen kdyby už ten zatracený tlustý irácký velitel na Angličany zaútočil a pořádně je stiskl, pomyslel si zlostně Sup. Tušil však, že k tomu teď nedojde, i když k Habbá-níji postupovaly další irácké jednotky. Všechny na tom

199

totiž byly – pokud šlo o připravenost a bojové odhodlání – asi stejně jako mechanizovaná brigáda.

Sup si v zamyšlení pomalu přešel po svém velkém nosu a jen stěží mu docházelo, proč vojáci tak nadšeně vítají vracejícího se Dodenburga a Schulzeho i Matze, kteří se tu najednou zničehonic objevili. Velitel pluku pomalíčku přicházel ke stejnému závěru, k jakému už dospěli jeho podřízení: akce v Bagdádu byl omyl. Obersturmbannführer Walther Geier – řečený Sup – však nebyl člověk, kterého lze spojovat s nějakým omylem.

4.

Bylo to dost překvapivé, nebo se to aspoň tak americkému velvyslanci zdálo, že ten britský generálmajor vypadal docela spokojeně. Byl zřejmě hodně unavený, měl rozpraskané rty jako ti vojáci, kteří měli za sebou horký den s malým přidělem vody. Velvyslanec Willard Armstrong znal Brity a tak si říkal, že generálmajor Smart patrně nechal snížit přiděl vody na polovinu a že podle tradic britské armády snížení platí i pro důstojníky. Neúspěch při útoku na čerpací stanici se na náladě Britů nijak neprojevil, a tak byl Smart docela v dobrém rozmaru, když se s velvyslancem sešel. Armstrong odložil pušku a zapadl do nabízeného křesla. Smart na něj přátelsky spustil:

„Vy jste, Willarde, ten nejagresivnější neutral, kterého jsem kdy viděl. Nikdo vám neuvěří, když budete tvrdit, že jste se do palebné linie dostal jen tak náhodou.“

„To je fakt, Keně,“ odpověděl blahovolně velvyslanec, „ale bylo to v zájmu dobré věci. A možná že to přesvědčí velení americké armády, aby mě jako starého válečníka povolalo. Teď ovšem jsem jen důstojník v záloze, ale mohl bych nastoupit do služby a třeba jen

200

rozdávat mladým vojákům prezervativy, aby nechytli nějaké ošklivé nemoci. Můj soukromý život teď asi probírat nebudeme, ale řekněte mi – jaké je teď moje poslání? Co mám podle vás dělat?“

„Zaskočit tam, kde je to potřeba, Willarde,“ odpověděl Smart, který si uvědomoval, že na velvyslancovy otázky musí bez dlouhých řečí dávat jasné a přímé odpovědi – Američané jsou na to navyklí.

„Je tady takový problém,“ řekl tedy. „V Basře se začala vyloďovat britská brigáda. Budou je tam zřejmě obtěžovat ostřelovači a podobní neřádi, a tak už tam velitel brigády generál Slim poslal své Gurkhy a ti mají všechny ty ostřelovače zlikvidovat, do čehož se, jak doufám, už mezitím dali. Jakmile bude vyloďování skončeno, tak nám sem letecky pošlou jeden prapor britské pěchoty.“

„Ale... můžeme tak dlouho vydržet bez vody?“ přerušil ho velvyslanec.

Smart si přešel rukou po obličeji a na okamžik zavřel oči, prostě jako velice unavený člověk, který nemyslí na nic jiného než na to, že by si rád trochu zdříml.

„Na tuhle otázku je, Willarde, jednoduchá odpověď: Nemůžeme. Už teď je naše marodka plná lidí, kteří zkolabovali buď kvůli horku, nebo kvůli nedostatku vody.“ Smart zvedl prst: „Náš meteorolog však říká, že tu každou chvíli můžeme čekat déšť.“

„Déšť?“

„Ano, má přijít déšť. Co nevidět nastane období dešťů a velitel meteorologů je přesvědčen, že k tomu dojde velmi brzy.“

Velvyslanec se suše usmál:

„Je legrační, že osud britského impéria závisí na dešti. Ale do té doby, než ty deště přijdou, necháte Němcoury, aby drželi dál čerpací stanici?“

„Ne, Willarde, o čemž se přesvědčíte, jakmile vám vysvětlím náš postup.“

201

„To mě opravdu zajímá,“ zpozorněl americký velvyslanec.

„Během dvou hodin začneme s celkovým útokem. Všechna letadla, která jsou schopna nést bomby,

poletí na cíle v Bagdádu...“

„Mám dojem, že jste chtěl mluvit o čerpací stanici.“

„K tomu se hned dostanu. Podle mého odhadu pohlaváři spiklenců či povstalců zpanikaří, když na ně zadupeme. Už se k nim určitě doneslo, že se britská brigáda vyloďuje v Basře. Podle mého názoru to povede k tomu, že tady zatáhnou růžky a tu svou brigádu odtud odvedí k obraně Bagdádu. A v tom případě Němci podle všeho odejdou s nimi.“

Velvyslanec o tom chvíli uvažoval. Zvenčí sem doléhalo rachocení traktorů, které za sebou táhly valníky naložené bombami pro letadla. Mechanici zkoušeli u jednoho z letadel motor, protože s ním něco nebylo v pořádku. Všelijak skytal a rachotil, a když se konečně rozeřval na plné obrátky, tak najednou zhasl.

„Vy si opravdu myslíte, Keně, že Němčouři odejdou?“ zeptal se velvyslanec nedůvěřivě a snažil se přitom překřičet rámus, který sem doléhal zvenčí. „Už jste proti nim kdysi bojoval v té první světové, tak je snad znáte...“

„Ano, bojoval jsem proti nim,“ přikývl generálma-jor Smart. „Byl jsem tehdy důstojník pěchoty, všechno jsem zažíval přímo v zákopech a teprve později mě poslali do královského leteckého sboru. Já o Němcích vím, že v poslední válce bojovali vždycky až do poslední chvíle. Ted' ale při útoku na čerpací stanici chystáme něco neobvyklého. Žádal jsem, aby se přihlásili dobrovolníci. Počítáme při té akci jedine s lidmi odtud.“ Jeho hlas zazněl odhodlaně: „Tentokrát ty Němce prostě vypálíme!“

„Ano? A jak?“

202

„Víte přece, že celý Irák leží na obrovském ložisku ropy. V roce třicet devět jsem ještě míval čas na to, abych se mohl projet na koni. Vždycky mě udivovalo, že kůň nechtěl nikdy pít místní vodu, i když k ní byl snadný přístup. A pak jsem si uvědomil, že nehluboko pod povrchem tu všude můžete najít ropu. A povrchová voda byla tou ropou zkažená.“

„To chápu. Nechápu ale, jak chcete ty Němce vypálit,“ podotkl zvědavě velvyslanec.

„Tak pokračuju. Celý den jsme ostřelovali granáty prostor u čerpací stanice, a tak jsou tam všude krátery. Je to taková měsíční krajina. A co si myslíte, Willarde, že tam do těch kráterů zespuu pomaloučku, ale bez přestání prosakuje?“ Generalmajor Smart se na Američana vítězně podíval.

„Ropa?“

„Ano, ropa, celé galony, a ty jen čekají na to, až je někdo zapálí. Takže je zřejmé, že bychom s trochou štěstí mohli ponořit čerpací stanici takříkajíc do moře plamenů. Někteří moji chlapci ted' pracují jako diví na přípravě takové specialitky...“ Smart se usmál: „Výborně se k tomu hodí flašky od chlastu — samozřejmě už vyprázdněné. Do těch flašek se naleje letecký benzin a pak už to jde raz dva — ropa usazená v kráterech hoří jako divá.“

„Hezky se to poslouchá, Keně. Ale vaši lidé budou ve stejné situaci jako Němčouři. Oheň přece bude pálit obě strany, tedy i vás, že je to tak?“

„Ne tak docela,“ pronesl generálmajor Smart tajemně. „Za normálních okolností by to tak asi mohlo být. My ale máme v rukou tajnou zbraň.“

Dodenburg stál na ochozu čerpací stanice a dalekohledem si prohlížel pláň pod sebou. Viděl, jak z letecké základny startují anglická letadla. Stroje se jen s obtížemi dostávaly do vzduchu, měly zřejmě příliš těžký náklad. Tušil, jaký náklad to je — bomby, určené proti povstalcům v Bagdádu.

203

Jak se mohl dalekohledem přesvědčit, na iráckých pozicích byl klid. Irácké dělostřelectvo už několik hodin nestřílelo a i na tu dálku bylo možné rozeznat dlouhou kolonu, která byla nasměrována na sever k hlavnímu městu. Dodenburga napadlo, jaká asi bude reakce Iráčanů, až zjistí, že spousta jejich vozidel včetně řidičů někam zmizela.

Velitel roty však vzápětí pustil z hlavy irácké spojence a svůj pohled zaměřil na základnu královského letectva.

Na ranvejích byl v akci pozemní personál, který připravoval letadla ke startu. Na ostatních částech letecké základny však byl zřejmě klid. Dodenburg si všiml, že v areálu jsou i obrněná vozidla. Kolem nich se nic nedělo, nikdo u nich ani nebyl. Mělo to snad znamenat, že Angličané mají válčení plné zuby a že nový útok nehodlají podniknout? Ale to budou muset, pokud nechtějí umřít žízni! Můžou sice mít nějaké

rezervy, ale vzhledem k velikosti místa to nebude mnoho — a v každém případě to nebude stačit. Odložil dalekohled a poněkud zneklidněně se podíval na oblohu. V její barvě došlo ke změně — z obvyklé jasné modři najednou ztmavěla a načala nabírat olověnou šed'. Slunce téměř zmizelo za letícími a vzdouvajícími se mraky. Dodenburg se musel sám sebe ptát, zda to náhodou nepřichází další hrozná písečná bouře. Snad ne, utěšoval se. To, co už jednou v písečné bouři zažil, mu úplně stačilo. A kromě toho — písečná bouře by poskytla Angličanům krytí, které by tolik potřebovali při eventuálním novém útoku na čerpací stanici.

Rozhodl se nemyslet na nebezpečí, které by mu mohlo od přírodního živlu hrozit, a soustředil se na aktuální bojovou situaci. Zatím měli Němci důležité trumfy ještě ve svých rukou, poněvadž ovládali čerpací stanici, ale v případě, že se Iráčané stáhnou — k čemuž zřejmě může dojít — zbývá otázka, co dobrého

204

jim může tato výhoda přinést? Jeden osamělý pluk zbraní SS bez spojení s týlem a se zásobovací základnou, bez těžkých zbraní atakdale atakdale, není Britům rovnocenným soupeřem.

Dodenburg očekával, že Sup nemůže ani v těchto chvílích uvažovat jinak než jako dřív. A tak ho ani nepřekvapilo, když od něho slyšel, že jediný způsob, jak se z této situace může úderný pluk SS Wotan dostat, je „někam vyrazit“. Ale kam? Sýrie se jako cíl nehodila, byla příliš daleko, a jestliže Angličané znovu získají kontrolu nad Irákem, nikdy se Wotanu nepodaří syrské hranice dosáhnout. Vždyť jsou tu ještě anglické letouny — a ty Němce hravě objeví!

A co Turecko? Na několik okamžiků o této možnosti zauvažoval — bylo to ve chvíli, kdy se obloha ještě víc zatáhla a vypadala ještě hrozivěji. Jestliže Angličané opět ovládnou Irák, posílí to jejich prestiž u Turků, kteří potom budou hájit svou neutralitu co nejdůrazněji. A on neměl nejmenší chuť strávit zbytek války v některém z tureckých internačních táborů, o jejichž existenci se mohl při nedávném průjezdu Tureckem přesvědčit.

Nakonec zůstává Persie, nebo jak se té zemi teď říká — Írán. Věděl o ní velmi málo. Například to, že zemi vládne negramotný bývalý poddůstojník kavalerie, který se zmocnil trůnu, a teď si říká „šáh šáhů“. A tento „šáh šáhů“ je proněmecky orientovaný, zřejmě ho inspiroval jiný bývalý poddůstojník, který se vyšvihl skoro až k nebesům. Býval to svobodník a jmenuje se Adolf Hitler.

Dodenburg zvažoval všechny možnosti:

Můžou zamířit na jih od Bagdádu a držet se co nejvíc pouště. Pak můžou překročit Tigris a vydat se na milost a nemilost tou starému lumpovi v Teheránu. Bezpochyby tu půjde o peníze. Dá se snad předpokládat, že reichsführer SS Heinrich Himmler bude ochoten zaplatit, aby zachránil svůj oblíbený pluk.

205

Náhle však musel své úvahy o budoucnosti přerušit. Na východě se objevil oslnivý záblesk, po chvíli následovaný tlumeným duněním hromu. Nezdálo se ale, že by tenhle zvuk mohl mít něco společného s prožitou písečnou bouří, to si okamžitě a rád uvědomil.

Na ochoz se v tomto okamžiku vyškral i Sup, který veliteli roty okamžitě sdělil svůj „objev“:

„Bude pršet, Dodenburgu.“

„Vypadá to tak, obersturmbannführere,“ vyjádřil se opatrně Dodenburg a zadíval se na klikatý bílý blesk, který právě prot'al olověné nebe.

„A víte, co to pro nás znamená?“ pokračoval Sup.

„To nevím,“ přiznal se Dodenburg, který teď opravdu netušil, kam Sup svým dotazem míří.

„To znamená,“ vyštěkl spěšně Sup, „že tohle místo pro nás ztratilo hodnotu jako nástroj k vydírání nepřítele. Angličané budou pochopitelně zachytávat všechnu dešťovou vodu, která tady spadne, a tahle čerpací stanice nebude mít už žádný význam.“ Kolem se už shromáždili i další velitelé a Sup je teď jednoho po druhém doslova probodával svým pověstně chladným pohledem. Zvláště se ovšem soustředil na velitele 1. roty. Jako kdyby tenhle mladý muž za všechno mohl. „Co mi na to řeknete, Dodenburgu?“ „Už jsem o celé věci trochu přemýšlel, obersturmbannführere,“ řekl váhavě Dodenburg. Moc dobře věděl, že právo myslet většinou Sup považuje za svou výsadu. Alespoň tady, u pluku. „Pokusil jsem se udělat nějaká opatření v případě, že budeme muset tohle místo opustit.“

„A o jaká opatření jde?“ podivil se Sup. „Doufám, že jste nepodnikal nic za mými zády.“

„Samozřejmě že ne!“

„Sturmbannfuhrere!“ Mladý příslušník Wotanu, který byl právě na hlídce, vzrušeně ukazoval kamsi před
206

stanici. „Tamhle se něco děje!“ Všichni se tam zadívali. V tu chvíli však naplno udeřila bouře. Divoce rozebraný nachový blesk protáhl šedou oblohu a hned na to zaduněl hrom.

Nebylo pochyb: Angličané využili situace a chystali se znovu k útoku. Bylo vidět dvě obrněná vozidla, za nimiž postupovaly sevřené skupiny pěšáků, kteří se kryli za obrněnci. Avšak v tomto anglickém útoku bylo něco zvláštního... Mezi dvěma obrněnými vozidly postupovala skupina podivně, až groteskně oblečených postav. Na první pohled se zdálo, že to jsou nějaké gigantické bytosti oblečené do bílých rouch. Měly zvláštní vyboulené helmy, které jim kryly i tvář, před očima se jim leskly štěrbiny, které vypadaly jako zasklené.

„Co to sakra je?“ vyštěkl Sup a ukázal na ně svou vycházkovou hůlkou. Brzy to zjistili.

Obě obrněná vozidla se najednou zastavila, jejich věže se daly do pohybu a kulometry spustily palbu. V témž okamžiku groteskně oblečené postavy před sebe mrštily nějaké láhve. Ty po dopadu na zem explodovaly. Při každém výbuchu se nachově zablesklo a v kouři, který se okamžitě začal kolem šířit, už ani dost dobře nebylo možné podivné útočníky vidět. Tohle trvalo ale jen malou chvíli. Pak se vzduch pročistil a ony bytosti vykročily vpřed. Bez úrazu procházely smrtonosnými plameny!

„Ropa!“ vyjekl Sup. „Celá tahle země plave na ropě. A oni ji zapálili! Ti divně oblečení chlapi na sobě mají azbestové obleky. No jistě...! Takovéhle věci na letecké základně musejí mít, používají je hasiči. A teď v tom jdou na nás a až se dostanou úplně blízko, tak...“

„Tak nás zapálí a vykouří jako krysy z díry,“ doplnil ho zaraženě Dodenburg.

Šokovaný Sup jen beze slova přikývl...

Kerrigan byl teď plný optimismu. Jeho dobrovolníci odváděli vynikající dílo, i když jim divoká palba z
ně-

207

meckých pozic přece jen působila jisté ztráty. Divoká, ale natolik zmatená, že je rozhodně nedokázala zastavit. Zatím bylo zřejmé, že se Němcům nedaří před ohněm a černým dusivým kouřem z hořící ropy uniknout. Kerrigan teď už věřil, že tentokrát bude anglický pokus o dobytí čerpací stanice úspěšný.

Linie útočících se znovu zastavila a kulometčíci ve věžích obrněných vozidel pokropili terén před sebou deštěm střel. Muži v neforemných azbestových oblecích se znovu rozpráhli a znovu hodili... A znovu na místech výbuchů vyskakovaly jazyky ohně. Útočníci v azbestových oblecích se nezadržitelně blížili k čerpací stanici.

Když se oblak postupujícího černého dýmu na okamžik rozptýlil, Kerrigan stačil zahlédnout hrstku Němců, kteří se pokoušeli vyplazit dveřmi z čerpací stanice. „Cíl vpravo, kulomet, pal!“ vykřikl do vysílačky.

Okamžitě se ozval frenetický rachot kulometu, provázený charakteristickým zvukem odpadávajících prázdných mosazných nábojnic. Bylo vidět, že Němci padají a byl i jasně slyšet jejich bolestný křik. Okolí čerpací stanice stálo v jednom plameni, teď tu všude vládla jen smrt, ničivější stále s narůstajícím horkem. Zdálo se, že hrozný žár vysává z plic útočníků poslední špetky vzduchu. Pod azbestovými obleky útočníků stékaly potoky potu, který jim doslova omýval i obličej a zaléval slídové kryty očí, takže téměř neviděli. Z čerpací stanice, jejíž kamenné stěny teď přímo žhly, německá palba postupně opadávala. Obránci už zjevně pochopili, že je konec, že jsou poraženi — a pokud se nevzdají, čeká je smrt v plamenech. Oheň se neúprosně blížil a polykal všechno, co mu leželo v cestě. Teď to byla skutečně jen otázka minut, kdy ještě budou moci vyrazit ze stanice ven, odhodit zbraně a prosit o smilování — pokud ovšem už i teď není pozdě.

208

Kerriganovi zbývalo k čerpací stanici necelých sto metrů — byl úplně ochraptělý, jak v té vřavě vykřikoval povely, tvář měl rudou od vypětí i od plamenů, ale teď před sebou viděl poslední fázi boje. Přípravoval se k tomu, že seskočí z vozidla a vrhne se do dveří čerpací stanice — ale najednou se stalo něco zvláštního: Doslova se otevřela nebesa a z nich sjel na zem obrovský jasný blesk, provázený

děsivou hromovou ranou. Jako by nějaký šílený obr zplna – se strašným sykotem – shůry dýchl na zem. Z nebes se spustila pevná šedivá stěna studené vody.

Během okamžiku se vojáci, kteří postupovali s nasazenými bodáky, octli po kolena v blátě. Oslepující liják je skoro přimáčkl až k zemi, vůbec se nedokázali zorientovat. Ohně, které ještě před chvílí všude kolem plápolaly, se pod návalem deště tlumily a nakonec syčivě hasly.

Děšť všechno pod sebou doslova odmetal a jeho účinek ještě znásobil vítr, který se najednou zvedl a jako ohlušující kvílivá siréna všechno přehlušil. Vypadalo to, jako by nějaké božstvo na nebeských výšinách rozhodlo, že všichni tihle blázniví smrtelníci mají být smeteni z povrchu zemského.

Výhoda, kterou útočící Angličané původně měli, se začala vytrácet. Muži v azbestových oblecích byli unaveni a teď se skoro nemohli pohybovat. V těžkém terénu jim podklesávala kolena. Jejich posláním tady končilo... Pěchota, postupující za obrněnými vozidly, se sice stále víc tiskla ke strojům, které ji chránily, ale i tak ji děšť oslepoval a vítr bičoval. Do Kerriganova vozidla se dostala voda a za chvíli jí bylo tolik, že to začínalo být neúnosné.

Kerriganovi bylo jasné, že útok musí rychle dovést k vítěznému konci. Pokud teď nedonutí Němce, aby se vzdali, nebude ani tenhle druhý pokus úspěšný. Zařval na řidiče:

„Zastavit... Nechtě motor běžet... Proboha, jen ho nevypínejte! Musím obhlédnout situaci.“ Vyskočil

209 z vozidla a vpadl tak do silného větru, který z něj okamžitě rval mokrou uniformu.

Musel se probíjovat dešťovou clonou a přitom se pokoušel dát vojáky dohromady, ale jeho volání nikdo neslyšel, vítr mu trhal slova od úst. Vojáci se k sobě instinktivně tiskli, báli se, že je hrozný vítr může někam odnést. Kerrigan to tedy vzdal a vrátil se do svého obrněného vozidla. Vlezl dovnitř, zavřel nad hlavou příklop ve věži a uvědomil si, že se celý třese. Bezmocně naslouchal, jak děšť vytřukává na kovový povrch vozidla smutný konec nezdařeného útoku. Říkal si, že jediné, čím se může utěšovat, je vědomí, že když on v tomhle božím dopuštění nemůže Němce vidět, tak oni také nemůžou vidět jeho...

Po půlhodině strašná průtrž mračen skončila. Stalo se to náraz, jako když někdo mávne kouzelným proutkem. Na nebi se okamžitě objevilo slunce. Ze všeho začala najednou vystupovat pára. Pěšáci se jen těžce zvedali, potáceli se, vypadali jako nějací šediví duchové vystupující z mlhy, protože i z nich šla pára.

Kerrigan otevřel věž a nevěřicně potřásl hlavou jako člověk, který se pokouší probrat z těžkého spánku. Několikrát rychle zamrkal. Díval se na čerpací stanici, ale její obraz se před ním pohupoval, jako by plula v šedivém moři. Z okapů budovy se ještě pořád řinula voda, ale okamžitě se odpařovala a vytvářela bizarní obraz. Dalo se čekat, že co nevidět budou moci Němci znovu zahájit palbu. Zatím však zřejmě i oni byli tou hroznou průtrží šokováni. Kerrigan věděl, že jediná možnost je zaútočit jako první. Dřív, než se Němci proberou.

Jeho prudká irská krev ho popohnala, vyklonil se z věže a vykřikl: „Tak, hoši, jdeme na ně!“ A bez váhání s revolverem v ruce seskočil na zem. Zvedl ruku se zbraní nad hlavu a zařval: „Vpřed!“ Byl v té chvíli podoben obrazu odvážného generála z devate-

210 nátého století, který s tasenou šavlí vedl své vojáky do boje.

Odvaha působila nakažlivě. „Jdeme na ně!“ ozývalo se ze všech stran a Angličané znovu vyrazili po rozpařeném písku do nového útoku na čerpací stanici. Když se první pěšák dostal až ke dveřím budovy, hodil dovnitř granát. Kerrigan byl tak blízko, že se musel před očekávaným výbuchem krýt. Granát uvnitř explodoval, ze dveří se vyvalil šedivý kouř. Kerrigan tam vzápětí odvážně vrazil, několikrát varovně vystřelil a vykřikl: „Vzdejte se!“

Nikdo se však zřejmě vzdát nemínil. Nikdo tam ani nebyl. Jediné, co Kerrigan objevil, bylo tělo jednoho mrtvého Němce. Ležel v louži krve, která se už začala srážet. Kerrigan ho překročil, šel dál a ostatní ho následovali. Kroky jejich těžkých bot duněly po kamenném schodišti...

Kerrigan si v chůzi nabíjel revolver. Schodiště bylo poseto úlomky zdiva a prázdnými nábojnicemi. Dostali se až na první odpočívadlo, ale tam našli jen odhozenou výstroj. U stěny pak objevili dalšího mrtvého vojáka ve zkrvavené uniformě. Měl rozervané břicho... První místnost nahoře v čerpací věži byla prázdná. Stejně tak i druhá. A třetí taky.

Kerrigan vrátil revolver do pouzdra. „Ptáček uletěl,“ pronesl překvapeně. Ani nikdo z jeho lidí tu někoho živého nenašel. Během té hrozné průtrže mračen Němci zmizeli. Otázka byla: kam?

5.

„Zmizeli, pane generálmajore! Jsou pryč! Asi zdrhli, když byla ta bouře,“ hlásil Kerrigan, v jehož hlase znělo i ohromení, i určitý triumf.

Byl špinavý, měl zarostlou tvář, zarudlé oči s víčky ožehlymi ohněm, ale celkově vypadal spokojený, jako

211

voják, kterému by se před několika týdny ani nemohlo snít o tom, že bude generálmaj ořovi takové hlášení podávat.

„Poslal jsem průzkumnou hlídku, aby se po nich podívala. Po několika kilometrech našli jejich stopy, ale pak se vrátili, což bylo na můj rozkaz. Nechtěl jsem, aby se dostali příliš daleko – to pro případ, že bychom zase museli do protiútoků. V první řadě jsem myslel na čerpací stanici.“

„Počínal jste si správně, Kerrigane,“ pochválil ho generálmajor, „odvedl jste dobrou práci, a to v průběhu celé akce. Za to vás čeká vyznamenání.“

„Děkuji, pane generálmajore. Ale byl bych ještě radši, kdybyste mě doporučil do pilotního výcviku.“

Oba dva, Smart i velvyslanec se usmáli. Smart prohodil:

„Vedl jste si dobře, Kerrigane, to je fakt, ale sám dobře víte, že tady se nemůžete stát pilotem ve stíhačce, jak po tom toužíte. Je mi líto.“

„A co v bombardéru?“ naléhal neodbytný Kerrigan. „Tam bych, pane generálmajore, mohl být jako druhý pilot, tam bych se třeba mohl uplatnit.“

Na Smartově unavené tváři se znovu objevil úsměv.

„Tak dobře, Kerrigane, já vám to doporučení do příštího pilotního výcviku dám, ale teď především dám doporučení na vaše vyznamenání. A vy jděte a trochu se vyspěte! Zasloužíte si to.“

„Rozkaz, pane generálmajore!“ Kerrigan se vypjal, předpisově zsalutoval, udělal čelem vzad a vzorně odpochoval, jako kdyby byl na důstojnické škole v Cranwellu. Bylo vidět, jak mu tváře hoří nadšením.

Americký velvyslanec se usmál:

„Chtěl bych mít jeho léta, Keně.“

„Já vám rozumím. Jenže Kerigan si možná těch svých let moc neužije, když projde kompletním leteckým výcvikem. Naše bombardovací letectvo podniká náročné nálety na Německo a takoví vždy ochotní

212

dříči jdou do těch hrůz jako první.“ Pak si povzdechl a raději změnil téma hovoru. „Myslím, Willarde, že tlak na základnu královského letectva v Habbáníji teď bude slábnout. Během čtyřiaadvaceti hodin sem bude letecky přesunut jeden britský prapor, brigáda generála Slima se rozvinuje v deltě u Basry a podle posledních zpráv další britská brigáda je připravena ke vstupu do Iráku z Palestiny. K tomu má dojít zítra nebo pozítří.“

„V tom případě je britské impérium znovu zachráněno, Keně, že je to tak?“

Generálmajor Smart dost dobře nevěděl, jak má na slova vysokého hubeného Američana reagovat, nebylo mu totiž jasné, jestli jsou myšlena vážně nebo ironicky, a tak jen prohodil:

„Myslím, že i tak se to dá říct, Willarde.“

Velvyslanec však vzápětí pokračoval ve vážném tónu:

„Uvědomujete si, že tohle je vlastně první britské vítězství v této válce? Dochází k němu vlastně ještě dřív, než Rašíd Ali a jeho gang v Bagdádu odejdou ze scény, čímž bude prestiž Británie na Středním východě plně obnovena. Já vím, že Irák není nic jiného než prdel světa, prosím, Keně, o prominutí za tento výraz.“ Velvyslancovou tvář přelétl úsměv, také generálmajor se usmál. „Ale v každém případě jste tu dosáhli důležitého vítězství.“

Smart souhlasně přikývl.

„Myslím, že máte pravdu. Ale pokud jde o vás, Willarde... Jaké máte teď plány?“

„Vrátím se do Bagdádu.“

„Ale to možná bude ještě nějaký čas trvat, než se tam naše jednotky dostanou. Ta cesta by mohla být nebezpečná, a vy to víte,“ varoval ho generál-major.

„Musím se podívat, jak se mým lidem na velvyslanectví vůbec daří. A pokud jde o to nebezpečí — Iráča-

213

né vědí, že jsem neutral.“ To poslední slovo zvlášť zdůraznil a zašklebil se. „A kdyby na mě po cestě stříleli, tak jim taky střelbou odpovím. Ještě že mám tu pušku, co jste mi půjčili.“

„Považujte to, Willarde, za dar od vděčného britského lidu svému — jak bych to řekl... svému spojenci.“

„To je hezky řečeno, Keně,“ pronesl velvyslanec procítěně, „k tomu chci jen dodat — a tahle slova si pamatujte! — že to oficiální spojenectví nastane dřív, než uplyne rok.“ Američan vstal a podal Smartovi pravici. Venku začali mechanici zahřívát motory staříčkových letounů, z nichž narychlo udělali bombardéry. Chystali se na Bagdád. „Tak jim to tam nasype, Keně!“

Smart stiskl Američanovu ruku a uvědomil si, že je pevná a tvrdá, jako by ani nepatřila člověku, který většinu života strávil za psacím stolem. „Jistě vás brzy uvidím v uniformě, Willarde!“

„Nemůžu moc dlouho čekat,“ řekl na to velvyslanec. Ani jeden z nich však v tu chvíli netušil, že gene-rálmajor Smart Willarda Armstronga v uniformě nikdy neuvidí. Velvyslanec — ještě v civilním obleku — se dostal do Pearl Harboru právě onoho „Dne hanby“, tedy 7. prosince 1941. Všechno, co se o něm pak vědělo, bylo to, že byl zabit hned při prvním japonském bombardování.

Ted' však, hned několik minut poté, co velvyslanec odešel, Smart znovu o celé záležitosti uvažoval. Američan měl pravdu. Britové měli situaci v Iráku prakticky pod kontrolou, i když se s dalšími boji muselo počítat. Čtyři irácké divize byly ve srovnání s dvěma britskými brigádami — pokud jde o počty vojáků — v jasné převaze, poměr byl jedna ku šesti ve prospěch Iráčanů, ale podle toho, jak si irácké jednotky vedly v Habbáníji, Smart nepředpokládal, že by počty vojáků mohly hrát velkou roli.

214

Pak bylo třeba začít se zabývat problémem, kam Němci zmizeli z čerpací stanice. Bylo sice jasné, že tahle německá jednotka nemůže průběh války v Iráku nějak významně ovlivnit — i kdyby se jí podařilo znovu zapojit do bojů — ale Smart přece jen chtěl v té věci něco udělat. Zvedl telefon a zavolal svého adjutanta: „Jak jsme na tom s letadly?“

„Máme ještě třicet strojů schopných letu,“ informoval ho adjutant.

Smart rychle počítal. Od té doby, co začala rebelie, Britové ztratili patnáct letounů. „Jak to vypadá s Oxfordy?“

„Jedna eskadra by měla letět na Bagdád, s druhou eskadrou počítáme, že bude působit jako podpora při postupu brigády generála Slima. Tam v deltě je hodně míst, kde by se mohl nepřítel skrývat a generála Slima napadnout ze zálohy. Myslím, že oxfordy jsou letadla vhodná k tomu, aby se při postupu Slimovy brigády uplatnila.“

„To je správná úvaha,“ pochválil ho Smart. „Máte ale přece nějaké rezervní letouny, ne?“ A hned adju-tantovi vysvětlil, nač by je potřeboval.

Ten chvíli váhal, ale nakonec řekl:

„Tak by tu byl jeden oxford, který pilotuje poručík Trend. Pravá strana letadla trochu zlobí a posádka je daná dohromady dost improvizovaně. A velitel letadla poručík Trend je taky dost svérázná figura.“

Smart si na toho důstojníka vzpomněl. Byl to dost mizerný pilot a ani jako důstojník či velitel neměl dobrou pověst. Pokoušel se svou neschopnost zakrýt ohromným zakrouceným knírem, aby se aspoň vnějškově podobal pilotům-veteránům z legendárního bombardovacího komanda.

„Já Trenda znám, ale jak to vypadá, on je vlastně jediný, kdo nám zůstal k dispozici. A ten jeho oxford je schopen letu?“ ujist'oval se Smart.

215

„Určitě, pane generálmajore.“

„No tak se do toho hned dejte! Řekněte Trendovi, že mu přikazuji, aby co nejrychleji našel ty Němčoury, a až je najde, ať to do nich nasype. Jinak ať si mě nežádá...“

Tihle němečtí vojáci se teď snad mohli považovat za poslední lidské bytosti na zemi. Všude kolem nich se rozprostírala nekonečná poušť, nad níž se tetelil vzduch, rozpálený nesmírnou výhní, malé vlnky na povrchu se chvěly, jako by jimi protékal elektrický proud. Ovzduší připomínalo rozpálenou pec.

Německá jednotka už dávno opustila i ty nepočetné cesty, které tudy vedly. Po hrozném průtrži mračen

písek rychle uschl a ztvrdl natolik, že připomínal skálu. Po takovém povrchu se vozidla pohybovala rychlostí padesát kilometrů v hodině. Celá jednotka byla záměrně rozptýlena, mezi nákladními auty, která ukradli, byla vždy mezera asi třicet metrů.

Ani si moc nelámali hlavu s tím, že by mohli být objeveni, spíš vůbec nepředpokládali, že by je v tomto odlehleém pouštním prostoru někdo mohl hledat. Za celou tu dobu v poušti zahlédli jen pár živých tvorů. Jednoho rána totiž hlásil Matz, který měl ze všech nejbystřejší zrak, že zahlédl kdesi na obzoru v dálce nějaké velbloudy. Jestli s těmi velbloudy byli také Arabové nebo tam žádný doprovod nebyl, to se nedalo zjistit, a stejně se během několika minut všechno Mat-zovi úplně ztratilo z dohledu. Nikoho dalšího pak už neviděli.

Ve vedoucím nákladáku seděl Sup, který navigoval celý konvoj podle svého kompasu. Plán postupu, který navrhl Dodenburg, byl sice dobrý, ale podle Supova mínění ten jeho byl lepší. Jejich cílem byla Persie, ale vybrali si trasu, kterou navrhl Sup – a tou trasou právě teď postupovali.

Sup řekl důstojníkům, že nemá v úmyslu držet se

216

při postupu někde blízko měst. Mají dost potravin, aby pro ně při dosavadní rychlosti vystačily, a kdyby se jim potraviny nedostávaly, tak si prostě utáhnou opasky a půjdou bez nich. Hlavní věcí podle Supa bylo vyhnout se dalším ztrátám a zraněním. Velitel pluku musel přiznat, že jejich akce byl omyl, ale když se jim podaří vyváznout, tak to bude podle Supova mínění dobré téma pro Goebbelsův tisk a rozhlas. Dalo se však předpokládat, že Hitlerův ministr propagandy a veřejné osvěty pustí do novin a rozhlasu halasné zprávy o jejich vydařeném úniku jedině za předpokladu, že oblíbený pluk reichsführera SS Himmlera neutrpí žádné další ztráty. Toho si byl Sup jako člověk obeznámený s běžnou praxí v armádě dobře vědom. I teď ovšem myslel především na svá vlastní „zadní kolečka“, na uznání, jehož by se po takové akci mohl dočkat.

Supova nálada se zvedla, když si představil, jak se jeho pluk triumfálně vrací do Berlína. Bude se konat slavnostní přehlídka, k tomu bude vyhrávat dechová kapela a lidé je zahrnou kyticemi. Pro filmové zpravodajství se natočí film a tváře příslušníků Wotanu se mohou stát ve veřejnosti stejně populární jako tváře těch ulízaných sebevědomých námořníků z ponorek, jejichž fotografie se prodávají v kioscích, jako kdyby to byly nějaké filmové hvězdy. Tohle byla Supova oblíbená představa...

Pak by na všechno mohlo navázat další bojové tažení – vždyť führerovy válečné chutě jsou neukojitelné – a to už by Supovi mohlo konečně přinést ty vytoužené generálské distinkce. On se přece dokázal během dvou let vyšvihnout z obyčejného kapitána až na plukovníka! A za rok už by mohl být generálem. A kdyby válka trvala ještě déle, tak by klidně mohl dovršit svou kariéru maršálskou holí. Sup se šťastně usmál, když si představil, jaká blaha by ho pak mohla čekat.

217

Myšlenky poddůstojníka Schulzeho, který byl v nákladáku někde uprostřed konvoje, však nebyly tak veselé. Jako obvykle se jeho úvahy koncentrovaly na tři základní věci – „kurvy, žrádlo a chlast“, což se samozřejmě dalo říct i decentněji. Schulze si sklesle posteskl svému starému partákovu Matzovi, který se uvelebil na hromadě pokrývek a bavil se tím, že si bajonetem čistil špínu z nehtů: „To ti teda řeknu, Matzi, jednu věc –já už jsem to neměl tak dlouho, že si myslím, že bych ani nevěděl, co s tím mám dělat, i kdyby mě to předložili na stříbrném tácu.“

Matz se na něj podíval a celkem lhostejně poznamenal:

„A o co by tak jako mělo jít?“

Schulze zakroutil hlavou:

„Copak člověk může mluvit s takovým primitivem, co si takhle blbě čistí nehty? Já přece mluvím o takový životně důležité věci, jako je potěšení s ženskéj-ma. Ale ty s tím tvým kouskem, co se ti klíná mezi hubenejma jedenáctkama, toho asi moc nevytrhneš.“

Tohle se Matze přece jen dotklo a odpověděl mu pár zvláště jasnými slovy. Schulze na oplátku srahl čelo, pokusil se najít nějakou vhodnou oplzlost, kterou by kamarádovi vmetl mezi oči, ale nějak mu to nešlo. V tom horku byl problém něco vymýšlet – a tak se zmohl jen na to, že řekl:

„Běž do hajzlu s těma svejma blbostma a pamatuj si, že když oslovuješ důležitějšího poddůstojníka, jako jsem já, tak musíš bejt uctivější.“

Matz dal najevo své pohrdání tím, že ze svých útrob hlasitě vypustil větry.

„Seš takovej blbej prdlavka!“ zavrčel Schulze a upadl do delšího mlčení, během něhož se pokoušel najít odpověď na otázku, zda mu snad náhodou nehrozí impotence.

V té chvíli se nablízku octl Dodenburg. I on byl ponořen do hlubokých úvah, i když jeho myšlenky
218

byly pochopitelně na zcela jiné úrovni než u Schulzeho.

Týkaly se problému, v jaké situaci se ocitl Wotan. Důstojník dospěl k závěru, že pluk utrpěl porážku. To bylo jisté. Dále si řekl, že führer neposlal Wotan do této vzdálené končiny jen kvůli tomu, aby to napomohlo k likvidaci nadvlády britského impéria na Středním východě. Bylo v tom určitě ještě něco jiného.

Po dlouhou dobu Hitler tvrdil, že nemá zájem na zničení britského impéria. Už proto ne, že Britové byli árijsší příbuzní Němců. Hlavní nepřítel Němců byl jinde – Hitler otevřeně hlásal, že sovětské Rusko musí být zničeno. To bylo vždy považováno za hlavní cíl útoku nacionálního socialismu.

V těchto chvílích si Dodenburg uvědomoval, že když padne Irák, bude ho následovat Persie a Německo se dostane do pozice, že bude hrozbou pro celé bolševické Rusko na jižním boku. Když v těchto úvahách dospěl až sem, jeho pohledná tvář zrudla vzrušením — ano, to byl ten hlavní, cenný cíl, kvůli němuž člověk může obětovat život – zničit ďáblovu Rudé impérium. Když bude toto impérium zničeno, přinese to Evropě záchranu pro její mládež. Dekadentní západoevropské tak zvané demokracie jsou už odumřelé. Když se skoncuje s Ruskem, bude to znamenat, že v Evropě bude moci být nastolen německý Nový pořádek — a ten bude prosperovat bez obav, že může být z východu ohrožen. Celý kontinent bude žít v míru a válečné vraždění skončí.

Dodenburg si vzpomněl na úžasné nadšení, které se ho zmocnilo, když v lednu roku 1933 slyšel večer v rozhlasových zprávách senzační zvěst. A ta novina proletěla vzápětí celým Německem: Adolf Hitler se stal říšským kancléřem! Miliony srdcí planuly nadšením. Bezmezná radost a vděčnost... Všude, ve všech koutech země vzplály slavnostní pochodně.

219

Pochodně hořely a davy jásaly. Tisíce hlasů radostně provolávaly: „Sieg Heil! Sieg Heil!“ A to znělo celou noc až do rána. Máme svého fiihrera! Ujímá se se svými ministry vlády nad Německem. Adolf Hitler... Neznámý voják ze světové války, neohrožený bojovník, posel míru a současně jeho záruka...

Hodně lidí si tenkrát bez ostychu utíralo slzy, které jim vytryskly z očí – vždyť to byly slzy radosti a vděčnosti: „Děkujeme ti, všemohoucí Bože, že nám bylo dopřáno dožít se tohoto dne!“

Na jaře roku 1941 Dodenburga toto nadšení stále ještě ovládalo. Ted' v něm ještě nebyl ani stín cynismu, který se ho zmocnil později. Ted' ještě chtěl věřit, že námaha, oběti a dokonce i životy kamarádů, všech těch světlovlasých mladých hrdinů, kteří bojují pod jeho velením od roku 1939, mají nějaký smysl — nejen pro slávu Velkého Německa, ale také v zájmu mladých lidí Nové Evropy. Že to všechno se děje ve jménu těch, kteří se vydali do velkého dobrodružství pod vedením Německa.

Plahočil se se svými vojáky rozpálenou pouští a chtěl přimět Supa, aby myslel na záchranu celého Wotanu. Jenže Sup prostými vojáky pohrdal. V tomto vztahu k lidem se podobal oněm „zlatým pávům“, jak se říkalo nacistickým partajním pohlavárům – kvůli jejich přehnané zálibě v uniformách a vyznamenáních. Ti sloužili Hitlerovi především proto, že to vyhovovalo jejich vlastním zájmům: nahrabat peníze a udělat kariéru. Kdo mohl tušit, že jednoho dne se tito panděratí šéfové nacistické partaje, oblečení do skvělých hnědých uniforem, Supa bez zaváhání zbaví? A ti mladí tomu budou jen přihlížet... Dodenburg a jeho vojáci však v této chvíli Supa potřebovali. Byl to člověk, který je schopen v určité situaci velet. A bylo jasné, že velitel pluku — i když byl známý především kvůli ohromnému zahnutému nosu i kvůli zálibě v mladých chlapcích, musí ted' mít ze

220

""PPflllWiPfflllPIPII^^

strany podřízených veškerou podporu. Sup je může z té nebezpečné situace dostat!

„Něco vidím!“ vykřikl pozorovatel, který stál vedle iráckého řidiče a sledoval terén z kulatého otvoru ve střeše kabiny nákladního auta.

Výkřik Dodenburga probral ze snění. Okamžitě se soustředil. Viděl, že se v temných očích řidiče mihl

strach.

„Je to letadlo, sturmbannführere. Jen se podívejte!“ odpověděl mladý voják.

Dodenburg vystrčil hlavu z okénka nákladáku a podíval se směrem, který naznačil pozorovatel Grossjohann.

Ke konvoji se oblohou pomalu blížil a zvětšoval se černý bod. Dodenburg instinktivně vycítil, že to asi bude anglické letadlo. Žádná jiná země totiž neměla v roce 1941 tak pomalý letoun...

„No to nám ještě chybělo!“

Pozorovatel v nákladáku okamžitě připravoval kulomet ke střelbě. V ostatních autech udělali vojáci totéž. Všichni v konvoji, i ti nejméně zkušení, si uvědomovali, že jim hrozí nebezpečí. Když anglický pilot oznámí jejich polohu svému velitelství, může se vzápětí očekávat, že budou ze vzduchu napadeni.

Zneklidnění vojáci Wotanu samozřejmě netušili, že je právě objevil poručík Trend, svými kolegy kvůli ohromnému kníru – který měl zřejmě zakrýt jeho hubenou tvář — přezdívaný „Fešák Trend“. Tenhle fešák už před chvílí ztratil kontakt s leteckou základnou v Hab-bániji. Jako obvykle zapomněl vysílací frekvenci a jeho nezkušený radista nebyl schopen navázat se základnou kontakt. „Fešák Trend“ se však rozhodl, že se v tomto případě prosadí sám, protože jinak bude mezi svými kolegy v důstojnické jídelně terčem posměchu. Říkalo se o něm, že dokáže sníst polívku, ale jen když mu někdo podá lžici. Tak se teď rozhodl, že všem ukáže...

221

„Budeme útočit!“ oznámil bombometčíkovi do palubního mikrofону. „Pozor! Připravte se!“

6.

Kulometry na kabinách nákladních aut spustily na blížící se letadlo palbu a zlověstné třesňově rudé ohničky blýskaly z hlavní po celé délce konvoje. Stopové střely různých barev – byly bílé, rudé a zelené – protínaly jasně modrou oblohu a směřovaly na Trendův oxford. Zdálo se, že palba jde přímo na anglický letoun, ale to se skutečně jen tak zdálo, to Trend věděl.

Strach ovšem poručík Trend měl, a to velký. Byl hodně nervózní, pravá tvář mu nepříjemně cukala, jako kdyby do ní šel elektrický proud, srdce bušilo jak pneumatické kladivo. Teď byl docela rád, že má tak mohutný knír, který přece jen zakrýval tiky v obličejí.

Poručík Trend věděl, že jsou dva způsoby jak zaútočit na konvoj. Jeden způsob spočívá v tom, že letadlo při přeletu konvoje napříč stačí vypálit jen na několik vozidel nebo na ně shodit bomby. V takovém případě na útočící letoun stačí spustit palbu jen několik kulometů. Druhý způsob útoku je mnohem efektivnější a spočívá v tom, že útočník nalétává na konvoj po celé jeho délce. To je ovšem mnohem nebezpečnější.

V Trendově nezdravé tváři se najednou objevila rozhodnost a odhodlání. Začal se pod leteckou přílbu hrozně potit... Věděl, že je jeho povinností útok na konvoj podniknout. Současně si uvědomoval, že je třeba volit ten nejefektivnější způsob útoku, a ten v tomto případě byl i nebezpečnější. Až dosud vždy ve své životní praxi volil – když měl možnost výběru – tu snadnější cestu, ať to bylo doma v rodině či ve

222

škole nebo u královského letectva. Často sám nad sebou, žasl, proč si vůbec vybral nebezpečnou dráhu pilota. Snad to bylo pro zvláštní kouzlo, které létání mělo, nebo kvůli důstojnické hodnosti? Teď však věděl, že se nebude rozhodovat pro tu nejsnazší cestu. Tentokrát ne!

„Pro střelce!“ řekl do palubního mikrofону. „Budeme útočit! Napalte to do nich, až budeme přelétat!“

„Rozkaz!“ ohlásil střelec, který nepatřil k nejzkušenějším a perspektivou této akce nebyl nadšen.

„Pro bombometčíka,“ pokračoval Trend. Bombo-metčík se ohlásil, zeje na příjmu. „Připravte bomby!“ zavelel Trend.

„Rozkaz!“ zareagoval nepříliš jistě bombometčík a také z jeho tónu bylo zřejmé, že není zrovna na vrcholu blaha.

Poručík Trend se pousmál. Ti chlapi, kteří tvoří posádku jeho letadla, si přece musí uvědomit, že kvůli něčemu dostali tři poddůstojnické frčky a ještě k tomu zvláštní příplatek za tuhle leteckou akci! Fakt ovšem je, že jako posádka letadla můžou přijít o život, a to docela snadno.

Celý konvoj byl pod Trendem jako na dlani. Mohl vidět, jak střelci u kulometů neustále pálí a jak se nákladáky pokoušejí všelijak kličkovat a měnit směr, aby ztížily útočícímu letadlu zaměření na cíl.

Trend také začal se svým dvoumotorovým strojem manévrovat ze strany na stranu, aby zkomplikoval střelcům na vozidlech zaměřování. Chtěl se s letadlem dostat mimo dosah obávané ocelové smršťe, ale to se mu nedařilo — stále kolem něho hvízdaly kulky z německých kulometů. Některé z nich dokonce zabubno-valy po povrchu letadla.

„Krucinál, to snad není možný!“ klel dole Doden-burg, protože Angličan pořád útočil a zázračně pře-čkával vražedný proud oceli, který se ho pokoušel zlikvidovat. „Půjdeš dolů, ty hajzle?“ A Dodenburg

223

znovu tiskl spoušť kulometu. K nepřátelskému bom-bardéru opět mířily zlověstné bílé stopové střely. Útočník teď byl ve výšce asi třiceti metrů a pálil na cíl. Jeho útok provázela oblaka zvířeného písku.

„Pozor, pane poručíku,“ ozval se bombometčík a z jeho roztřeseného vzlykajícího hlasu bylo až příliš znát, že se bojí. „Pozor... pozor!“

Trendovi stékal po celém těle chladný pot, všechny orgány jako by mu vypovídaly službu. A tak se jen modlil, aby se mu kvůli strachu nevyprázdnila střeva. Pak navedl svůj oxford na pevný kurz, i když věděl, že tím se stane pro německé kulometčíky ideálním cílem.

„Pozor, pane poručíku... pozor,“ ozýval se bombometčík přiskrceným hlasem, plným hrůzy. „Pozor...“ opakoval a tiskl si ruku na prsa. Trend cítil, jak sebou letadlo škublo. Zbavovalo se nákladu — dolů padaly bomby.

Trend razantně zabral za knipl a mimoděk se podíval z kokpitu na bombardovaný konvoj. Zahlédl po celé délce konvoje několik záblesků, které rudě ozářily terén a později se spojily do jednoho ohně provázeného obrovským oblakem písku, z něhož vyletěl nákladák snad do výše patnácti metrů. Výbuch vymrštil do vzduchu i lidi. Letěli jako rozbité hračky, kterým někdo zpřelámal a utrhal nohy a ruce. Hrůznou scénu tam dole provázely bolestné výkřiky děsu a bolesti.

Letoun dostal zásah do kokpitu. Na plexiskle se okamžitě vytvořila bizarní pavučina a otrásla pilotem tak, že se mu téměř vysmekla kontrolní páka z potíciích se rukou. Něco jako rozžhavený pohrabáč se Trenda dotklo dole na pravé noze. Podíval se tam a zjistil, že ho zasáhla střela z kulometu a z rány tryská krev. Měl pocit, že brzy omdlí. Zranění bylo dost vážné. Za ním v poničeném trupu letadla seděl střelec, který zoufale vykřikoval: „Já nevidím... já nevidím,

224

pane poručíku... Pomozte mi někdo, prosím... Já nevidím!“ Poručíku Trendovi bylo z toho všeho špatně, a z posledních sil — a vlastně ze vzteku — pevně sevřel řídicí páku.

Dodenburg odstrčil kulomet, který se střelbou úplně rozžhavil. Ted' mohl jen nadávat a vztekat se, že se mu toho Angličana nepodařilo sundat. To bylo opravdu k vzteku! Ted' mu nezbylo než se jen smutně dívat na to, jak Angličan odlétá někam na východ. I když se za ním táhne kouř a jeho pravý motor vynechává a skytá, jako kdyby měl každou chvíli zhasnout, přece jen letí! Nakonec letadlo zmizelo úplně a unavení Němci začali počítat ztráty, které náletem utrpěli. Dodenburga se znovu zmocnily pochybnosti o celé akci, optimismus posledních dnů z něho vyprchával, neboť německá kolona byla nepřítelem zpozorována. Vrátil se anglické letadlo na svou základnu a bude o Němcích informovat? Co bude potom?...

Krátce před večerem se dostali do oblasti, kde podle všech příznaků bylo patrné, že se blíží k velké pohraniční řece. Poušť pomalu mizela a písek vystřídala pís-čitohlinitá půda, na níž rostla svěží tráva a hodně červených a žlutých květů. Byli zřejmě v deltě řeky Tigris.

Ted' se před nimi objevovaly opravdové lesíky se vzrostlými vysokými stromy, které se vůbec nepodobaly seschlým palmám a křovinám zkrouceným pouštním žářem. Někdy narazili i na místa s bažinatou půdou a Sup dal dokonce dvakrát zastavit, aby se prověřilo, zda zem unese těžká nákladní auta.

Asi po půl hodině dojeli k cestě vysypané šterkem, která podle jejich odhadu mohla být jednou z hlavních komunikací vedoucích z Basry do Bagdádu. Naštěstí na té silnici nikdo nebyl, ale všimli si kouře, který se někde na sever od nich pomalu zvedal k večernímu nebi. Usoudili, že tam by mohla být nějaká vesnice. Kraj, kde se teď nacházeli, patřil k nejúrodnějším

225

částí Iráku, pěstovala se zde rýže a rostly tu datle. V deltě Tigrisu zřejmě byly komunity zabývající se zemědělstvím, možná tu byly i rybářské vesnice obývané těmi, kdo žili z rybolovu v řece Tigris.

Ještě než se setmělo – a k tomu dochází na Středním východě bez pozvolného přechodu mezi dnem a nocí velmi rychle – konvoj projel lesem a před nimi se rozprostřel široký stříbrný had řeky Tigris. Sup nařídil, aby se konvoj zastavil, a pak svolal velitele roty k rychlé poradě. Vojáci se zatím pokoušeli protáhnout si údy ztuhlé dlouhým sezením, a všelijak poskakovali a podupávali.

„To je místo, kde se zrodila civilizace – u řeky Tigris,“ prohlásil Sup a pozorně si řeku prohlížel monoklem. „Tak nějak nás to učili ve škole. Ale moc toho s tím dědictvím během staletí neudělali, co říkáte?“ utrousil ironicky a dva velitelé rot se tomu devotně zasmáli.

Dodenburg nic neříkal, jen si pozorně prohlížel říční tok. Nečekal, že řeka bude tak široká. Podle jeho odhadu byla dvakrát tak široká než Rýn a uprostřed měla docela rychlý proud. Dalo se tak usuzovat podle toho, že ve středu toku se na vodě objevovalo něco bílého, pravděpodobně pěna s rozčeřenými vlnami. Před tímhle rychlejším proudem však byl písčný výběžek, který mohl sehrát svou roli při přechodu na protější břeh.

Sup jako kdyby četl Dodenburgovy myšlenky, obrátil se na něj s dotazem:

„Nebude to lehké dostat se na druhou stranu, co myslíte, Dodenburgu?“

Dodenburg okamžitě odpověděl:

„Teoreticky jsou všichni naši příslušníci považováni za plavce. To znamená, že jsou schopni uplavat vzdálenost sto metrů v bazénu v kasárnách, mít přitom na sobě ocelovou přílbu a ještě patnáct kilo výstroje. Ale když budou muset uplavat tuhle vzdálenost, která je

226

před námi, a zdolat ještě ten proud uprostřed řeky, tak se většina z nich utopí.“

„Děkuji vám za kvalifikovanou plaveckou instruktáž,“ zhodnotil Dodenburgovu poznámku Sup. „Ano, souhlasím s tím, co říkáte. Nezbyvá nám tedy nic jiného, než tu řeku nějak přemostit, že je to tak?“

„Jak přemostit? Čím by se to asi tak dalo udělat?“ vykřikl někdo.

„Máme k dispozici dřevo, a taky máme nákladní auta.“

Důstojníci se tvářili dost nechápavě, a tak se Sup pustil do vysvětlování svého plánu:

„Podle mého – v téhle věci nepříliš zkušeného oka – to vypadá na to, že proud není příliš prudký až do písčného výběžku uprostřed řeky. Je tam zjevně mělčí-na. Mám takový nápad: zajet tam s našimi nákladáky a postavit je za sebou. Pak nařezat kmeny stromů a nákladáky pospojovat. Vytvoří se jakýsi improvizovaný most. . . Problém je ovšem v tom, jak překlenout ten úsek od písčného výběžku na druhý břeh. Doufám, že budeme schopni natáhnout tam dvě lana – udělají to nejlepší plavci pluku. Ti horší se pak budou lan při překonávání řeky přidržovat. Tak, pánové, co tomu říkáte?“ obrátil se Sup k velitelům rot.

Dodenburg věděl, že pluk má svou ženijní čet, ale veškeré její vybavení pro práci tohoto druhu byly jen sekery. Kromě toho mohly být ještě k dispozici hasičské sekerky, které byly ve vybavení nákladních aut. Na přípravu přemostění tak velké řeky jako Tigris to bylo vybavení naprosto nedostatečné. Dodenburg si ovšem uvědomoval, že jim nic jiného nezbyvá. Budou muset dělat s tím, co mají. Velitelé ostatních rot si mysleli zřejmě totéž, a tak mlčeli.

„Vidím, že s tím nápadem souhlasíte,“ pokračoval Sup. „Musíme teď počítat s tím, že anglické letadlo ohlásí, že jsme tady v tomhle prostoru, a proto nesmíme ztrácet čas. Ať se chlapi nají a pak ať se hned dají

227

do práce. Podle mého dnes vyjde měsíc brzy, a tak doufám, že na tu práci bude dobře vidět. Když se dáme do díla, tak bychom mohli provést přechod řeky už zítra. Dával bych přednost přechodu v noci, ale to nestihneme. Pracovat bude každý – včetně důstojníků. Žádné výjimky, kromě stráží. Vy si, Dodenburgu, vezměte polovinu roty, obhlédnete břeh řeky v rozmezí pět kilometrů na sever. Kdybyste narazili na nějakou vesnici, tak se jí vyhněte. Kromě toho vyšlete průzkumnou hlídku po proudu na jih do vzdálenosti dvou kilometrů.“

„Rozkaz, obersturmbannführere,“ vyštěkl Dodenburg. Sup byl zjevně ve formě, vydával jasné rozkazy, které nepřipouštěly žádné pochybnosti. Dodenburg si říkal, že tak se asi má chovat člověk, který se

chce stát generálem. „Z kterého směru na nás asi tak Angláni můžou zaútočit, co myslíte, obersturmbannführere?“

„Když se tu vylodí nějaké jejich jednotky, tak to bude v Basře, a pak nejvhodnější cesta do Bagdádu bude právě touhle deltou řeky Tigris. Proto postavíte pohotovostní hlídku v síle čtyř, která nás v případě jakéhokoli útoku bude varovat. Pověřte velením této hlídky Krauseho. Ostatní ať se po průzkumu vrátí a pomáhají tady.“

„S vaším dovolením, obersturmbannführere, dal bych přednost tomu, že budu té hlídce velet já sám,“ ozval se Dodenburg.

Sup se na něj pobaveně podíval:

„Tak si myslím, že se vám nechce špinit si ruce při řezání dřeva, že je to tak, Dodenburgu?“

Velitel čtvrté roty Müller se zlomyslně ušklíbl, což Dodenburga naštvalo tak, až zrudnul vzteky. Znal je oba, Supa i Müllera, velmi dobře, Müller se dopracoval k důstojnické hodnosti od píky a Dodenburgovi záviděl šlechtický titul – což platilo i o Supovi. A výsledek byl ten, že oba dva, Sup i Müller, aristokraty 228

neměli v lásce. Nic na tom neměnil fakt, že Dodenburg byl chudý jako kostelní myš.

„Ne, kvůli tomu to není,“ řekl Dodenburg, „myslím, že velením té hlídky by měl být pověřen zkušený důstojník. Kdyby Angličané zaútočili z jihu v době, kdy ostatní naši vojáci budou pracovat na přemostění řeky, tak by to pro nás mohlo mít nebezpečné následky..., pokud by se nepodařilo ten útok okamžitě zastavit.“

Sup chvíli uvažoval, a pak kupodivu řekl:

„Myslím, že máte pravdu. Převezměte velení hlídky vy osobně. Krauseho pak pošlete i se zbytkem vaší roty sem zpět, samozřejmě – až splní své úkoly.“

Bylo asi deset hodin. Jemný samet noční oblohy byl ozářen stříbrným svitem měsíce, když první rota úspěšně dokončila svůj úkol a Krause se mohl vydat se zbytkem roty na cestu zpět k připravované přepravě přes Tigris. Dodenburg jako velitel pohotovostní hlídky pokračoval v průzkumu podél řeky. Zatím nenarazili na žádné lidské obydlí. Objevili jen jeden polorozpadlý rybářský člun, který kdysi dávno uvízl na mělčině a teď tu hnil. Nic jiného tu nebylo. A třebaže si Dodenburg říkal, že tu v noci nemůžou nastat žádné problémy, místo, které vybral k přenocování, pečlivě zabezpečil.

Rozmístil četu do polokruhu, jehož základnu tvořil břeh řeky. Nechal vykopat mezi stromy okopy, které byly od sebe vzdáleny pět metrů. Pozice dosahovala až k cestě, která procházela nevelkým lesem. V centru pozice, nedaleko cesty, umístil Schulzeho a Matze s kulometem zaměřeným na jih, tedy na směr, odkud by podle Supa mohlo hrozit nebezpečí.

Z obavy, aby nebyli zpozorováni, zakázal rozdělávat ohně, takže vojáci dostali pozdní večeři v podobě roztálé irácké čokolády a anglických sardinek v konzervě, což museli zapít dost nechutnou vodou.

„Jenom voda!“ vykřikl Schulze znechuceně, „copak nejvyšší velení neví, že ryby do té vody čurají?“ 229

„Asi to tam nahoře nevědí,“ zasmál se Schulzeho stížnosti Dodenburg. „Takže nezbyvá než to vypít a lehnout si. Polovina čety může dvě hodiny spát. Ti ostatní budou bdít. Ať mě někdo vzbudí, až bude půlnoc.“

Dodenburg se okamžitě snažil usnout stejně jako ti ostatní, na které teď vyšly dvě hodiny odpočinku. Z dálky sem doléhaly zvuky svědčící o tom, jak intenzivně vojáci opracovávají dřevo na přemostění řeky. Tady kolem jen bzučeli komáři...

Dodenburgovi se zavíraly oči. Měl za sebou dlouhý, velice dlouhý den. Chvilku ještě poslouchal, jak se mezi sebou baví Schulze a Matz, ale pak upadl do hlubokého spánku.

Náhle se probudil. Zalomcovala jím čísi pevná ruka a zblízka mu do ucha zašeptal známý hlas:

„Sturm-bannführere, je tu malér.“

Když Schulze s tím svým lomcováním přestal, Dodenburg se už úplně probudil. A rázem se posadil. Byl na takováhle probuzení ostatně zvyklý. „Co se děje?“ Ve slabém stříbrném měsíčním svitu viděl, že se Schulze tváří znepokojeně.

„Ti dva chlapi, co měli hlídku... je to s nima špatný... Byl jsem se tam podívat. Pojd'te se mnou,“ vychrlil potichu Schulze.

Dodenburg vyskočil a sáhl po samopalu. Instinktivně se podíval na zeleně fosforeskující ciferník náramkových hodin. Byly už tři hodiny ráno. Schulze ho nechal spát déle, než mu přikázal, ale to bylo od tohoto hromotluka něco jako kamarádké gesto – chtěl prostě svému veliteli dopřát delší odpočinek, když to jen trochu bylo možné.

Oba dva se v tichosti kradli z jednoho okopu do druhého a probouzeli vojáky, kteří měli mít pohotovost a spali. Schulze každému pošeptal do ucha: „Dávej bacha! Je tu malér. Měj oči na stopkách!“ Na to většinou dostával odpověď: „Jasně, scharführere, budu

230

koukat jako rys!“ To byla taková jejich obvyklá slovní hra, ale Schulze teď neměl náladu na vtipkování. Šli teď dopředu velice opatrně, potichu a sehnuti, aby neposkytovali případnému útočnickovi žádný cíl. Pak se dostali až k nejvzdálenějšímu okopu.

„Támhle to je,“ zašeptal Schulze Dodenburgovi, „ale není to moc pěkná podívaná.“

Dodenburg se snažil očima proniknout stříbrnou tmou.

Německý strážný z hlídky stál v okopu, pušku měl před sebou položenou na předprsni, jako kdyby se připravoval, že mu bude z jižního směru hrozit nebezpečí. Jedna věc však na to stojícím vojákovi byla nezvyklá. Dodenburg strnul a stěží potlačil výkřik.

„Můj Bože!!“ vydechl pak v hrůze: „Ten člověk... nemá hlavu!“

Schulze zamračeně přikývl a skoro otcovsky sevřel důstojníkovu ruku v nadloktí.

„No jo, hlava je pryč, sturmabführere... hlava je pryč,“ zasípěl. „Ten druhý je na tom stejně. Oběma ji uťkli...“

Velitel roty se v první chvíli ani nemohl vzpamatovat. Pak ale sebral veškerou svou vůli, nadechl se a řekl:

„Děkuju, Schulze, už je to dobrý... Ale kdo... kdo jen to mohl udělat? Arabové... Iráčani...?“

Neobvyklá zrůdnost zločinu ho zcela ohromila.

Schulze se opatrně rozhlížel, jako by v zářivé noci mohl něco objevit, ale nikdo nebyl v dohledu. Nebylo nic slyšet, jen se pořád ozývaly ty slabé zvuky od řeky, kde se pracovalo na přemostění. Ať už tím vrahem dvou mladých vojáků byl kdokoli, to, co udělal, bylo mimo normální chápání.

Měsíc najednou zmizel za mrakem a celý kraj zapadl do temnoty, až se dokonce i Schulze zachvěl. Jako by na něj dýchlo cosi tajemného a zrůdného. Ty dvě hlavy totiž někdo odnesl. Nebyly tady.

231

„Neříkal jste mi prve něco o vojenských knížkách? Já jsem vás moc nevnímal.“ Dodenburgův šepot zněl taky podivně. I on byl poznamenaný hrůzou, které byli svědky.

„Ano, sturmabführere. Všiml jsem si, že oba zavraždění měli kapsy obrácené naruby a jejich vojenské knížky byly pryč.“

„A jinak – jinak jim nic nesebrali?“

„Nevím, asi ne.“ Schulze si vzápětí s úlevou vydechl, protože měsíc vyplul zpoza mraků a znovu ozářil stříbrným světlem krajinu.

„Ale Arabové vojenské knížky na nic nepotřebují,“ uvažoval Dodenburg. „Když to nebyli Arabové ani Iráčani, tak kdo to, ksakru, mohl být?“

Na to ale Schulze neznal odpověď.

7.

Za svítání Dodenburg informoval Supu o tom, co se stalo.

U řeky byli zatím všichni v plné práci. Vysvěčení do pasu, zpocení, tahali hrubá prkna, která upravovali z pokácených stromů. Prkna pokládali na střechy potopených nákladních aut. Podle Dodenburgova odhadu to byla záležitost tak jedné hodiny, kdy provizorní přemostění dosáhne až k písčitému výběžku – a odtud už bude možné natáhnout lana k druhému břehu.

Sup byl po ránu už jako obvykle v plné formě – oholený, vymydlený, s monoklem, blýskajícím se v prvních paprscích vycházejícího slunce. Procházel svižně mezi vojáky, mával hůlkou, vykřikoval rozkazy a vybízel lidi k větší rychlosti:

„Tempo... tempo... do toho, chlapi, pospěšte si... nemáme na to celý den... tempo! Dobré jitro, Dodenburgu!“ odpověděl na pozdrav velitele 1. roty. Pak si

232

ho pronikavě změřil přes svůj monokl, kterému Schulze říkal „okenní tabule“, a vyštěkl: „Všechno v pořádku?“

„Ne tak docela,“ odpověděl ustaraně Dodenburg. „Věci se hodně zkomplikovaly. Stalo se něco velmi ošklivého pohotovostní hlídce.“

„Cože?“ vyrazil ze sebe Sup a hůlkou švihl o vyleštěné boty.

Dodenburg mu ve stručnosti všechno vyličil. Jak ho probudil poddůstojník Schulze a co bylo dál.

„Zmizely dvě hlavy a dvě vojenské knížky,“ uzavřel bezmocně své sdělení. „Nic víc – prostě jenom tohle. Nechápu to.“

Sup nejdřív nic neříkal. Jenom tak stál a přemítal. Na řece zatím vojáci usilovně pracovali, stejně tak i důstojníci, kteří se dali do díla jako dřevorubci a káceli palmy hasičskými sekerkami z vybavení nákladáků. Jak zdravý, smysluplný a opravdový se zdál teď Dodenburgovi tento svět ve srovnání s hrůzou, které byli svědky v noci!

Sup se konečně dal do řeči. Mluvil pomalu a promyšleně, v jeho hlasu nebylo pro Supa charakteristické štekání, ani uspěchanost a britkost.

„V březnu roku devatenáct set osmnáct můj otec, který byl generálem, musel vynaložit hodně sil, abych se dostal na západní frontu se 7. gardovou kavalerií. Byl jsem v té době v kadetní škole v Berlíně a bylo mi tehdy sotva šestnáct, ale můj otec generál se dověděl, že se na Západě chystá velká ofenzíva a věděl také, že po ofenzívách, když jsou úspěšné, mladí lidé v armádě dostávají vyznamenání, medaile a bývají povyšováni, že to tak je?“

„Ano, obersturmbannführere,“ řekl Dodenburg, ačkoliv mu bylo divné, jaký má to Supovo vyprávění vztah k hrůzám z minulé noci.

„Tak jsme strávili skvělé časy ve Francii,“ pokračoval Sup pomalu a pro něho nezvykle klidným, vyrov-

naným hlasem, „a tlačili jsme před sebou anglickou 5. armádu, jako kdyby se vrátil srpen roku devatenáct set čtrnáct. Dosahovali jsme bez velké námahy jednoho vítězství za druhým. Jednou jsme nocovali v nějaké bohem zapomenuté francouzské vesnici, z níž uprchlo všechno civilní obyvatelstvo, a my jsme na noc zapomněli postavit hlídky. Byli jsme si tak jistí, že Angličané odtáhnou za Kanál na ten jejich pořád zamlžený ostrov! Kromě toho jsme byli dost vyčerpaní. A to bylo naše neštěstí.“

Dodenburg už začal chápat. Sup by mohl mít klíč k pochopení úděsného tajemství uplynulé noci. „Co se stalo potom?“

A Sup pokračoval dál:

„Přišli v noci jako malí žlutí duchové. Našich vojáků zemřelo hodně, zabíjeli je ve spánku. Naši se ani v těch stodolách a polorozbořených domech, kde nocovali, nestačili probudit. To ale nebylo všechno. Vrazi ještě dělali kruté žerty. Pohybovali se tak neslyšně a tak rychle, že si mohli při tom zabíjení dokonce vybírat. Tak třeba zabili jen jednoho – a nechali jeho spící kamarády naživu. Ti, když se ráno probudili, zjistili, že jejich kamarád leží zabalený do přikrývky... prostě jako kdyby ještě spal. Jenže... on neměl hlavu!“

„A vy si myslíte, že tady jde o totéž?“ ozval se Dodenburg.

„Přesně tak, Dodenburgu, to je případ těch vašich dvou mužů z hlídky. Umíte si jistě představit, jaký mělo to zabíjení s uřezáním hlav dopad na celou 7. gardovou kavalerii. Příštího rána ti malí žlutí chlapi zaútočili a mávali přitom něčím, co připomínalo kuchyňské sekáčky maso. A celá 7. gardová kavalerie ostudně utekla z boje... Náš velitel prožíval tu hanbu tak silně, že si raději vpálil kulku do hlavy.“

„Ale kdo byli ti malí žlutí chlapi, nebo jak jim říkáte?“ zeptal se Dodenburg.

234

„Angličané jim říkají Gurkhové. Jsou to malí chlapi a mají žlutou pleť. V obličeji připomínají Mongoly a pocházejí z Indie nebo z Číny nebo odněkud z těch končin,“ Sup pokrčil rameny. „Vyzbrojeni jsou obvykle velkými noži. Jsou to bojovníci výjimečně stateční, moc nemluví... a uřezávají nepřítelům hlavy, aby se mohli svým bílým důstojníkům vykázat, že protivníky opravdu zabili. Myslím, že jsou to prostě divoši.“

„Domníváte se, obersturmbannführere, že ti zabijáci, co minulé noci zavraždili moje ubohé chlapce, byli právě tihleto Gurkhové?“ optal se Dodenburg.

„Ano, podle mne to udělali oni. Patrně to byla skupina vyslaná v rámci nějaké průzkumné akce, kterou Angličané podnikají v deltě od Basry. To vysvětluje i to, že byly mrtvým ukradeny vojenské knížky. Chtějí je pro svou zpravodajskou službu, stejně jako chtějí hlavy nepřátel pro své důstojníky.“ Sup se zamračil, jako kdyby ho v tom okamžiku napadlo něco nepříjemného. A potom váhavě řekl: „To ovšem znamená, že hlavní anglické síly nejsou daleko. Chtěl bych, Dodenburgu, abyste se vrátil ke své pohotovostní hlídce a dohlédl na to, aby sem další Gurkhové nemohli proniknout. My se musíme dnes dostat na druhou stranu řeky, jinak budeme nuceni svést boj – a to v plném měřítku. A kdyby nás Angličané nachytali uprostřed řeky – tak na to raději nechci ani pomyslet, ...“

„Máte pravdu, na to je lépe nemyslet, to by byla jatka,“ poznamenal Dodenburg, zsalutoval a odešel. Sup se znovu energicky pustil do organizování prací na překročení řeky — chtěl být s tím hotov ještě dřív, než se objeví nepřítel. Všichni se usilovně snažili, nehleděli vůbec na únavu. Sup nikomu nedopřál ani chvíli oddechu, sebe nevyjímaje. Dokonce se několikrát až po krk ponořil do pomalu tekoucí

235

hnědé vody, jen svůj pověsný monokl si pečlivě opatroval. A tak se provizorní přemostění pomalu blížilo k písečnému výběžku. Velitel pluku přitom neustále vykřikoval:

„Jen do toho, vy líné kůže! Dejte do toho trochu života, snad ještě nějaký máte!“

Vojáky Wotanu nebylo třeba pobízet. Zpráva o tom, že jejich kamarádi byli minulé noci brutálně zavražděni, že jim prostě někdo usekl hlavu, proletěla plukem rychlostí blesku. Sup si všiml, že se mladí vojáci, pracující na řece, vyděšeně rozhlíží, zda se odněkud neobjeví zákeřní zabijáci. Svým obhroublým způsobem, který jako obvykle spojoval s povzneseností vyššího důstojníka, se jim snažil dodávat odvalu a křičel na ně: „Nenadělejte si do spodků! Nemusíte mít žádný strach. Říkali mi, že to člověk ani necítí, když mu někdo ufikne hlavu.“ Sám se tomu provokativně smál a vzápětí poodešel k další skupině, aby jí sdělil něco obdobného. Vycházkovou hůlkou se přitom švihl přes kalhoty.

Ani Dodenburg v téhle chvíli nezaháležel. Zbytek čtyř odeslal na pomoc přemost'ovacím pracím a zůstal na hlídce se dvěma veterány, Schulzem a Matzem, k nimž se připojili ještě dva ženisté. Tito čtyři muži za jeho velení připravovali pozici pro očekávané akce.

Jakoby náhodou se uprostřed cesty povalovala Schulzeho vojenská čepice. Uprostřed té cesty, po níž by mohl přijít nepřítel. Kdyby někoho napadlo, že si tu čepici jako suvenýr vezme, tak by se asi divil. Ve chvíli, kdy by ji zvedl, explodoval by pod ní granát.

Dodenburg usoudil, že kdyby granát vybuchl, tak Angličané, nebo jejich „malí žlutí muži“, jak jim říkal Sup, budou hledat úkryt v kravinách po obou stranách cesty. Tam je tedy bude čekat další překvapení.

„Dáme tam kulkodrt!“ rozhodl. Schulze a Matz si přitom pře-

236

jeli rukou přes rozkrok, jako by se chtěli přesvědčit, jestli je všechno pořád ještě na svém místě. „Kdyby to člověka trefilo, tak by to bylo zlé. Do konce života by měl hlásek jako tenor.“

A tak se tam se svým veškerým nářadím usadili a dali se do přípravy „kulkodrtě“, což byly v podstatě našlápné brokové miny, které po výbuchu zasáhly neopatrného vojáka přibližně v úrovni slabin. Tyhle ty „kulkodrtě“ pak Dodenburg a jeho lidé zakopali v křovinách na několika místech.

Velitele rotы však neuspokojovaly léčky, které až dosud dokázali nastražit, ani minové pole po obou stranách cesty. Všechno to bylo primitivní, i když to mohlo být velmi účinné. Což uznával, ale přesto se rozhodl ještě pro další past:

„Mrskněte sebou!“ vyštěkl. „Nemůžete se tady usadit na zadku, válet si kulky a honit si ptáka.“ Sám se těm slovům zašklebil a Matz přehnaně užasle zapištěl:

„My tu máme nějakýho novýho, podivně žertujícího důstojníka! Copak nám to tu povídá za nemrav-nosti?“

Dodenburg měl sto chutí nakopnout Matze do hubeného zadku a zatvářil se zřejmě dostatečně výmluvně, protože Matz rychle vyskočil a už normálním hlasem vyhrkl: „Rozkaz, sturmabannführere.“

Dodenburg všem vysvětlil, že je třeba vykopat u primitivního minového pole jámy a u každé zarazit kolík, který bude ostrou špicí nahoru – a to všechno se zakryje palmovými větvemi a listy. Když na to někdo šlápně, zraní se a spadne dolů. A to nebude nic příjemného.

V poledne byl konečně s vykonanou prací spokojen. Dal rozkaz k odpočinku. I jeho namáhavá činnost

vyčerpala. Utřel si pot z čela a prohlásil:

„Tyhle naše malé překážky můžou nepřítele zdržet tak půl hodiny, možná i celou hodinu, když budeme mít hodně štěstí. Ale potom...“ raději nepokračoval.

237

Schulze si notně lokl vody z polní láhve a velitelovu myšlenku dovedl po svém do konce:

„A potom sbalíme svý sakypaky a potáhneme ke všem čertům...“

O několik hodin později se první dobrovolníci –všechno výteční plavci — vrhli naří do vln a začali dopravovat lano z písčného výběžku na perskou stranu řeky. Uvázali si lana kolem hrudi, aby mohli při plavání používat obě ruce, ale překonávání proudu bylo i pro ně velmi obtížné.

Sup stál s ostatními důstojníky pluku na písčném výběžku a sledoval, jak probíhá boj nejlepších plavců se silným proudem. Celá záležitost ho nezajímala jen z čistě vojenského hlediska, měl z toho i své zcela osobní potěšení: „Mají krásná těla, ti chlapi,“ říkal si v duchu při pohledu na nahé hýždě ve vodě, „s těmi by člověk mohl hřešit každý den.“ Pak se přece jen donutil k tomu, aby potlačil narůstající pokušení a soustředil se na úkoly, které ho čekaly jako velitele pluku.

Proud řeky byl v těch místech opravdu velmi silný a vojáci, kteří drželi lano na jeho konci na pevné půdě, se museli zapřít nohama v písku. Jejich ramenní svaly se napínaly, jak se snažili lano udržet. V součinnosti s nimi se nejlepší plavci pokoušeli uchovat potřebný směr. Jejich ruce se jen míhaly v bílé pěně rychle plynoucího proudu.

„Každý z těch mladých mužů si zaslouží metál,“ prohlásil Sturmbannführer Blacke, který teď stál nedaleko Supa. „Tomu říkám statečnost.“

Sup na to neřekl ani slovo. Jeho zájmem prostě bylo, aby se teď ti plavci dostali na druhou stranu. To nejpodstatnější bylo natažení lan na perský břeh. Jestliže se to nepovede, padne naděje, že se pluk dostane přes řeku. To by znamenalo pro všechny neodvratitelný konec.

Údernému pluku SS Wotan však nebylo souzeno,

238

aby ho postihla zkáza, neboť právě v tomto okamžiku se prvnímu z plavců podařilo přeplavat hloubku, už se mohl postavit a pomalu se s lanem uvázaným kolem těla prodíral k blátivému břehu. O chvíli později i druhý odvážný dobrovolník s uvázaným lanem doplaval na druhou stranu. Mezi přihlížejícími na písčném výběžku propukl jásot. Brzy se z vody u druhého břehu vynořil další plavec a začal vystupovat na břeh. Pak už tam byli čtyři – a ti všichni spolu táhli těžké lano a současně si vyhlíželi silný strom, kolem něž by je bylo možné bezpečně přivázat.

Sup si ulehčeně vydechl. Dokázali to! Na žádné oslavné řeči však nebyl čas. „Lidi, jen to držte...!“ volal na vojáky, kteří přidržovali lano na písčném výběžku. „Nepovolujte...!“

Ostatní jeho slova zanikla v nenadálém drásavém zvuku, připomínajícím trhání nějakého obrovského plátna. „Letí to na nás!“ vykřikl někdo a vzápětí z oblohy dopadl první granát. Se strašným rachotem explodoval doprostřed řeky Tigris a zvedl ohromný gejzír bílé zpěněné vody.

„Ježíšmarjá!“ vyhrkl Sturmbannführer Balcke a dodal několik slov modlitby. Nějak v tom kritickém okamžiku zapomněl, že vystoupil z katolické církve — a to právě kvůli tomu, aby ho přijali do jednotek SS. „To jsou Angličané! To je jejich vizitka!“

Jakmile Dodenburg uslyšel rachot první granátové salvy, hned si uvědomil, co to asi je – a hned také vzrostly jeho obavy o osud akce. Veterán Matz zavrčel:

„To budou ti angličanský frajerský hajzlové. Jako by nemohli zůstat doma a popíjet ten jejich podělanej čaj o pátý.“

Dodenburg na to nic neříkal. Snažil se zaposlouchat do jiného zvuku, který byl sice méně výrazný, ale zato zlověstnější, neboť se ozýval tady dole na zemi, a to po obou stranách cesty směřující k jihu.

239

Schulze ten zvuk zaslechl taky. Nečekal na rozkaz, sám zalehl za kulomet a zasadil si pažbu zbraně. Matz se k němu hned přisunul a připravil dlouhý pás s lesknoucími se žlutými nábojnicemi. To byla nezbytná potrava pro kulomet MG 34, schopný vypálit tisíc ran za minutu.

Teď už to rozeznali docela jasně. Někdo se k nim blížil po cestě od jihu.

Dodenburg dal rukou znamení, aby mlčeli, a dál pečlivě naslouchal. Všiml si přitom, jak tváře obou

že-nistů najednou zbledly. Také oni přece slyšeli o tom, že tu někdo uřezává Němcům hlavy.

Už nemohlo být žádných pochyb. Dokonce zaslechli i tlumené kroky. Dodenburg začal pomalu zvedat samopal. Schulze přimhouřil oko a hlavní kulometu zamířil na místo, odkud zvuky slyšeli. Napětí rostlo a Dodenburg cítil, jak mu začíná po těle stékat pot. Pak si uvědomil, že si polohlasně ve vzteku něco brumlá a rázem se donutil k připravenosti. Už zase měl sám nad sebou úplnou kontrolu.

Ted' se dalo rozeznat, že ty blížící se kroky patří několika lidem. Neměli žádné vozidlo, byl to patrně nějaký předvoj či průzkum, který měl rádiové spojení s hlavní skupinou. Když se tento předvoj zastaví, tak se zastaví i hlavní skupina a důstojníci budou od těch vpředu čekat vyjasnění situace. Dodenburg doufal, že k tomu v žádném případě nedojde. Opatrně natáhl závěr samopalu a snažil se dělat přitom ten nejmenší hluk.

„Ted' ještě ne,“ zašeptal Schulzemu, když se v ohybu cesty nejasně objevil obrys první postavy.

Schulze, jemuž se napětím potila a leskla tvář, přikývl.

Dodenburg ze svého úkrytu sledoval, jak se blíží první Angličan. Pohyboval se opatrně, byl sehnutý a pořád se rozhlížel na všechny strany jako nějaký dravec, který slídí po kořisti. Byl to malý muž, na hlavě

240
měl velký roztřepaný klobouk nasazený tak, že zastiňoval mužovu temnou kulatou tvář. V jedné ruce držel ten člověk pušku, ve druhé svíral lesknoucí se zahnutou sekyrku.

Dodenburg musel v téhle chvíli potlačit přání utřít si potoky potu, které mu stékaly po tváři. Ted' se musel plně soustředit na onoho nevelkého anglického vojáka. Gurkha udělal několik kroků a zase se zastavil. Větril... Za ním přicházeli dva další, také byli sehnutí, v rukou měli zbraně.

První Gurkha byl ted' už jen několik metrů od Schulzeho vojenské čepice. Všiml si jí. Viditelně strnul a bedlivě čepici pozoroval. Pak na ní rozeznal lebku a zkřížené hnáty, odznak Waffen SS. Trochu zavrtěl hlavou, možná úžasem. „Tak dělej!“ povzbuzoval ho v duchu Dodenburg, „tak dělej a vezmi za to!“

Gurkha byl však mimořádně opatrný. Možná tušil, že to může být léčka.

V ohybu cesty se objevili další Angličané, mezi nimi i jeden, který měl podobný roztřepaný klobouk jako ten první, ale byl vyšší postavy a plet' měl bílou. Zřejmě to je jejich velící důstojník, řekl si Dodenburg.

Údajný důstojník něco zavolal, načež onen první Gurkha vzal pušku a blížil se s ní k ležící německé vojenské čepici na cestě. Zřejmě se chystal nadzvednout čepici koncem hlavně. A vzápětí to také udělal. Ačkoliv Dodenburg výbuch očekával, přece jen byl jeho silou překvapen. Před jeho očima se Gurkha jakoby rozpadl. Jeho tělo vyletělo v šarlatovém plameni do vzduchu, tvář zmizela v rudé zvěti roztrštěných kostí a sražené krve, připomínající něco neurčitého, politého malinovým džemem. V příští chvíli se potrhané tělo zhroutilo na cestu.

Během okamžiku nastala vřava, zmatek a umírání. Malé postavy Gurkhů hledaly útočiště v křovinách po obou stranách cesty, ale ve zmatku běžely rovnou do

241

minového pole, do „kulkodrtě“. „Pozor! Zastavte!“ spustil křik vysoký bílý důstojník, ale Dodenburg v té chvíli zahájil palbu a důstojníka zasáhl.

Muž umíral vstoje, a padal k zemi, jako kdyby ho srazila nějaká ohromná pěst. Vzápětí se rozproudila palba na všech stranách.

Bitva o předmostí začala.

IV. Útěk do divočiny

„Hoši, kupujte hřebeny, nastanou všivý časy.“

Scharführer Schulze, úderný pluk SS Wotan, Teheran, sobota, 10. května 1941

1.

„Gurkhové ke mně!“ volal bílý důstojník v uválených krátkých kalhotách a snažil se překřičet hluk a zmatek, který panoval v křovinách, kde vojáci vpadli do minových pastí a leckterý z nich na to doplatil životem.

Gurkhové, kteří byli Brity do bitek nasazeni zde v Iráku, patřili ke kmenům, jejichž muži prosluli bojovností a odvahou. Proto je koloniální vládci využívali k přepadovým a záškodnickým akcím, zejména na severozápadní hranici Indie.

Dodenburg, který všechno pozoroval, rychle poslal do křovin několik dávek ze samopalu. Bylo překvapující, jak bleskově Gurkhové dokázali v nastalé situaci reagovat.

Ted' se jich asi desítka pod vedením koloniálního důstojníka prodírala hustým porostem a postupovala za neustálé palby paralelně s hlavní cestou. Jejich záměrem bylo Dodenburgově malé skupině odříznout cestu a pak ji zlikvidovat. Na hrstku Němců pálilo i anglické dělostřelectvo, a právě v tomto momentě na ně podle zvuku směřoval granát. Museli se krýt. Granát je naštěstí minul a vybuchl až někde za nimi.

Dodenburg chtěl na nepřítele poslat další dávku, stiskl spoušť, ale samopal mlčel. Ksaku! Znovu stiskl spoušť. Zase nic. Potil se a nadával, ale nemohl dělat nic jiného než ustoupit k velkému stromu a za ním se schovat. Už mu bylo jasné, co se stalo — ve zbrani se zasekl náboj. Dodenburg měl horkem a námahou prsty oteklé jako kolíky a marně se pokoušel zbraň opravit.

245

Netušil, že se na něj dívá britský důstojník. Ten samozřejmě Dodenburgových potíží využil — zvedl revolver a vypálil.

Dodenburg zařval bolestí. Měl pocit, jako kdyby mu někdo vrazil hluboko do pravého ramene doběla rozžhavený hřebík. Podlomila se mu kolena a musel se opřít o strom. Je zraněn! Zasáhla ho kulka! To je ale smůla...

Vtom se vedle stromu objevil jeden z Gurkhů. Bylo mu jasné, v jaké kritické situaci Dodenburg momentálně je, a tak na něj vyrazil s velkým zahnutým nožem v ruce. Čepel se ve slunci stříbmně blýskala. Na Gurkhově lesknoucí se kulaté tváři se objevil krvelačný škleb, prozrazující atavistickou touhu zabít. Rozzuřenému Dodenburgovi sice tekla ze zraněného ramene proudem krev, ale přesto dokázal pažbou svého vadného samopalu zasadit nepříteli ránu do obličeje. Gurkha zavrával, klesl na kolena a vyplívl vyražené zuby, ale vzápětí se vymrštil. Muselo ho to stát obrovskou námahu, jenže oba — Dodenburg i on — věděli, že jim teď jde o život. Gurkha stále pevně svíral v ruce nůž, což to mohlo souboj rozhodnout. Pro Dodenburga bylo těžké se bránit, když měl jednu paži takřka nehybnou. Měl ovšem ještě nohy... Okovaná špička těžké vojenské boty bolestivě zasáhla malého muže přesně do rozkroku. Gurkha strašně zařval a šel znovu k zemi. Svíjel se a skučel v bolestech.

Dodenburg se vyčerpaně opřel o kmen stromu. Proti němu se vyrojili další Gurkhové, ale ohlásili se i Schulze a Matz se svým kulometem. Ti moc dobře věděli, že pokud nezakročí, útočníci je všechny během minuty zlikvidují. „Dej jim to sežrat, ty srabe!“ ječel Schulze a sám se snažil ze všech sil. Německý kulomet štekál jako o závod a řada útočníků před Dodenburgovými očima jakoby roztávala. Celá scéna připomínala nějaké loutkové divadlo, které

246

řídí neviditelný principál, podle jehož pokynu létají vzduchem zasažené oběti, jejich utržené nohy a ruce. Gurkhové se svíjeli na zemi ve smrtelné agonii a bolestí vyli jako zvířata.

Schulze odrazil nepřátelský útok a mohl na chvíli zastavit palbu. Matz se zvedl a běžel ke stromu, o který se bezmocně opíral Dodenburg. Ze zraněného ramene mu crčela krev.

„Je to špatný, sturmbannführere?“ vyhrkl Matz. „Jak to tak vypadá, asi jo.“

Dodenburg se pokusil vyloudit na tváři nějaký úsměv, ačkoli se za celý život necítil tak mizerně jako teď. „Jen se nade mnou nerozbrečte, Matzi, nejsem stará bába, abych tady hekal,“ pronesl se zatřátými zuby a z očí mu bolestí vytryskly slzy.

„Tak to teda není tak zlý?“ zeptal se ho Matz se zjevným ulehčením.

Velitel už na otázku nereagoval, jen dal pokyn:

„Ještě je tam párkrát pokropte a pak se stáhneme.“ V té chvíli však porostem znovu zasvištěly střely a sekaly do kmene stromu, až z něj na oba muže padaly třísky.

„Jak jsou ti hajzlové drzí!“ užasl bezelstně Matz.

„Dejte mi svou pistoli, Matzi,“ požádal Dodenburg, protože si všiml, že v křovinách se to začíná zase nějak podezřele hýbat. Ani nepřátelské dělostřelectvo na německou skupinu nezapomnělo – znovu sem svištěl granát – tentokrát vybuchl docela blízko. Dva mladí ženisté, kteří s nimi byli ve skupině, padli po výbuchu k zemi a zůstali bez hnutí ležet. To nevypadalo dobře. „Ksakru!“ zaklel Dodenburg a sevřel pevněji pistoli. „Dělejte, Schulze! Ještě je pořádně pokropte a musíte se stáhnout!“ vykřikl.

„A co bude s vámi, sturmbannführere?“

„O to se nestarejte, dělejte, co vám, říkám!“

Schulze posunoval při střelbě velký kulomet ze strany na stranu naprosto lehce, jako by to byla hrač-
247

ka, a prázdné lesklé nábojnice, z nichž se ještě kouřilo, se na zem jen sypaly. Střely srážely větve i listí, které přšelo na zem. Z kmenů stromů litaly třísky. Na mnoha místech kulky z kulometu zasáhly ten správný cíl, a tak se ozývaly výkřiky a sténání. Vzápětí někdo začal zuřivě hvízdát na píšťalku.

Dodenburg věděl, co to asi znamená – patrně to byl nějaký velitel, který se snažil dát vojáky dohromady k novému útoku. Podle toho, jak si až dosud mohl Dodenburg udělat představu o mentalitě Gurkhů, bylo mu jasné, že všechno půjde velice rychle a začátek útoku na sebe nedá dlouho čekat.

„Stáhneme se! Okamžitě!“ zavolal na ostatní, ale stálo ho to dost sil.

Schulze a Matz působili dojmem, že ho nemíní poslechnout. Zamával na ně vztekle pistolí. Oba poddůstojníci se zvedli a dali se podle rozkazu na ústup. Zbraň ovšem brali s sebou. Dodenburg se vydával na cestu jen pomalu a občas směrem k nepříteli vypálil. Pokoušel se ho tím držet v odstupu. Věděl jediné – že teď je ten pravý čas k úniku. A nesmějí se zastavit, jediné až budou u řeky...

Nepřátelské granáty dolétaly na řeku se skučením a vytím v pravidelných intervalech. Při jejich dopadech se zvedaly velké vodní gejzíry, které střikaly na vojáky, shromážděné na písčném výběžku. Tady všichni čekali, až budou moci překonat zbylý úsek řeky za pomoci lan. Granáty však většinou dopadaly dost daleko, a tak Sup usoudil, že Angličané nemají vpředu dělostřeleckého pozorovatele, který by střelbu řídil. Jinak by se totiž mohlo nepřátelské dělostřelectvo snadno zastřílet na lana a německé ztráty při přepravě by rychle narůstaly.

Avšak i teď se už na vlnách řeky pohupovalo několik mrtvých těl. Unášel je proud... Rada vojáků byla zraněna střepinami granátů. Byli ošetřeni a čekali v obvazech na písčném výběžku. Někteří sténali, ale
248

tady se jim nedalo víc pomoci, nebyl tu žádný lékař, který by jim například dal morfium. Pokud se ale někdo bude chtít za pomoci lan dostat na druhý břeh, bude k tomu zapotřebí dobrý fyzický i psychický stav a plné soustředění...

Bylo ovšem zřejmé, že dříve nebo později se anglické granáty treffi do některého z nákladňáků. Z této hrozby si Sup sice nedělal těžkou hlavu, ale z hlediska vojáků se to jevilo jako vážná věc. Pokud by Angličané zasáhli lana — a ta lana se utrhla, tak nešťastníci, kteří by se právě v té chvíli lan přidržovali, budou odneseni proudem, a kromě toho už nebude možné nějaké další lano přes řeku natáhnout a na druhém břehu upevnit. Zatím však, co mezi sebou rozebírali tenhle problém, nosatý velitel pluku Sup usoudil, že čas pracuje proti údernému pluku SS Wotan. A to znamenalo — teď, anebo nikdy.

Sup tedy vydal rozkaz. Obrátil se ke sturmbannführerovi Balckemu:

„Můžete začít s přepravou roty přes řeku. Okamžitě!“

„Děkuji, obersturmbannführere,“ vyhrkl popletený Balcke.

„Děkovat mi nemusíte. Jen se snažte zajistit, aby se vaše rota dostala na druhý břeh v co nejkratším čase. Na tomhle písčném pruhu je až moc lidí, a to je nebezpečné.“ S obavami přitom sledoval, jak stále víc a víc mužů seskakuje do písku z improvizovaného mostu na nákladňácích. Zanedlouho bude na tomhle malém kousku písčiny téměř celý pluk.

Balcke se už Supa na nic dalšího nevyptával. Hned na to vyšťekl rozkaz. První skupina těch horších plavců opatrně vstoupila do řeky. Všichni muži měli boty uvázané kolem krku, pušky na řemenu

přehozené přes rameno. Téměř okamžitě je uchvátil proud, a tak se chytili lana, které jim přece jen zajišťovalo jisté bezpečí. Zkušení plavci na tom byli mnohem lépe, ti se ve vodě pohybovali suverénně.

249

„Je to výborný!“ halasili. „Akorát se člověk nesmí zastavovat.“

Do řeky v té chvíli dopadl další granát, jehož výbuch ostře prořízl vzduch. Voda vystříkla, vytvořila obrovský gejzír. Balckeho to velice vyděsilo, a tak Supovi skoro zašeptal:

„Nedej Bože, aby se nějaký granát trefil kam nechceme... To by byl masakr!“

„To by nebyl žádný masakr,“ vyštěkl Sup, „protože já prostě s žádným masakrem nepočítám. Případná zpráva o vysokých ztrátách by šla do mého služebního záznamu – a to by pro mě mohlo následně mít neblahý vliv. Takže nic takového! Ať chlapi pokračují v akci! Všichni do vody! A na druhý břeh!“

Vojáci z Balckeho roty se opatrně sunuli kupředu podél lana, i když se na řeku celkem v pravidelných intervalech snášely granáty anglického dělostřelectva. Sup ovšem neustále s obavami napjatě sledoval, jak z oblohy přilétají granáty, jejichž rozžhavené střepiny po dopadu do vody zlověstně syčely a přitom si nelitostně vybíraly své oběti. Mezi ně se musel započítat i jeden z mladíků, který po zásahu střepiny vykřikl a krev prýstící z jeho zranění rudě zbarvila vodu. Horší bylo to, že vojákovy prsty už neměly sílu držet se lana a on se musel pustit. O několik vteřin později se ho zmocnil silný proud a unášel ho od kamarádů. Marně křičel a prosil je o pomoc. Vodní proud ho nemilosrdně hnál vstříc smrti.

Ti, kteří zatím přežili, se křečovitě drželi lana. Někteří je svírali tak silně, že jim zbělely klouby na prstech. Všichni věděli, že kdyby se lana pustili, znamenalo by to jejich smrt. Zkušení plavci ty slabé povzbuzovali, volali na ně, ale taky jim nadávali, když byli příliš neohrabaní. Základní pravidlo bylo jasné: držet se lana co nejdéle. Vždyť to není nekonečná cesta!

První vojáci z Balckeho roty se už začali dostávat na druhou stranu. Pro Supa to bylo povzbudivé zjiště-

250

ní, takže si mohl utřít pot z čela a konstatovat, že jedna čtvrtina jeho pluku překročila řeku. On sám zatím zůstal na písčném výběžku a tady čekal, až se přes řeku přepraví i Miillerova rota. Pak měl velitel pluku v plánu dostat se on sám na druhý břeh. Podle jeho úvah bude německé vrchní velitelství považovat ztráty vojáků v rozmezí padesáti procent za úspěch, a to vzhledem k obtížnosti úkolu a podmínek.

Sup si dal ruce k ústům a pokoušel se překřičet rámus vybuchujících granátů:

„Untersturmführer Krause ke mně!“

Krause, který velel zbytku 1. roty, tvořícímu zadní voj Wotanu, přibíhal po písčném výběžku, byl celý promáčený a ze zraněného čela mu kapala krev. Předpisově se však ohlásil.

„Krause, jakmile se rota sturmbannführera Müllera dostane na druhou stranu řeky, budu je následovat. Musím se tam dostat, protože je mou povinností zorganizovat další postup. Rozuměl jste mi?“

„Ano, rozuměl jsem vám, obersturmbannführere.“

V tomto okamžiku nad jejich hlavami prosvíštel další granát a oba dva, Sup i Krause, se museli krýt. Granát dopadl asi padesát metrů od nich a nezpůsobil žádné škody a zřejmě ani zranění.

„To ti Angličané musejí být hrozně bohatí, když můžou tak plýtvat municí,“ prohodil posměšně Sup. A pak úředním hlasem dodal: „Já vás teď, Krause, pověřuji velením nad všemi jednotkami, které tu zůstaly, a také dohledem na jejich přepravou přes řeku. Jste sice nejmladší důstojník, ale já ve vás mám důvěru.“

Mladý Krause se pyšně vypjal.

„Děkuji vám, obersturmbannführere. Budu se snažit ze všech sil. Jaké pokyny mi dáte v souvislosti se sturmbannführerem Dodenburgem? Mám na něj čekat, dokud neskončíme s přepravou přes řeku?“

„Proboha, Krause, jste přece důstojník a velitel! Rozhodněte se v té věci podle okolností sám. A teď“

251

už plňte rozkaz!“ A pak se Sup s Krausem rozloučil. Nikdy příliš neriskoval, když byl v sázce jeho cenný život. A to bylo i teď, když se měl dostat na druhý břeh.

Opatrně vstoupil do vody. Provázel ho přitom a jistil nejlepší plukovní plavec, který závodil na olympijských hrách v Berlíně v roce 1936. Krause zůstal na písčném výběžku a jen na všechno rozpačitě zíral.

Po chvíli se rozhodl, že se vrátí zpět na irácký břeh řeky. Opatrně se vydal na cestu po prozatímním

mostu a kladl si otázku, jak dlouho ještě může ten most vydržet anglické ostřelování. Dosud měli štěstí, ale právě před chvílí dopadly blízko mostu z náklad'áků dva granáty. Bylo zřejmé, že se angličtí dělostřelci zastřelují a že je otázkou velmi krátkého času, kdy most zasáhnou. Svědčil o tom další granát, který vybuchl ještě blíž než ty předešlé a znovu vytvořil na řece velký gejzír. Střepiny granátu zasáhly vojáka, který byl právě na náklad'áku. Chytil se za rameno, krvácel. Krause si byl vědom toho, že musí vzhledem k dělostřelecké palbě spěchat, a tak dal nejbližšímu poddůstojníkovi rozkaz:

„Začněte s přepravou těch vojáků, co tu ještě zůstali!“

Potom se snažil zjistit, co je s Dodenburgem a jeho skupinou. Měli by se tu objevit co nejdřív. Alespoň Krause si to moc přál.

Gurkhové v roztřepaných kloboucích Dodenburgovu skupinu zle tiskli. Dodenburgovi se už podlamovaly nohy, měl je jako z gumy, ale snažil se palbou držet nepřítele v odstupu. Slyšel Gurkhy, jak na sebe volají a jak se prodírají podrostem po obou stranách cesty. Jeho trojčlenné skupině hrozilo, že ji obejdou z boku a odříznou tak cestu k řece. Gurkhové sice byli primitivové, ale pokud šlo o vojenské kvality, nedala se jim rozhodně upřít odvaha a odhodlanost.

252

Z křovin se najednou vynořil bílý důstojník, který Gurkhům patrně velel. Dodenburg si setřel z očí pot, který ho oslepoval, a na Angličana vypálil. Bohužel však minul. Bílý důstojník se ušklíbl. Dodenburg se na něho pozorně díval, viděl zřetelně jeho postavu i tvář – a na té tváři si všiml i bradavice na pravé straně pod nosem. Angličan zvedl revolver a mířil, jako kdyby byl někde na střelnici. Rukou se zbraní mířil na cíl, druhou paží předpisově založil za záda a vychutnával okamžik triumfu. Náležitě se k tomu i tvářil.

Dodenburg se sice sotva držel na nohou, ale i tak mu došlo, že nastává jeho poslední chvílka. Je na konci své životní dráhy. Poslední myšlenky však patřily jeho pluku – ať se ten jeho milovaný pluk zachrání!

Ted' dokonce rozeznal, jak anglickému důstojníkovi zbělely námahou klouby, když začal tisknout spoušť.

„Matzi!“ vykřikl Schulze a zalapal po dechu, jeho tvář napětím zrudla.

Matz všechno pochopil. Zhluboka se nadechl, celý se ohnul, ruce zapřel o kolena. Schulze nadhodil těžký kulomet a tělo nepříliš urostlého kamaráda mu posloužilo jako opora pro zbraň. Téměř okamžitě stiskl spoušť.

Zničující salva zasáhla Angličana do prsou. Revolver mu vypadl z rukou. Kulka, která byla určena Dodenburgovi, odlétla neškodně kamsi do vzduchu. Na Angličanově hrudi se objevila řada rudých skvrn. Muži se podlomila kolena jako právě narozenému hříběti. Klesl k zemi, z úst mu vycházely růžové bubliny, z jeho rozstříleného břicha pomalu vyhřezaly vnitřnosti, podobající se odpuzujícímu, nachově šedému hadu. Stoupala z něj pára.

Schulze pustil kulomet na zem. Byl úplně prázdný, bez nábojů. Schulze se rozběhl k Dodenburgovi: „Tak jdeme, sturmabführere,“ zahlaholil a vzal svého velitele za zdravé rameno. „Musíme sebou mrsknout, nemáme moc času...“

253

Dodenburg zatřepal hlavou, jako kdyby se chtěl probít z hlubokého spánku. Všechno mu splývalo do několika obrazů: umírající Angličan leží na zemi, drží si svoje vnitřnosti oběma rukama, snaží se je obejmout jako matka své milované dítě... Dál si Dodenburg vzpomínal ještě na žluté tváře pronásledovatelů. Nad nimi přelétávalo těsně nad vrcholky stromů lehké letadlo s charakteristickými červeno-bílo-modrými kruhy na křídlech. „To je pozorovací letadlo..., pozorovatel,“ pronesl chraptivě a znělo to jako z nesmírné dálky. „Pro dělostřelectvo.“

„Já vím,“ přerušil ho Schulze rázně. „To kvůli mostu. A my se k němu musíme dostat. Nejsme už daleko. Tak jdeme, sturmabführere!“ Ještě pevněji sevřel velitelovo rameno. Pozorovací letadlo nad jejich hlavami mířilo k řece. Nebude to trvat dlouho a Angličané budou moci vést na most přesnou palbu a zničit ho.

O pět minut později první anglický granát dopadl na prozatímní most z náklad'áků a Krause si uvědomil, že nemůže déle čekat. Vyskočil na střechu prvního náklad'áku a pustil se po střechách vozů k písečnému výběžku. Musel přitom pronikat oblaky kouře a jako akrobat překonávat trosky po dělostřeleckém bombardování.

2.

Tři uprchlíci vyrazili od stromu, kde se až dosud kryli. Byli velmi vyčerpaní, namáhavě oddychovali a utírali si z očí pot, který je oslepoval. Před nimi byl most, který měl ale uprostřed velkou díru. Tu měl na svědomí granát. Za touto průrvou byl zbytek 1. roty, jejíž vojáci se ještě namáhavě drali po improvizovaném spoji k písečnému břehu. Další skupina vojáků Wota-nu už bojovala s říčním proudem a přidržovala se záchranných lan. Vše pečlivě zabezpečovali zkušeni

254

plavci. Najednou ale odněkud shůry se skučením a vytím přiletěl další granát, který tentokrát vybuchl už mezi lany. Bylo zřejmé, že pozorovací letadlo, které v pomalých kruzích přelétávalo terén, dává dělostřelcům údaje, aby jejich střelba byla přesná. A teď byli jejich cílem vojáci ve vodě.

Dodenburg byl natolik vyčerpaný, že klopýtal a padal, ale Schulze ho obětavě podpíral. Velitel roty jen nejasně slyšel, jak ho Schulze povzbuzuje:

„Už jsme blízko... Moc nám nechybí... Držte se!“

Dodenburg strnule kýval.

V té chvíli se ze stromů vynořil první z pronásledovatelů. Jakmile uviděli most, zazněl povel: „Nasadit bodáky!“ Ozval se ostrý třesk oceli a vzápětí se pronásledovatelé rozběhli po vlhkém rozbahněném písku. Bodáky ve slunečních paprscích výhruzně zářily. Všichni tři uprchlíci už byli na pokraji úplného vyčerpání. Matz a Schulze podpírali Dodenburga a snažili se co nejrychleji dosáhnout cíle.

Krause je zahlédl, viděl ovšem i jejich pronásledovatele a rozhodl se jim pomoci. Ze střechy nákladáku spustil v pokleku na Gurkhy prudkou palbu. Útočníci se museli zastavit, několik jich kulky srazily, ale mnozí stačili zalehnout a zahájit palbu jak na prchající trojici, tak i na Krauseho.

Trojice uprchlíků doklopýtala na měčtinu, střely sekaly do vody kolem nich, rozžhavená ocel v řece syčela a prskala. Potom se trojice dostala až k prvnímu nákladáku, který byl do poloviny ponořený ve vodě. To už Dodenburg padl vyčerpáním a zoufale lapal po dechu. Přece však jen ze sebe dokázal vypravit:

„Otevřte palivovou nádrž... vypusťte... benzin... Rychle!“

Schulze kleštěmi přestípl řetěz u nádrže a sundal kryt na plnicím hrdle. Benzin začal pomalu vytékat do vody. Ve vzduchu bylo okamžitě cítit jeho nepřijemný

255

zápach. „Co teď?“ zavolal Schulze a jeho hlas se skoro ztrácel v hluku dopadajících granátů a střelbě Krause-ho samopalu.

„Granát... Dostaňte mě na nejbližší nákladák... A potom hod'te granát...“ Dodenburg znovu zalapal po dechu, měl pocit, že ho chce zahltit nějaká hustá rudá mlha. Bojoval o život. Teď nesmí omdlít. Teď ne.

„Hned to bude,“ snažil se Schulze, jakoby nabitý novou energií. „Matzi, dostaneme ho tamhle...“ Sám na nic nečekal, vrhl se do vody a táhl Dodenburga za sebou. Mířil ovšem raději dál, ne jen k prvnímu vozidlu. Benzin z potopeného nákladáku stále vytékal, velikost šedé skvrny na žluté říční vodě se zvětšovala. Schulze ještě stačil zahlédnout, že se první z gurkh-ských vojáků odvážil vstoupit do vody. Nákladák mu poskytl kryt před Krauseho palbou.

Schulze tedy vytáhl z boty poslední granát. Vytrhl pojistku a rozhlédl se. Viděl, že Matz už pomáhá Dodenburgovi na vedlejší nákladák. Oba dva teď balancovali na prknech mezi vozidly. Nepřátelská palba nepo-levovala, z prken létaly po zásazích střel třísky. Schulze začal počítat, musel se — ač nerad — donutit k soustředění. Dostali se teď podle jeho počítání na pátý nákladák — a celkem jich bylo deset. To by mohlo stačit.

Rozmáchl se, hodil granát a hned se kryl. Granát se strašným rachotem explodoval. „Prásk!!!“ Voda kolem okamžitě vzplála, plameny olízly i obě strany vozidla.

Schulze se hned začal prodírat vodou ke svým kamarádům. Plameny se na hladině rozlézaly...

Gurkho-vé si zřejmě ještě neuvědomovali, jaké jim hrozí nebezpečí, a dál stříleli na Krauseho, který byl na střeše posledního nákladáku. Schulze se vydrápal na korbu, pak vylezl na střechu a rozběhl se po prknech za Matzem a velitelem.

Vojáci Wotanu, kteří se už dostali na druhý břeh řeky, napjatě sledovali boj svých kamarádů na řece, má-

256

váli a volali na ně. Někteří hvízdali, chtěli ohroženým dodat odvalu, povzbuzovali je... Podobali se divákům, kteří sledují zajímavé fotbalové utkání. V jedné věci však byl rozdíl – tady mohl být výsledek tragický, mohla to být smrt.

Schulze ty dva dohnal a hned se chopil Dodenburga. Jako velký silák si ho přehodil přes rameno a vzápětí ucítil, že mu po tváři stéká velitelova krev. „Jdeme na to,“ vydechl znovu povzbudivě. Nic jiného ho nenapadlo. Prsa se mu prudce zvedala, srdce zběsile utíkalo, jako kdyby každým okamžikem chtělo vypadnout ze sevření hrudního koše.

„Ty nádrže...“, hlesl Dodenburg, „ty můžou...“ Ne-dopověděl.

Ozval se strašný výbuch. Hned poté se po hladině řeky přehnal prudký poryv větru. Vybuchly palivové nádrže v prvních dvou vozidlech. Trojice prchajících zavrávala, divákům na vzdáleném břehu se zdálo, že jejich kamarády vítr odfoukne do řeky. Naštěstí se to nestalo. Trojice šla dál.

Gurkhové, kteří trojici ve vodě pronásledovali, se octli v plamenech. Řvali bolestí a pokoušeli se uhasit oheň vlastníma rukama, jenže i ty už také začínaly hořet. Ti, co zůstali na břehu, však pořád ještě stříleli. Trojici se podařilo dostat se až ke Krausemu. Ten se samou radostí rozzářil. Byl šťasten, že se Dodenburg vrátil, třebaže zraněný a vyčerpaný. „Chytněte se mě, sturmbannführere,“ vyhrkl hned a přehodil si samopal přes rameno.

Společně pak složili velitele, který byl sotva při vědomí, na písečný výběžek. Neustále nad nimi kroužilo malé pozorovací letadlo, které nesporně dávalo instrukce anglické baterii.

Sup už se dostal na druhý břeh a hrozně ho rozčilovalo, že tady to anglické pozorovací letadlo pořád krouží.

257

„Copak se nenajde nikdo, kdo by toho hajzla sundal? Co to mám za ničemné vojáky! Vy jste vojáci na baterky!“ pořvával vztekle.

Jeho slova byla vzápětí přerušena další salvou anglických baterií. Granáty dopadly na nákladáky, které už hořely. Zbývající vozidla se začala pomalu sesouvat – a prkna, která je spojovala, se lámala jako sirky. Improvizovaný most končil svou existenci. Teď už vlastně ani nebyl potřeba, to chápal i pozorovatel v letadle – a tak ho nezajímala divoká střelba z pušek, která tam dole ještě probíhala, a orientoval dělostřeleckou palbu na vojáky, kteří ještě byli ve vodě.

S určitými obtížemi se Krausemu, Schulzemu a Mat-zovi podařilo spustit Dodenburga do vody. Měl přivřené oči, dýchal velice těžce a sípavě, jako kdyby se dusil.

Schulze se podíval na velitelovy bezvládné ruce a v rozpacích jen skousl rty. Jak se bude moci udržet na laně? Podle toho, jakou rychlostí říční proud narážel na nohy, usuzoval Schulze, že tu dosahuje rychlosti asi tak pěti uzlů. Jediným způsobem, jak síle proudu čelit, bylo postavit se mu přímo a vydržet. A tak Schulze zavelel: „Matzi, ty půjdeš dopředu, a vy, un-tersturmführere.“ což platilo Krausemu, „půjdete dozadu, prosím.“

„A vy?“ zeptal se Krause.

„Já budu jistit lano. On se na něm nebude schopný sám udržet, tak ho tam prostě musím přidržovat.“ V té chvíli zaduněla děla a jediné štěstí pro Němce bylo, že se na ně Angličané nemohli zaměřit.

Nedovoloval jim to především dým z hořícího benzínu, pokrývajícího hladinu Tigrisu. Malá německá skupina se začala pomalu sunout k druhému břehu. A Schulze pořád opakoval:

„Jen se, prosím vás, držte, veliteli..., držte se, jak jen můžete.“

Dodenburg byl napolo při vědomí a škemral jako malé dítě:

258

„Nechtě mě tady... Mně nic není...!“

Angličané v té chvíli nasadili do boje lehký kulomet, který spustil prudkou palbu. Brzy bylo vidět, jak stopové střely prolétají nad hladinou, jak kulometné salvy bičují vodu Tigrisu a stříkají gejzíry vody do strhaných tváří vojáků Wotanu, oslepují je a nutí ke kašli. A to ještě po celou dobu svého pomalého postupu museli němečtí vojáci bojovat se silným spodním zpětným proudem, který hrozil, že jim podrazí nohy a dokoná zkázonosné dílo.

Schulze plaval podél lana a vynakládal všechny síly na to, aby se jednou rukou sám u lana udržel a tou

druhou aby přidržoval bezvládného Dodenburga. Námahou se na něm chvěly všechny svaly a třebaže voda řeky byla chladná, on se vypětím potil. Vzhledem k tomu, že Dodenburgovo tělo, které vlastně vlekli, bylo velmi těžké, mohli se všichni posunovat kupředu jen velmi pomalu, s přestávkami, od jednoho záchytného bodu k druhému.

Pak Schulze vrhl pohled na druhý břeh. Tam už se shromáždili jejich kamarádi z Wotanu, kteří je nepřestávali povzbuzovat. Zbývalo už jen nějakých dvě stě metrů. Schulzemu se však zdálo, že to není tak krátká vzdálenost, že to je spíš dvě stě kilometrů. Ale my to musíme dokázat, říkal si vdychu, musíme to dokázat!

Pozorovací letadlo, které dávalo instrukce anglickým dělostřelcům, nabralo výšku a zamířilo na jih. Pilot si uvědomil, že teď už tu není k ničemu. Hlavní síly Němců unikly do neutrální Persie a ti čtyři muži, kteří ještě zůstali ve vodách Tigrisu, neměli žádný velký význam. Nechají je žít.

Matz, nejmenší z těch čtyř, jemuž voda dosahovala až ke bradě, si mohl ulehčeně vydechnout. Stačilo mu bojovat s proudem, a tak byl rád, že už se nemusí obávat granátů. „Schulze,“ řekl spokojeně, „tak ještě ta-kovejch sto metrů a máme to.“

259

^HHHHnnmmnHHnBini

„Pánbu zaplat,“ vyhekl Schulze, ale vtom asi ve vzdálenosti padesáti metrů od nich dopadl nějaký osamělý granát. Z vody vyrazil velký gejzír vody. Potom kolem prosvištěla záplava střepin. Nikdo z těch čtyř nebyl zraněn, ale granát jim způsobil jinou nesnáz. Brzy to uviděli. Střepiny zasáhly lano. To se rozkmitalo a jeho prameny se začaly rozplétat. Lano se rozpadalo... Dostali strach, že svou cestu nedokončí včas. A tak se snažili pohybovat rychleji. Musí se dostat na břeh dřív, než bude pozdě. Lano se však rozpadalo přímo před očima. Všechno to bylo otázkou jen několika vteřin. „Proboha, držte se pevně!“ mlel pořád dokolečka Schulze, „držte se...“

Prásk! Lano se přetrhlo. Okamžitě se mužů sunoucích se ke břehu zmocnil proud. Ještě se chvílku pokoušeli držet směr, ale proud je už unášel. Schulze teď nemohl Dodenburga držet tak pevně, ani malý Matz nebyl schopen proudu vzdorovat. Krause na něho něco vykřikl a ze všech sil se pokoušel drobného Doddustojníka zachytit a přidržet. Bylo to však marné. Ještě se snažili využít i přetrženého lana, ale proud řeky byl silnější. Jeden za druhým odpadávali, proud je odnášel do neznáma.

Na perské straně tuto scénu sledovala skupina mužů, z nichž někteří nezaváhali a vrhli se do vody, aby své kamarády zachránili. Nedostali se však daleko. „Stop! Všichni zpátky!“ křičel Sup. „Nechci v téhle řece ztratit další lidi.“

„Ale vždyť je tam velitel roty Dodenburg!“ zaprotestoval někdo a potom rezignovaně dodal: „Ať ho ochraňuje Bůh!“

Sup tyhle výlevy ignoroval a jen vyštěkl:

„Řekl jsem – všichni zpátky!“

Vojáky na břehu obcházela hrůza, když viděli, jak se čtyři lidské hlavy pohupují uprostřed bystrého zpěněného proudu a jak kamarádi divoce mávají rukama v marných pokusech se zachránit. Někdo za Supovými zády zahořekoval: „Teď už zmizí navždycky!“

260

A skutečné, během příštích vteřin se ctyn hlavy ztratily kamarádům za zákrutem řeky z očí. Proud je odnášedl do neznáma. Nesl je tam, kde mohlo čekat buď zajetí, anebo smrt.

Na úzké Supově tváři tato scéna nevyvolala žádné pohnutí. Mlčení narušil věcným pokynem veliteli roty Balckemu:

„Bude lepší, když vaše rota odpochoduje někam dál od řeky. Angličané by přece mohli zapomenout, že jsme na neutrálním území!“

Balcke chtěl něco namítnout, ale pak si to rozmyslel: „Rozkaz, obersturmbannführere,“ pronesl poslušně, udělal předpisově čelem vzad a vydal své rotě příslušný rozkaz.

Müller jako velitel další roty si počínal stejně.

Úderný pluk SS Wotan se formoval k pochodu. Od nízkého pahorku, který se před nimi rozkládal, kodrcalo k Wotanu nějaké staré vozidlo, jež za sebou v písku nechávalo hlubokou brázdu. Podle Supova mínění to mohl být někdo z perských orgánů, který přišel zjistit, kdo se to objevil na jejich území.

Bylo by na tom něco neobvyklého, kdyby chtěli, aby jim pluk odevzdal zbraně? To by ale v oficiálním hlášení pro Berlín nevypadalo moc dobře, to si musel přiznat. Zatím se Supovi povedlo zachránit padesát procent početního stavu Wotanu, a bylo to přitom v odvážné a riskantní akci, která probíhala tisíce kilometrů od vlasti. To by snad v Berlíně měli ocenit. Ted' však nebyl na tyhle úvahy čas. Nejlepší bude, když se pluk okamžitě dá do pohybu.

Sup se postavil na špičky a zařval:

„Úderný pluk SS Wotan se vydá na pochod! Připravte se! Pochodem vchod!“

Pluk se tedy vydal na pochod, ale nebyl to pochod hrdých, odvážných a sebevědomých mladých mužů. Vojáci šli se skleslými rameny, v jejich tváři se zračila únava, rozčarování i zklamání. Všichni byli pohrouže-

261

ni do neveselých myšlenek – co je vlastně čeká? A neuplynula ani půlhodina a tento nejlepší pluk zbraní SS, čítající ted' šest set mužů, se vzdal jakémusi nafoukanému perskému úředníkovi, který měl na hlavě fez a byl oblečen do zaprášených civilních šatů. Na nohou měl špinavé, kdysi bílé tenisky...

Z irácké strany řeky celou scénu sledoval anglický generál Slim. Silným dalekohledem pozoroval, jak se Němci vzdávají. Na jeho ostře řezané tváři s charakteristickou bojovně vysunutou čelistí se zračilo uspokojení. Když se té scény nabažil, odložil dalekohled a obrátil se k důstojníkovi od Gurkhů:

„Tak jsme ty Němčoury odsud docela pěkně vyprovodili, co říkáte, kapitáne Mastersi?“

„Ano, pane generále,“ odpověděl štihlý důstojník s černým knírem. „Tahle akce nám vyšla. Ale vůbec nemám zájem si to s nimi ještě někdy zopakovat. Jsou to moc tvrdí chlapi.“

„To je sice pravda, ale dokázali jsme je porážet už dřív, a dokážeme to bezpochyby i v budoucnu.“

Generál odložil dalekohled. Němci se zatím na druhém břehu sporádaně seřadili a připravili k odevzdání své zbraně. Chystal se je převzít tlustý civil s fezem. „Řekněme, že jsme za touhle epizodou už udělali tečku,“ prohodil spokojeně generál. „Vždyť to je jen taková... malá válka,“ usmál se.

„Je to ovšem jediná válka, kterou zatím máme,“ doplnil Masters generálova slova větou, která se mezi vojáky s oblibou užívala. Oba pak spokojeně odkráčeli ke džípu. Útok na Bagdád mohl pokračovat.

3.

Dodenburg se pomalu probíral.

Místo, kde ted' byli, viděl chvilku jako v mlze. Po čase zjistil, že leží na hliněné podlaze domorodé chatrče a na zraněném rameni má nějaký špinavý hadr. Pak uviděl Schulzeho a Matze, oba ještě na sobě měli vodou nasáklé uniformy, na zádech plné bahna, jako kdyby je sem někdo táhl po břehu. Ruce a nohy jim někdo pevně svázal silným provazem. Dívali se na Dodenburga a zjevně ho litovali, ale pokynem hlavy mu dávali nějaké znamení. Jako by ho chtěli varovat, že nemá mluvit. Brzy pochopil proč. Otevřenými dveřmi bylo vidět na špinavý dvorek, kde se shromáždil velký dav snědých mužů. Oblečení byli do jakýchsi uválených chalátů. To, jak ti domorodci vypadali, však zřejmě nebyl hlavní důvod, proč Schulze dával Dodenburgovi znamení, aby byl zticha. Tím hlavním důvodem byl Krause. Byl přivázán k hrubé trojhranné konstrukci, zhotovené z bambusu, košili měl rozervanou až do pasu a ruce svázané. Už jen ta poloha mu musela působit velkou bolest. Vedle něj stál s bičem v ruce nějaký hromotluk, chlap ještě tak o hlavu větší než Schulze. Ramena měl jak pilíře mostu.

Neznámý obr musel někdy v minulosti utrpět těžké zranění na obličeji — možná to byla střepina granátu nebo něco podobného, co ho znetvořilo. Místo jedné tváře měl jen podivně zmuchlanou a zjizvenou kůži. Po oku zůstal pouze ošklivý dolík, který se neustále zaléval narůžovělým slizem. Jako by se v něm mísily slzy a krv.

Dodenburg se pomalu zvedal, aby se posadil, ale současně cítil, že se ho zmocňuje závrať. Krvácení ramene sice ustalo, ale on začínal chápat, proč nemá svázané ruce jako Schulze a Matz. Kromě zraněného ramene totiž uviděl velkou zející ránu v nadloktí. Vypadala hrozně...

Ted' bylo třeba nevzbudit pozornost vězňů — a tak se jen s největší opatrností sunul po špinavé podlaze k Schulzemu.

„Co se stalo?“ zašeptal a přitom nespouštěl oči z mužů na dvorku.

263

Schulze mu tiše a rychle vyličil, jak vylezli z vody a vytáhli i jeho v místě, kde se proud řeky zpomalil. „A

zničehožnic na nás vyskočili tihle malí hajzlové, byli ozbrojení až po zuby. Vás chtěli hodit zpátky do řeky, poněvadž jste byl v bezvědomí, ale Untersturmführer Krause je nějak přesvědčil, aby to nedělali. Pak s námi mrskli na nějakou káru taženou velbloudy a dovezli do tyhle prdele. Je to absolutně zapadlá vesnice, kde je pár nahatejch dětí a bída. Budou asi děsně zaostálí, vsadil bych se, že neznají ani nočník.“ „Ale co je to vůbec za lidi a hlavně — co od nás chtějí?“

„Copak já vím?“ zašeptal Schulze. „Pokoušel jsem s nima domluvit. Jsou to ale pohaní a divoši — vůbec nemluví německy. A když jsem se pěkně a slušně optal, jestli někdo z těch chlapů s ručníkem na hlavě náhodou nerozumí německy, tak mi jeden z nich dal pažbou přes kokos.“

I když byla situace velmi napjatá, Dodenburg se musel usmát, jak Schulze formuloval svůj dotaz k věz-nitelům „pěkně a slušně“. Úsměv však Dodenburgovi z tváře zmizel stejně rychle jako se objevil. Jednooké monstrum totiž najednou zvedlo bič a šlehlo Krauseho přes prsa.

Krause bolestí jen začal zuby a potlačil výkřik, který se mu dral z hrdla. Na prsou se mu hned objevila velká podlitina, z níž prosakovala krev.

„Ta svině!“ zasyčel Dodenburg a pokoušel se vstát, ale Schulze ho zarazil: „Ne, to nedělejte... to by nebylo dobrý. Untersturmführer Krause se o sebe postará sám.“

Měl zřejmě pravdu. Krause si olízl krev ze rtů, do nichž se pravděpodobně bolestí kousl, pak si odkašlal a krvavou slinu odplivl. Chlap, který ho uhodil, překvapeně poodstoupil, jako kdyby nemohl pochopit, kde se ta krev vzala. Jeho zmrzačená tvář slizovitě

264

zvlhla. Samým vzrušením dokonce zavrával. Chlapi kolem se na to všechno dívali a Krausemu se posmívali. Někdo dokonce hrozil pěstí.

Muž se znetvořeným obličejem si otřel hrůznou tvář a promluvil překvapivě perfektní němčinou:

„Za všechno zaplatíte, vy nacistický svině!“

Schulze úžasem otevřel pusu. Ten muž mluvil jazykem rodilého Hamburčana, jako kdyby zrovna teď přišel z hamburského nábřeží!

„Co, co tu...“ vykoktal Schulze, „co tu ten chlap dělá? Je přece jasně od nás...! Má ale kolem hlavy ten ručník!“ Tohle se dalo jen těžko pochopit.

Dodenburg tomu taky nerozuměl. Co tu dělá tenhle zjevně rodilý Hamburčan? Vypadá to, že tu mezi domorodci hraje nějakou důležitou roli! Tady — v zapadlé vesnici na břehu řeky, která tvoří hranici mezi Irákem a Íránem...

Bič obrovitého Němce znovu zasvištěl vzduchem. Krauseho hlava se zvrátila dozadu, ostrý šleh znovu zasáhl jeho hrud'. Dav pochvalně zajásal, protože z Krauseho prsou vytryskla temná krev.

Obr se sadisticky zachechtal.

„To je jen pro začátek,“ řekl a z jeho dikce jasně zazněla mluva hamburské ulice. „Já tě donutím, že budeš mluvit, i kdybych z tebe měl duši vytlout.“ Pak řekl něco v místním jazyce. Z davu vystoupil drobný muž s dřevěnou klecí. Uvnitř byla hubená hnědá krysa, která růžovým jazyčkem lačně šátrala ze strany na stranu, protože cítila čerstvou krev.

Krausemu lezly oči z důlků hrůzou, když mu šklebící se domorodec podržel krysu před nosem.

Neznámý Němec se zjevně posmíval strachu, který Krause prožíval.

„Ta krysa nedostala nic žrát posledních dvacet čtyři hodin. Na tvý prsa si skočí moc ráda.“ Prstem otevřel dvířka klece a krysa okamžitě divoce vyrazila vpřed. Obrovitý Hamburčan jí však nedovolil unik-

265

nout. „Naučili nás pár takovejchle figlů v Moskvě. Co vás učí v tom tvém pitomým gestapu, to ještě nevím.“

Ted' už začínalo být jasnější, co to asi bude za exemplář, tenhle chlap. Dodenburg si dal rychle dohromady, že asi bude pocházet z takzvaného Rudého Hamburku z časů, ještě než se dostal k moci Hitler. Tenhle chlap stejně jako hodně jemu podobných utekl do Ruska z obavy před gestapem, které by ho po dopadení jistě zlikvidovalo. Ted' pravděpodobně pracoval pro Rusy. Ale v jaké oblasti a jaký tady měl asi tak plnit úkol?

Obr dal záhy Dodenburgovi odpověď sám:

„No! Tak už je na čase, vy esesácký hajzlové, abyste začali zpívat! Tak se snaž, to ti teda radím.“ A

znovu Krauseho švihl. Německý důstojník potlačil bolestné zaštkání, z jeho bičované hrudi vytryskl další pramen krve. Krysa v kleci se mohla vzteknout, protože znovu ucítila čerstvou krev. Dorážela na zavřená dvířka. „Tak jak to je? Copak dělá váš pluk v Persii? Jaký tu má úkol? Jen hezky spust'!“

Krause koktal a hlas se mu lámal, když se pokoušel odpovědět. Ani na okamžik přitom nespouštěl oči z krysy v kleci:

„Já to opravdu nevím. Ani nemám tak vysokou šarži, aby se o takových věcech se mnou z velení někdo bavil.“ Následovala tedy další rána bičem, tentokrát provázená už hlasitým zasténáním.

„Tak hele, člověče, nezkoušej mou trpělivost! Myslíš si, že tu budu ztrácet celý den kvůli jednomu nacistickému aušusu?“

Dodenburg se pokoušel uvolnit Schulzemu pouta, byl ale příliš nervózní a vyčerpaný, nešlo mu to tak rychle, jak by si přál. Pak se mu podařilo uvolnit poddůstojnickovy ruce, a vzápětí se oba věnovali provazům na nohou. Schulze byl vzteklý a brumlal si strašné výhrůžky. Venku zatím pokládali konstrukci, na

266

kteří byl přivázaný Krause. Octl se tak na zemi. Opodál postával domorodec s krysou, která dychtivě čekala na svou příležitost. Jednooké monstrum pošvihávalo bičem o holínku, jako by se nemohlo dočkat, kdy začne konečná fáze mučení.

„Buďte opatrný,“ zašeptal Dodenburg Schulzemu, když se obrovitý poddůstojník zvedl a třel si zdřevěnělé údy, které ho nechtěly poslouchat.

„Já mu vrazím ten bič do zadku, až mu vylezou oči z důlků!“ šeptal vztekle své výhrůžky Schulze a zatínal pěst, hroživou jak medvědí tlapa.

„Jenom dej pozor,“ přidal se k Dodenburgovi i Matz, „Ti chlapi s ručníkama na hlavě mají zbraně!“ „To nebudou ručníky, to asi budou turbany,“ zavrčel Schulze. Pak se rychle porozhlédl po chatrči. Hledal něco, co by mu mohlo posloužit jako zbraň. V koutě objevil rezavý krumpáč, nejspíš tu někomu sloužil při obdělávání půdy. Takové nářadí se teď Schulzemu hodilo. Rychle po něm sáhl a zhluboka se nadechl. Venku zatím mladý Krause prožíval dost krušné chvíle. Svíjel se bolestí a strach ho zbavoval zbytků zdravého rozumu. Domorodec se chystal postavit klec s krysou na jeho zkrvavená prsa. Hladová krysa pobíhala v kleci jako šílená, věřila krev a lidské maso.

Schulze tedy už na nic nečekal a rychle vyrazil z chatrče. Domorodec s klecí se k němu jen překvapeně obrátil, ale Schulze stačil dokonale využít své primitivní zbraň, kterou měl k dispozici. Rezavá špice krumpáče zasáhla muže hlavy, turban se zbarvil krví. Muž i s klecí, kterou nepouštěl z rukou, padl na zem. Teď mu tekla krev i z nosu. Schulze se bleskově obrátil k mohutnému jednookému chlapovi. Kolem nastala vřava. Všichni se dali do křiku, zvedali pěsti, nad hlavami se octly i jakési zastaralé pušky.

„Ty hajzle zsranej,“ vyrazil ze sebe Schulze a jeho

267

mohutná hrud' se vzrušením prudce zvedala, „nikdy bych nevěřil, že na hamburským nábreží můžou bejt takový svině, jako jseš ty.“

Jednooký muž se pokusil o úsměv. Pokusil se o to onou částí tváře, která mu zůstala.

„Barmbek,“ řekl pomalu a jeho hamburský akcent byl zase naprosto jasný. „Ty jseš ze čtvrti Barmbek. A já jsem z Altony, soudruhu.“

Schulze ho sjel pohrdavým pohledem. Zdálo se, že ten chlap byl opravdu rád, že se setkal s někým, kdo pochází z jeho města.

„Mně pendrek záleží na tom, z kterýho seš hambur-skýho kvartálu,“ zavrčel nepřátelsky. „Pro mě seš prostě bastard a hajzl, ty jeden soudruhu.“

Zmrzačeného Hamburčana se ta urážlivá odpověď zřejmě vůbec nedotkla, a tak pokračoval:

„Musíš to pochopit! Já to dělám pro nás pro všechny, pro dělnickou třídu, do který patří lidi jako seš ty nebo já.“

„Do dělnický třídy asi patřím,“ prohlásil Schulze sebevědomě, „ale pro mě ty neděláš nic.“ Muži v tur-banech se zájmem tuhle diskusi obou obrů sledovali, třebaže nevěděli, o čem je řeč. Současně ale začínali být netrpěliví: proč výslech nepokračuje?

„Podívej se na můj obličej,“ pronesl ten znetvořený. „Za to vděčím svý vlasti, za kterou jsem bojoval v

zákopech u Verdunu v roce sedmnáct. Pak jsem byl nezaměstnaný a octl jsem se v docích na černý listině, poněvadž jsem byl komunista. Potom přišla ta svině Hitler a já jsem byl ve své vlastní zemi štvanec... něco jako zvěř, a tak jsem musel utéct do Ruska. Nemyslíš, že proto je mým závazkem vůči obyčejnému německému člověku skoncovat s Hitlerem a těmi nastrojenými fricky s monokly?“ Schulze moc dobře věděl, koho tím tenhle člověk myslí: velení německého generálního štábu, jehož představitelé skutečně většinou nosili monokly.

268

„Řekni mi, jak můžeš tady odsud skoncovat s Adolfem? Co má tahle prdel světa co dělat s Hitlerem nebo Stalinem?“ zavrčel Schulze, kterého tenhle rozhovor tak trochu zaskočil.

„Moji šéfové si myslí, že všechny tyhle zmatky, co jsou teď v Iráku a pak budou pokračovat v Sýrii a Iránu, má na svědomí Hitler, který je naplánoval. Hitler se pokouší obejít Rusko od jihu. A to je taky důvod, proč chceme přijít na to, co ti hajzlové z SS tady mají za úkol.“

Dodenburg se nad tím zamyslel. Ten chlap má možná pravdu! Možná, že to byl opravdu Hitlerův plán – svrhnout probritskou vládu v Iráku, vytvořit spojenecký blok se šáhem šáhů v Persii a vichistickou Francií v Sýrii a využít pak celý prostor jako nástupiště k německému útoku na Rusko od jihu...

„My o tom nic nevíme,“ namítl Schulze a jeho zlost pomalu vyprchávala. Docházelo mu, že jednooký Hamburčan je nejspíš jen důvěřivá, oklamaná oběť. Schulze nebyl žádný velký myslitel, ale chápal to tak, že německá dělnická třída je pod vlivem dvou diktátorů, jeden je ten jejich, německý, ten druhý je z Ruska. Ani jeden z nich ale není dobrý pro obyčejného německého člověka. Oba lidem přinášejí jen hlad, strach a válku. „My jsme jen obyčejný maníci, který dělají, co se jim řekne a moc se neptají. A taky – proč by se měli ptát?“

Dodenburg se tomuhle výkladu musel usmát.

Ten samostatný hromotluk Schulze by totiž byl ten poslední, kdo by jenom bez řečí poslouchal a plnil rozkazy, ale jeho řeč zřejmě na jednookého Hamburčana zapůsobila přesvědčivě. Znetvořenou tváří proběhlo něco jako náznak zaváhání.

„Já nevím,“ zabrumlal jakoby sám pro sebe. Pak hlasitě dodal: „Já počkám na to, co všemu řekne vedení.“ Potom vydal nějaké povely v místním jazyce, načež domorodci, kteří stáli nejbližší Krausemu, mu za-

269

čali – i když s jistým váháním – uvolňovat pouta. Několik mužů s turbany na hlavách odstrkalo Schulzeho zpátky do chatrče. Ani se moc nevzpíral – vždyť o únik se může pokusit koneckonců i jindy, ačkoliv něco mu říkalo, že šéfové jednookého muže se nedají tak snadno přesvědčit jako jejich podřízený.

O pět minut později už byli všichni spolu a Matz se pokoušel vyčistit Krauseho zranění vodou a nějakým hadrem. Počínal si při tom tak překvapivě jemně, jak by se od tohoto drsného muže sotva dalo čekat.

Do-denburg a Schulze sledovali strážce, které stály u vchodu do chatrče a šepem si sdělovali své zážitky. Když v tomto zapomenutém místě objevili německého komunistu a ten věděl, co jsou zač, že patří k SS, byli asi bez šance. Schulze poznamenal:

„Nevím, co si o těch chlapech myslet. Vypadají jako mohamedáni, ale po tom, co se tu dneska odehrálo, si moc jistý nejsem.“

Dodenburg rozpačitě přikývl a potom zašeptal:

„Jak já to vidím, tak ti rudí zřejmě místním zaplatili, aby pro ně pracovali. Je možné, že se jim povedlo propašovat přes Persii z Ruska agenty, a ti teď budují na hranicích s Irákem taková centra... Takováhle malá vesnice se k tomu dobře hodí, právě proto, že je úplně obyčejná a zchátralá jako spousta jiných. Vždyť jsme podobných už tolik viděli...! Tady se dá třeba i vydělávat na přechodu hranic a obchodu přes hranice.“

„Máte pravdu, sturmabführere,“ souhlasil Schulze. „Za balíček hřebíků do rakve,“ což bylo jeho pojmenování jakýchkoliv cigaret, „je možný koupit celou tuhle zatracenou zemi, o to bych se vsadil. Já mám na tyhle kšeftařské místa čuch. To mi věřte.“

„Souhlasím s vámi. Otázka teď stojí takhle – jak se odtud dostaneme – ale všichni a najednou!? Krause nevypadá nějak slavně, aspoň se mi to tak zdá. Ani já nejsem v nejlepší formě...“

270

„Stručně řečeno,“ přerušil ho Schulze, „máme frňák ve smradlavejch spláškách.“

„Jo, nemohl jste to vystihnout přesněji. Takový přirovnání vám zkrátka jdou... Otázka tedy zní, jak se z těch splášků dostaneme?“

„Myslíte si, že nás ten velkej komouš nechá jít? Já bych na něj mohl přitlačit.“

„Ne, to nedělejte,“ pospíšil si Dodenburg. „Může nás pustit. Vypadá to, že má pro vás určitou slabost, Schulze, ačkoliv člověk nikdy neví. Ale nezapomeňte na to, že on tady někde má svého šéfa. Podle mého to bude nějaký zuřivý ruský komunista, opravdu Rus. A pochybuju, že nás jen tak nechá jít – vycházím z toho, co nám ten jednooký řekl. Takže spíš si nás budou chtít podat,“ usoudil skepticky.

„Pak teda musíme včas zdrhnout, že je to tak?“ udělal svůj závěr Schulze.

„Ale jak? Jak ten útěk může dopadnout? Místní mají pušky a my jenom holé ruce.“

To byla prozatím tečka za jejich konverzaci. Odmlčeli se — a za chvilku začali podřimovat stejně jako Krause a Matz. Aspoň tak nakrátko mohli zapomenout na svízelnou situaci, do které se dostali. V chatrči tu teď spali čtyři vyčerpaní mladí muži, kteří se nemuseli dožít příštího dne.

Probudil je nějaký malý chlapec. Už tu jednou byl, když jim přinesl vodu. Ted' zase přišel s vodou a přinesl ještě dřevěné misky s nekvašeným chlebem, fíky a nějakou bílou omáčkou, která voněla po česneku. Chlapec měl tmavou pleť posetou stroupky – a i když se mu břicho poněkud nadouvalo z podvýživy, bylo znát, že má svalnatou, dobře stavěnou postavu. Do-denburga zaujaly chlapcovy oči. Všiml si jich už při prvním setkání. Byly to oči hluboké, chytré a velice bystré, dokonce by je mohl označit za milé, ale současně i prohnané. A ty chlapcovy oči si teď všechny čtyři Němce pozorně prohlížely.

271

Když za nimi ten chlapec přišel poprvé, dal jim vodu a hned zmizel. Tentokrát se choval jinak. Stál a zíral, jako kdyby ještě nikdy žádného cizince neviděl. Sledoval každé jejich hnutí a zjevně neměl ani ty nejmenší obavy ze stráží, které hlídkovaly u dveří a občas nahlédly dovnitř.

Dodenburg si uvědomil, že nejvíc pozornosti věnuje ten malý kluk jemu. Dokonce se zdálo, že ho obdivuje. Prohlížel si dost poničenou, ale přece jen ještě ne-rozervanou uniformu zdobenou vybledlými insigniemi Velkoněmecké říše. Oči mu přitom přímo zářily. Bylo zřejmé, že se chlapci líbí německá orlice, stříbrné hvězdy na důstojnické uniformě, stříbrné označení SS na límci – i lebka a zkřížené hnáty na čepici, která tu kalvárii jako zázrakem přežila. Dodenburg usoudil, že ten hoch prostě obdivuje uniformy. Z fíků, které jim chlapec přinesl, si vzal ještě jeden a na chlapce se přitom usmál.

Hoch ten úsměv opětoval, ale nebyl to nějaký váhavý, nesmělý úsměv dítěte, které si považuje dospělého, jenž ho poctil pozorností. Tohle byl úsměv – dá se říct – hrdý. Úsměv člověka, který považuje toho druhého za sobě rovného.

Dodenburgův úsměv patrně chlapce povzbudil, byl rázem smělejší. Zadíval se na jeho náramkové hodinky. Ostatním sebrali domorodci hodinky hned, jak padli do zajetí, ale on je měl překryté zakrváceným obvazem – a tak mu zůstaly. Teprve teď, když mu Matz ránu vyčistil a obvaz sundal, byly hodinky vidět. Chlapec se na ně obdivně díval a bylo jasné, že by je chtěl.

Dodenburg zavrtěl hlavou. Nebyly to sice hodinky nějak zvlášť kvalitní a nebyly ani drahé, ale Dodenburg je dostal jako dar od otce v den, kdy složil maturitu a získal právo přihlásit se do německých ozbrojených sil. Ty hodinky měly pro něj především památeční hodnotu, byla to záležitost spíš sentimentálního významu.

272

Chlapec se ale nedal odradit. Obrátil se ke dveřím a díval se po strážích, které v tom okamžiku sledovaly něco na dvorku. Vzduch byl tedy čistý. Chlapec nejdřív zamířil prstem na hodinky, potom si ukázal na prsa a nakonec ukázal na strážné a přitom naznačil, jako kdyby těm strážím nějakým imaginárním nožem podřezával hrdlo.

Schulze podotkl:

„Ten kluk je mazanej hajzlík, dejte bacha, nejspíš by vás chtěl podřezat.“

Po několika dalších posuncích však Dodenburg velice dobře vyrozuměl, co mu ten malý navrhuje. Za hodinky mu nabízel velký zahnutý nůž, kterým bude moct podřezat strážné a uprchnout — pokud ovšem bude mít štěstí.

Mohl mu ale důvěřovat? Ten kluk si mohl vzít hodinky a pak zdrhnout. To jistě. Vždyť je to opravdu ještě dítě! Má vůbec smysl se takovými úvahami o výměně zabývat? Když tenhle kluk bude ty hodinky opravdu chtít, tak si je kdykoliv vezme. Na druhou stranu je ale pravda, že v té nabízené výměně je kus šance, a toho je třeba využít. Dodenburg rychle sundal hodinky z ruky a podal je chlapci.

Ten si je chvíli podržel u ucha a poslouchal, jestli jdou. Když se o tom přesvědčil, opatrně je ukryl pod košili. Pak zalovil v kapse a podal Dodenburgovi nůž. Ten ho také okamžitě ukryl. Chlapec se usmál a sehrál tu něco jako malou pantomimu. Napodobil spícího člověka, rukou si podložil hlavu a dokonce k tomu i za-chrápl. Pak se jakoby probudil. Zle se zašklebil a rukou napodobil útok nožem. Několikrát shora bodl, nejspíš do někoho, kdo ještě spal. Pak si spokojeně olízl rty, jako kdyby vychutnával krev a činilo mu to potěšení.

„To je ale šikovný kluk,“ prohlásil Krause trochu pobaveně, ale i podezíravě.

„Ano, je skvělý,“ souhlasil Dodenburg. Uvědomoval si, že na tom klukovi je něco zvláštního, něco, co
273

svým způsobem přitahuje. Chtěl se ho zeptat na jméno. Ukázal tedy na sebe a řekl: „Dodenburg. A ty?“ Prstem teď mířil na chlapce.

Chlapec porozuměl, co se od něho chce. Hrdě se postavil, zatvářil se velice důležitě a úplně nedětsky, vážně pronesl: „Effendi Saddam Husajn.“ Pak sebral nádoby na vodu a dřevěné misky a prošel kolem strážných. Prohodili s ním několik slov a on se přitom tvářil jako malé neviňátko...

4.

Obrovský šedý jeseter – ryba s ošklivou tlamou – ležel na mramorovém stolku na konci velké místnosti. U stolku stál Peršan v bílém plášti a rybu si prohlížel. Hosté s napětím očekávali, co se bude dít. Muž se tvářil velice důležitě, podobal se v té chvíli lékaři, který musí stanovit důležitou diagnózu.

Konečně s prohlídkou ryby skončil, obrátil se k hostům a pronesl něco v perštině.

Přítomní přijali jeho slova uznalým potleskem. Německý velvyslanec v Teheránu hrabě von Ettel přeložil Supovi, co muž řekl: „Je to jikrnáč.“ Nic víc.

Sup byl ze situace, ve které se ocitl, poněkud zmaten. Proč ho sem velvyslanec pozval a posadil ho na čestné místo? Vybraná společnost – ženy v dlouhých hedvábných večerních róbach, muži v uniformách nebo v perfektních oblecích — ti všichni jakoby se soustředili jenom na mrtvou rybu, která už se podle Supova názoru začínala mímě kazit, alespoň on to tak podle určitého zápachu odhadoval.

Baron Ettel se musel nad Supovou nezkušeností pousmát:

„Jikrnáč má padesátkrát větší hodnotu než mličňák.“

„Já vím, pane barone,“ pravil Sup celkem bez zájmu. Jeho pozornost teď spíš zaujal hezky vyhlížející
274

mladý důstojník v přiléhavých kalhotách. Podle ozdobné šňůry, která se mu klinkala na elegantní uniformě perské armády, usuzoval Sup, že to bude asi adjutant některého z mnoha perských generálů, kteří tu teď byli přítomni. Jestliže se velvyslanec dostane s oním důstojníkem do kontaktu, Sup toho rozhodně nějak využije. Aspoň tak, že se s tím mladíkem dá do hovoru. Ostatně – už si stačil všimnout, že jeho polní bojová uniforma, s níž byl spojen Rytířský kříž a Železný kříž, taky přitahuje obdivné pohledy. Zvláště mezi mladými perskými důstojníky.

Ted' se v místnosti objevili dva další muži, kteří měli na sobě bílé zástěry a bachraté bílé čepice, podobné těm, jaké někde nosí cukráři. Ti dva teď také důkladně rybu prohlíželi. Pak ten vyšší kývl a ten druhý mu podal ostrý nůž. Jeho čepel se ve světle křišťálových lustrů krásně zaleskla.

Muž s nožem se sklonil nad rybou jak soustředěný chirurg. Jako by ho ta ryba fascinovala. Po prudkém vpichu vedl řez po celé délce rybího těla. Stříbrná čepel nože se barvila do červena, z dlouhého řezu vytryskla krev. Vyšší z mužů podal nůž zpět svému asistentovi, který tento nástroj obřadně přijal, dával celým svým chováním najevo, jaký chová ke svému kolegovi respekt. Ten významnější si zatím navlékl gumové rukavice.

Potom zajel rukama dovnitř jesetera a začal mu promačkávat břicho, z něhož se začaly hmotit jikry, které asistent zachytával do mísy. Přítomní tento akt ocenili potleskem. Když všechno skončilo, oba muži beze slova zmizeli stejně rychle, jako se objevili. Jiný muž potom jikry opatrně omyl a počínal si přitom tak něžně a ohleduplně jako matka s právě narozeným dítětem.

Na scéně se objevil další Peršan, také oblečený v bílém. Přinesl měřítko, váhy a jemné síto.

„To je hlavní muž týmu, tahle práce je poslední část celého ceremoniálu,“ zašeptal Supovi velvyslanec.

275

Sup si v té chvíli uvědomil, že se po něm – a už poněkolikáté – podíval mladý pohledný Peršan. I on zjevně obdivoval Supovu uniformu. Srdce velitele pluku SS se rozbušilo. „Myslím, že se s těmi jikrami dělají zbytečně moc velké ceremonie,“ poznamenal poněkud neomaleně.

Velvyslanec se usmál:

„Můj milý Geiere, oni ti Peršané jsou dost líní lidé, a na různé ceremonie mají dost času. Kromě toho — jsou dost zaostalí. Naštěstí pro nás. Podívejte se, jaký je tu osud našich elektrospotřebičů! Obchody jsou plné radiopřijímačů, žehliček a podobných věcí, jsou to dobré, po všech stránkách kvalitní moderní výrobky, prostě na úrovni. Ale současně je třeba smutně konstatovat, že většina perských domácností nemá elektřinu.“

Supa v tu chvíli napadlo, že baron Ettel je v podstatě tak trochu cynik.

Hlavní muž celého ceremoniálu právě nechal jikry projít sítem, aby se zbavily nečistot, přidal sůl a začal je vážit. Pak je důstojně postoupil svému asistentovi, který je natlačil do připravené dózy. Kaviár byl připraven a celý obřad tím skončil.

První tajemník německého velvyslanectví předstoupil před přítomné, řekl několik slov v perštině, zvedl sklenici šampaňského a pronesl něco jako připítek, načež se hosté nahnuli ke stolu, aby mohli vychutnat skvělou chuť vzácného kaviáru. K Supovu velkému zklamání byl mezi těmi, kdo projevíli velký zájem především o ochutnání pochoutky, také mladý pohledný adjutant.

Baron Ettel vyprázdnil sklenici a pokynul Supovi, aby šel za ním. Odkráčeli po podlaze z bílého a černého mramoru do přílehlé místnosti, jejíž stěny byly obloženy knihami, jež patrně nikdo nikdy nečetl.

„Posad'te se, obersturmbannführere,“ vyzval Supa velvyslanec. „Mám tu koňak, poslužte si, pokud budete chtít.“

276

Sup zavrtěl hlavou. Raději by se teď moc rád dověděl, proč ho sem velvyslanec ze zaprášeného internačního tábora nedaleko Teheránu vůbec vytáhl. V tom táboře byli umístěni všichni příslušníci německého úderného pluku SS Wotan po přechodu z Iráku a pluk byl odzbrojen. Supa teď hlavně zajímalo, zda se velvyslanci podařilo dosáhnout zrušení internace a umožnění návratu domů.

Podle chování barona Ettela se zdálo, že je to hotová věc.

„Chamtivost perských orgánů je skutečně ohromující, obersturmbannführere,“ řekl velvyslanec úvodem.

„Znovu mě to udivuje, a to už tu jsem tři roky. Nikdy v životě jsem se nesetkal s lidmi tak chamtivými jako tady. Pokusil jsem se zajistit propuštění vašich lidí přímo u panovníka, tedy šáha šáhů,“ pokračoval a ten honosný titul dostatečně posměšně zdůraznil, „a nabídl jsem mu vaše zbraně. Ale to se mu zdálo málo. A tak Berlín musel vysolat ještě několik tisíc kavaléristů Svatého Jiří.“

„O jaké kavaléristy se to jedná, pane barone?“ užasl Sup.

„To je anglická měna, zlaté libry. A na nich je svatý Jiří na koni. Musím konstatovat, že tihle speciální kavaléristé vybojovali pro Anglii mnohem víc vítězných bitev než ti kavaléristé opravdoví. Stručně řečeno — tahle kavalerie zapracovala. Příslušníci vašeho pluku budou propuštění během příštích čtyřiceti osmi hodin.“

„Děkuji vám, pane barone.“

„Mně děkovat nemusíte, obersturmbannführere. V tomto případě zapracoval reichsführer SS Himmler, který se zasadil o to, že byly tyto prostředky uvolněny ze státních rezerv, což je ovšem při komplikovaných a dlouhodobých záležitostech obvyklý postup.“

Sup kývl, že pochopil.

„A co bude s námi teď, pane barone?“

277

Velvyslanec se podíval na vysoké dubové dveře v místnosti, aby si ověřil, zda jsou opravdu dobře zavřené. Došel k názoru, že je to v pořádku. Zvenčí sem jen slabě doléhaly zvuky z haly, kde hosté vychutnávali kaviár a německé šampaňské.

„Považujte to, co vám teď, obersturmbannführere, řeknu, za informaci přísně tajnou.“ Velvyslancův hlas

zněl najednou velmi chladně a tvrdě, veškerá ironie a cynismus zmizely. „Zaplatil byste za to svou hlavou, kdyby se něco z toho, co vám teď řeknu, dověděla nějaká třetí osoba. Je vám to jasné?“

„Ano, úplně jasné, pane barone,“ prohlásil Sup s vojačkou řízností a jeho mozek začal pracovat na plné obrátky. To znamená, že budou nové akce! A nové akce znamenají povýšení.

„Reichsführer Himmler mi včera osobně volal a žádal, aby úderný pluk SS Wotan byl okamžitě poslán domů tou nejkratší cestou, a to hned, jakmile bude propuštěn z internace. Reichsführer vysoce hodnotí bojové kvality vašeho pluku i jeho velení, které vždy splnilo všechny úkoly.“

„Vy mi lichotíte, pane barone.“

Baron Ettel si v duchu pomyslel, že by takhle Sup nemluvil, kdyby věděl, co Himmler vzápětí dodal: „Ten velitel je ovšem známý zvrhlík. Poslal jsem ho před časem před vojenský soud kvůli choulostivým morálním prohrškům, ale jinak je to nejlepší velitel pluku ze všech jednotek SS. Nutně ho potřebuju. Udělejte všechno, co bude ve vaší moci, aby se ten pluk co nejdřív vrátil do Německa. Je to věc nejvyšší důležitosti, barone Ettele.“

„Ty důvody, proč je to tak naléhavé,“ pokračoval teď Ettel, „spočívají v tom, že váš pluk má projít speciálním výcvikem, jeho početní stavy mají být doplněny, takže bude celkově kompletován. Abyste věděl, oč jde: führer prozíravě rozhodl, že je třeba se připravit na novou útočnou operaci.“

278

„Tady na Středním východě?“

„Ne, tady se naše postavení octlo ve svízelné situaci. Rašíd Ali v podstatě selhal. Britové se chystají vpadnout do Sýrie s tím francouzským renegátem... jak se jen jmenuje?“ Ettel luskl prsty, „aha, už to mám, generál de Gaulle. A tady v Persii je situace vysoce napjatá. Šáh šáhů se dívá na tuhle zemi jako na svůj pašalík. Těch patnáct milionů obyvatel žije jako otroci. Lidi šáha nenávidí. Hodně vojáků v perské armádě nedostalo už moc dlouho žádný žold a jsou na pokraji vzpoury. Také Kurdové se teď proti šáhovi bouří. Náš führer nemůže na Středním východě plýtvat dalšími prostředky.“

„A kam tedy bude zaměřen náš útok, pane barone?“ vyhrkl Sup, který už nemohl potlačit zvědavost. Chtěl se dovědět, kde bude konečně mít možnost získat vytoužené generálské distinkce.

Velvyslanec snížil hlas:

„Bude to Rusko,“ řekl potichu, „během měsíce.“

Sup překvapením jen hvízdnul. Bude to tedy Rusko, kde Napoleonovi generálové získávali maršálské hole. Mohl by se možná stát i polním maršálem!

„Nezdá se mi, že by vás to překvapilo, obersturm-bannfuhrere, ale uvědomte si, oč jde. Když člověk vezme v úvahu obrovské rozměry té země...“

„Jak se odsud dostaneme domů?“ přerušil ho Sup netrpělivě, jako by se už nemohl dočkat, kdy nastoupí do nové akce.

„Dopraví vás letadly. Reichsführer Himmler vydal pokyn, aby doprava byla realizována – bez ohledu na náklady – letecky přes Turecko. Poletíte do Moskvy a odtud do Berlína-Tempelhofu. Jakmile přeletíte Vislu, už po celý zbytek cesty poletíte nad územím, které ovládají Němci. Podle přání reichsführera Himmlera má proběhnout vaše doprava domů právě po této trase.“

Sup se zamračil. Nelíbilo se mu, že by měl letět do Moskvy, a taky to Ettelovi hned řekl.

279

Velvyslanec se usmál.

„Rusové jsou přece teď naši přátelé, copak to nevíte? Podepsali s námi pakt o neútočení, jak si určitě vzpomenete, a to v roce 1939. Od této doby s námi spolupracují. Ti muži v Kremlu se div nepřetrhnou, aby splnili každé naše přání. Je jim jasné, že tohle století patří Němcům a je v zájmu méně významných národů, aby v těchto časech stály na té správné straně. A tou správnou stranou jsme my.“

„A co když něco selže, pane barone?“ ozval se Sup. „Nebudu mít možnost pro své lidi vůbec nic udělat, když v Moskvě uvízneme.“

„K tomu nedojde. Budete dopravováni v uzavřených letadlech za dohledu a péče ruských orgánů. Váš pobyt v Moskvě proběhne prostě tak, že přesednete do letadel naší lufthansy, kde budou obdobné podmínky a vybavení.“ Baron se usmál. „Můj drahý příteli, využijte, vojensky řečeno, příhodné situace, která se vám nabízí. Piloti lufthansy dostanou instrukce, že mají letět co nejniž, abyste si mohli dobře

prohlédnout zemi, kde budete možná už brzy bojovat. Je to jedinečná příležitost seznámit se s tímto terénem.“

Supa to trochu uklidnilo a jen řekl:

„Musím věřit, že to tak bude, pane barone.“

„Jistě že to tak bude,“ pronesl s jistotou velvyslanec a povstal. „Pojďme, dáme si ještě skleničku šampusu, musíme zapít uvolnění vašeho pluku z internace. A kdybyste si přál, můžete okusit nějakou specialitu z perské kuchyně.“ Pak vzal Supa kolem ramen a slavnostně pronesl: „Já vám musím závidět, obersturm-bannführere. Budete účasten velkého dobrodružství, snad by se to mohlo nazvat křížovou výpravou. Až to všechno skončí, Velké Německo bude sahat od polárního kruhu až po Saharu a od Kanálu – pro který Angličané někdy užívají nesmyslné označení Anglický kanál — až po Ural. Celá Evropa bude naše a pak budeme moct odpovědně prohlásit, že žijeme skutečně v ,ně-

280

meckém století.“ Svůj proslov skončil úsměvem – a pak otevřel dveře do haly.

Sup nebyl spokojen – neměl v oblíbě dlouhé řeči a hlavně nenáviděl prázdné tlachání o abstraktních věcech. K debatám na nekonkrétní témata, které se vedly mezi kolegy na důstojnickém shromáždění, měl pohrdavý vztah. Ted' však zareagoval ve stylu, který nebyl v jeho případech obvyklý:

„Souhlasím s vámi, pane barone. Pak to bude opravdu, jak říkáte, ,německé století“.

Oba muži vstoupili do haly společně, jako by to byli nejlepší přátelé – štíhlý vysoký důstojník SS měl na sobě vybledlou uniformu, korpulentní velvyslanec byl v parádní diplomatické uniformě se zlatými prýmkami a vyznamenáními, mezi nimiž bylo i několik velkých hvězd. Kdekdo z přítomných si tyto dva muže pozorně prohlédl, protože na téhle dvojici něco neladilo.

Mezi těmi, koho ta nesořodá dvojice zaujala, byl i major Žukov z ruské legace. Když se na ty dva Němce podíval, tak aspoň na chvíli přestal myslet na vodku s citronem, třebaže tenhle plešatý asistent ruského vojenského ataše neměl vůbec v úmyslu být vodce nevěrný.

K Rusům se už donesly zvěsti o pluku SS, který je někde u hlavního města. Někdo říkal, zeje sem pozval šáh šáhů, aby mu Němci pomohli potlačit rebelii v armádě. Jiní tvrdili, že ti Němci se účastnili neúspěšné revolty Rašida Ali v sousedním Iráku. Z dalších zdrojů pocházela informace, že tato elitní jednotka SS, nejlepší z celého wehrmachtu, je jakýsi přední voj velké německé armády. Avšak kvůli čemu by sem do Persie Němci vysílali nějakou velkou armádu – to nikdo neuměl vysvětlit. Persie byla přece proněmecky orientovaná a tady se s Angličany neválčilo.

Tolik otázek a tak málo odpovědí...! uvažoval major Žukov. Bylo však něco zvláštního na tom, že se

281

spolu dávají dohromady celkem nevýznamný důstojník SS a německý velvyslanec. Proč se vůbec setkali? V tomto smyslu Žukov ihned po svém návratu do legace informoval komisaře Tamarova. Tomu se muselo hlásit prakticky všechno. Dokonce i ruský velvyslanec mu musel každý den podávat o všem detailní informace. A všichni pracovníci na ruském velvyslanectví s tím samozřejmě také museli počítat. Ten, kdo by se dopustil i sebemenšího prohřešku proti těmto zásadám, by byl okamžitě odvolán. A nikdy by se nevrátil.

Žukov se celý zachvěl jen při pomyšlení, že by ho to mohlo potkat. Raději si dá ještě jednu skleničku, a možná, že i dvě.

5.

Ted' už byla půlnoc.

Vesnička se uložila ke spánku až velmi pozdě. Otevřenými dveřmi bylo vidět žlutavou záři svíček, které postupně dohořívaly. Ted' už se v tomto odlehleém zapomenutém místě nic nepohnulo, což se týkalo i dvou strážných, kteří seděli na zemi a opírali se zády o stěnu chatrče. Pušku měli mezi kolena. Nebylo jasné, zda jsou vzhůru či usnuli. Uprchlíci by samozřejmě byli raději, kdyby pravda byla to druhé.

Ve žlutavém šeru chatrče bylo vidět, jak Dodenburg několikrát pokýval hlavou. To byl signál, na který Matz a Schulze víc jak hodinu čekali. Dodenburg si chtěl být úplně jistý, že bude možné vyřídít oba strážné současně – ne pouze jednoho – a tak museli dlouho čekat.

První se pohnul Matz. Neslyšně se sunul podél stěny chatrče, v pravé ruce svíral nůž. Podobal se v té chvíli dravci, který vzal na sebe lidský vzhled a ted' jde za kořistí.

282

Dodenburg sledoval, jak se Matz potichoune plazí podél stěny a jak se za ním sune Schulze, jemuž napětím cukají nervy ve tváři — vždyť stačilo, aby jeden ze strážných byl vzhůru a podíval se do chatrče. Všechno by bylo ztraceno.

Nikdo ze strážných se však dovnitř nepodíval, nikoho taky ani nenapadlo, že by zajatci měli nějakou naději na vysvobození.

Vteřiny se táhly celou věčnost. I když noc byla chladná, Dodenburg cítil, jak mu po tvářích stékají stružky potu. Byl napjatý a jen zatínal pěsti. Kvůli zraněné paži stejně ani víc dělat nemohl. Ne — teď nikdo nesmí selhat!

Matz se pomalu zvedal. Levou ruku vysunul dopředu, pravačkou se současně rozmáchl a vražedný zahnutý nůž se zatřpytil jako odlesk studených hvězd.

Schulze se taky připravoval na útok. Jeho jedinou zbraní ale byla jen ponožka, kterou naplnil hlínou z podlahy. Vznikl tak zvláštní pytlík, jakási primitivní zbraň, kterou teď hodlal použít. O Matzovi věděl, že to s nožem umí, že určitě neselže. Důležité však bylo to, aby dokázal na Matzův útok bleskově navázat.

Druhý strážný nesmí mít žádný čas, aby spustil alarm. Schulze se jen modlil, aby se mu to povedlo.

Matz mírně zachrápal. A to byl pro Schulzeho signál, aby se připravil. V následujícím okamžiku Matz levou rukou přikryl ústa strážného, aby nemohl vydat žádný zvuk, a vrazil muži smrtící čepel mezi žebra. Strážný se hrozně roztřásl. Jeho páteř se napjala jako struna. Matz rychle vytáhl nůž a s nelibostí si uvědomoval, že se ozval jakýsi nepříjemný, drásavý zvuk. Matzova ruka byla samá krev. Neváhal — a vrazil nůž do mužova těla ještě jednou.

Strážný sebou dál trhal a snažil se uniknout. Bylo to však marné. Matz se nedokázal zastavit. Znovu a znovu bodal... Muž se ještě jednou, naposled pokusil

283

vzepnout a vykřiknout, ale najednou z něj vyprchaly všechny síly. Matz v tom okamžiku sám zalapal po dechu, jako kdyby měl za sebou běžecký závod na dlouhé trati. Ještě jednou se podíval na strážného. Na rozervané košili bylo vidět, jak se mu z prsou vyřinula spousta krve, až se Matzovi z jejího pachu dělalo zle. Strážný se pomalu sesouval k zemi.

Schulze se už taky činil. Ponožku naplněnou hlínou bleskově ovinul kolem krku druhého strážného. Ten se jen marně snažil vykřiknout. Ponožka mu svírala hrdlo tak, že pustil pušku, stačil ale zarýt nehty Schulzemu do ruky. Bylo to velmi bolestivé a Schulze musel vynaložit všechny síly, aby bolest překonal. Žíly mu na spáncích naběhly jako svíjející se rudí červi. „Chcípni, bastarde!“ cedil mezi zuby a svíral strážného, jak nejvíc mohl. „Chcípni!“

Strážný se však nevzdával. Byl to šlachovitý, mrštný pořízek, který se srdnatě bránil, protože mu šlo o život. Házel sebou ze strany na stranu, pokoušel se uniknout ze smrtícího sevření a současně zarýval nehty do rozdrásané Schulzeho ruky. Po chvíli však přece jen začal chroptět, třeštil oči a lapal po dechu. Schulze to chtěl rychle skoncovat. Opřel se kolenem strážnému o záda a vyvinul co největší tlak. Odpor pak už rychle ochaboval, dusivé chrčení sláblo. Jazyk vyhřezl strážnému ze zkroucených úst a zůstal mu viset v koutku jako idiotovi. Schulze zabral ještě víc. Ozval se zvláštní mlaskavý zvuk, po něm jakési cvaknutí. Strážný se přestal bránit, jako když utne. Schulze uvolnil ponožku, která se hluboce vřízla do krku oběti. Muž padl k zemi. Byl mrtev.

Pro ty, kteří zabíjeli, to trvalo snad celou věčnost, než pak stáli nad svými oběťmi a bez jediného slova se na ně dívali. Byli to sice ostřílení a drsní válečníci, kteří zabili v posledních dvou letech hodně protivníků, ale v tom zabíjení byl rozdíl. Když šlo o smrt v boji, protivníci byli vojáci, měli zbraň, mohli se bránit.

284

V téhle chatrči však v podstatě došlo k vraždě: strážní byli chladnokrevně zlikvidováni bez nejmenší šance hájit svůj život.

Dodenburg chápal pocity obou Doddůstojníků, zažil tu atmosféru po skončeném boji dost často: teď oběma hrozilo, že se jim udělá špatně, že možná začnou i hystericky vykřikovat, rozklepou se. Tomu bylo třeba okamžitě učinit přítrž, třeba i bezohledně.

„Schulze... Matzi... odtáhněte jejich těla dovnitř... a seberte jim ty pušky... Vy, Krause, podívejte se, jestli se nám něco dalšího od nich může hodit!“

Všichni tři se věnovali tomu, co jim Dodenburg přikázal, on sám pak překročil tělo prvního strážného a vyšel z chatrče ven. Od hor stále vanul slabý větřík. Dodenburgovi bylo tak chladno, že se rozklepal. Před ním se rozkládala vesnička, zatím tichá, nic se v ní nehýbalo. Zřejmě je nikdo neslyšel. Tady všichni spořádaně spali. . .

Dodenburg se už úplně probral a chystal se postupovat podle připraveného plánu. Naštěstí se octl na perské straně řeky Tigris. Podle jeho odhadu všechny vesničky na téhle straně řeky byly podobné té, v níž byli uvězněni. Místní lidé byli zřejmě zvyklí žít se pašováním. Bylo možné si je koupit. Jednooké monstrum z Rudého Hamburku zřejmě mělo dost peněz, a ty peníze byly z Ruska. Dodenburgova skupina se může dostat do bezpečí jedině tak, že se přesune po řece co nejdál a že se dostane do oblasti, která bude pod kontrolou perské vlády. Tam se budou moci vzdát perským orgánům a také mít naději, že se spojí se zbytkem pluku Wotan.

Plán tedy existuje, zbývá ho jen splnit – říkal si Dodenburg ironicky. Zatím čekal, až uvnitř Matz a Schulze prohlídnou mrtvé strážné. A pak už záleží jen na něm, co podniknou dál. Musí se jednat obezřetně, krok za krokem – a tím prvním krokem bude vykročit odtud dřív, než začne svítat. Nějakou dobu bude trvat,

285

.WJB

než budou mrtvá těla strážných objevena a než se přijde na to, že oni čtyři upláchli. Kdyby tak bylo nějaké auto, říkal si Dodenburg, ale sám sobě se pak vysmál. Jak může být tak bláhový a uvažovat o něčem, co prostě není možné. . . ?

Krause vyšel z chatrče jako první. Strčil nějaký předmět z kovu do Dodenburgovy zdravé ruky.

„Ten druhý chlap měl u sebe tohle. Podívejte se na to, je to asi tak stoleté, ale je to zbraň a je nabitá.“

„Díky,“ řekl Dodenburg a zastrčil si starou pistoli za opasek. „Ještě něco?“

Krause zavrtěl hlavou.

„To znamená,“ řekl Dodenburg, „že veškerá naše výzbroj jsou dvě pušky, jeden staříčkový revolver a nůž.“

Vzpomněl si na chlapce, který mu ten nůž obstaral. Jak že se jmenoval? Saddam Husajn. Nechtěl domyslet, co by se stalo, kdyby ráno ta jednooká obluda mohla poznat, od koho ten nůž pocházel.

Myšlenku, že by k tomu mohlo dojít, raději hned zavrhl. Jaký osud by čekal toho okatého kluka?

Pravděpodobně by se nedožil dalších narozenin. Tady se věci řeší rázně.

„Takže výzbroj – nic moc, ale aspoň víme, s čím můžeme počítat,“ uzavřel Dodenburg neveselou debatu a vydali se na cestu.

Schulze se už stačil trochu zbavit onoho tísnivého pocitu z chladnokrevného zabíjení a šepem prohodil:

„Radši bych po ránu píchal babu než chlapa.“

Všichni čtyři se kradli přes polní cestu jako šedí duchové. Za cestou narazili na chatrč. Dodenburg si ve slabém světle povšiml, že se pod stříškou suší kukuřičné klasy. Pak došli k dalšímu stavení. Dodenburg věděl, že ve vesnici jsou psi. Všiml si jich už minulého dne. Byli to většinou hladoví voříšci s vystouplými žebry, zanedbaní, prašiví a plní blech. Lidé se spíš báli a snad ani neštěkali.

Cesta z konce vesničky vedla na severovýchod, a to byl směr, kterým se chtěli vydat. K poslednímu obydlí

286

jim chybělo asi padesát metrů. Zatím probíhalo všechno dobře. Ted' se před nimi objevila větší podlouhlá chatrč, po obou stranách měla řady dřevěných kůlen a bud, kam vesničané patrně zaháněli ovce. I tudy procházeli bez povšimnutí.

Najednou se někde v dáli ozvalo vytí šakala. Dodenburg sebou trhl a cítil, že mu hrůzou vstávají vlasy na hlavě. Krause jen zašeptal:

„Jako když na mě sáhla smrt.“

Dodenburg to neslyšel rád, ale nijak to nekomentoval.

Ted' už byli na úrovni poslední boudy. Během pár minut budou z vesničky pryč a zmizí ve stříbrné noci. Musí se snažit dostat co nejdál od svých vězňů. Dalo se dost dobře předpokládat, co se stane, až někdo na celou věc za svítání přijde. . . Jednooký Ham-burčan – i kdyby chtěl – je přece jen tak nemůže nechat uniknout, protože má nad sebou šéfa, kterého se se vši pravděpodobností bojí. A ten šéf bude

Hamburčana činit zodpovědným za to, že se Němcům podařilo utéci.

Matz, který šel ve skupině jako první, se náhle zastavil. Dodenburg do něj dokonce narazil a rozzlobil se: „Proč se, sakra, zastavujete?“

Matz jen zasyčel, aby byl Dodenburg zticha, a sám špicoval uši. Naslouchal zvukům, které vítr přinášel od hor. Pak zašeptal:

„Něco sem jede, asi aut'ák. Jen poslouchejte, sturm-bannführere!“

Dodenburg nejdřív neslyšel vůbec nic. Až po chvíli něco přece jen zachytil. Zaslechl slabé zvuky motoru nějakého auta. Vozidlo přijíždělo od severovýchodu a mohlo mířit jediné sem – do téhle vesničky.

„Musíme se schovat uvnitř boudy,“ usoudil Dodenburg a obrátil se na Schulze. Ten se opřel ramenem o rozviklané dřevěné dveře, které hned povolily. Do

287

nosu je udeřil strašný zápach, Dodenburgovi z toho bylo až na zvracení. Vesničané podle všeho často zaháněli do boudy domácí zvířectvo, hlavně ovce. Celá podlaha byla pokryta tlustou vrstvou páchnoucího trusu.

Když se všichni dostali dovnitř, Schulze za nimi dveře rychle zase zavřel, a tak jim nezbylo než se přikrčit v mazlavé špíně a dusit se v takřka nedychatel-ném pachu. Bylo slyšet, jak vozidlo zahnilo do vesničky a řidič se zařazenou dvojkou kodrcal po vesnické ulici plné velkých výmolů. Škvírami ve stěnách boudy viděli, že se v jedné chatrči objevilo světlo. Pochopili, že tam bydlí ten obrovitý jednooký Hamburčan. Objevil se před chatrčí v ruce s petrolejovou lucernou. Na sobě měl jen košili a boty. Za ním se ze tmy vynořila nějaká domorodá žena, která si ve spěchu na sebe něco oblékala, ale vzápětí zase zmizela. „To se mu to chrápe,“ ozval se Schulze závistivě. „Šťastnej chlap!“

„Bud'te zticha!“ zasyčel Dodenburg. Staříčká ford-ka, z níž se valila oblaka kouře, dohrkala až před jednookého obra. Ve vozidle byli čtyři lidé, všichni zachumlaní do těžkých kabátů. Na hlavách měli kožené čepice, které svým tvarem připomínaly pracovní dělnické přilby. Dodenburg instinktivně vycítil, že jsou to Rusové. Viděl Rusy kdysi v předválečném německém filmovém týdeníku, a jak si vzpomínal, nosili právě takové čepice. Byl mezi nimi ten velký šéf, o kterém ten jednooký mluvil? Co tu mohli tihle lidé dělat v takovou neobvyklou hodinu?

„Stoj!“ zazněl ostrý ruský povel. Zavelel tak ten, co seděl vedle řidiče. Jednotlivé postavy nebylo možné rozeznat, ale dalo se odhadnout, že hlas, patřil bezpochyby člověku zvyklému rozkazovat. A pravděpodobně zvyklému i na to, že jeho rozkazy jsou okamžitě plněny.

Jednooký obr se uctivě uklonil a zřetelně pronesl:

288

„Guten Tag, tovarišč komissar, pažalsta.“ Petrolejovou lucernu držel při tom na úrovni obličeje, takže Rus mohl ve žlutém světle lucerny vidět jeho znetvořenou tvář.

„Chorošo,“ zaduněl Rus a pokračoval lámanou němčinou: „V Teheránu jsou problémy. Ti perský hajzlové propouštějí esesáky. Chtěl bych o tom vědět víc. Co jste se dověděl od vašich zajatců?“

I v tom chabém světle se dalo rozeznat, jak se obrovitý Němec před komisařem doslova třese. Ten se vůbec nezvedl ze svého sedadla a kvůli ohmutému límci z něj nebylo moc vidět. Jednooký Hamburčan zatím překotně vysvětloval, jak se věci mají. Vzrušeně gestikuloval a opakoval, že se toho moc nedověděl.

„Ti hajzlové z SS tvrdí, že nic nevědí. Utíkají z Iráku, poněvadž tam dostali napráskáno. Teď se rozhodli, že se kvůli bezpečí vzdají Íráncům.“

„Vzdají se... Íráncům!“ vybuchl vztekle komisař. „Můj Bože, Rezá Pahlaví,“ čímž mínil šáha šáhů, „je schopen prodat i svou babičku – jen když dostane dost prachů! A teď propouští ty esesáky! Proč?“

Vzápětí se někde v blízkosti probral nějaký osel, kterého hlasitá noční konverzace rozčilila natolik, že začal zuřivě hýkat, takže další komisařova slova se vůbec nedala rozeznat. Rozumět bylo až zase tomu, s čím se na ruského komisaře obrátil jednooký obr:

„To znamená, že ta záležitost s esesáky je důležitá, soudruhu komisaři?“

„To se ví, zeje, idiote!“ vybuchl Rus. „Copak jsou všichni frickové tak tupí jako ty?“ Hamburčan něco zamumlal a komisař odsekl: „Tak snad nebudeme zbytečně ztrácet čas tady venku v tý zimě! Vezmi nás dovnitř! Máš vodku?“

„Mám rakiji, soudruhu komisaři.“

„To je dobrý. Tak jdem.“ S komisařem v čele se všichni odebrali do chatrče. Domácí pán jim svítil na

cestu a působil velice provinile. Němci v páchnoucí boudě zoufale uvažovali, co dál.

„Tak co teď, sturmbannführere?“ hlesl konečně do ticha Krause. „Co budeme dělat?“

„Vlastně musíme udělat několik věcí, ale odpovědět se dá stručně: Mám pocit, že se s Rusy velice brzy něco semele. Jestli se naši dostali do Teheránu, jak měli v úmyslu, a čekají, kdy je pustí na svobodu, tak jim teď nezbývá moc času. A to by měli vědět. Čím dříve se tam dostaneme my a budeme je varovat, tím lip.“

„Sturmbannführere, mě teda napadá...“, zašeptal Schulze, ale pak si povzdychl a zmlkl.

„Tak – oč jde?“

„Když je tu ten auták – a vlastně připravenej, že ho zaberem.“ A ukázal na ruské vozidlo.

„To by byla paráda... Jenže jakmile ho nastartujeme, vzburcuje to celou vesnici“, řekl Dodenburg. „A tím to skončí.“

„Ale my nemusíme nastartovat ve vesnici“, namítl Schulze.

„Tak to vám asi nerozumím.“

„Tahleta cesta má od zatáčky trochu sklon. Tak auto v tichosti odtlačíme, pak s ním bez motoru sjedeme dolů a až budeme za zatáčkou mimo vesnici, tak teprve nastartujeme.“

Dodenburg se nad tím zamyslel. Instinkt mu napovídal, aby se snažil dostat z vesnice co nejrychleji.

Bůhví, jak dlouho se v chatrči u jednookého Rusové zdrží, ale možnost získat vozidlo byla každopádně velmi lákavá.

„Tak dobře, pustíme se do toho. Potichu!“ hlesl výhrůžně a dodal oblíbenou prűpovědku, která se říkala vždycky, když někdo chtěl odlehčit napjatou situaci: „Jak někdo jen pípne trochu nahlas, uřežu mu koule hodně tupou žiletkou.“ Nikdo na to nic neřekl, protože úspěšná krádež vozidla pro ně představovala takovou naději, že už na nic nečekali, jen se rychle snažili vy-

290

plížit z páchnoucí boudy. Tiše mířili k staré fordce, kterou sem před chvílí Rusové přijeli.

Dodenburg se příkradl k vozidlu, dostal se dovnitř a zařadil neutral, pak hned vylezl ven – a pořád přitom sledoval chatrč, kde se svítilo. Ostatní členové skupiny se už připravili, že vozidlo roztlačí, ale k tomu bylo ještě zapotřebí uvolnit pojistnou ruční brzdou, která byla přístupná vpředu od stupačky. Tuto manipulaci doprovodil nenadálý skříp pot zrezivělého kovu, což Dodenburga vyděsilo natolik, že ho polil studený pot. Zdálo se mu, že ten nepříjemný zvuk musela zaslechnout celá vesnice. Ale jeho obavy byly zřejmě zbytečné, nic se nedělo. Z chatrče bylo slyšet mužské hlasy, návštěva se nedávala vyrušovat.

Dodenburg kývl – a mohli začít. Sám sáhl otevřeným okénkem vozidla dovnitř a chytil za volant. Všichni se opřeli do auta a tlačili. Nejdříve bylo nutné vystrkat těžký vůz do mírného svahu, což se dařilo jen při vypětí všech sil. Pohybující se vozidlo navíc občas zaskřípalo a taky v něm něco rachotilo, až to všechny upřímně děsilo. Vesnice však spala dál, světlo v chatrči, kde byla návštěva, taky dál svítilo. Nikdo o nich nevěděl – zatím.

Teď se s odtlačovaným vozem dostali na začátek úseku, kdy se cesta začala svažovat dolů. Před nimi byla prašná bílá silnice, vedoucí k zatáčce a pak z vesnice ven. Dodenburg si neustále říkal, že si všichni musí pospíšet, poněvadž je každou chvíli někdo může objevit.

Zatím se tak ale nestalo. O několik okamžiků později už tedy stál Dodenburg se zabrzděným vozidlem na začátku úseku klesání. Matz si sedl za volant a zašeptal: „Tak to spustíme!“

Dodenburg odbrzdil a zasunul se na sedadlo vedle Matze. Rameno ho strašně bolelo, měl je jako v ohni. Krause se Schulzem do vozidla naposled strčili, auto se rozjelo nejdříve jen pomalu, ale svou vahou nabíralo každou vteřinou rychlost. Matz zapnul startér, ale objevilo se jen červené kontrolní světlýko. Startér nezabral.

Teď už za uždějším vozidlem někdo něco zakřičel, pak se ozval suchý třesk výstřelu z pušky.

Dodenburg se otočil a viděl, že Rusové stojí přede dveřmi chatrče a střílejí po nich. A nebyli jediní, kdo takhle reagoval. Z chatrčí vybíhali rozespálí lidé – většinou málo oblečení, ale zato dostatečně rozčilení.

Nějaký chlap se postavil přímo proti autu a výstřelem z pušky zasáhl čelní sklo. Hned se tam vytvořila

ošklivá pavučina z prasklin, které bránily Matzovi ve výhledu.

Schulze se vyklonil z okénka a vypálil na muže s puškou. Střelec padl na zem. Vozidlu sice stále nešel motor, ale bylo v pohybu a mělo dostatečnou rychlost. Zasaženého muže přejelo, což bylo provázeno zvláštním nepřijemným zvukem. Teď už byli prakticky mimo nebezpečí, ale dalo se očekávat, že okradení rychle seženou nějaké koně a pokusí se zloděje pronásledovat. A tak Dodenburg vydal Matzovi rozkaz: „Nastartovat!“

Matz se naklonil, rozhlédl se jak mu to roztráštěné čelní sklo dovolovalo a stiskl startér. Nic! Malé kontrolní světýlko zůstávalo stále červené. Zatačka, kde už by bylo lepší ovládat auto motorem, se rychle přibližovala.

„Co s tím blbneš, ty srágoro?“ ječel Schulze. „Tak už ten zatracenej krám nastartuj!“

Matz zuřivě zapínal startér, řadil rychlosti, ale motor mlčel. A Dodenburg skutečně z vesnice zaslechl ržání koní. „Tak dělejte, Matzi!“ pobídl řidiče. „Tak dělejte!“

„Pořád to zkouším... pořád to zkouším,“ opakoval Matz. Vozidlo rychle sjíždělo z kopce a dostávalo se na rovný úsek těsně před zatačkou. Už byl nejvyšší čas...

Kontrolní světýlko najednou změnilo barvu – červená žárovka za společnou slídovou krytkou na palub-

292
ní desce zhasla a místo ní se rozsvítila zelená. Motor zasípal, zakašlal a pak chytl. Všichni nadšeně vykřikli jako rozjásané děti na školním výletě.

„Bůh ti žehnej, Matzi, ty malej darebáku, tobě se to povedlo!“ V následujícím okamžiku Matz přeřadil rychlost a přidal plyn. A potom zmizeli za zatačkou a byli pryč.

6.

Ukradené vozidlo se pomalu sunulo mezi davem na městském tržišti. Pohybovali se tu koně, osli a povozy nejrůznějšího druhu. Muži na tržišti byli oblečení do jednoduchých tradičních oděvů, kypré ženy měly na sobě černé šaty a byly zahalené až po oči. Všichni lidé se schovávali před sluncem do stínu zaprášených stromů a tady probíhal i obchod. Prodavači nabízeli své zboží – byly to různé hrnčířské výrobky, ovoce i nevábně vyhlížející ryby. Pobíhala tu spousta bosých dě-* ti, které měly o tržišti naprosto dokonalý přehled. A nad tím vším se neslo monotónní drnkání orientálních hudebních nástrojů. „Můj bože, co bych jen dal za litr studeného piva!“ vykřikoval Schulze, když se díval na prodavače kávy, který nabízel své zboží na mosazném tácu. Každému zákazníkovi předkládal malý kalíšek hustého nápoje, který se skutečně kávě podobal, a k tomu přidával ještě sklenici vody, aby spláchla hořkou chuť.

„Zapomeň na chlast a mysl radši na benzin,“ vyštěkl Matz od volantu, který si s nelibostí uvědomoval, že do auta proudí horký vzduch i tou dírou v rozbitém čelním skle. „Jsme skoro na dně.“ Rezervní nádrž zapojil už před půl hodinou. Teď zase svítilo červené světýlko, i když jiné než předtím. Tohle oznamovalo, že nádrž je téměř prázdná. Dodenburg to také sledoval

293

s obavami. Uvědomil si, že v takovém malém městě, v jakém se teď nalézali, můžou sehnat benzin jediné v nějakých starých vozidlech, zaparkovaných na okraji náměstí. Ale i kdyby to tak bylo, nemají čím zaplatit. Jejich věznitelé jim sebrali všechny věci i peníze a poslední cennost – hodinky – dostal výměnou za nůž ten malý chlapec Saddam Husajn.

Když sem dorazili, uviděli vlastně první ukazatel směru od té doby, co se dostali na silnici. A podle údaje na tomto ukazateli by měl být Teheran, hlavní město Persie, vzdálen asi padesát kilometrů. A tam by měl být Sup. Dodenburg počítal. Kdyby se měl spoléhat jen na své nohy, dokáže tuhle vzdálenost i přes svá zranění zdolat během dvaceti čtyř hodin. Jenže – proč ztrácet čas? Chtěl Supa varovat, že Rusové a jejich klika chystají něco proti Wotanu. Přímě tady – v Persii. Každá hodina je tedy drahá. A tak je třeba sehnat benzin... Když se jim to povede, můžou se do Teheránu dostat velice rychle, a to i s tímhle starým vehiklem. Ale jak a kde ten benzin sehnat?

Z ničehožnic se před nimi objevil policista. Byl to hřmotný chlap, který se strašlivě potil. Měl na sobě žlutohnědou uniformu a zajímavá na něm byla hlavně naleštěná přílba, která zřejmě kdysi patřila nějakému pruskému strážníkovi, jak o tom svědčila orlice na přední straně vrchlíku přílby – znak pruského císaře. Tento nezvykle vyhlížející policista s pistolí zasunutou za tlustým pasem na Němce

energicky zamával, aby zastavili.

Matz se podíval na Dodenburga, ten přikývl a současně sáhl po své skoro starožitné zbrani, kterou měl taky za opaskem. Jak však záhy zjistil, asi to nebylo potřeba, protože na tváři tlustého policisty se najednou objevil velice vstřícný úsměv. Postavil se před auto, zasalutoval a pak se lánanou francouzštinou optal: „Benzin... nechcete benzin?“

294

Dodenburg tomu ani nemohl uvěřit, jaké mají štěstí, a tak v té chvíli zapomněl, že nemají čím zaplatit.

Hbitě odpověděl:

„Ano! Ano... benzin!“

Policista znovu zasalutoval a srazil podpatky. „Jed'te za mnou,“ vyzval Dodenburga, pak se otočil a majestátně vykročil po prašné ulici. Zvědavý dav, který se okamžitě shromáždil v očekávání neobvyklé podívané, policistovi a autu poslušně uvolňoval cestu.

„Co si o tom myslíte?“ obrátil se na Dodenburga zneklidněný Krause.

„Jen to, že ten chlap nás vede k benzinu,“ řekl Dodenburg. „Možná, že jeho bratranec má benzinovou pumpu a tenhle chlapík mu obstarává kšefty. Tady těch aut asi nejezdí hodně. V každém případě,“ připojil jakoby mimochodem, „mějte oči na stopkách a taky připravené zbraně.“

Pomaloučku se sunuli po prašné cestě s důležitě se tvářícím policistou v čele. Po chvilce zahrnuli do vedlejší ulice, plné zahalených žen a polonahých dětí s nafouklými bříšky. Hodně zvědavých očí sledovalo jejich průvod z plochých střech domů, štekotem je provázeli vyhublí psi, většinou různí voříškové neurčitých ras. Podle pachů bylo patrné, že je tu při přípravě pokrmů v oblibě česnek. Celkový dojem nebyl valný, všude vládla bída. Dodenburgovi se tohle místo vůbec nelíbilo, o nějakém bezpečí se nedalo ani mluvit. Případní útočníci měli ideální příležitost jejich vozidlo zlikvidovat.

Policista se zastavil a pozdravil se s malým hubeným chlapíkem, který se náhle objevil před dveřmi jedné chatrče.

Matz šlápl na brzdu. Když vozidlo zastavilo, Dodenburg vylezl ven, ale pro všechny případy měl teď v kapse připravený revolver s nataženým kohoutkem. Policista se otočil a znovu všechny pozdravil. Pak

295

ukázal na malého hubeného muže a něco mu v místním jazyce řekl. Malý muž mlčel, ale snažil se vypadat důležitě. „To je starosta obce,“ pronesl významně policista, „můj strýc.“

Dodenburga to trochu uklidnilo. Proč by to tak nemohlo být? Tohle je místní starosta, policistův strýc. A je to taky zřejmě majitel benzinové pumpy.

„Kde je benzin?“ optal se Dodenburg francouzsky a snažil se přitom vypadat co nejpříjemněji. Doufal, že se starosta nebude ze všeho nejdřív shánět po penězích.

Ten řekl policistovi něco v perštině, policista přikývl a optal se:

„Vy jste Němci?“

„Ano, ano, my jsme Němci,“ odpověděl mu Dodenburg s jistým zaváháním.

„To je dobře, to je dobře...“, vyhrkl policista vzrušeně a přeložil Dodenburgovu odpověď starostovi.

Ten spokojeně přikývl a potom zvučně tleskl rukama. Jako zázrakem se na místě okamžitě objevil chlapec s bronzovým tácem, na němž byly černé olivy v nějaké omáčce, několik kousků nekvašeného chleba a něco, co neuniklo bystrému oku Schulzeho — jasně průzračný nápoj v široké karafě, což nemohlo být nic jiného než nějaký alkohol.

Policista zachytil Schulzeho pohled a ochotně podal vysvětlení:

„Vodka,“ pravil, „perská vodka.“

Dodenburg rychle začal vysvětlovat, že potřebují benzin, aby mohli pokračovat v cestě, ale tlustý policista se choval jako číšník, který očekává, že dostane tučné spropitné. Vůbec nechtěl slyšet, že Němci musí odcestovat. Snaživě nařezal nožem plátky citronu a vložil je do sklenic, do nichž chlapec naléval vodu. A tak se všichni čtyři ani nenadali a najednou jedli a popíjeli. Teprve teď si vlastně uvědomili, jak jsou vyhladovělí. Tlustý policista se jen usmíval

296

a s chlapcem přinášeli další pití a tácy plné tmavých oliv a chleba.

Starosta se na ně chvilku díval a v jeho pohledu Dodenburg zachytil něco jako zlověstnou blahovůli.

Dost Udí z okolí, zejména žen a dětí, bylo zvědavých na to, jak cizinci jedí, ale starosta se najednou někam ztratil. Dodenburg si toho všiml, ale protože se konečně po dlouhé době cítil dobře, nedokázal se patřičně soustředit. Řekl si, že ten dobrý muž šel někam zařídit, aby dostali ten benzin.

Byl to ovšem velký omyl. Starosta podnikal něco úplně jiného. Vystoupil na plochou střechu domku a tam použil nejstarší signalizační metody k podání informací. Posloužily mu sluneční paprsky. Pomocí zrcadla podal zprávu směrem k dalekému pahorku za městečkem. Brzy dostal stejným způsobem odpověď. Spokojeně se usmál. Odměna ho nemine. Kavalerie svatého Jiří bude už brzy v akci...

„Kavalerie!“ vyhrkl najednou Schulze.

Dodenburg se okamžitě probral a hned si vynadal, že vůbec usnul. Dobré jídlo a pití, slunce a několik nocí bez pořádného spánku, to všechno dohromady ale udělalo své.

Velitel se rozhlédl. Zvědavci z ulice odešli. Tlustý policista taky. A oni čtyři seděli v autě – a dva ještě v téhle chvíli spali. Schulze byl vzhůru zřejmě jako první, i když na jeho zarudlých unavených očích bylo znát, že hodně pil.

„Jaká kavalerie? A kde?“ Dodenburg jazykem přejel vyprahlé rty. Proč jen tu zatracenou vodu pil! Schulze ukázal proti rozpálené sluneční kouli nad obzorem. Byla tam vidět skupina jezdců, která sem od hor směřovala. Zřejmě spěchali, jeli dost rychle.

Dodenburga napadlo velice nepříznivé vysvětlení: Ti jezdci jsou v ruském žoldu – a oni čtyři tu byli záměrně zdrženi, aby je tu zastihli. „Probud'te ostatní,“

297

přikázal Schulzemu, „já se pokusím najít tu zatracenou benzinovou pumpu – jestli tu vůbec nějaká je.“

V předklonu vyrazil z auta – musel být opatrný, protože nevěděl, kdo a odkud ho může pozorovat.

Zraněná ruka ho pekelně bolela, ale musel to přemoci. Přeběhl uličkou, v níž jasně cítil zápach benzínu.

Naděje rostla. Ta pumpa tu musí někde být!

Šel podle pachu jako šelma za kořistí, ale současně se ohlížel k obzoru na blížící se jezdce. Neuniklo mu, že mezi sebou vytvořili větší rozestupy, teď se mu dokonce zdálo, že už slyší vzdálené povely velitelů.

Všiml si, že se jeden z jezdců postavil ve třmenech a cosi ostatním s živou gestikulací vykládá. Je možné, že už zpozorovali jejich auto?

Dodenburg zamířil k nákladáku, který tu zřejmě dlouho stál, o čemž svědčila i značně zrezivělá karoserie. Někdo se už zřejmě šťoural v motoru a pokoušel se ho uvést do chodu. Dalo se tak soudit podle kanystru s trochou benzínu, který tu vedle auta stál. Ta zatracená pumpa tu někde musí být!

A pak ji uviděl. Byla to vlastně jen vysoká rezavá nádrž, která měla po straně ruční pumpu, takovou, jakými se na venkově pumpovala voda. A byl na ní vybledlý nápis – „Anglo-iránská ropná společnost“.

Tady to bylo!

Doběhl až k pumpě a bezradně zůstal stát. Na páce byl řetěz a na něm velký visací zámek.

Dodenburg se rychle zorientoval. Po pravé straně byla nějaká bouda, postavená z hrubých nenatřených prken. Vedle ní stála hranatá kovová cisterna, kterou místní lidé zřejmě používali pro dopravu benzínu.

Dodenburg k ní přistoupil. Byla prázdná. Zaklel. A znovu se ohlédl po jezdcích... Směřovali sem, o tom nemohlo být pochyb. Co teď?

Z důvodu, který si později nebyl schopen vysvětlit, vrazil do dveří dřevěné boudy. „Můj ty Bože!“ vykřikl nadšením. Regály nepříliš bytelné stavby byly až do stropu plné kanystrů s benzinem. Takže tohle bylo asi

298

to místo, kam si místní lidé chodili benzin kupovat – ať už to bylo na vaření nebo k jakémukoliv jinému účelu. Tlustý policista a starosta zřejmě vůbec nepředpokládali, že Němci můžou na tenhle zastrčený nevelký sklad narazit.

Dodenburg vyběhl nazpátek k autu. Teď už to byl jen závod s časem.

„Matzi!“ vykřikl, „nastartujte!“

Poddůstojníka Matze nebylo nutné pobízet. Zapnul startér a motor se rozeřval. Jezdci to možná uslyšeli, protože okamžitě popohnali koně. Ti neklidně pohodili hlavami a zaržáli, jako by tušili blížící se nebezpečí.

Schulze vztekle urval ceduli s nápisem Anglo-iránské ropné společnosti. Pak se mu podařilo udělat do

nádrže otvor a nasadit hadici. Benzin začal proudit do nádrže vozidla. Ostatní se taky činili: přisunuli hranaté kanystry s benzinem a nakládali je do auta. Teď už šlo jen o minuty, nebylo proč otálet. Němci počítali s tím, že sem jezdcí dorazí stejnou cestou jako oni – a pak že zaútočí. A proto Dodenburg usoudil, že by nebylo vhodné odjíždět tím směrem, že by pro ně bylo výhodnější pokusit se dostat se do úzké uličky, která opodál ústí na hlavní silnici, po níž se dá městečko docela snadno objet. Bylo by to sice trochu delší, ale zřejmě příhodnější.

Matz rychle prověřil, jak jsou na tom. Zelené světlo kontrolky jasně svítilo.

„Máme benzin nejmíň na sto kiláků, sturmbannfuh-rere,“ prohlásil spokojeně.

„Můj Bože, to bohatě stačí!“ vykřikl Dodenburg, kterého lekalo, že sem od nedalekého náměstíčka už zřetelně doléhá dusot kopyt.

„Všichni dovnitř! Padáme! Fofrem!“

Všichni naskákali do auta a Matz nastartoval. Dopředu to Dodenburg nechtěl riskovat, tudy právě očekával nepřátelský vpád. Dal příkaz k couvání. Matz

299

vrhl pohled za rameno a rozjel se. Ulička byla velmi úzká a co tu vůbec nebylo sympatické, byly nízké ploché střechy, protože posádka auta může být snadným terčem pro kohokoliv, kdo z takové střechy zaútočí. Ale snad velitel ví, co dělá, pomyslel si Matz.

Vpředu do uličky vletěl první jezdec a zamířil tam, kde Němci našli benzin. Měl na sobě pomačkaný černý plášť, na hlavě turban, přes rameno pušku. Dodenburg si ho rázem přiřadil k místním loupeživým bandám, které si Rusové najímají pro špinavou práci. Když jezdec uviděl vozidlo, jak couvá, zastavil a zamával na ostatní, aby ho následovali.

Dodenburg se vyklonil z rozbitého okénka, zamířil a vypálil. Minul cíl. Kulka prosvítila kolem benzinové pumpy. „Ksaku!“ ulevil si Dodenburg, protože nešlo jen o to, že minul, ale že svým výstřelem vzburcoval pozornost okolí. Hned se to taky projevilo. Okamžitě začala palba ze střech domů po obou stranách uličky.

Matz se urputně snažil udržet přímý kurz, i když kulky nepříjemně sekaly do země těsně vedle vozidla. Dodenburg nechal jezdce jezdcem a společně s Krausem a Schulzem začali střílet na nejbližší útočníky. Ozvalo se několik bolestných výkřiků, jeden bíle oděný domorodec, který se vykláněl ze střechy, spadl a práskl sebou o zem jako pytel cementu.

Potom střelba zeslábla, ale bylo to jenom klamné zklidnění. Přivalila se vlna jezdců, jejich koně se drali vpřed, hřívý jim divoce vlály. Dodenburg si uvědomil, že kdyby se teď jejich vozidlo zastavilo, tak jsou ztraceni.

Schulze se ve vozidle nadzvedl, zapřel pušku o Matzovo rameno, zamířil rozbitým oknem a vypálil.

Kulka z jeho pušky zasáhla koně vedoucího jezdce přesně do bílé skvrny uprostřed hlavy. Bílá skvrna se rázem zbarvila do ruda, kůň klesl na přední nohy, jezdec padl na zem a stačil už jen zakřičet, protože ostatní koně s jezdcí se přes něj přehnali. Potom zno-

300

vu zesílila palba ze střech a objevili se i další jezdcí na koních. Dodenburg si uvědomoval, že je to možná jen otázka příštích vteřin a taky samozřejmě štěstí, kdy se střelcům podaří někoho z nich zasáhnout. A jestliže to bude Matz, který řídí vozidlo — co potom nastane?

Všichni v autě byli snadnými terči. První byl zasažen Krause, který najednou vykřikl bolestí a pustil pušku z ochromených prstů. Sesul se na zadní sedadlo, z otevřené rány na rameni mu prýštila krev. Dodenburg přešel očima po blízké střeše a stačil si povšimnout, že jedním ze střelců je jim už známý tlustý policista ve směšné prušácké helmě. Divoce střílel a helma mu přitom legračně klouzala po tváři. Byl zřejmě zraněn a právě ve chvíli, kdy ho míjeli, postupoval své místo dalšímu střelci. Jistě stejnému ničemovi, jako byl on sám — napadlo Dodenburga.

Po zranění Krauseho už teď mohli střílet jen Schulze a Dodenburg. Snažili se ze všech sil — a zrovna tak se u volantu snažil i Matz, po jehož popelavé tváři se řinuly proudy potu. Vozidlo už nemělo daleko k výjezdu z úzké uličky.

Ani Schulze neušel zranění. Náhle se mu na levé tváři objevil velký šrám, z kterého se řinula krev.

Schulze vztekle zařval a hned na útočníka vypálil.

„Tady máš, ty sráči i s tím svým ručníkem na hlavě!“ Muž vykřikl a padl.

Kolem byl nepopsatelný zmatek. Střílelo se skutečně odevšad. A potom jeden jezdec vyrazil se svým koněm před ostatní, v ruce svíral šavli. Dohonil couvající auto, Dodenburg mu už dobře viděl do tváře. Jezdci nabíhaly napětím na spáncích žily, ale on si vyzývavě přehazoval šavli z jedné ruky do druhé, zřejmě aby protivníky úplně vyvedl z míry. V jeho očích přímo hořel triumf. Vzápětí se tváří přitiskl za vlající hřivu svého koně a napřáhl ruku se šavlí. To už byl vedle Matze, který za rozbitým oknem odhod-

301

laně svíral volant. Bylo jasné, co jezdec zamýšlí. Uměl se šavlí zcela jistě dokonale zacházet a Matzo-va hlava či krk byly snadný cíl. Jezdec zvedl hlavu a zasmál se.

Dodenburg stiskl spoušť. Ze staříckého těžkého revolveru se ozvalo jen prázdné cvaknutí, munice došla. Dodenburg zareagoval instinktivně – a z hlediska zdravého rozumu vlastně šíleně: Mrštíł po jezdcí prázdným revolverem. Těžká zbraň ho zasáhla přímo do směřující se tváře. Muž sebou překvapeně trhl, kůň uskočil stranou a v plné rychlosti narazil na zeď. Pak upadl. Jezdec a kůň se změnili ve zmatenou směsici údů, na kterou se pokládala bujná hřiva. Další, kteří už je dojížděli, museli své koně strhnout nazpátek. Jinak by všichni dopadli stejně. Koně ržáli, vzpínali se, třesli oči. Pronásledování však nekončilo.

Dodenburg sáhl po pušce zraněného Krauseho, ale musel ji vzít do obou rukou. I tak to byl bolestivý pohyb, rameno bylo jako v ohni. Dodenburgovi připadalo, že jím probíhá elektrický proud. Do očí se mu bolestí až vehnaly slzy, ale i tak se mu podařilo zamířit a vypálit. Zasáhl dalšího z jezdců. Muž se zhroutil, ale kůň ho nesl dál.

Dodenburg vrhl letmý pohled za sebe. Matz byl už u výjezdu z uličky. Povede se to? Srdce se však v Dodenburgovi téměř zastavilo: u výjezdu čekali další jezdcí. Rusové totiž připravili léčku. Když jezdcí sestupovali z hor, rozdělili své síly na dvě části – a obsadili oba výjezdy z úzké ulice. Teď ovšem Němci neměli šanci dostat se ven. Dodenburg zaklel a bezmocně odložil pušku. Po tom veškerém úsilí a utrpení jsou v koncích. Všechny naděje jsou pryč.

„Co to má znamenat, sturmbannführere?“ zeptal se Schulze. „Copak jsme opravdu v troubě?“

Dodenburg nevesele přikývl. Ze svého místa viděl, jak se blíží další jezdcí, kteří jim nedovolí vyjet z pasti. A pak to najednou přišlo: Nenadálá vzpomínka...

302

Malý chlapec stojí v pokoji zchátralého šlechtického domu ve Východním Prusku a proti němu sedí ob-kročmo na sedle jeho otec. Otec má v ruce šavli, která kdysi patřila jeho dědovi, nad ním se zvedají staré bojové prapory, ze zdi hledí zažloutlé portréty předků, tvářících se vážně a hrdinsky. A v téhle atmosféře Dodenburgův otec slavnostně promlouvá ke svému synovi: „Právě v bitvě u Tannebergu v roce devatenáctset čtrnáct dostal polní maršál von Hindenburg hlášení, že je vše ztraceno. Rusové pronikli do všech míst. Německá císařská armáda neměla jinou možnost než se vzdát. A víš, synku, co udělal starý polní maršál?“ Poté otec na chlapce v krátkých kožených kalhotách zkoumavě pohlédl a čekal. Jenže synek se nedal zmást. Byl na tuhle odpověď už dobře připravený, poněvadž podobným otcovým vyprávěním o vojenských záležitostech naslouchal často a podobné otázky taky dost často dostával. A tak jasným hláskem odpověděl. „Táti, ten velký polní maršál řekl: Můj střed ustupuje. Moje pravé křídlo se stahuje. Situace je vynikající: Budu útočit!“

„Mám řešení,“ prohlásil teď Dodenburg, jemuž vzpomínka na dětská léta dodala nový elán. „Matzi, stop a dejte tam jedničku!“ zařval.

„Cože mám udělat?“ nepochopil hned Matz.

„Dejte tam jedničku, a pak to rozfofrujte, jak nejvíc to půjde, napálíme to rovnou do těch hajzlů!“

„To mě teda podrž!“ zaradoval se Schulze. Tenhle rozkaz se mu líbil. „Proč mě to taky nenapadlo? Když na ty srágorý s ručníkama na hlavě vypálíme na plnej plyn, tak se sesypou. Matzi, šlápní na to!“

Matz rychle vyšlápl spojku a zařadil první rychlost. Vozidlo s sebou trochu cuklo a vyrazilo vpřed. Matz teď v jednom kuse mačkal klakson.

Utočníci byli touhle změnou úplně zaskočení. Koně se stavěli na zadní, hřívý divoce vlály vzduchem. Jezdci se je marně pokoušeli udržet a zvládnout.

303

Ještě jeden z jezdců se pokusil seknout Matze šavlí, ale Schulze ho zlikvidoval jediným úderem pušky, kterou použil jako svérázné beranidlo nasměrované z auta. Dostal se zase do bojovné nálady, v jeho očích hořelo divoké odhodlání a chuť rvát se až do krve.

Blízko benzinové pumpy zaútočil další jezdec. Matz otočil volantem, aby se mu vyhnul, ale narazil při tom do nádrže s benzinem. Ozval se rachot a skřípot a nádrž se naklonila na stranu. Vzduch se hned naplnil zápachem benzínu, který začal z poškozené cisterny vytékat. „Pryč odtud!“ vykřikl Do-denburg.

Už se dostávali k zatáčce, když se před nimi objevil další muž na koni. Vzápětí postřelené zvíře kleslo, jezdec z něj spadl, ale okamžitě vyskočil jako nějaký cirkusový akrobat a vypálil z pistole. Matz, který se řítíl přímo na něj, rychle změnil směr, zatočil volantem jako divý, vyrovnal smyk – a střela ho minula. Zasáhla však pumpu. Při nárazu do kovu se zajiskřilo – a prásk! Výbuch byl opravdu strašlivý. V příštích okamžicích se benzinová pumpa octla celá v ohni a úzká ulička se proměnila v moře plamenů. A pod ochranou téhle clony, která skupinku čtyř oddělila od pronásledovatelů, se podařilo posádce auta ujet, dokodrcat se až do hor – a tak se zachránit.

7.

„Pozor!“ nesl se Supův skřehotavý hlas nad nástupovým prostorem mezi horami.

Pět set vojáků se postavilo do pozoru jako jeden muž. Sup očima přelétl řady svého pluku. Uniformy vojáků nebyly v nejlepším stavu – byly pomačkané, špinavé a někdy i potřhané z bojů v Iráku. Někteří měli helmy, jiní jen polní čapky, hodně jich bylo úplně

304

prostovlasých. Na všech však bylo znát, že to jsou odhodlaní, stateční vojáci, vlastně to nejlepší z německých ozbrojených sil.

Sup prošel kolem nastoupené jednotky a pak zamířil k pódiu, kde se shromáždili různí hodnostáři, aby se rozloučili s vojáky před jejich odjezdem domů přes ruskou Moskvu. „Hlásím,“ obrátil se k nejvyššímu přítomnému hodnostáři, jímž zde byl perský šáh, s předepsanou formulí, užívanou u zbraní SS, „úderný pluk SS Wotan nastoupen k přehlídce!“

Velvyslanec baron Ettel překládal Supova slova šáhovi, který se k této příležitosti oblékl do uniformy polního maršála. Na jeho zjevu byly nejpozoruhodnější navoskované šedé kníry, na koncích výbojně za-kroucené vzhůru.

Šáh kývl, že rozumí. Jeho oči zálibně spočinuly na mladých světlovlasých mužích. Šáh byl kdysi seržantem u kavalerie a uměl rozeznat, kdo je dobrý voják. Zalitoval, že nemá ve své armádě vojáky podobné těmto mladíkům, že jeho armádu tvoří dav vedený generály, které musí dávat trestat jejich vlastními meči nebo jim vyhrožovat popravčí četou, když je chce přimět, aby šli do akce.

„Vojáci!“ oslovil je stylem, který okamžitě prozradil bývalého poddůstojníka, „dnes nás opouštíte. Přišli jste k nám jako uprchlíci po prohrané bitvě. Teď nás opouštíte jako přátelé, a jdete vstříc novým bitvám, které, až nadejde čas, jistě vyhrajete!“

Baron Ettel překládal snadno, ale při poslední větě se trochu zamračil. Doufal, že z řeči Rezá Pahlaviho se nedá vydedukovat příliš mnoho. Rusové nesmějí mít žádné podezření. Do velkého útoku chybí ještě měsíc. Rusko nesmí mít čas na to, aby se na útok připravilo.

„Byl jsem vojákem celý svůj život. Poznám dobrého vojáka hned na první pohled. A vy jste dobří vojáci.“

305

V zadních řadách vojáků, stojících v pozoru ve spalujícím slunci pozdního odpoledne, se někdo neslušně zachoval, ale malý šáh s navoskovanými kníry to zřejmě nezaregistroval. „Jsem pyšný na to, že moje země má za přítele zemi, která plodí tak dobré vojáky. Přeji vám šťastnou cestu a úspěchy.“ Pak zvedl zlatou mar-šálskou hůl k lesknoucí se špičaté čepici, z níž vyčnívalo obrovské páví péro, které šáha mělo dělat vyšším než byl.

To byl signál pro kapelu, která hned spustila „Deutschland über alles“, provázenou vřiskajícími tóny trubek, řinčením činelů a atavistickým duněním velkého bubnu.

Sup znovu předstoupil před nastoupený pluk. Zvedl ruku k černému štítku fešácky posazené čepice, ozdobené stříbrnou lebkou a zkříženými hnáty zbraní SS a obrátil se k šáhovi:

„Vaše Veličenstvo, dovolíte, aby pluk nastoupil k přehlídce?“ Baron Ettel to nepotřeboval šáhovi

překládat.

Malý šáh spokojeně zvedl hůlku, čímž dal svůj souhlas. V téhle chvíli ještě netušil, že ho Angličané přinutí ještě před koncem léta, aby se vzdal pro svou spolupráci s Němci trůnu ve prospěch syna Rezá Mohammada Árjamehra Pahláviho, který vydrží zemi vládnout až do roku 1979, kdy ho vypudí do exilu jakýsi islámský duchovní Chomejní. . .

Sup se otočil k vojákům. Zvedl paži a zavelel:

„Úderný pluk SS Wotan – k přehlídce – pochodem vchod!“

Vojenská kapela spustila pochod Wotanu: „Ať trubka zní, ať buben víří, ať slyší celý svět, že Wotan kráčí vpřed!

Jdem ulicí jak víchř před bouří,
naš oheň černým světlem zahoří.

Ať sama smrt je naším přítelem!

Ve stopách otců za svobodou jdem.

Ať slyší celý svět, že Wotan kráčí vpřed!“

Prostorem duněl pevný krok stovek těžkých vojenských bot, provázený hrdým fatalistickým pochodovým zpěvem mladých hrdel. Když oficiální hosté začali odcházet ze slavnostního pódia, baron Ettel šáhovi pyšně řekl:

„Jsou to skvělí mladí muži. Všichni se před nimi budou klepat. I ti v Rusku.“

Šáh všech šáhů si však tím nebyl tak jist.

„Jsou to opravdu skvělí mladí muži. S tím souhlasím. Ale Rusko je hodně velké... hodně jich tam může nalézt smrt...“

Asi pět set metrů od místa, kde se konala přehlídka, zaujal výhodnou pozici k pozorování ruský komisař Tamarov. Dalekohledem všechno sledoval a s lehkým úsměškem si sám pro sebe říkal, že ty nacistické svině musí zhebnout ještě dřív, než se pokusí dostat se do Moskvy. Nikdy nevkročí jejich noha na posvátnou půdu Matky Ruska – nikdy!

Sup pochodoval v čele pluku, šel jako pravítko, paže u těla. Plně se soustředil, po tvářích se mu řinuly proudy potu. Svůj pověstný monokl si vtiskl do oka co nejpevněji, aby opravdu dobře viděl. A soustředil se natolik, že ani příliš nevnímal, když na místo přehlídky pomalu dokodrcalo nějaké vozidlo.

Bylo to staré rozhrkané auto, z jehož chladiče se kouřilo, pneumatiky na zadních kolech byly úplně prázdné, takže se smýkalo po ráfkách. Karoserie byla na mnoha místech prostřílená, díry v plechu byly dostatečně výmluvné. Vozidlo se podle všech příznaků vracelo z nějaké nedávné bitvy. Pak si auta Sup konečně všiml, zamračil se a strnul. Ty čtyři postavy ve vozidle mu byly nějak povědomé. „Přehlídková jednotka – zastavit stát!“ zavelel spěšně. Pak se rozběhl, což před lidmi kvůli obavě ze ztráty důstojnosti nikdy nedělal, k rozhrkanému vozidlu. Řady mužů, nastoupených k přehlídce, se uvolnily, neboť vojáci už poznali, kdo jsou ti čtyři

307

zkrvavení a unavení muži uvnitř sotva pohromadě držícího starého vozidla, a nadšeně je vítali a zdravili. . .

„Už jsme skoro ztráceli naději,“ přiznával Doden-burg později, když lékař pluku ošetřoval jejich zranění a nadšení vojáci Wotanu ho častovali dobrým německým pivem, které na počest pluku dodalo velvyslanectví. „Štěstí ale stálo při nás. Nejdříve to byl takový malý kluk – už jsem zapomněl, jak se jmenoval, a ten nám obstaral nůž.“

„Dostal za to, co chtěl,“ namítl Schulze, který zdatně upíjel pivo. „Ještě štěstí, že ten malej hajzlík neviděl, že Matz má jeden zlatej zub, jinak nevím, jak by to dopadlo. A stejně: ti lumpové mi ukradli náramek.“ Sup předstíral, že to vyprávění neposlouchá.

„Pak jsme dostali nápad ukrást auto, což se nám povedlo, ale bylo to sakra tvrdá práce, jenže potom nás s tím autem dostali ve městě do takový pasti, že jsme už mysleli – to je náš konec.“

Matz zvedl tvář od sklenice s pivem. Kolem úst se mu usadil kruh bílé pěny, který se smísil se žlutým jódem, jímž mu doktor natřel zraněnou tvář. „Mráz kopřivu nespálí,“ podotkl. „Plevel se drží ze všeho nejdýl.“

Dodenburg se pousmál:

„Není to tak vždycky, Matzi.“ A pak už jen sykal bolestí, protože mu plukovní lékař sešival ruku a Dodenburg si v duchu přiznával, že si asi měl nechat dát injekci. Odmítl ji, poněvadž chtěl mít jasnou hlavu, až bude Supovi podávat hlášení. „Člověk se zkrátka někdy plete.“

Sup potom pozorně poslouchal, co mu Dodenburg říká, a ani mu nevadili hlučící vojáci, kteří ve velkém stanu popíjeli pivo. Teď ho zajímala jiná věc:

„Musíme na cestu domů volit jinou trasu. To bude zařízeno. Ale vy asi nevíte, co bude s Rusy, že je to tak?“

Dodenburg vypadal poněkud překvapeně, protože právě on chtěl přece Supa o Rusech informovat.
308

„Už se ví a už vám to můžu říct,“ pokračoval Sup, „že se chystáme vpadnout do Ruska. A tak nevím, proč nadělat tolik řečí a slávy kolem čtyř vojáků, kteří se právě vrátili k Wotanu – chápete mě?“

Dodenburgovo překvapení bylo zcela nefalšované:

„Říkal jste – vpadnout do Ruska?“ zeptal se šeptem.

Sup přikývl, ale jeho myšlenky už byly jinde. Už uvažoval o plánu návratu pluku do vlasti. Bylo mu jasné, že kdyby mělo jít o původní trasu, Moskvu by rozhodně minuli.

„K té invazi dojde,“ řekl náhle Dodenburgovi, „a to brzy.“ Pak vstal a před odchodem prohodil:

„Odpočívejte, vypijte si nějaké to pivo. Pochybuju, že se vydáme na cestu domů tak, jak bylo původně plánováno. Bylo by to příliš nebezpečné. Buďte klidní, teď vás necháme na pokoji. Zažili jste si toho dost.“ Pak odešel a ani se nerozloučil s Ettelem. Měl strach, aby něco nezmeškal. Nabízela se mu šance – a tou bylo tažení do Ruska, tam mohl realizovat svůj sen. Úderný pluk SS Wo tan musí existovat, dokud Sup nedostane gene-rálské distinkce a nepostoupí do generálního štábu. Pak ať celý Wotan vezme třeba čert.

Po ošetření se Dodenburg šel podívat na Krauseho, který pořád ještě nebyl plně při vědomí. Do cesty se mu připletl Schulze a Dodenburgovi se zdálo, že se tváří významně. A tak se ho zeptal:

„Vy už jste o tom slyšel?“ Sám vzrušením skoro nemohl mluvit.

„Jo, slyšel jsem to, sturmbannführere,“ odpověděl Schulze bez velkého zájmu.

„To je ale... To je úžasná novina!“ pokračoval nadšeně Dodenburg. Jako by do něj někdo vlil novou sílu! „Konečně budeme moct ty rudé zlikvidovat – a tím skončí veškeré zabíjení. Celá Evropa bude svobodná a naši chlapi se budou moct vrátit domů ke svým matkám.“ Pak sáhl po pivu a dal si pořádný doušek, až mu tváře zčervenaly.

309

Schulze ale nebyl perspektivami války v Rusku příliš nadšen.

„Můžu vám něco, říct, sturmbannführere? Co mám opravdu na srdci?“

„Všecko, co tam máte, kamaráde.“

„Tak dobře.“ Na Schulzeho tváři bylo znát, jak se snaží soustředit, aby své pocity opravdu vyjádřil. „Vy víte, že Wo tan už v tyhle válce platil krvavý daně. Už hodně starejch kamarádů, co s námi začínali v roce 1939, odešlo navždycky. Myslím, že Matz i já jsme to pořád brali s humorem. Vždyť to znáte – bylo tu pivo, kořalka, ženský – Francouzky, Belgičanky, Srbky, Ře-kyně a všechny ostatní. A všichni naši kluci museli za tu trochu radosti pořádně zaplatit.“

„Tak jen povídejte dál, oč vám jde,“ vybídl ho Dodenburg, když se Schulze odmlčel. „Nikdy jsem vás neslyšel mluvit tak dlouho. Takže vám opravdu asi o něco jde. A rozhodně mi nechcete vyznávat lásku!“

„Ne, to ne,“ odpověděl Schulze. „Ale..., přemejšlej nad tou novou věcí, nad tím Ruskem. Můj děda byl v Rusku za první světový. A ten děda mi řekl, že Němci nemůžou Rusko nikdy porazit – je to prostě zatraceně velká zem.“

„Ale my teď můžeme vyhrát! V poslední době jsme bojovali proti imperialismu s polovinou světa. Teď bojujeme za svobodu a spravedlnost, za to, aby Německo ovládlo celou Evropu, a jediným naším nepřítelem je impotentní Anglie, která se schovala do bezpečí svého malého ostrova.“ Dodenburg se na Schulzeho nadšeně podíval a zvedl láhev s pivem: „Ať vám slouží, na zdraví, Schulze!“ Oči mu zářily a jeho pohledná tvář byla plná očekávání velké křížové výpravy, která už byla na dohled. „My tím vším projdeme jako nůž máslem... Nebo – vy byste možná řekl že tím proletíme jako namydlenej blesk, nemám pravdu?“

310

Scharführer Schulze však nebyl velitelovou řečí nijak uchvácen. Hleděl záduřčivě na to, co mu z piva ještě zůstalo a řekl něco, co nemělo konkrétního adresáta, ale bylo určeno všem mladým mužům, kteří budou mít to štěstí, že se ve zdraví dožijí konce roku 1941:

„Hoši, kupujte hřebeny, nastanou všivý časy!“ A pak do sebe hodil pivo, které v láhvi ještě zbylo. Bylo to na jeden zátař...